

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΚΑΟΓΑΙ
ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓ. Δ. ΜΑΝΟΛΑΚΟΥ
Διδάκτορος τῆς Φιλολογίας.

**ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ**

**ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

**ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ**

**ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
1903**

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΚΛΟΓΑΙ
ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓ. Δ. ΜΑΝΟΛΑΚΟΥ

Διδάκτορος τῆς Φιλολογίας.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
1903

ΖΩΤΙΟΦΟΙΝΕ
ΕΚΔΙΓΑΙΑ ΚΥΡΥ ΙΑΙ ΚΑΙ ΣΑΛΙΚΗΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΒΟΛΤΑΙΑ

ΥΠΑΙΑΩΝΑ Λ. ΠΕΤΡΑΣ

Πᾶν γνῆσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἡμετέρων Καταστημάτων.

Γ. Φ. Μολόσιος

ΣΙΑΛΙΝΩΝ ΚΕ
ΛΑΙΝΙΣΑΤΑΙ ΗΜΙ ΤΟΥ ΦΑΣΤΙΦΙΔΗ ΛΗ ΖΕ
ΧΟΥΣΙΑΔΟΣ Σ. Β. Α. Ε. Κ. Μ.
1891

42067

ΤΩ,

ΣΕΒΑΣΤΩ, ΜΟΙ ΘΕΙΩ,

ΠΑΥΛΩ, ΓΕΩΡΓΟΥΛΟΠΟΥΛΩ,

Γ. Δ. ΜΑΝΟΛΑΚΟΣ

το

ΖΕΒΑΣΤΩΙ ΜΟΙ ΓΕΡΗΟ

ΛΑΥΡΑ ΕΠΟΠΛΟΥΟΥΛΑΩ

Δ. ΜΑΝΟΥΧΑΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΥ

Ξενοφῶν δ' Ἀθηναῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Γρύλλου καὶ τῆς Διοδώρας, Ἐρχιεὺς τὸν δῆμον. Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ δὲν είναι εἰς ἡμᾶς ἀκριβῶς γνωστόν, ποικίλαι δὲ περὶ τούτου γνῶμαι ὑπάρχουσι. Κατὰ πάσαν πιθανότητα ἐγεννήθη τῷ 434 π. Χ. ἔτει. Ἐγεννήθη δὲ εὐειδέστατος μέχρις ὑπερβολῆς καί, ἐξ εὐπόρου καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας καταγόμενος, ἔτυχε λαμπρᾶς ἀνατροφῆς. Σύγχρονος ὢν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐγένετο φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, οὗτος μετὰ σεβασμοῦ ἥκροστο.

Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Κύρου τοῦ νεωτέρου διατελῶν Πρόξενος δὲ Βοιωτός, ἀνὴρ λόγιος καὶ στρατηγός, προσεκάλεσε τὸν Ξενοφῶντα εἰς Ἀσίαν, ἵνα συστήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Κύρον. Οὐ δὲ Ξενοφῶν, ἐκ φύσεως μὴ ἀρεσκόμενος εἰς θεωρητικὰς μελέτας, ἀλλὰ πρακτικὰν καὶ δραστήριον ἐπιδιώκων βίον, προθύμως ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἀρχαίου φίλου του καὶ ἀνεχώρησεν, ἀφ' οὐ προηγουμένως τῇ συμβουλῇ τοῦ διδασκάλου Σωκράτους ἡρώτησε τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν περὶ τῆς πορείας. Ταχέως δὲ σχετισθεὶς μετὰ τοῦ Κύρου, παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος, ἐκστρατείαν ἄνευ βαθμοῦ στρατιωτικοῦ.

Φονευθέντος δὲ τοῦ Κύρου ἐν τῇ παρὰ τὰ Κούναξα μάχῃ καὶ δολοφονηθέντων τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ὑπὸ τοῦ Τισσαφέργους, δὲ Ξενοφῶν ἐξελέγη στρατηγὸς καί, ἀπειρα κωλύματα ὑπερπηδήσας, ὁδήγησε τὸν στρατὸν τῶν μυρίων Ἑλλήνων ἐκ τοῦ

βάθους τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Θράκην. Ἐνῷ δὲ παρεσκευάζετο, σπως ἐπανέλθη εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, προσελθόντες οἱ φίλοι παρεκάλεσαν αὐτὸν, σπως μὴ ἀναχωρήσῃ πρὶν ἡ παραδώσῃ τὸν στρατὸν πρὸς τὸν Θίμορωνα, στρατηγὸν τῶν Λακεδαιμονίων, στοιχεῖς ἐπολέμει κατὰ τῶν στρατηγῶν τοῦ μεγάλου βασιλέως πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ λυγοῦ. Τέλος δὲ ἡ ναγκάσθη ὁ Ξενοφῶν ὑπὸ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, εἰς Ἑλλάδα ἐπανερχόμενος, νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀγησίλαον καὶ νὰ συναγωνισθῇ μετ' αὐτοῦ ἐν Κορωνείᾳ κατὰ τῶν ιδίων αὐτοῦ συμπολιτῶν, οἵτινες παρέστησαν σύμμαχοι τῶν Θηραίων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, δτὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔνεκα τῆς μετὰ τῶν ἔχθρῶν τῆς πατρίδος συμμαχίας αὐτοῦ κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς ἔξοριαν. Οἱ Λακεδαιμόνιοι δμως, τὰς πολυειδεῖς αὐτοῦ εὑεργεσίας ἀναγνωρίσαντες, ἔδωκαν αὐτῷ κτῆμά τι παρὰ τὸν Σκιλλοῦντα τῆς Ἡλείας. Ἐπει δὲ ὁ Ξενοφῶν διῆγαγε βίον ἥδιστον μετὰ τῆς γυναικὸς Φιλησίας καὶ τῶν δύο υἱῶν, τοῦ Γρύλλου καὶ τοῦ Διοδώρου δασκολούμενος περὶ τὴν γεωργίαν, τὴν θήραν, τὴν ἵπποτροφίαν καὶ περὶ τὴν συγγραφὴν τῶν πλείστων αὐτοῦ συγγραμμάτων.

Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, καθ' ἥν οἱ Θηραῖοι ἐνίκησαν τοὺς Σπαρτιάτας, ὁ Ξενοφῶν ἐξεδιώχθη ἐκ Σκιλλοῦντος καὶ ἡ ναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Κόρινθον. "Οτε δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποσπασθέντες τῆς μετὰ τῶν Θηραίων συμμαχίας, συεμάχησαν τοῖς Σπαρτιάταις τῷ 363 π. Χ., ἔπειμφεν εἰς Ἀθήνας τὸν δύο αὐτοῦ υἱούς, ἵνα μετάσχωσι τοῦ κατὰ τῶν Θηραίων πολέμου. Καὶ δὲ μὲν Διόδωρος ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πατέρα, δὲ Γρύλλος, ἡρωικῶς ἀγωνισάμενος, ἔπεσεν ἐν τῇ πρὸ τῆς Μαντινείας μάχῃ. Τὴν περὶ τοῦ θανάτου εἰδῆσιν τοῦ υἱοῦ ἔλαθεν ὁ Ξενοφῶν καθ' ἥν στιγμὴν ἔτυχε θύων ἀμέσως δὲ ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δύν ἔφερε στέφανον. "Οτε δμως ἔμαθεν, δτὶ γενναίως ἔπεισεν, ἐπέθηκε πάλιν τὸν στέφανον, εἰπών· «Ἐγι-

ζ'

γνωσιον, δτι ἐγέννησα θυητόν». Φαίνεται δ', δτι περὶ τὸν χρό-
νον τοῦτον ἀνεκλήθη καὶ τὸ περὶ ἔξορίας ψῆφισμα. 'Ο Ξενοφῶν
διμως δὲν ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς Κόρινθον,
ἔνθα ἐτελεύτησε πιθανῶς τῷ 355 π. Χ. ἔτει.

'Ο Ξενοφῶν ἦτο, ὡς εἴπομεν, εὐειδέστατος καὶ εἶχε λάβει
ὑπὸ τῆς φύσεως δαψιλῶς τὸ δώρον τῆς εὐφυΐας. Ἡτο δῆλον δτι
καλὸς κάγαθός, διπερ ἦτο τὸ πρότυπον τῆς ἀνθρωπίνης ἐντε-
λεῖας καὶ διπερ οἱ Ἀθηναῖοι λίαν ἐξετίμων κατὰ τὴν περίοδον
ταύτην. Θαυμαστῆς καὶ διαδόξις ὡν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σωκρά-
τους, εἶχεν ἐντελῶς οἰκειοποιηθῆ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι
καὶ τοῦ πράττειν τοῦ εἰρημένου θεσπεσίου φιλοσόφου. Ἐκ τῆς
διδασκαλίας δὲ τούτου προηλθεν ἡ ἔμφρων καὶ πρακτικὴ αὐτοῦ
τάσις, ἥτις ἐναργέστατα ἐν ἀπασι τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ
καταφαίνεται. Ἡτο δ' ὁ Ξενοφῶν φίλιππος, φιλοκύνηγος καὶ
αἰδημων. Εὔσεβέστατος δ' ὡν ἐξετέλει πάντοτε τὰ ίερὰ καθή-
κοντα. Τὴν δόξαν ὅμως αὐτοῦ ὀφελεῖ κατ' ἔξοχὴν εἰς τὴν γλῶσ-
σαν. Τὰ εῦηχον, τὸ καθαρόν, τὸ σαφὲς καὶ τὸ εὖχαρι ἐπαινεῖται
ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων. Διὰ ταῦτα ὠνόμασαν
αὐτὸν Ἀττικὴν μοῦσαν καὶ Μέλισσαν, ἔλεγον δ', δτι ἐπὶ τῶν
χειλέων αὐτοῦ ἐκάθισεν ἡ θεὰ Πειθώ.

Τὰ συγγράμματα τοῦ Ξενοφῶντος εἶναι ποικίλου περιεχομένου,
ἥτοι ιστορικά, φιλοσοφικά, πολιτικά, οἰκονομικά κλπ., ἀπαντα
γεγραμμένα ἐν πεζῷ λόγῳ.¹ Διάλεκτος δ' ἐπικρατεῖ ἡ Ἀττική.

Τὰ σφζόμενα συγγράμματα εἶναι τὰ ἔξῆς:

- 1) Κύρου ἀνάδασις, συγκειμένη ἐξ ἑπτὰ βιβλίων. Ἐν ταύτῃ
περιγράφεται λεπτομέρεστατα ἡ κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περ-
σῶν, Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος, ἐκστρατεία τοῦ Κύρου καὶ ἡ

¹ "Ινα ἐννοήσωσιν οἱ μαθηταὶ τί εἶναι ποιησίς καὶ τί πεζὸς λόγος, καλὸν
εἶναι νὰ γίνῃ εἰς αὐτοὺς περὶ ληπτικὴ διδασκαλία περὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμ-
μάτων καὶ καθ' ὅλου περὶ τῆς παρ' ἀρχαῖος Ἑλλησι λογοτεχνίας ἐν συγχρί-
σει αὐτῆς πρὸς τὴν γέναν τοιαύτην καὶ δὴ τὴν δημοτικήν.

ἐκ τῶν ἔνδον τῆς Ἀσίας ἐπάνοδος τῶν μυρίων Ελλήνων. Συνετάχθη δὲ μετὰ εἴκοσιν ἑτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

2) Ἐλληνικά, συγκείμενα ἐξ ἐπτὰ βιβλίων. Ταῦτα πειτέχουσι τὴν ἴστορίαν τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐθνους ἀπὸ τοῦ 411 μέχρι τοῦ 362 π. Χ. δηλ. ἀρχονται ἀπὸ τοῦ χρόνου εἰς ὃν λήγει ἡ ἴστορία τοῦ Θουκυδίδου καὶ ἔξικονύνται μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης. Διαιροῦνται δ' εἰς δύο μέρη. Καὶ τὰ μὲν δύο πρῶτα βιβλία εἶναι συνέχεια τῆς ἴστορίας τοῦ Θουκυδίδου καὶ περιγράφουσι τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Τὰ δ' ἔτερα πέντε πραγματεύονται περὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης.

3) Κύρου παιδεία, ἐξ δκτὸν βιβλίων. Ἐν αὐτῇ περιγράφεται ἡ παιδεία καὶ ἐν γένει δ βίος τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Περσικῆς μοναρχίας. Ἐπειδὴ δικαὶος τὴν ἴστορικὴν ὅλην δ Εενοφῶν μεταχειρίζεται ὡς ὅργανον, δπως δείξῃ τὸν τύπον χρηστοῦ βασιλέως, τασσοῦτον ἀφίσταται τῆς ἴστορικῆς ἀληθείας, ὥστε ἀλλοιοὶ γεγονότα εἰς πάντας γνωστὰ ἀλλοίσθεν, πολλάκις δὲ καὶ διαστρέψεται ταῦτα, ἵνα ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του. Διὰ τοῦτο ἡ Κύρου παιδεία δὲν εἶναι καθαρῶς ἴστορικὸν ἔργον, ἀλλὰ φιλοσοφικὸν σύγγραμμα, ἐπερ βάσιν ἔχει ἴστορικὰ γεγονότα. Ὁ πωαδήποτε περιέχει θήκες διδασκαλίας καὶ φιλοσοφικὰς ἰδέας πολὺ ὠφελίμους.

4) Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους ἐκ 4 βιβλίων, ἔργον φιλοσοφικόν, δι' οὗ δ Εενοφῶν ὑπερασπίζει τὸν διδάσκαλον κατὰ τῆς μομφῆς, ὅτι ἀσεβεῖ καὶ διαφθείρει τοὺς νέους.

5) Ἀπολογία Σωκράτους πρὸς τοὺς δικαστάς, ἐν ᾧ δ Εενοφῶν διασαφεῖ ἐκτενέστερον τὰ τοῦ τελευταίου κεφαλαίου τῶν ἀπομνημονευμάτων.

6) Συμπόσιον φιλοσόφων, καθ' ὃ δ Σωκράτης ἐν τῇ εὐωχῇ ἐκφέρει χαριεστάτους λόγους περὶ ἔρωτος καὶ φιλίας.

7) Οἰκονομικὸς λόγος, διάλογος περὶ οἰκονομίας.

8) Ιέρων, διάλογος μεταξὺ Ιέρωνος καὶ Σιμωνίδου περὶ τῶν

μέσων, δι' ὧν ἥγειμῶν τις δύναται νὰ πρεσαγάγῃ τὴν εὐημερίαν τῶν διοικουμένων.

9) Ἀθηναίων πολιτείᾳ, περὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν Ἀθηναίων.

10) Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, περὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν Λακεδαιμονίων.

11) Ἀγησίλαος, ἐγκώμιον τοῦ ἀποθανόντος Ἀγησίλαου.

12) Πόροι ἢ περὶ Προσόδων, συγγραφὴ ἐξ ἡς μανθάνομεν τὰς προσόδους τῶν Ἀθηναίων καὶ δι' ἣς ὁ Εενοφῶν διδάσκει πῶς δύνανται νὰ βελτιωθῶσι τὰ κακῶς ἔχοντα σίκονομικὰ τῆς πόλεως.

13) Ἰππαρχικός, λόγος συγγραφεὶς πρὸς διδασκαλίαν ἵππαρχων καὶ παρέχων ὠφελίμους καὶ τεχνικὰς ὑποθήκας εἰς βελτίωσιν τοῦ ἵππικοῦ τῶν Ἀθηναίων.

14) Περὶ ἵππικῆς, λόγος γραφεὶς πρὸς διδασκαλίαν ἴδιωτου ἵππεως καὶ παρέχων πρακτικὰς ὑποθήκας πρὸς ἀγορὰν καὶ παίδευσιν ἵππου καὶ δρπισμὸν ἵππέων.

15) Κυνηγετικός, λόγος περιέχων ἐγκώμιον τῆς κυνηγετικῆς καὶ πρακτικὰς ὑποθήκας πρὸς παίδευσιν τῶν θηρευτικῶν κυνῶν.

16) Πέντε ἐπιστολαῖ, αἵτινες διμως ἀπεδείχθησαν νόθαι.

νηρανίσιο της αγροτικής απενίσ οι κατάγεται σε παλαιότερη
εποχή, μετά την απομόνωση της περιοχής από την πόλη.
Από την αρχαιότητα έχει λειτουργεί ως νόμος, η οποία
στη διαδικασία της λοιπής μεταξύ της εποχής την αναφέρει,
που λαμβάνεται από την ιεραρχία της Εκκλησίας. Τον ίδιο χρόνο
την προστασία της πόλης παρέχει η επισκοπή Αργοστολίου, η οποία
επέβαλε την περιοχή στην οποία η πόλη βρίσκεται να γίνεται
τοπική επίτροπος. Στην πόλη υπάρχει η Επισκοπή Αργοστολίου, η οποία
επέβαλε την περιοχή στην οποία η πόλη βρίσκεται να γίνεται
τοπική επίτροπος. Στην πόλη υπάρχει η Επισκοπή Αργοστολίου, η οποία
επέβαλε την περιοχή στην οποία η πόλη βρίσκεται να γίνεται
τοπική επίτροπος. Στην πόλη υπάρχει η Επισκοπή Αργοστολίου, η οποία
επέβαλε την περιοχή στην οποία η πόλη βρίσκεται να γίνεται
τοπική επίτροπος.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ναυμαχία περὶ Ἀβυδον καὶ Κύζικου.

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν 1
Θυμοχάρης ἔχων ναῦς δλίγας· καὶ εὐθὺς ἐναυμάχησαν αὐτὸς Ασ-
πεδαμόνιος καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ Ασπεδαμόνιοι ἥγουμέ-
νον Ἀγησανδρίδον. μετ' δλίγον δὲ Δωριεὺς διαγόρον ἐκ 2
Ρόδον εἰς Ἑλλήσποντον εἰσέπλει δροχομένου χειμῶνος τέτταρος
καὶ δέκα ναυσὶν ἀμα ἡμέρᾳ. κατιδών δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμερο-
σκόπος ἐσήμηρε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴπο-
σι ναυσίν, ἃς δι Λωριεὺς φυγὼν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαξε τὰς αὐ-
τοῦ τριήρεις, ὡς ἥντε, περὶ τὸ Ρούτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων 3
τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς, μέχρι οἱ
Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς Μάδυτον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον
οὐδὲν πράξαντες. Μίνδαρος δὲ κατιδών τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύνων 4
τῇ Ἀθηνᾷ, ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑα-
τοῦ τριήρεις ἀπέπλει, δπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως. οἱ δὲ 5
Ἀθηναῖοι ἀνταναγαγόμενοι ἐναυμάχησαν περὶ Ἀβυδον κατὰ
τὴν ἥδινα μέχρι δεῖλης. καὶ τὰ μὲν νικώντων, τὰ δὲ νικωμένων,
Ἀλκιβιάδης ἐπεισπλεῖ δυοῖν δεούσαις εἶκοσι ναυσίν. ἐντεῦθεν 6
δὲ φυγὴ τῶν Πελοποννήσιων ἐγένετο πρὸς τὴν Ἀβυδον καὶ
οἱ Φαρνάβαζοι παρεβοήθει, καὶ ἐπεισβαίνων τῷ ἵππῳ εἰς τὴν
θάλατταν μέχρι δυνατὸν ἦν ἐμάχετο, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὐτοῦ
ἵππεῦσι καὶ πεζοῖς παρεκελεύετο. συμφράξαντες δὲ τὰς ναῦς οἱ 7

Πελοποννήσοι καὶ παραταξάμενοι πρὸς τῇ γῇ ἐμάχοντο. Ἀθηναῖοι
 δὲ ἀπέπλευσαν, τριάκοντα ναῦς τῶν πολεμίων λαβόντες κενὰς καὶ
 8 ἃς αὐτοὶ ἀπώλεσαν κομισάμενοι, εἰς Σηστόν. ἐντεῦθεν πλὴν τεττα-
 ράκοντα νεῶν ἄλλαι ἄλλῃ φόροι ἐπ' ἀργυρολογίᾳ ἔξω τοῦ Ἐλ-
 λησπόντου καὶ ὁ Θράσουλος, εἰς ὅν τῶν στρατηγῶν, εἰς Ἀθῆνας
 9 ἔπλευσε ταῦτα ἔξαγγελῶν καὶ στρατιὰν καὶ ναῦς αἰτήσων. μετὰ δὲ
 ταῦτα Τισσαφέροης ἡλθεν εἰς Ἐλλήσποντον ἀφικόμενον δὲ παρ'
 αὐτὸν μᾶκα τριήρει Ἀλκιβιάδην ἔσενά τε καὶ δῶρα ἄγοντα συλλα-
 βῶν εἰρξεν ἐν Σάρδεσι, φάσκων κελεύειν βασιλέα πολεμεῖν Ἀθη-
 10 νίοις. ἡμέραις δὲ τριάκοντα ὑστερὸν Ἀλκιβιάδης ἐν Σάρδεων
 μετὰ Μαρτιθέον τοῦ ἀλόντος ἐν Καρίᾳ ὥποιν εὐπορήσαντες νυκτὸς
 11 ἀπέδρασαν εἰς Κλαζομενάς. οἱ δὲ ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι
 Μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς μέλλοντα ναυσὶν ἔξηκοντα, νυκτὸς
 ἀπέδρασαν εἰς Καρδίαν. ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ἦνεν ἐν τῷν
 Κλαζομενῶν σὸν πέντε τριήρεις καὶ ἐπαπτόλι. πυθόμενος δὲ ὅτι αἱ
 τῶν Πελοποννησίων νῆες ἔξει Ἀβύδον διηγμέναι εἶεν εἰς Κύζικον,
 αὐτὸς μὲν πεζῇ ἡλθεν εἰς Σηστόν, τὰς δὲ ναῦς περιπλεῖν ἐκεῖσε
 12 ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δὲ ἡλθον, διάγεσθαι ἦδη αὐτοῦ μέλλοντος ως ἐπὶ
 ναυμαχίαν ἐπεισπλεῖ Θραμένης εἶκοσι ναυσὶν ἀπὸ Μακεδονίας,
 ἀμα δὲ καὶ Θρασύβουλος εἶκοσιν ἐτέραις ἐκ Θάσου, ἀμφότεροι
 13 ἡργυρολογηκότες. Ἀλκιβιάδης δὲ εἰπὼν καὶ τούτοις διώκειν αὐτὸν
 ἔξελομένοις τὰ μεγάλα ἴστια αὐτὸς ἔπλευσεν εἰς Πάροιον ἀθρόαι
 δὲ γενόμεναι αἱ νῆες ἀπασαι ἐν Παροίᾳ ἔξει καὶ δύδοικοντα τῆς
 ἐπιούσης νυκτὸς ἀνηγάγοτο, καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ περὶ ἀρίστουν ὕδαν
 14 ἡκον εἰς Προκόνησον. ἐκεῖ δὲ ἐπέθοντο ὅτι Μίνδαρος ἐν Κυζίκῳ
 εἴη καὶ Φαρνάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν
 αὐτοῦ ἔμειναν, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ἀλκιβιάδης ἐκκλησίαν ποιήσας παρε-
 κελεύετο αὐτοῖς ὅτι διάγκη εἴη καὶ ναυμαχεῖν καὶ πεζομαχεῖν καὶ
 τειχομαχεῖν. Οὐ γὰρ ἔστιν, ἔφη, χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις
 15 ἄφθονα παρὰ βασιλέως. τῇ δὲ προτεραιᾳ, ἐπειδὴ ὥρμίσαντο, τὰ
 πλοῖα πάντα καὶ τὰ μικρὰ συνήθροισε παρ' ἐαυτόν, ὅπως μηδεὶς
 ἔξαγγειλαι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ἐπεκήρυξέ τε, δε
 16 ἀν ἀλίσκηται εἰς τὸ πέραν διαπλέων, θάνατον τὴν ζημίαν. μετὰ
 δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρασκευασάμενος ως ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνηγάγετο

ἐπὶ τὴν Κύζικον ὕοντος πολλῷ. ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς τῆς Κυζίκου ἦν,
αἰθρίας γενομένης καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος καθορᾶ τὰς τοῦ
Μινδάρου ναῦς γυμναξομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος καὶ ἀπει-
λημμένας ὅπ' αὐτοῦ, ἔξηκοτα οὖσας. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἰδόντες 17
τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὖσας πλέουσ· τε πολλῷ ἢ πρότερον
καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἔφυγον εἰς τὴν γῆν· καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς
ἔμάχοντο ἐπιπλέοντι τοῖς ἐναπτίοις. Ἀλκιβιάδης δὲ ταῖς εἶκοσι τῶν 18
νεῶν περιπλέυσας ἀπέβη εἰς τὴν γῆν. Ἰδὼν δὲ ὁ Μίνδαρος, καὶ
ἀντὸς ἀποβὰς ἐν τῇ γῇ μαζόμενος ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες
ἔφυγον. τὰς δὲ ναῦς οἱ Ἀθηναῖοι φέροντο ἀγοντες ἀπάσας εἰς
Προκόνησον πλὴν τῶν Συρακοσίων ἐκείνας δὲ αὐτοὶ κατέκανανσαν
οἱ Συρακόσιοι. ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπλεον· οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ 19
Κύζικον. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ τῶν Πελοποννήσιων καὶ Φαρναβάζον
ἐκπιπόντων αὐτὴν ἐδέχοντο τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλκιβιάδης δὲ μεί-
γας αὐτοῦ εἴκοσιν ἡμέρας καὶ χρήματα πολλὰ λαβών παρὰ τῶν 20
Κυζικηνῶν οὐδὲν ἄλλο πακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει ἀπέπλευ-
σεν εἰς Προκόνησον. ἐκεῖθεν δὲ ἐπλευσεν εἰς Πέρινθον καὶ Ση-
λινμφρίαν. καὶ Περίνθιοι μὲν εἰσεδέξαντο εἰς τὸ ἄστυ τὸ στρατό- 21
πεδον· Σηλινμφριανοὶ δὲ ἐδέξαντο μὲν οὐ, χρήματα δὲ ἔδοσαν. ἐν-
τεῦθεν δὲ ἀφικόμενοι τῆς Καλχηδονίας εἰς Χρυσόποιλν ἐτείχισαν 22
αὐτήν, καὶ δεκατευτήριον κατεκινέασαν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν δεκά-
την ἐξέλεγον τῶν ἐκ τοῦ Πόλιτον πλοίων καὶ φυλαιὴν ἐγκατα-
λιπόντες ναῦς τριάκοντα καὶ στρατηγὸν δύο, Θηραμένην καὶ 23
Ἐβμαχον, τοῦ τε χωρίου ἐπιμελεῖσθαι καὶ τῶν ἐκπλεόντων
πλοίων καὶ εἴ τι ἄλλο δύναντο βλάπτειν τοὺς πολεμίους. οἱ
δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον φέροντο. παρὰ δὲ Ἰππο-
κράτους τοῦ Μινδάρου ἐπιστολέως εἰς Αακεδαίμονα γράμματα 24
πεμφθέντα ἐάλωσαν εἰς Ἀθήνας λέγοντα τάδε· "Ἐρρει τὰ καλα.
Μίνδαρος ἀπεσσύνα. πειρῶται τῶνδρες. ἀτὰ φίομες τί χρὴ δρᾶν.
Φαρνάβαζος δὲ παντὶ τῷ τῶν Πελοποννήσιων στρατεύματι καὶ 25
τοῖς συμμάχοις παρακελευσάμενος μὴ ἀθυμεῖν ἔνεκα ἔνιλων, φῶς
ὄγιων πολλῶν ἐν τῇ βασιλέως, ἔνως ἀν τὰ σώματα σῶα γῇ, ἵμα-
τιόν τ' ἔδωκεν ἐκάστιῳ καὶ ἔφοδιον δυοῦν μηροῦν, καὶ δηλίσας τοὺς
ναύτας φύλακας κατέστησε τῆς ἑαυτοῦ παραθαλαττίας γῆς. καὶ 26

συγκαλέσας τούς τε ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγοὺς καὶ τριηράρχους
ἐκέλευε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν Ἀντάνδρῳ ὃσας ἔκαστοι ἀπώ-
λεσαν, χρήματά τε διδοὺς καὶ ὅλην ἐκ τῆς Ἰδης ιομίζεσθαι φρά-
26 ζων. ναυπηγουμένων δὲ οἱ Συρακοῦσι ἄμα τοῖς Ἀντανδρίοις τοῦ
τείχους τι ἐπετέλεσαν, καὶ ἐν τῇ φρουρᾷ ἥρεσαν πάντων μάλιστα.
διὰ ταῦτα δὲ εὐεργεσία τε καὶ πολιτεία Συρακοῦσίοις ἐν Ἀντάνδρῳ
ἔστι. Φαρνάβαζος μὲν οὖν ταῦτα διατάξας εὐθὺς εἰς Καλχηδόνα
ἔβοήθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

·Ο ·Αλκιβιάδης ἐν Δαμψάκῳ

1 Ἐν δὲ τῇ Δαμψάκῳ συντάπτοντος Ἀλκιβιάδου τὸ στράτευμα
πᾶν οἱ πρότεροι στρατιῶται οὐκ ἐβούλοντο τοῖς μετὰ Θρασύλλου
συντάπτεσθαι, ὡς αὐτοὶ μὲν δυτες ἀγίτητοι, ἐκεῖνοι δὲ ἡττημένοι
2 ήκουεν. ἐγταῦθα δὴ ἐχείμαζον ἀπαρτεῖς Λάμψακον τειχίζοντες, καὶ
ἐστράτευσαν πρὸς Ἀβυδον. Φαρνάβαζος δὲ ἐβοήθησεν ἵπποις
πολλοῖς, καὶ μάχῃ ἡττηθεὶς ἔφυγεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐδίωκεν ἔχων
τούς τε ἵππεας καὶ τῶν ὀπλιτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὃν ἤρχε Μέ-
3 νανδρος, μέχρι οκότος ἀφέλετο. ἐκ δὲ τῆς μάχης ταύτης συνέβη-
σαν οἱ στρατιῶται αὐτοὶ αὐτοῖς καὶ ἡσπάζοντο τοὺς μετὰ Θρα-
σύλλου. ἐξῆλθον δέ τινας καὶ ἄλλας ἔξόδους τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν
ἡπειρον καὶ ἐπόρθουν τὴν βασιλέως χώραν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

·Αλωσίς Καλχηδόνος, Σηλινυθρίας καὶ Βυζαντίου
ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

1 Ἐπεὶ δὲ ὁ χειμὼν ἔληγεν, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλευσαν εἰς Προκόννη-
2 σον παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάρ-
τιον δρομήσαντες ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνι. οἱ δὲ Καλχη-

δόνιοι προσιόντας αἰσθόμενοι τὸν Ἀθηναίους, τὴν λεῖαν ἄπασαν
κατέθεντο εἰς τὸν Βιθυνὸν Θρᾶκας δοτυγέντονας ὅντας. Ἀλκιβι- 3
άδης δὲ λαβὼν τῶν τε δπλιτῶν δλίγονς καὶ τὸν ἵππεας, καὶ τὰς
ταῦς παραπλεῖν κελεύσας, ἐλθὼν εἰς τὸν Βιθυνὸν ἀπήτει τὰ
τῶν Καλχηδονίων χρήματα· εἰ δὲ μή, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ
δὲ ἀπέδοσαν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐπεὶ ἦκεν εἰς τὸ στρατόπεδον τὴν τε 4
λείαν ἔχων καὶ πίστεις πεποιημένος, ἀπετέχιζε τὴν Καλχηδόνα
πατὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν καὶ τοῦ ποταμοῦ
ὅσον οἶον τ' ἦν ξυλίνῳ τείχει. ἐνταῦθα Ἰπποκράτης μὲν δὲ Λακε- 5
δαιμόνιος ἀρμοστῆς ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε τὸν στρατιώτας ὡς
μαχούμενος· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάξαντο αὐτῷ, Φαρνάβαζος
δὲ ἔξι τῶν περιτειχισμάτων προσεβοήθει στρατιᾶ τε καὶ ἵπποις
πολλοῖς. Ἰπποκράτης μὲν οὖν καὶ Θράσυλλος ἐμάχοντο ἐκάτερος 6
τοῖς δπλίταις χρόνον πολύν, μέχρι Ἀλκιβιάδης ἔχων δπλίτας τέ
τινας καὶ τὸν ἵππεας ἐβοήθησε. καὶ Ἰπποκράτης μὲν ἀπέθα-
νειν, οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὅντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν. ἀμα δὲ καὶ 7
Φαρνάβαζος, οὐδὲν δυνάμενος συμμεῖξαι πρὸς τὸν Ἰπποκράτην διὰ
τὴν στενοπορίαν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἀποτειχισμάτων ἐγγὺς
ὄντων, ἀπεχθρησαν εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ τῶν Καλχηδονίων, οὐ
ἥραντες τὸ στρατόπεδον. ἐκ τούτου δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν φύγετο εἰς 8
τὸν Ἐλλήσποντον καὶ εἰς Χερρονησὸν χρήματα πράξων· οἱ δὲ λοι-
ποὶ στρατηγοὶ σινεχώρησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Καλχηδόνος
εἴκοσι τάλατα δοῦναι Ἀθηναίοις Φαρνάβαζον καὶ ὡς βασιλέα
πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν, καὶ ὄρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον
παρὰ Φαρνάβάζον ὑποτελεῖν τὸν φόρον Καλχηδονίους. Ἀθηναί- 9
οις ὅσον περ ἐώθεσαν καὶ τὰ δφειλόμενα χρήματα ἀποδοῦναι,
Ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν Καλχηδονίους, ἔως ἂν οἱ παρὰ βασι-
λέως πρέσβεις ἔλθωσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ τοῖς ὄρκοις οὐδὲ ἐτύγχανε 10
παρῶν, ἀλλὰ περὶ Σηκουμβρίαν ἦν ἐκείνην δ' ἐλῶν πρὸς τὸ Βυ-
ζάντιον ἦκεν, ἔχων Χερρονησίτας τε πανδημεῖ καὶ ἀπὸ Θράκης
στρατιώτας καὶ ἵππεας πλείους τριακοσίων. Φαρνάβαζος δὲ δέξιῶν 11
δεῖν κάκεντον δμαύναι, περιέμενεν ἐν Καλχηδόνι, μέχρι ἔλθοι ἐκ
τοῦ Βυζαντίου. ἐπειδὴ δὲ ἥλθεν, οὐκ ἔφη δμεῖσθαι, εἰ μὴ κάκε-
νος αὐτῷ δμεῖται. μετὰ ταῦτα ὠμοσεν δὲ μὲν ἐν Χρυσοπόλει οἵς 12

Φαρνάβαζος ἔπειμψε Μιτροβάτει καὶ Ἀργάπει, ὁ δὲ ἐν Καλχηδόνι
 τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδον Εὐρυππολέμφη καὶ Διοτίμῳ τὸν τε κοινὸν
 13 ὅρκον καὶ ἴδια διλήλους πίστεις ἐποιήσαντο. Φαρνάβαζος μὲν οὖν
 εὐθὺς ἀπῆγε, καὶ τὸν παρὰ βασιλέα πορευομένους πρέσβεις
 ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς Κέζικον. ἐπέμφθησαν δὲ Ἀθηναίων μὲν
 Δωρόθεος, Φιλοκύδης, Θεογένης, Εὐρυππόλεμος, Μαντίνθεος, σὺν
 δὲ τούτοις Ἀργεῖοι Κλεόστρατος, Πυρρόλοχος· ἐπορεύοντο δὲ
 καὶ Λακεδαιμονίων Πασιππίδας καὶ ἔτεροι, μετὰ δὲ τούτων
 καὶ Ἐρμοκράτης, ἥδη φεύγων ἐκ Συρακουσῶν, καὶ ὁ ἀδελ-
 14 φὸς αὐτοῦ Πρόδηξεν. καὶ Φαρνάβαζος μὲν τούτους ἤγεν οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι τὸ Βυζάντιον ἐποιησάντες, καὶ πρὸς τὸ
 15 τεῖχος ἀκροβολισμοὺς καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἐν δὲ τῷ Βυζαν-
 τίῳ ἦν Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος ἀρμοστῆς καὶ σὺν αὐτῷ τῶν πε-
 ριούχων τινὲς καὶ τῶν γεοδαμώδων οὐ πολλοί καὶ Μεγαρεῖς καὶ
 ἄρχων αὐτῶν Ἐλιξος Μεγαρεὺς καὶ Βοιωτοί καὶ τούτων ἄρχων
 16 Κοιρατάδας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὡς οὐδὲν ἐδύναντο διαπράξασθαι
 κατ' Ισχύν, ἐπεισάν τινας τῶν Βυζαντίων προδοῦνται τὴν πόλιν.
 17 Κλέαρχος δὲ ὁ ἀρμοστῆς οἰδίμενος οὐδένα ἀν τοῦτο ποιῆσαι, κα-
 ταστήσας δὲ ἀπαντά ως ἐδύνατο κάλλιστα καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ
 πόλει Κοιρατάδᾳ καὶ Ἐλίξῳ, διέβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον εἰς τὸ
 πέραν, μισθὼν τε τοῖς στρατιώταις παρ' αὐτοῦ ληφθέντος καὶ
 ναῦς συλλέξων, αἱ ἵσαν τῷ Ἐλλησπόντῳ ἄλλαι ἄλλῃ καταλειμ-
 μέναι φρουρίδες ὑπὸ Πασιππίδου καὶ ἄς Ἀγησανδρίδας εἶχεν
 ἐπὶ Θράκης, ἐπιβάτης ὁν Μινδάρον, καὶ ὅπως καὶ ἐν Ἀρ-
 τάνδρῳ ἄλλαι ναυπηγηθείσαν, ἀθρόαι δὲ γενόμεναι πᾶσαι κα-
 πῶς τὸν συμμάχους τῶν Ἀθηναίων ποιοῦσαι διοπάσειαν τὸ
 18 στρατόπεδον ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου. ἐπεὶ δὲ ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος,
 οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων Κύδων καὶ Ἀρί-
 19 στων καὶ Ἀναξιμαράτης καὶ Λυκοῦργος καὶ Ἀναξίλαος, δι-
 σπαγόμενος θανάτον ὑστερον ἐν Λακεδαιμονὶ διὰ τὴν προ-
 δοσίαν ἀπέφυγεν εἰπών, ὅτι οὐ προδοίη τὴν πόλιν, ἀλλὰ σύ-
 σσαι, παῖδας δρῶν καὶ γυναῖκας λιμῷ ἀπολλυμένους, Βυζάντιος
 ὁν καὶ οὐ Λακεδαιμόνιος τὸν γὰρ ἐνόντα σῖτον Κλέαρχον τοῖς
 Λακεδαιμονίων στρατιώταις διδόντας διὰ ταῦτ' οὖν τὸν πολεμί-

ους ἔφη εἰσέσθαι, σὺν ἀργυρίον ἐγεκα οὐδὲ διὰ τὸ μοσεῖν Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, νυκτὸς ἀνοίξατε τὰς 20 πύλας τὰς ἐπὶ τὸ Θρακίον καλούμενον εἰσήγαγον τὸ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ὁ δὲ Ἐλιξος καὶ ὁ Κοιρατάδας οὐδὲν τούτων εἰδότες ἐβοήθουν μετὰ πάνιων εἰς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντη οἱ πολέμοι κατεῖχον, οὐδὲν ἔχοντες ὃ τι ποιήσαιεν, παρέδοσαν σφᾶς αὐτούς. καὶ οὗτοι μὲν ἀπεπέμψθησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ ὁ 22 Κοιρατάδας ἐν τῷ δῆλῳ ἀποβαυνόντων ἐν Πειραιῇ ἐλαθεὶς ὀποδάς καὶ ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κάθοδος Ἀλκιβιάδου.

Ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀποπλεῖν 1 ὄκαδε, ἀνήγκη εὐθὺς ἐπὶ Σάμου ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τῶν νεῶν εἴκοσιν ἐπλευσε τῆς Καρίας ἐς τὸν Κεραμικὸν κόλπον. ἐκεῖθεν δὲ συλλέξας ἑκατὸν τάλαρα ἤκειν εἰς τὴν Σάμον. Θρασύβουλος δὲ σὺν τριάκοντα ρανσὶν ἐπὶ Θράκης ὅχειο, ἐκεῖ δὲ τά τε ἄλλα χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μεθεστηκότα κατεστρέψατο καὶ Θάσον, 2 ἔχοντας κακῶς ὑπό τε τῶν πολέμων καὶ στάσεων καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος δὲ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε· ποὶν δὲ ἤκειν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγὸν εἶλοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα, Κόρωνα δὲ τοίτοιο ἐκ τῶν οἰκοθεν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέπλευσεν εἰς Πάρον ρανσὶν εἴκοσιν, ἐκεῖθεν δ' ἀνήγκη εὐθὺς Γυθείον ἐπὶ κατασκοπήν τῶν τριήρων, ἃς ἐπινυθάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόθι παρασκευάζειν τριάκοντα, καὶ τοῦ ὄκαδε κατάπλου ὅπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει. ἐπεὶ δ' ἔώρα ἔαυτῷ εἴνουν οὖσαν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἥρημένους καὶ ίδια μεταπεμπομένους τοὺς ἐπιτηδείους, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἥμέρᾳ ἦγεν ἡ πόλις, τοῦ ἔδους κατακεκαλυμμένου τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῷ καὶ τῇ πόλει. Ἀθηναίων γὰρ

οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐδενὸς σπουδαίου ἔργου τολμήσαι ἀν
 6 ἄφασθαι. καταπλέοντος δ' αὐτοῦ ὅτε ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ ὁ ἐκ
 τοῦ ἀστεως ὄχλος ἥδροισθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες καὶ ἴδειν
 βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες οἱ μὲν ὡς κράτιστος εἴη τῶν
 πολιτῶν καὶ μόνος οὐδὲ δικαίως φύγοι, ἐπιφυλευθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν
 ἔλαττον ἐκείνου δυναμένων μοχθηθερά τε λεγόντων καὶ πρὸς τὸ
 αὐτῶν ἴδιον κέρδος πολιτεύονταν, ἐκείνουν δεῖ τὸ κοινὸν αὐξοντος
 7 καὶ ἀπὸ τῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς πόλεως δυνατοῦ ἐθέλοντος
 δὲ τότε κρίνεσθαι παραχρῆμα τῆς αἰτίας ἃρι γεγενημένης ὡς ἡσε-
 βηκότος εἰς τὰ μυστήρια, ὑπερβαλόμενοι οἱ ἔχθροι τὰ δοκοῦντα
 8 δίκαια εἶναι ἀπόντα αὐτὸν ἐστέρησαν τῆς πατρόδοσος· ἐν φρονῷ
 ὑπὸ δημητανίας δουλεύων ἡγαγάσθη μὲν θεραπεύειν τὸν ἔχθ-
 στον, κινδυνεύων δεῖ παρ' ἕκαστην ἡμέραν ἀπολέσθαι· τοὸς δὲ
 οἰκειοτάτους πολίτας τε καὶ συγγενεῖς καὶ τὴν πόλιν ἀπασαν δρῶν
 ἔξαμαρτάνουσαν, οὐκ εἶχεν ὅπως ὀφελοῖη φυγῆς ἀπειργόμενος.
 9 οὐκ ἔφασαν δὲ τῶν ὀίων περ αὐτὸς ὄντων εἶναι καινῶν δεῖσθαι
 πραγμάτων οὐδὲ μεταστάσεως· ὑπάρχειν γὰρ ἐκ τοῦ δήμου αὐτῷ
 μὲν τῶν τε ἡλικιωτῶν πλέον ἔχειν τῶν τε πρεσβυτέρων μὴ ἐλα-
 τοῦσθαι, τοῖς δ' αὐτοῦ ἔχθροῖς τοιούτοις δοκεῖν εἶναι οἵοις περιμέ-
 νειν μὲν πρότερον, ὕστερον δὲ δυνασθεῖσιν ἀπολλύναι τὸν βελτί-
 στον, αὐτὸν δὲ μόνους λειψθέντας δι' αὐτὸν τοῦτο ἀγαπᾶσθαι
 10 ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὅτι ἐτέροις βελτίσσιν οὐκ εἶχον χρῆσθαι οἱ δέ,
 ὅτι τῶν παροιχομένων αὐτοῖς κακῶν μόνος αἷνος εἴη, τῶν τε φο-
 βερῶν δύντων τῇ πόλει γενέσθαι μόνος κινδυνεύσαι ἡγεμῶν κατα-
 11 στῆναι. Ἀλκιβιάδης δὲ πρὸς τὴν γῆν ὁρμοθεῖς ἀπέβαινε μὲν οὐκ
 ἐνθέως, φορούμενος τὸν ἔχθρον· ἐπαναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ κατα-
 12 στρώματος ἐσκόπει τὸν αὐτοῦ ἐπιτηδείους, εἰ παρεῖν. κατιδάν
 δὲ Εὐρυπιόλεμον τὸν Πεισιάνακτος, ἑαυτοῦ δὲ ἀνεψιόν, καὶ τοὺς
 ἄλλους οἰκείους καὶ τὸν φίλους μετ' αὐτῶν, τότε ἀποβὰς ἀνα-
 βαίνει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν παρεσκευασμένων, εἴ τις ἀπίστοι,
 13 μὴ ἐπιτρέπειν. ἐν δὲ τῇ βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος
 ως οὐκ ἡσεβήκει, εἰπάν τοι δὲ ὡς ἡδίκηται, λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων
 τοιούτων καὶ οὐδενὸς ἀντεπόντος διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἀν τὴν
 ἐκκλησίαν, ἀναρρηθεῖς ἀπάντων ἡγεμῶν αὐτοκράτωρ, ὡς οἶος τε

ων σῶσαι τὴν προτέραν τῆς πόλεως δύναμιν, πρῶτον μὲν τὰ μυ-
στήρια τῶν Ἀθηναίων κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον,
κατὰ γῆν ἐποίησεν ἔξαγαγδὼν τὸν στρατιώτας ὀπαντας¹⁴ μετὸν δὲ
ταῦτα κατελέξατο στρατιάν, δολίτας μὲν πεντακοσίους καὶ χιλίους,
ἴππεας δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ναῦς δὲ ἑκατόν. καὶ μετὰ τὸν
κατάπλον τετάρτια μηρὶ ἀνήχθη ἐπ² Ἀνδρον ἀφεστηκυῖαν τῶν
Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀριστοκράτης καὶ Ἀδείμαντος ὁ Αευ-
πολοφίδον συνεπέμψθησαν ἥρημένοι κατὰ γῆν στρατηγοί.¹⁵ Ἀλκι-
βιάδης δὲ ἀπεβίβασε τὸ στράτευμα τῆς Ἀνδρίας εἰς Γαύδιον
ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀνδρίους ἐτρέψαντο καὶ κατέκλεισαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ τυνας ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, καὶ τὸν Αάκωνας οἱ
αὐτόθι ἡσαν.¹⁶ Ἀλκιβιάδης δὲ τροπαῖον τε ἔστησε, καὶ μείνας αὐτοῦ
δλίγας ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον, κακεῦθεν ὅρμῳ μενος ἐπολέμει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Καλλικρατίδας καὶ οἱ ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχία.

Τῷ δὲ ἐπιόρτῃ ἔτει οἱ Αακεδαιμόνιοι τῷ Αυσάνδρῳ παρεληλυ-
θότος ἢδη τοῦ χρόνου ἔπειραν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν.¹ ἔτε
δὲ παρεδίδουν ὁ Αύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδᾳ
ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ ναυμαχία νευκηκώς. ὁ δὲ
αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα
ἐν Μιλήτῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς, καὶ διμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν.²
οὐ φαμένον δὲ τοῦ Αυσάνδρου πολυπραγμονεῦν ἄλλα ἄρχοντος,³
αὐτὸς δὲ Καλλικρατίδας πρὸς αἷς παρὰ Αισάνδρον ἔλαβε γανοὶ
προσεπλήρωσεν ἐκ Χίου καὶ Ῥόδου καὶ ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμ-
μάχων πεντήκοντα ναῦς. ταῦτας δὲ πάσας ἀθροίσας, οὖσας τεττα-
ράκοντα καὶ ἑκατόν, παρεσκευάζετο ὡς ὀπαντησόμενος τοῖς πολε-
μίοις. καταμαθὼν δὲ ὑπὸ τῶν Αυσάνδρου φίλων καταστασιαζόμε-
νος, οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετούντων, ἀλλὰ καὶ διαθροούντων
ἐν ταῖς πόλεσιν ὅτι Αακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτοιεν ἐν τῷ δεὶ⁴
διαλλάττειν τοὺς γανάρχους, πολλάκις ἀνεπιτηδείων γιγνομένων καὶ

ἄρτι ξυνιέντων τὰ ναυτικὰ καὶ ἀνθρώπους ὡς χρηστέον οὐ γιγνωσκόντων, ἐκ τούτου δὴ δὲ Καλλιχρατίδας συγκαλέσας τὸν Λακεδαιμονίων ἔκει παρόντας ἐλεγεν αὐτοῖς τοιάδε.

5 Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἶκοι μένειν, καὶ εἴτε Λύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω τὸ κατ’ ἐμέ· ἐγὼ δὲ ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς πεμφθεὶς οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελεύμενα ὡς ἀν δύνωμαι πράσσειν. ὑμεῖς δὲ πρὸς δὲ ἐγώ τε φιλοτιμοῦμαι καὶ ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάζεται, ὅτε γὰρ αὐτὰ δῆσπερ καὶ ἐγώ, συμβουλεύετε τὰ ἄριστα ἡμῖν δοκοῦντα εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν ἢ οἰκαδε πλοπλεῖν ἐροῦντα τὰ καθεσιῶτα ἐνθάδε.

6 Οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν ἢ τοῖς οἶκοι πείθεσθαι ποιεῖν τε ἐφ’ ἣ ήκει, ἐλθὼν παρὰ Κύρον ἥτει μισθὸν τοῖς ναύταις·
7 δὲ αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας ἐπισχεῖν. Καλλιχρατίδας δὲ ἀχθεσθεὶς τῇ ἀναβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας φοιτήσεσιν δργισθεὶς καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους εἶναι τὸν Ἑλληνα, ὃντι βαρβάρους κολακεύοντιν ἔγεινα δργυρόν, φάσκων τε, ἀν σωθῆ οἰκαδε, κατά γε τὸ αὐτοῦ δυνατὸν διαλλάξειν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, ἀπέπλευσεν
8 εἰς Μίλητον ἀδειᾶτεν πέμψας τριήρεις εἰς Λακεδαιμονα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν ἀθροίσας τῶν Μιλήσιων τάδε εἶπεν.

Ἐμοὶ μέν, ὁ Μιλήσιοι, δράγη τοῖς οἶκοι ἀρχοντοι πείθεσθαι·
9 διμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προσθυμοτάτους εἶναι εἰς τὸν πόλεμον διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις πλεῖστα κακὰ ἥδη ὑπ’ αὐτῶν πεπονθένται.
10 δεῖ δὲ διμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις συμμάχοις ὅπως ἀν τάχιστά τε καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους, ἔως ἀν οἱ ἐκ Λακεδαιμονος ἡκώσιν, οὓς ἐγὼ ἐπεμψα χρήματα ἀξοντας, ἐπει τὰ ἐνθάδε ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρῳ ἀποδοὺς ὡς περιττὰ ὄντα οἰχεται.
11 Κύρος δὲ ἐλθόντος ἐμοῦ ἐπ’ αὐτὸν δεῖ ἀνεβάλλετο μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ἐκείνουν θύρας φοιτᾶν οὐκ ἐδυνάμην ἐμαντὸν πεῖσαι. ὃντι σχηνοῦμαι δὲ διμᾶν ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ χρόνῳ φέντενα προσδεχώμεθα χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν. ἀλλὰ σὺν τοῖς θεοῖς δείξομεν τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα τὸν ἐχθρὸν τιμωρεῖσθαι.

12 Ἐπει δὲ ταῦτ’ εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοὶ καὶ μάλιστα οἱ αἴπα-

ζόμενοι ἐγαντιοῦθαι δεδιότες εἰσηγοῦντο πέρον χρημάτων καὶ αὐτοὶ
ἐπαγγελλόμενοι ἴδιᾳ. λαβὼν δὲ ταῦτα ἐκεῖνος καὶ ἐκ Χίου πεντε-
δραχμίαν ἐκάστῳ τῶν ναυτῶν ἐφοδιασάμενος ἐπλευσε τῆς Λέσβου
ἐπὶ Μήθυμναν πολεμίαν οὖσαν. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Μηθυ- 13
μναίων προσχωρεῖν, ἀτ' ἐμφρόνων ὅντων Ἀθηναίων καὶ τῶν τὰ
πράγματα ἔχοντων ἀττικιζόντων, προσοβαλὼν αἰρεῖ τὴν πόλιν κατὰ
κράτος. τὰ μὲν οὖν χρήματα πάντα διήρπασαν οἱ στρατιῶται, τὰ 14
δὲ ἀνδράποδα πάντα συνέθροισεν δὲ Καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγο-
ράν, καὶ κελευόντων τῶν συμμάχων ἀποδύσθαι καὶ τοὺς Μηθυ-
μναίους οὐκ ἔφη ἕαντον γε ἀρχοντος οὐδέν^ν ἀν Έλλήνων ἀνδρα-
ποδισθῆναι. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τὸν μὲν ἐλευθέρους ἀφῆκε, τὸν δὲ 15
τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ δοῦλα πάντα δπέ-
δοτο· Κόνων δὲ εἶπεν ὅτι παύσει αὐτὸν μοιχῶντα τὴν θάλατταν.
κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ἐδίωκεν ὑποτεμνόμε-
νος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν. Κόνων δὲ ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὗ πλεού-
σαις διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων εἰς δλίγας ἐκλεκτήθαι τὸν 16
ἀρίστους ἐρέτας, καὶ καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου καὶ
σὺν αὐτῷ τῶν δέκα στρατηγῶν τὸν Δέων καὶ Ἐρασινίδης. Καλλι-
κρατίδας δὲ συνεισπέλευσεν εἰς τὸν λιμένα, διώκων ναυσὶν ἐκατὸν
καὶ ἑβδομήκοντα. Κόνων δὲ ὡς ἔφθη ἐπὸ τῶν πολεμίων κατα-
κωλυθεῖς, ἥραγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῷ λιμένι, καὶ δπώλεσε
ταῦς τριάκοντα· οἱ δὲ ἄνδρες εἰς τὴν γῆν διέφυγον τὰς δὲ λοι-
πὰς τῶν νεῶν, τετταράκοντα οὖσας, ὑπὸ τῷ τείχει ἀνείλ-
κωσε. Καλλικρατίδας δὲ ἐν τῷ λιμένι δρμάσαμενος ἐποιήσκει 18
ἐνταῦθα, τὸν ἐκπλουν ἔχων. καὶ κατὰ γῆν μεταπεμψάμενος τὸν
Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ τῆς Χίου τὸ στράτευμα διεβίβασε
χρήματά τε παρὰ τοῦ Κύρου αὐτῷ ἥλθεν. ὁ δὲ Κόνων ἐπεὶ ἐποι-
οκεῖτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ σύτων οὐδαμόθεν 19
ἴην εὐπορῆσαι, οἱ δὲ ἄνθρωποι πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἤσαν καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι οὐκ ἐβοήθουν διὰ τὸ μὴ πυνθάνεσθαι ταῦτα, καθελ-
κόντας τῶν νεῶν τὰς ἄριστα πλεούσας δύο ἐπλήρωσε πρὸς ἡμέρας,
ἔξ ἀπασῶν τῶν νεῶν τοὺς ἀρίστους ἐρέτας ἐκλέξας καὶ τοὺς ἐπι-
βάτας εἰς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας καὶ τὰ παραρρύματα παραβα-
λάν. τὴν μὲν οὖν ἡμέραν οὕτως ἀνεῖχον, εἰς δὲ τὴν ἐσπέραν, ἐπεὶ 20

σοκότος εἴη, ἔξεβίβαζεν, ώς μὴ καταδήλους εἶγαι τοῖς πολεμίοις
 ταῦτα ποιοῦντας. πέμπτη δὲ ἡμέρᾳ εἰσθέμενοι σύτα μέτρια, ἐπεδὴ
 ἥδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφρομοῦντες δλιγάρως εἶχον καὶ ἔνοι
 ἀνεπαύοντο, ἔξεπλευσαν ἔξω τοῦ λιμένος, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Ἑλλη-
 21 σπόντον ὀρμῆσεν, ἡ δὲ εἰς τὸ πέλαγος. τῶν δὲ ἐφρομούντων ὡς
 ἔκαστοι ἥρυτον, τάς τε ἀγκύρας ἀποκόπιοντες καὶ ἐπειγόμενοι ἐβοή-
 θοντιν τεταραγμένοι, τυχόντες ἐν τῇ γῇ ἀφιστοποιούμενοι εἰσβάν-
 τες δὲ ἐδίωκον τὴν εἰς τὸ πέλαγος ἀφορμήσασαν, καὶ ἄμα τῷ
 ἥλιῳ δύνοντι κατέλαβον, καὶ κρατήσαντες μάχῃ, ἀγαθοσάμενοι
 22 ἀπῆγον εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀνδράσιν. ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ Ἑλλη-
 σπόντον φυγοῦσα ναῦς διέφυγε, καὶ ἀφικομένη εἰς τὰς Ἀθήνας
 ἔξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν. Διομέδων δὲ βοηθῶν Κέρωνι πολιορ-
 κουμένῳ δώδεκα ναυσὶν ὠρμίσατο εἰς τὸν εὔριπον τὸν Μυτι-
 23 ληράων. δὲ Καλλικρατίδας ἐπιπλεύσας αὐτῷ ἔξαίφνης δέκα
 24 μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε, Διομέδων δὲ ἐφυγε τῇ τε αὐτοῦ καὶ ἄλλῃ. οἱ
 δὲ Ἀθηναῖοι τὰ γεγενημένα καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκουσαν, ἐψη-
 φίσαντο βοηθεῦν ναυσὶν ἑκατὸν καὶ δέκα εἰσβιβάζοντες τοὺς ἐν
 τῇ ἥλικα ὄντας ἄπαντας καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους· καὶ πλη-
 ρώσαντες τὰς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐν τοιάκοντα ἡμέραις ἀπῆχαν. εἰ-
 25 σέβησαν δὲ καὶ τῶν ἵππων πολλοί. μετὰ ταῦτα ἀνήγθησαν εἰς
 Σάμον, κακεῖθεν Σαμίας ναῦς ἔλαβον δέκα ἥθροισαν δὲ καὶ ἄλ-
 λας πλείους ἡ τοιάκοντα παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, εἰσβάντες
 ἀναγκάσαντες ἄπαντας, δομίως δὲ καὶ εἴ τινες αὐτοῖς ἔτυχον ἔξω
 26 οὖσαι. ἐγένοντο δὲ αἱ πλείους ἡ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν. δ
 δὲ Καλλικρατίδας ἀπούων τὴν βοήθειαν ἥδη ἐν Σάμῳ οὖσαν, αὐ-
 τοῦ μὲν κατέλιπε πεντήκοντα ναῦς καὶ ἀρχοντα Ἐπεόνικον, ταῖς
 δὲ εἴνοις καὶ ἑκατὸν ἀναχθεῖς ἐδειπτοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ
 Μαλέᾳ ἄκρᾳ. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δειπνο-
 27 ποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις. αὗται δὲ εἰσὶν ἀντίον τῆς Μυτιλή-
 28 νης. τῆς δὲ νυκτὸς ἴδων τὰ πυρά, καὶ τινων αὐτῷ ἔξαγγειλάντων
 δι τοῖς Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας νύκτας, ώς ἔξαπιναίως
 προσπέσους ὕδωρ δὲ ἐπιγενόμενον πολὺ καὶ βρονταὶ διεκώλυσαν
 τὴν ἀναγωγήν. ἐπεὶ δὲ ἀνέσχεν, ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπλει ἐπὶ τὰς
 29 Ἀργινούσας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο εἰς τὸ πέλαγος τῷ

εὐωνύμῳ, παρατεταγμένοι ὁδε. Ἀριστοκράτης μὲν τὸ εὐώνυμον ἔχων ἡγεῖτο πεντεκαίδεκα νανοί, μετὰ δὲ ταῦτα Διομέδων ἐτέραις πεντεκαίδεκα ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης παρὰ δὲ Διομέδοντα Σάμοις δέκα νανοὶ ἐπὶ μᾶς τεταγμένοι ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Σάμος δυόματι. Ἰππεύς ἔχόμεναι δὲ αἱ τῶν ταξιάρχων δέκα, καὶ αὐταὶ ἐπὶ μᾶς ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ τῶν νανάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινες ἄλλαι ἥσαν συμμαχίδες. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος 30 εἰχε πεντεκαίδεκα νανοί παρὰ δ' αὐτὸν Θρασύλλος ἐτέραις πεντεκαίδεκα ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Ανσίας, ἔχων τὰς ἥσας νανοὺς, Θρασύλλῳ δ' Ἀριστογένης. οὗτος δ' ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ 31 διέκπλουν διδοῖτεν κεῖσον γὰρ ἔπλεον, αἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀντίτεταγμέναι ἥσαν ἄπασαι ἐπὶ μᾶς ὡς πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκενασμέναι, διὰ τὸ βέλτιον πλεῖν. εἰχε δὲ τὸ δεξιὸν 32 κέρας Καλλικρατίδας. Ἔρμων δὲ Μεγαρεὺς ὁ τῷ Καλλικρατίδᾳ κυβερνῶν εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλεῦσαι αἱ γὰρ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων πολλῷ πλείους ἥσαν. Καλλικρατίδας δὲ εἶπεν ὅτι ἡ Σπάρτη οὐ δέος μὴ κάκιον οἰκήται αὐτοῦ ἀποθανότος, φεύγειν δὲ αἰσχρὸν ἔφη εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα ἐνανμάχησαν 33 χρόνον πολὺν, πρῶτον μὲν ἀνδρόσι, ἐπειτα δὲ διεσκεδασμέναι. ἐπεὶ δὲ Καλλικρατίδας τε ἐμβαλούσης τῆς νεώς ἀποπεσδόν εἰς τὴν θάλατταν ἡφανίσθη, Πρωτόμαχός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν, ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο εἰς Χίον πλείστων, τινῶν δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πάλιν εἰς τὰς Ἀργυρούσας κατέπλευσαν. ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν 34 Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδρόσιν ἐκτὸς δλίγον τῶν πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων, τῶν δὲ Πελοποννησίων Αακωνικαὶ μὲν ἐνέα, τῶν πασῶν οὐδῶν δέκα, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων πλείους η ἐξήκοντα. ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπτὰ μὲν καὶ τετταράκοντα νανοὶ Θηραμένην τε καὶ Θρασύβουλον τριηράρχους ὄντας καὶ τῶν ταξιάρχων τινὰς πλεῖν ἐπὶ τὰς καταδεδυκτὰς νανοὺς καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀνδρῷφους, ταῖς δὲ ἄλλαις ἐπὶ τὰς μετ' Ἐπειονίκου τῇ Μυτιλήνῃ ἐφορμούσας. ταῦτα δὲ βουλομένους ποιεῖν ἀνεμος καὶ χαιμῶν διεκώλυσεν αὐτοὺς μέγας

36 γενόμενος τροπαῖον δὲ στήσαντες αὐτὸν ηὔλιζορτο. τῷ δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρετικὸς κέλης πάντα εἴξηγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. δὲ αὐτὸν πάλιν ἔξεπεμψεν εἰπὼν τοῖς ἐνοῦσι σιωπῇ ἐκπλεῖν καὶ μηδενὶ διαλέγεσθαι, παραχρῆμα δὲ αὐτοῖς πλεῖν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἐστεφανωμένονς καὶ βοῶντας ὅτι Καλλικρατίδας νεύκηκε ναυμαχῶν καὶ ὅτι αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆσες ἀπολώλασιν ἀπαστολαῖς, καὶ οἱ μὲν τοῦτον ἐποίουντο αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον, ἔθνε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις τὰ χρήματα σιωπῇ ἐνθεμένους εἰς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν εἰς Χίον καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν ἀπῆγεν εἰς Μήθυμνα, τὸ στρατόπεδον ἐμπόρησας. Κριων δὲ καθελκύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ οἱ τε πολέμοι ἀπεδεράκεσαν καὶ δἄνεμος εὑδαιάτερος ἦν, ἀπαντήσας τοῖς Ἀθηναῖσις ἥδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργινούσῶν ἐφράσε τὰ περὶ τοῦ Ἐπεονίκου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατέπλευσαν εἰς Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπανήχθησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ οὐδὲν διαπραξάμενοι ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Καταδίκη τῶν ἐν Ἀργινούσαις Ἀθηναίων στρατηγῶν εἰς θάνατον.

- 1 Οἱ δὲ ἐν οἷς τούτους μὲν τὸν στρατηγὸνς ἐπανσαν πλὴν Κόρωνος πρὸς δὲ τούτῳ εἶλοντο Ἀδείμαντον καὶ τρίτον Φιλοκλέα.
- 2 τῶν δὲ ναυμαχησάντων στρατηγῶν Πρωτόμαχος μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐν διπήλιθον εἰς Ἀθήνας, τῶν δὲ ἐξ καταπλευσάντων, Περικλέους καὶ Διομέδοντος καὶ Λυσίου καὶ Ἀριστοκράτους καὶ Θρασύλλου καὶ Ἐρασινίδου, Ἀρχέδημος δὲ τοῦ δήμου τότε προεστηκὼς ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς διωβελίας ἐπιμελόμενος Ἐρασινίδη ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν κατηγόρει ἐν δικαστηρίῳ, φάσκων ἐξ Ἑλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρήματα δύτα τοῦ δήμου κατηγόρει δὲ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας. καὶ ἔδοξε τῷ δικαστη-

φίω δῆσαι τὸν Ἐρασινόδην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ διηγοῦντο οἱ στρατηγοὶ περὶ τε τῆς ναυμαχίας καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ χειμῶνος. Τιμοκράτους δὲ εἰπόντος ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους χρὴ δεθέντας εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βουλὴ ἔδησε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ᾧ τῶν στρατηγῶν κατηγόρουν ἄλλοι τε καὶ Θηραμένης μάλιστα, δικαίους εἶναι λόγον ὑποσχεῖν διότι οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ναναγούς. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλλον καθήπτοντο ἐπιστολὴν ἐπεδείκνυε μαρτύριον, ἢν ἔπειμφαν οἱ στρατηγοὶ εἰς τὴν βουλὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, ἄλλο οὐδὲν αἰτιώμενοι ἢ τὸν χειμῶνα. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ βραχέως ἔκαστος ἀπελογήσατο, οὐ γάρ προντέθη σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὰ πεπραγμένα διηγοῦντο, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸν πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναγεσιν τῶν ναναγῶν προστάξαεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἵναοις καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἥδη, Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ καὶ ἄλλοις τοιούτοις· καὶ εἴτερον γέ τινας δέοι, περὶ τῆς ἀναιρέσεως οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτοὺς αἰτιάσασθαι ἢ τούτους οὓς προσετάχθη. καὶ οὐχ ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν, ἔφασαν, ψευδόμεθα φάσκοντες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ χειμῶνος εἶναι τὸ κωλῦσαν τὴν ἀναγεσιν. τούτων δὲ μάρτυρας παρείχοντο τοὺς κυβερνήτας καὶ ἄλλους τῶν συμπλεόντων πολλούς. τοιαῦτα λέγοντες ἐπειδον τὸν δῆμον ἐβούλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγγυᾶσθαι ἀνιστάμενοι· ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν τὴν δὲ βουλὴν προβούλευσαν εἰσενεγκεῖν ὅτῳ τρόπῳ οἱ ἄνδρες κρίνοντο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἵ τε πατέρες καὶ οἱ συγγενεῖς σύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. οἱ οὖν περὶ τὸν Θηραμένη παρεσκεύασαν ἀνθρώπους μέλανα ἴμάτια ἔχοντας καὶ ἐν χρῷ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἥκοιεν, ὡς δὴ συγγενεῖς ὅντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλίξεινον ἐπεισαν ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν. ἐντεῦθεν ἐκκλησίαν ἐποίουν, εἰς ἣν ἡ βουλὴ εἰσήνεγκε τὴν ἑαυτῆς γνώμην Καλλίξείνον εἰπόντος τίνδες Ἐπειδὴ τῶν τε κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐκείνων ἀπολογουμένων ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀκηκόσι, διαψηφίσασθαι Ἀθηναίοις ἄπαντας κατὰ φυλάς θεῖναι δὲ εἰς τὴν φυλὴν ἐκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ' ἐκάστῃ δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα πηρύτ-

τειν, ὅτῳ δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνελόμενοι τὸς νικήσαντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, εἰς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι, ὅτῳ δὲ μή, εἰς τὴν ὑστέραν ἀν δὲ δόξασιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζημιῶσαι καὶ τοῖς ἔνδεκα παραδοῦναι καὶ τὰ χρήματα δημεῦσαι, τὸ δ' ἐπιδέκαντον τῆς θεοῦ εἶναι. παροήλθε δέ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν φάσκων ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων σωθῆναι ἐπιστέλλειν δ' αὐτῷ τὸν ἀπολλυμένους, ἐὰν σωθῇ, ἀπαγγεῖλαι τῷ δήμῳ ὃν οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο τὸν ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους. τὸν δὲ Καλλίξεινον προσεκαλέσαντο παράνομα φάσκοντες γεγραφέναι Εὔρυπτόλεμός τε ὁ Πεισιάγαντος καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ δὲ δήμου ἔνοι ταῦτα ἐπήνουν, τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα δειπόν εἶναι, εἰ μή τις ἔάσει τὸν δῆμον πράττειν ὃ ἀν βούληται. καὶ ἐπὶ τούτοις εἰπόντος Αυκίσκον καὶ τούτους τῇ αὐτῇ ψήφῳ κοίνεσθαι ἥπερ καὶ τὸν στρατηγούς, ἐὰν μὴ ἀφῶσι τὴν κλῆσιν, ἐπειδούρβησε πάλιν δ' ὁ δῆλος, καὶ ἡραγκάσθησαν ἀφίεναι τὰς κλήσεις. τῶν δὲ πρυτάνεών τυνων οὐ φασκόντων προσθήσειν τὴν διαφήφισιν παρὰ τὸν νόμον, αὗθις Καλλίξειος ἀναβὰς κατηγόρει αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τὸν οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες ὁμολόγουν πάντες προσθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκουν ὅπτος δ' οὐκ ἔφη ἀλλ' ἡ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναβὰς Εὔρυπτόλεμος ἔλεξεν ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν τάδε.

Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὃ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέβην ἐνθάδε Περικλέους ἀναγκαίου μοι ὅπτος καὶ ἐπιτηδείου καὶ Διομέδοντος φίλου τὰ δ' ὑπεραπολογησόμενος, τὰ δὲ συμβουλεύσων ἡ μοι δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἀπάσῃ τῇ πόλει. κατηγορῶ μὲν οὖν αὐτῶν ὃν μετέπεισαν τὸν συνάρχοντας βούλομένους πέμπειν γράμματα τῇ τε βουλῇ καὶ ὑμᾶς ὃν ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ τετταράκοντα καὶ ἐπὶ τὰ τριήρεσιν ἀνελέσθαι τὸν ναυαγούς, οἱ δὲ οὐκ ἀνείλοντο. εἴτα νῦν τὴν αἵτιαν κοινὴν ἔχοντας ἐκείνων ἰδίᾳ ἀμαρτότων, καὶ ἀγτὶ τῆς τότε φιλανθρωπίας νῦν ὑπ' ἐκείνων τε καὶ τυνων ἀλλων ἐπιβουλεύσμενοι κινδυνεύσουσιν ἀπολέσθαι; οὐκ, ἀν ὑμεῖς γέ μοι πειθησθε τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες, καὶ ὅθεν μάλιστ' ἀληθῆ πεύσεσθαι καὶ οὐ μετανοήσαντες ὑστερον ενδήσετε σφᾶς αὐτοὺς ἱμαρτηκότας τὰ μέγιστα εἰς θεοὺς τε καὶ ὑμᾶς αὐτούς. συμβουλεύω

δ' ὑμῖν, ἐν οἷς οὐδὲ ὑπ' ἐμοῦ οὐδὲ ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς ἔστιν ἐξαπατη-
θῆναι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας εἰδότες κολάσεοθε οὐδὲν
δίκη, καὶ ἂμα πάντας καὶ καθ' ἓνα ἔκαστον, εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ καν
μίαν ἡμέραν δόντες αὐτοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι, μὴ ἄλλοις
μᾶλλον πιστεύοντες οὐδὲν αὐτοῖς. Ιστε δέ, φ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 20
πάντες ὅτι τὸ Καρρωνοῦ ψήφισμά ἔστιν ἴσχυρότατον, οὐ κελεύει, εἴαν
τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῇ, δεδεμένον ἀποδικεῖν ἐν τῷ
δῆμῳ καὶ ἐὰν καταγγωσθῇ ἀδικεῖν, ἀποθαγεῖν εἰς τὸ βάρανθρον
ἔμβληθέντα, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ τῆς θεοῦ τὸ
ἐπιδέκατον εἶναι. κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρίνεσθαι τοὺς 21
στρατηγοὺς καὶ νῆ Δία, ἀν ὑμῖν γε δοκῇ, πρῶτον Περικλέα τὸν
ἔμοι προσήκοντα αἰσχοδρὸν γὰρ μοί ἔστιν ἐκεῖνον περὶ πλείονος
ποιεῖσθαι οὐ τὴν ὅλην πόλιν. τοῦτο εἰ μὴ βούλεοθε, κατὰ τόνδε 22
τὸν νόμον κρίνατε, οὗς ἔστιν ἐπὶ τοῖς ιεροσύλοις καὶ προδόταις, εἴαν
τις οὐ τὴν πόλιν προδίδῃ οὐ τὰ ιερὰ κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστη-
ρίῳ, ἀν καταγγωσθῇ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀιτταῇ, τὰ δὲ χρήματα
αὐτοῦ δημόσια εἶναι. τούτων ὁποτέρῳ βούλεοθε, φ' ἄνδρες Ἀθη- 23
ναῖοι, τῷ νόμῳ κρίνεσθων οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἔκαστον διηρημένων
τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν. τούτων δὲ μηνομένων οἱ μὲν ἀδικοῦντες 24
τενέονται τῆς μεγίστης τιμωρίας, οἱ δὲ ἀνάτιοι ἐλευθερώθησονται
νῦν ὑμῖν, φ' Ἀθηναῖοι, καὶ οὐκ ἀδίκως ἀπολοῦνται. ὑμεῖς δέ 25
κατὰ τὸν νόμον εὐσεβοῦντες καὶ εὐορκοῦντες κρινεῖτε καὶ οὐ συμ-
πολεμήσετε Λακεδαιμονίους τοὺς ἐκείνους ἔβδομάρκοντα ταῦς ἀφε-
λομένους καὶ τενικηκτάς, τούτους ἀπολλύντες ἀκρίτους παρὰ τὸν 26
νόμον. τί δέ καὶ δεδιότες σφόδρᾳ οὕτως ἐπείγεσθε; οὐ μὴ οὐχ ὑμεῖς
δι τὸν βούλησθε ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἀν κατὰ τὸν νόμον
κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἀν παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλίξενος τὴν βού-
ληρ ἔπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν μᾶζα ψήφῳ; ἀλλ' ἵως ἀν τι- 27
να καὶ οὐκ αἴτιοι δητα ἀποκτείνατε μεταμελῆσαι δὲ ὑστερον ἀνα-
μηίσθητε φέρε δλγενὸν καὶ διωφελές ἥδη ἐστι, πρὸς δ' ἐτι καὶ περὶ
θανάτου ἀνθρώπου ἡμιορτηκότας. δεινὰ δ' ἀν ποιήσατε, εἰ Ἀρι- 28
στάρχῳ μὲν πρότερον τὸν δῆμον καταλύσατε, εἴτα δ' Οἰνόην προδι-
δόντι Θηβαίοις πολεμίοις οὖσιν, ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι οὐ
ἔβούλετο καὶ τάλλα κατὰ τὸν νόμον προύνθετε, τοὺς δὲ στρατηγοὺς

- τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, τικίσαντας δὲ τοὺς πο-
 29 λεμίους, τῶν αὐτῶν τούτων ἀποστερήσετε. μὴ ὑμεῖς γε, ὡς Ἀθη-
 ναῖοι, ἀλλ᾽ ἔαυτῶν δῆτες τὸν νόμοντος, δι᾽ οὓς μάλιστα μέγιστοι
 ἔστε, φυλάττοντες, ἄνευ τούτων μηδὲν πράπτειν πειρᾶσθε. ἐπανέλ-
 θετε δὲ καὶ ἐπ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματα καθ' ἃς καὶ αἱ ἀμαρτίαι δο-
 κοῦσι γεγενῆσθαι τοῖς στρατηγοῖς. ἐπεὶ γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυ-
 μαχίᾳ εἰς τὴν γῆν κατέπλευσαν, Διομέδων μὲν ἐκέλευεν δραχθέντας
 ἐπὶ κέρως ἀπαντας ἀναιρεῖσθαι τὰ γανάγια καὶ τοὺς ναυαγούς,
 Ἐρασινίδης δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους τὴν ταχίστην
 πλεῦν ἀπαντας· Θράσυλλος δὲ ἀμφότεροι ἐφή γενέσθαι, ἢν τὰς μὲν
 30 αὐτοῦ καταλίπωσι, ταῖς δὲ ἐπὶ τὸν πολεμίους πλέωσι· καὶ δοξάν-
 των τούτων καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἔκαστον ἐκ τῆς αὐτοῦ συμμο-
 ρίας, τῶν στρατηγῶν δικιὸν δῆτων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων δέκα
 καὶ τὰς Σαμίων δέκα καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς, αὗται ἀπασι
 γίγνονται ἐπὶ τὰ τετταράκοντα, τέτταρες περὶ ἑκάστην ναῦν τῶν
 31 ἀπολωλιῶν δώδεκα οὐδοῦν. τῶν δὲ καταλειφθέντων ἥσαν καὶ
 Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης, δις ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατῆ-
 γόρει τῶν στρατηγῶν. ταῖς δὲ ἄλλαις ναυσὶν ἐπλεον ἐπὶ τὰς πολε-
 μίας. τί τούτων οὐχ ἴκανῶς καὶ καλῶς ἐπράξαν; οὐδοῦν δίκαιον
 τὰ μὲν πρὸς τὸν πολεμίους μὴ καλῶς πραχθέντα τὸν πρὸς
 τοῦτο ταχθέντας ὑπέχειν λόγον, τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μὴ
 ποιήσαντας ἢ οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνείλοντο κρίνε-
 32 σθαι. τοσοῦτον δὲ ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ διμορφοτέρων ὅτι ὁ χειμῶν διεκώ-
 λυσε μηδὲν πράξαι ὅν οἱ στρατηγοὶ παρεκελεύσαντο. τούτων δὲ
 μάρτυρες οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὅν εἰς τῶν ἡμετέρων
 στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης νεώς διασωθεῖς, ὅν κελεύοντι τῇ αὐτῇ
 33 ψήφῳ κρίνεσθαι, ἥπερ τὸν οὐ πράξαντας τὰ προσταχθέντα. μὴ
 τοίνυν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας
 ὅμοια ποιήσητε τοῖς ἡττημένοις τε καὶ ἀτυχοῦσιν, ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ
 θεοῦ ἀναγκαίων ἀγνωμονεῦν δόξητε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ
 τῆς ἀδυναμίας ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον στεφάνοις γεράζειν τὸν
 τικῶντας ἢ θανάτῳ ζημιοῦν πονηροῖς ἀνθρώποις πειθομένους.
 34 Ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπιτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ Κανωνοῦ
 ψήφισμα κρίνεσθαι τὸν ἄνδρας δίκαια ἔκαστον· ἢ δὲ τῆς βουλῆς ἦν

μαζὶ ψήφῳ κρίνειν. τούτων δὲ διαχειροτονούμενων τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Ἐύφωπολέμουν διπομοσαμένου δὲ Μεγεκλέους καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφίσαστο τῶν ναυμαχησάντων στρατηγῶν δύκτων. 35
 ἀπέθανον δὲ οἱ παρόντες ἑξ. καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέ-
 μελε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτη-
 σαν, προφολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστῆσαι, ἔως ἂν κρι-
 θῶσιν, εἶναι δὲ καὶ Καλλίξεινον τούτων. προυβλήθησαν δὲ καὶ
 ἄλλοι τέτταρες, καὶ ἐδένθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυηταμένων, ὕστερον δὲ
 στάσεως τυρος γενομένης, ἐν ἣ Κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν
 οὗτοι, πρὸν κριθῆναι Καλλίξεινος δὲ κατελθὼν ὅτε καὶ οἱ Ἑπε-
 ραιῶς εἰς τὸ ἀστυν, μισούμενος ὑπὸ πάντων λιμῷ ἀπέθανεν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

•Η ἐν Αἰγαῖς ποταμοῖς ναυμαχία.

Αύσανδρος δ' ἐπεὶ αὐτῷ Κῦρος πάντα παραδοὺς τὰ αντοῦ πρὸς 1
 τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα μετάπεμπτος ἀνέβαινε, μισθὸν διαδοὺς τῇ
 στρατιᾷ ἀνήχθη τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεράμειον κόλπον. καὶ προσ-
 βαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ ὄνομα Κεδρείαις τῇ ὕστε-
 ρᾳά κατὰ κράτος αἰρεῖ καὶ ἐξηγραπόδισεν. ἥσαν δὲ μειξοβάρβαροι
 οἱ ἐνοικοῦντες. ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσεν εἰς Ῥόδον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 2
 ἐκ τῆς Σάμου ὅρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ
 τὴν Χίον καὶ τὴν Ἐφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκενάζοντο πρὸς
 ναυμαχίαν, καὶ στρατηγὸν πρὸς τοῖς ὑπάρχοντοι προσείλοντο Μέ-
 νανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Αύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ 3
 τὴν Ιωνίαν ἐπλει πρὸς τὸν Ἐλλήνοποτον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν
 ἔκπλον καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκύντας αὐτῶν πόλεις. ἀνήγοντο δὲ καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι. ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς 4

ἦν Αύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Αάμψακον σύμμαχον
 οὗσαν Ἀθηναίων καὶ οἱ Ἀβυδηροὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῇ.
 5 ἡγεῖτο δὲ Θόραξ Λακεδαιμόνιος. προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰ-
 ροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὗσαν πλουσίαν
 καὶ οἴνον καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη τὰ δὲ ἐλεύ-
 6 θερα σώματα πάντα ἀφῆκε Αύσανδρος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ
 πόδας πλέοντες ὠφελούσαν τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν
 ὅγδοικοντα καὶ ἑκατόν. ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγ-
 γέλλεται τὰ περὶ Αάμψακον, καὶ εὐθὺς ἀνήκησαν εἰς Σηστόν.
 7 ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς ἐπιστισάμενοι ἐπλευσαν εἰς Αἴγαδος ποταμὸν ἀν-
 τίον τῆς Αάμψακον διεῖχε δ' δὲ Ἐλλήσποντος ταντῇ σταδίους ὡς
 8 πεντεκαίδεκα. ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο. Αύσανδρος δὲ τῇ ἐπι-
 ούσῃ νυκτί, ἐπεὶ δρόσος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησα-
 μένους εἰσβαίνεν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν
 καὶ τὰ παραβλήματα παραβαλών, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο
 9 ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀμα τῷ ἥλιῳ ἀνίσχοντι
 ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ
 ἀντανήγαγε Αύσανδρος, ἀπέπλευσε πάλιν εἰς τὸν Αἴγαδος ποταμὸν.
 10 Αύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἐπεσθαι τοῖς Ἀθη-
 ναίοις, ἐπειδὰν δὲ ἐκβῆσι, κατιδόντας δὲ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ
 αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐν τῶν νεῶν πολὺν
 11 αὖται ἥκον. ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας. Ἀλκιβιάδης δὲ κα-
 τιδὼν ἐν τῶν τειχῶν τὸν μὲν Ἀθηναίον ἐν αἰγαλῷ δρομοῦντας
 καὶ πρὸς οὐδεμιᾶ πόλει, τὰ δὲ ἐπιτήδεια ἐν Σηστόν μετιόντας πεν-
 τεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ τῶν νεῶν, τὸν δὲ πολεμίους ἐν λι-
 μένῳ καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς δρ-
 μεῖν, δλλὰ μεθοδούμσαι εἰς Σηστὸν παρήγει. οὐ δῆτες ναυμαχήσετε,
 12 ἔφη, ὅταν βούλησθε. οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μέ-
 νανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ τὸν στρατηγεῖν, οὐκ
 13 ἐκεῖνον. καὶ δὲ μὲν φάσετο. Αύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη
 ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρῷ αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπάν
 κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβήκοτας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρό-
 νησον, ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τά τε σιτία
 πόρωνθεν ἀνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Αυσάνδρου, ὅτι

ούκ αντανήγεν, ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄφαι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ώς ἐκέλευσε. Αὔσανδρος δ' εὐθὺς ἐσήμηρε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρῆσε δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἴδων τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς πενταὶ ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπὶ τὰ πλήρεις ἀνήκθησαν ἀνθρόποι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Αὔσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ 15 ἔγγιν τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διερθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὅπτῳ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὖαγδρανεὶς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα. Αὔσανδρος δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ 16 τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπίγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον. ἥ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἐπειρψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστὴν εἰς Δακεδαίμονα, ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, δις ἀφικόμενος τριταῖς ἀπήγγειλε. μετὰ 17 δὲ ταῦτα Αὔσανδρος ἀνθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλεύεσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγέγονοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἡδη παρενενομήκεσσαν καὶ ἡ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδραίαν, τὸν ἄνδρας ἔξ αὐτῶν πάντας κατακρημνεῖσαν. Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, δις τούτους διέφθειρεν. ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ἔσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδειμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐπικλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἥτιαδη μέντοι ὑπό τινων προδοῦναι τὰς ναῦς. Αὔσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς 18 Ἑλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

ΚΕΦΑΛΑΙ Ν Β'.

Πολιορκία καὶ παράδοσις τῶν Ἀθηνῶν.

1. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα, οἱ δὲ αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὅπερον δὲ εἰς Ἀθήνας 2 καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Αύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινά που ἄλλον ἦδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέονσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δὲ οὕ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἀν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνθειαν ἔσεσθαι. καταλιπὼν δὲ Βυζαντίον καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαιον δρμοστὴν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποτλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.
3. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλον διφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἷμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἔπειρος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας περθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐτιαντὸν ἕαντούς, πείσεσθαι νομίζοντες οὐαὶ ἐποίησαν Μηλίους τε Αακεδαιμονίων ἀποίκους δῆτας, πρατήσαντες πολιορκίᾳ, Ἰστιαῖς καὶ Σκιωναίους καὶ Τοροναίους καὶ Αίγινή-
4 τας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήρων. τῇ δὲ ὑστερολιᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνδὸς καὶ τὰ τειχή εντορεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τάλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν. καὶ οὗτοι μὲν περὶ ταῦτα ἤσαν.
5. Αύσανδρος δὲ ἐν τῷ Ἑλλησπόντου νανοὶ διακοσίαις διφικόμενος εἰς Λέσβον κατεσκενάσατο τάς τε ἄλλας πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μυτιλήνῃ εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἐπεμψε δέκατριήρεις ἔχοντα
6. Ἐτεόνικον, δις ιὰ ἐκεῖ πάντα πόδες Αακεδαιμονίους μετέστησεν. εὐθὺς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς ἀφειστήσει Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Σαμίουν οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες καὶ τεῖχον τὴν πόλιν. Αύσανδρος δὲ μετὰ ταῦτα ἐπεμψε πόδες Ἀγίν τε

εἰς Λεκέλειαν καὶ εἰς Αακεδαίμονα ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις νανοί. Αακεδαιμόνιοι δ' ἔξῆσαν πανδημεὶ καὶ οἱ ἄλλοι Πελοπονήσιοι πλὴν Ἀργείων, παραγγείλαντος τοῦ ἐτέρου Αακεδαιμονίων βασιλέως Παυσανίου. ἐπεὶ δ' ἀπαντεῖς ἥθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτὸν πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ. Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος εἰς Αίγιναν ἀπέδωκε τὴν πόλιν Αίγινήταις, ὃσους ἐδύνατο πλείστους αὐτῶν ἀνθρώπους, ὡς δ' αὕτως καὶ Μηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι τῆς αὐτῶν ἐστέργοντο. μετὰ δὲ τοῦτο δηώσας Σαλαμῖνα φρεάτισατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ νανὸν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ τὰ πλοῖα εἶρε τοῦ εἴσπλουν.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν 10 ἥπρόφουν τί χρὴ ποιεῖν, οὔτε νεῶν οὔτε συμμάχων αὐτοῖς δυτῶν οὔτε σίτουν. ἐνόμιζον δὲ οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν μὴ παθεῖν ἢ οὐ τιμωρούμενοι ἐποίησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑβριν ἥδικον ἀνθρώπους μικροπόλιτας οὐδ' ἐπὶ μῷσιαν ἀτίκην ἐτέρα φέρεινος συνεμάχουν. διὰ 11 ταῦτα τὸν ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες ἐκαρτέρουν, καὶ ἀποθνήσκοντων ἐν τῇ πόλει λιμῷ πολλῶν οὐ διελέγοντο περὶ διαλλαγῆς. ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἥδη ὁ σῖτος ἐπεκελούπει, ἐπειργαν πρέσβεις παρ' Ἀγιν, βουλόμενοι σύμμαχοι εἶναι Αακεδαιμονίοις ἔχοντες τὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐπὶ τούτοις συνθήκας ποιεῖσθαι. δ δὲ αὐτοὺς εἰς 12 Αακεδαιμονα ἐκέλευνεν λέναιον οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειργαν αὐτοὺς εἰς Αακεδαιμονα. οἱ δ' ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ καὶ ἐπύθοντο οἱ ἔφοροι αὐτῶν ἀ ἔλεγον, δυτα ολάπερ καὶ πρὸς Ἀγιν, αὐτόθεν αὐτοὺς ἐκέλευνον ἀπιέναι, καὶ εἴ τι δέονται εἰρίγης, κάλλιον ἥκειν βουλευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἥκον οἰκαδε καὶ ἀπήγγειλαν ταῦτα εἰς 14 τὴν πόλιν, ἀνθυμία ἐνέπεσε πᾶσιν φόντο γὰρ ἀνδραποδισθήσεοθαι, καὶ ἔως ἀν πέμπτωσιν ἐτέρους πρέσβεις, πολλῶν τῷ λιμῷ ἀπολεῖσθαι. περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἔβούλετο συμβουλεύειν Ἀρχέστρατος γὰρ εἰπών ἐν τῇ βουλῇ κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς Αακεδαιμόνιοι προυκαλοῦντο εἰρίγην ποιεῖσθαι, ἐδέθη προυκαλοῦντο δὲ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίους καθελεῖν ἐκατέρουν ἐγένετο δὲ ψήφισμα μὴ ἔξεῖναι περὶ τούτων συμβουλεύειν. τοιούτων δὲ δυτῶν Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι, εἰ βούλονται 16

αὐτὸν πέμψαι παρὰ Αύσανδρον, εἰδὼς ἡξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχοντι περὶ τῶν τειχῶν ἡ πίστεως ἔνεκα. πεμφθεὶς δὲ διέτριψε παρὰ Αυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλέον, ἐπιτηρῶν ὅπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλεγούσιν τὸν σῖτον ἄπαντα διὰ τις λέγοι διμολογήσειν. ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνὶ, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Αύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἴτα καλεύνοι εἰς Λακεδαιμονίαν λέναιον οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὃν ἐρωτᾶτο ὅπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. μετὰ ταῦτα ἥρθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαιμονίαν αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Αύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἐπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίνατο Θηραμένης ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρόσθεις ἐπεὶ ἤσαν ἐν Σελλασίᾳ, . . . ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἥκοιεν εἰπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἐφόροι καλεῦν ἐκέλευνον αὐτούς. ἐπεὶ δὲ ἡ ημέρα, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ᾽ ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἐφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῦν μέγα δγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κυνδύνοις γενομένους τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιῶντο εἰρήνην ἐφ' ὃ τὰ τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς νάυς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίους ἐπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ὅποι ἀν ἥγωνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρόσθεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰσιόντας δ' αὐτὸν δῆλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἀπρακτοὶ ἥκοιεν οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. τῇ δὲ νοτεραίᾳ ἀπήγγειλον οἱ πρόσθεις ἐφ' οὓς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην. προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ώς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίους καὶ τὰ τείχη περιαρχεῖν. ἀντειπόντων δέ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα Αύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὅπ' αὐλητρίδων

πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἀρχειν τῆς ἑλευθερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ἀρχὴ τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις

Τῷ δὲ ἐπίντι ἔτει ἔδοξε τῷ δῆμῳ τοιάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, οἱ νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσονται καὶ ἥρέθησαν οἵδε· 1
 Πολυχάρης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἐππόλοχος, Ἐνυλείδης, Ἱέρων,
 Μηνοίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης, Ἄρεσίας, Διοκλῆς, Φαιδρίας,
 Χαιρέλεως, Ἀναίτιος, Πείσων, Σοφοκλῆς, Ἐρατοσθένης, Χαρικλῆς,
 Ὄνομακλῆς, Θέογνις, Αἰσχίνης, Θεογένης, Κλεομήδης, Ἐρα-
 σίστρατος, Φείδων, Δρακοντίδης, Ἐνύάθης, Ἀριστοτέλης, Ἐππό-
 μαχος, Μηνοιθείδης. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπέπλει Αύσανδρος 3
 πρὸς Σάμον, Ἀγις δὲ ἐκ τῆς Δεκελείας ἀπαγαγών τὸ πεζὸν στρά-
 τευμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἐπάστους.

Οἱ δὲ τριάκοντα ἥρέθησαν μὲν ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τείχη καὶ 4
 τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθηρέθη ἀρεθέντες δὲ ἐφ' ὃτε συγγράψαι
 νόμους, καθ' οὕστινας πολιτεύσοντο, τούτους μὲν ἀεὶ ἔμελλον συγ-
 γράψειν τε καὶ ἀποδεικνύναι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέ-
 στησαν ὡς ἐδόκει αὐτοῖς. ἐπειτα πρῶτον μὲν οὓς πάντες ἤδεσαν ἐν 5
 τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συνοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς ἀδγαθοῖς
 βαρεῖς ὄντας, σύλλαμβάνοντες ὑπῆρχον θανάτου καὶ ἢ τε βουλὴ
 ἥδεως αὐτῶν κατεψηφίζετο οἱ τε ἄλλοι ὅσοι συνήδεσαν ἑαυτοῖς μὴ
 δύντες τοιοῦτοι οὐδὲν ἥχθοντο. ἐπεὶ δὲ ἥρξαντο βουλεύεσθαι ὅπως 6
 ἀν ἔξειν αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ἕπως βούλοντο, ἐκ τούτου πρῶ-
 τον μὲν πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην
 ἐπεισαν Αύσανδρον φρονδοὺς σφίσι συμπράξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς
 πονηροὺς ἐπιποδῶν ποιησάμενοι καταστήσαντο τὴν πολιτείαν θρέ-
 φειν δὲ αὐτοὶ ὑπισχυοῦντο. δὲ πεισθεὶς τούς τε φρονδοὺς καὶ 7
 Καλλίβιον ἀρμοστὴν συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δὲ ἐπεὶ τὴν
 φρονδὰν ἔλαβον τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευεν πάσῃ θεραπείᾳ, ως
 πάντα ἐπαινοίη ἢ πράττοιεν, τῶν δὲ φρονδῶν τούτουν συμπέμπον-

τος αὐτοῖς οὓς ἐβούλοντο συνελάμβανον οὐκέτι τὸν πονηρούς τε
καὶ δλίγον δξίους, ἀλλ ἥδη οὓς ἐνόμιζον ἡκιστα μὲν παρωθου-
μένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δέ τι ἐπιχειροῦντας πλείστους ἄν
8 τὸν συνεθέλοντας λαμβάνειν τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ δὲ Κριτίας
τῷ Θηραμένει δμογγώμων τε καὶ φίλος ἦν ἐπει δὲ αὐτὸς μὲν προ-
πειής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκείνειν, ἀτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου,
δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ὅτι οὐκ εἰκός εἴη θανατοῦν, εἰ
τις ἐτιμάτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν δὲ καλοὺς καγαθοὺς μηδὲν κακὸν
εἰργάζετο, ἐπει καὶ ἔγω, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα
9 τῇ πόλει καὶ εἴπομεν καὶ ἐπράξαμεν δὲ (εἴτι γὰρ οἰκείως ἐχοῆτο
τῷ Θηραμένει) ἀντέκεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροί τοῖς πλεονεκτεῦν
βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι τὸν ἰκανωτάτους δια-
κινούειν εἰ δέ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἰς, ἥπτόν τι οἷς
ἀσπερ τριαντίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς χορῆαι ἐπιμελεῖσθαι, εὐή-
10 θης εῖ. ἐπει δὲ ἀποθηρυσκόντων πολλῶν καὶ ἀδίκως πολλοὶ δῆλοι
ἥσαν συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία,
πάλιν ἐλεγεν δ Θηραμένης ὅτι εἰ μή τις κοινωνοὺς ἰκανοὺς λή-
ψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν διλγαρχίαν διαμένειν.
11 ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἥδη φοβούμενοι
καὶ οὐχ ἡκιστα τὸν Θηραμένην, μὴ συρρείσαν πρὸς αὐτὸν οἱ
πολῖται, καταλέγοντι τρισχιλίους τὸν μεθέξοντας δὴ τῶν πραγμά-
12 των δ δὲ αὖ Θηραμένης καὶ πρὸς ταῦτα ἐλεγεν ὅτι ἄτοπον δοκοίη
ἔαντῷ γε εἶναι πρῶτον μὲν τὸ βουλομένους τὸν βελτίστους τῶν
πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους, ὁσπερ τὸν ἀριθμὸν
τοῦτον ἔχοντά τυντανάγκην καλοὺς καὶ δαγαθοὺς εἶναι, καὶ οὐτ' ἔξω
τούτων σπουδαίους οὐτ' ἐντὸς τούτων πονηροὺς οἶντες εἴη γενε-
σθαι ἐπειτα δ, ἔφη, ὁρῶ ἔγωγε δύο ἡμᾶς τὰ ἐναντιώτατα πράττον-
τας βιαίαν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἥπτον τῶν ἀρχομένων κατασκευαζο-
13 μένους. δ μὲν ταῦτ' ἐλεγεν. οἱ δ ἔξέτασιν ποιήσαντες τῶν μὲν τρισ-
χιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δ ἔξω τοῦ καταλόγου ἄλλων ἀλλαχοῦ,
ἐπειτα κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἐν φέκενοι ἀπεληγνύθεσαν πέμ-
ψαντες τὸν φρονδοὺς καὶ τῶν πολιτῶν τὸν δμογγώμονας αὐτοῖς,
τὰ ὅπλα πάντων πλὴν τῶν τρισχιλίων παρείλοντο, καὶ ἀνακομίσαν-
14 τες ταῦτα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνέθηκαν ἐν τῷ γαρ. τούτων δὲ γε-

νομένων, ὡς ἔξδον ἥδη ποιεῖν αὐτοῖς ὃ τι βούλοιντο, πολλοὺς μὲν ἔχθρας ἔνεκα ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ χρημάτων. ἔδοξε δ' αὐτοῖς, ὅπως ἔχοιεν καὶ τοῖς φρουροῖς χρήματα διδόναι, καὶ τῶν μετοίκων ἔνα ἔκαστον λαβεῖν, καὶ αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημήνασθαι. ἐκέλευνον δὲ καὶ τὸν Θηραμένην λαβεῖν 15 ὅπτιγα βούλοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' οὐδεὶς μοι, ἔφη, καλὸν εἶναι φάσκοντας βελτίστους εἶναι ἀδικώτερα τῶν συκοφαντῶν ποιεῖν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ παρ' ὅντινα χρήματα λαμβάνοιεν ζῆν εἰλων, ἡμεῖς δὲ ἀποκτεινοῦμεν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἵνα χρήματα λαμβάνωμεν; πῶς οὐ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα; οἱ δὲ ἐμποδὼν νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τῷ ποιεῖν ὃ τι βούλοιντο, ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ, καὶ ίδιᾳ πρὸς τὸν βουλευτὰς ἄλλος πρὸς ἄλλον διέβαλλον ὡς λυμανόμενον τὴν πολιτείαν. καὶ παραγγείλαντες τεανίσκοις οὐ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι εἶναι, ξιφίδια ὑπὸ μάλης ἔχοντας παραγενέσθαι, συνέλεξαν τὴν βουλήν. ἐπεὶ δὲ δ Θηραμένης παρῆν, ἀναστὰς δ 17 Κροτίας ἔλεξεν ὅδε.

Ω ἄνδρες βουλευταί, εἰ μέν τις ὑμᾶν νομίζει πλείους τοῦ καιροῦ ἀποθηῆσειν, ἐννοησάτω ὅτι ὅπου πολιτεῖαι μεθίστανται πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται· πλείστους δὲ ἀνάγκη ἐνθάδε πολεμίους εἶναι τοῖς εἰς διλιγαρχίαν μεθιστᾶσι διά τε τὸ πολυναρθρωποτάτην τῶν Ἑλληρίδων τὴν πόλιν εἶναι καὶ διὰ τὸ πλεῖστον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τὸν δῆμον τεθραφθαί. ἡμεῖς δὲ γνώντες μὲν τοῖς οἷοις ἡμῖν τε 18 καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν, γνώντες δὲ ὅτι Αακεδαιμονίοις τοῖς περισώσασιν ἡμᾶς δ μὲν δῆμος οὖποτ' ἀν φίλος γένοιτο, οἱ δὲ βέλτιστοι δεὶ ἀν πιστοὶ διατελοῖεν, διὰ ταῦτα σὺν τῇ Αακεδαιμονίων γνώμῃ τίρδε τὴν πολιτείαν καθίσταμεν. καὶ ἐάν τινα 19 αἰσθανόμεθα ἐναντίον τῇ διλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνάμεθα ἐκποδὼν ποιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα δοκεῖ ἡμῖν δίκαιον εἶναι, εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν λυμαίνεται ταύτη τῇ καταστάσει, δίκην αὐτὸν διδόναι. νῦν οὖν 20 αἰσθανόμεθα Θηραμένην τοντονὶ οἷς δύναται ἀπολλύντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἀν κατανοήτε εἰδρήσετε οὔτε φέγοντα οὐδένα μᾶλλον Θηραμένους τοντονὶ τὰ παρόντα οὕτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινὰ ἐκποδὼν βουλώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. εἰ μὲν τοίνυν ἔξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ

21 μέντοι πονηρός γ' ἀν δικαίως ἐνομίζετο. νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἄρξας τῆς πρὸς Αακεδαιμονίους πίστεως καὶ φιλίας, αὐτὸς δὲ τῆς τοῦ δήμου καταλύσεως, μάλιστα δὲ ἔξορμήσας ὑμᾶς τοῖς πρώτοις ὑπαγομένοις εἰς ὑμᾶς δίκην ἐπιτιθέναι, νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς φανερῶς ἔχθροι τῷ δήμῳ γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὐτῷ τὰ γυγνόμενα ἀρέσκει, ὅπως αὐτὸς μὲν αὐτὸν ἐν τῷ δισφαλεῖ καταστῇ, ἡμεῖς δὲ 22 δίκην δῶμεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε οὐ μόνον ως ἔχθροφ αὐτῷ προσήκει ἀλλὰ καὶ ως προδότῃ ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν διδόγουται τὴν δέκτην. καίτοι τοσούτῳ μὲν δεινότερον προδοσία πολέμου, ὅσῳ χαλεπότερον φυλάξασθαι τὸ ἀφανὲς τοῦ φανεροῦ, τοσούτῳ δ' ἔχθριον, ὅσῳ πολεμίοις μὲν ἄνθρωποι καὶ σπένδονται καὶ αὐθις πιστοὶ γίγνονται, διν δ' ἀν προδιδόντα λαμβάνωσι, τούτῳ οὕτε ἐσπείσατο 23 πώποτε οὐδεὶς οὕτε ἐπίστευσε τοῦ λοιποῦ. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ καὶνὰ ταῦτα οὗτος ποιεῖ, ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστίν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα. οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν τιμόμενος ὑπὸ τοῦ δήμου κατὰ τὸν πατέρα "Ἄγγωνα, προπετέστατος ἐγένετο τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι εἰς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐπράτενεν ἐν ἐκείνοις. ἐπεὶ δ' ἦσθετο ἀντίπαλόν τι τῇ δλιγαρχίᾳ συνιστάμενον, πρῶτος αὖτις δημούλων τῷ δήμῳ ἐπ' ἐκείνους ἐγένετο· ὅθεν δίπου καὶ 24 κόθορνος ἐπικαλεῖται. δεῖ δέ, ω Θηράμενες, ἄνδρα τὸν ἄξιον ξῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι εἰς πράγματα τοὺς συνόντας, ἀν δέ τι ἀντικόπιη εὐθὺς μεταβάλλεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἐν νηὶ διαπορεῖσθαι, ἔως ἀν εἰς οὐρόν καταστῶσιν. εἰ δὲ μή, πῶς ἀν ἀφίκοιντό ποτε ἔνθα δεῖ, εἰ ἐπειδάν τι ἀτικόψῃ, εὐθὺς εἰς τάνατία πλέοιεν; 25 καὶ εἰσὶ μὲν δήπου πᾶσαι μεταβολαὶ πολιτεῶν θανατηφόροι, σὺ δὲ διὰ τὸ εὐμετάβολος εἶναι πλείστοις μὲν μεταίτιος εἰ ἐξ δλιγαρχίας ὑπὸ τοῦ δήμου ἀπολογέναι, πλείστοις δ' ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτιόνων. οὗτος δέ τοις ἐστιν δῆς καὶ ταχθεὶς ἀνελέσθαι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοὺς καταδύντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβον ταυμαχίᾳ αὐτὸς οὐκ ἀνελόμενος ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγορῶν ἀπέκτεινεν αὐτούς, ἵνα αὐτὸς περισσωθείη. ὅστις γε μὴν φανερός ἐστι τοῦ μὲν πλεονεκτεῖν δεῖ ἐπιμελόμενος, τοῦ δὲ καλοῦ καὶ τῶν φλων μηδὲν ἐντρεπόμενος, πῶς τούτου χρή ποτε φείσασθαι; πῶς δὲ οὐ φυλάξασθαι, εἰδότας αὐτοῦ τὰς μεταβολάς, ως μὴ καὶ ὑμᾶς

ταῦτὸ δύνασθη ποιῆσαι; ἡμεῖς οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς προδιδόντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ εἰκότα ποιῶμεν, καὶ τάδε ἐιποήσατε. καλλίστη μὲν γὰρ δήπον δοκεῖ πολιτείᾳ 27 εἴτις αἱ Λακεδαιμονίων εἰ δὲ ἔκεινη ἐπιχειρήσει τις τῶν ἐφόρων αὐτὶ τοῦ τοῖς πλείουσι πείθεσθαι ψέγειν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐναντιούσθαι τοῖς πραττομένοις, οὐκ ἀν οἰεσθε αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἀπάσης πόλεως τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ ὡμεῖς οὖν, ἐάν σωφρονῆτε, οὐ τούτον ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν πολλοὺς ἀν μέγα φρονεῖν ποιήσει τῶν ἐνατία γυγνωσκόντων ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ὑποτέμοι ἀν τὰς ἐλπίδας.

‘Ο μὲν ταῦτ’ εἰπών ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστὰς ἔλεξεν· 28
 ‘Ἄλλα πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὃ ἄνδρες, δι τελευταῖον κατ’ ἐμοῦ εἶπε. φησὶ γάρ με τοὺς στρατηγὸνς ἀποκιεῖναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἡρχον δήπον κατ’ ἔκεινων λόγου, ἀλλ’ ἔκεινοι ἐφασαν προσταχθέν μοι ὁφέλειαν οὐκ ἀνελέσθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἐν τῇ περὶ Αέσβον ναυμαχίᾳ. ἐγὼ δὲ ἀπολογούμενος ὡς διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν, ἔδοξα τῇ πόλει εἰκότα λέγειν, ἔκεινοι δὲ ἐναυτῶν κατηγορεῖν ἐφαίνοντο. φάσκοντες γὰρ οἵτον τε εἰνάι σῷσαι τοὺς ἄνδρας, προέμενοι αὐτὸν ἀπολέσθαι ἀποπλέοντες ὠρχοντο. οὐ μέντοι θαυμάζω γε τὸ Κρυπίαν παρανεοηκέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρὸν ἐτύγχανεν, ἀλλ’ ἐν Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθέως δημοκρατίαν κατεσκεύαζε καὶ τοὺς πενέστας ὅπλιζεν ἐπὶ τοὺς δεσπότας. ὧν μὲν οὖν οὗτος ἔκει ἐπραττε 29 μηδὲν ἐνθάδε γένοιτο. τάδε γε μέντοι διμολογῶ ἐγὼ τούτῳ, εἰ τις ὑμᾶς μὲν τῆς ἀρχῆς βούλεται παῦσαι, τοὺς δὲ ἐπιβούλευοντας ὑμῖν ἴσχυροὺς ποιεῖ, δίκαιοιν εἶναι τῆς μεγίστης αὐτὸν τιμωρίας τυγχάνειν. ὅστις μέντοι δι ταῦτα πράττων ἐστὶν οἷομαι ἀν ὑμᾶς κάλλιστα 31 κρίνειν, τά τε περιγαμένα καὶ ἀνῦν πράττει ἔκαστος ἡμῶν εἰς κατανοήσετε. οὐκοῦν μέχρι μὲν τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆναι εἰς τὴν βούλειαν καὶ ἀρχὰς ἀποδειχθῆναι καὶ τοὺς διμολογούμενος συκοφάντας ὑπάγεσθαι πάντες ταῦτα ἐγγυώσκομεν ἐπεὶ δέ γε οὗτοι ἡρξαντο ἄνδρας καλούς τε κάγαθοὺς συλλαμβάνειν, ἐκ τούτου κάγῳ ἡρξάμην ταγαντία τούτοις γυγνώσκειν. ἥδειν γὰρ ὅτι, ἀποθνήσκον-

τος μὲν Αέοντος τοῦ Σαλαμινίου, ἀνδρὸς καὶ ὄντος καὶ δοκοῦντος
 ἵκανον εἶναι, ἀδικοῦντος δ' οὐδὲ ἔτ', οἱ ὅμοιοι τούτῳ φοβήσουντο,
 φοβούμενοι δὲ ἐναντίου τῇδε τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο· ἐγίγνωσκον δὲ ὅτι
 συλλαμβανομένου Νικηφάτου τοῦ Νικίου, καὶ πλουσίου καὶ οὐδὲν
 πώποτε δημοτικὸν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ πατρὸς πράξαντος, οἱ τούτῳ
 33 ὅμοιοι δυσμενεῖς ἡμῖν γενήσουντο. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφῶντος ὥφ
 ἡμῶν ἀπολλυμένου, δις ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεούσας
 παρείχετο, ἡπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι
 πάντες ὑπόπτιας ἡμῖν ἔξοιεν. ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τῶν μετοίκων
 ἕνα ἔκαστον λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι· εὐδηλον γὰρ ἦν ὅτι τούτων
 ἀπολομένων καὶ οἱ μέτουκοι ἄπαντες πολέμοι τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο.
 34 ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τὰ ὅπλα τοῦ πλήθους παρηροῦντο, οὐ νομίζων
 χρῆναι ἀσθενῆ τὴν πόλιν ποιεῖν οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους
 ἑώρων τούτου ἐνεκα βουλομένους περισῆσαι ἡμᾶς, ὅπως δλίγοι
 γενόμενοι μηδὲν δυναίμεθ' αὐτοὺς ὀφελεῖν ἐξῆρ γὰρ αὐτοῖς, εἰ
 τούτου γ' ἐδέοντο, καὶ μηδένα λιπεῖν δλίγον ἔτι χρόνον τῷ λιμῷ
 35 πέσαντας. οὐδέ γε τὸ φρονδούς μισθοῦσθαι συνήρεσκε μοι, ἐξὸν
 αὐτῶν τῶν πολιτῶν τοσούτους προσλαμβάνειν, ἔως ὁρδίως ἐμέλ-
 λομενοι οἱ ἀρχοντες τῶν ἀρχομένων κρατήσειν. ἐπει γε μὴν πολλοὺς
 ἑώρων ἐν τῇ πόλει τῇ ἀρχῇ τῇδε δυσμενεῖς, πολλοὺς δὲ φυγάδας
 γιγνομένους, οὐκ αὖ ἐδόκει μοι οὔτε Ἀντιφῶντος
 φυγαδεύειν· ἥδειν γὰρ ὅτι οὕτω γε τὸ ἀντίπαλον ἰσχυρὸν ἔσοιτο,
 εἰ τῷ μὲν πλήθει ἡγεμόνες ἵκανοι προσγενήσουντο, τοῖς δ' ἡγεῖσθαι
 36 βουλομένοις σύμμαχοι πολλοὶ φανήσουντο. δ ταῦτα οὖν νοιθετῶν
 ἐν τῷ φανερῷ πότερα εὐμενής ἀν δικαίως ή προδότης νομίζουτο;
 οὐχ οἱ ἐχθρούς, ὡς Κριτία, κωλύοντες πολλοὺς ποιεῖσθαι, οὐδὲ
 οἱ συμμάχους πλείστους διδάσκοντες κτᾶσθαι, οὗτοι τοὺς πολε-
 μίους ἰσχυροὺς ποιοῦσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ δικίως τε χρή-
 ματα ἀφαιρούμενοι καὶ τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί
 εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τὸν ἐναντίους ποιοῦντες καὶ προδιδόντες οὐ
 37 μόνον τὸν φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι' αἰσχροκέρδειαν. εἰ δὲ μὴ
 ἄλλως γνωστὸν ὅτι δληθῆ λέγω, ὡδε ἐπισκέψασθε. πότερον οἰε-
 σθε Θρασύβουλον καὶ Ἀντιφῶντος καὶ τὸν ἄλλους φυγάδας ἂ ἐγὼ
 λέγω μᾶλλον ἀν ἐνθάδε βούλεσθαι γίγνεσθαι ή ἀ οὗτοι πράττου-

σιν; ἐγώ μὲν γὰρ οἶμαι νῦν μὲν αὐτοὺς νομίζειν συμμάχων πάντα μεστὰ εἶναι εἰ δὲ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν είχε, χαλεπὸν ἀνήγεισθαι εἶναι καὶ τὸ ἐπιβαίνειν ποι τῆς χώρας. ἀ δ' 38 αὖ εἰπεν ὡς ἐγώ είμι οἶς δεῖ ποτε μεταβάλλεσθαι, κατανοήσατε καὶ ταῦτα. τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν καὶ αὐτὸς δῆπουν ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκόμενος ὡς οἱ Αακεδαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον ἄν ἡ δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν. ἐπεὶ δέ γε 39 ἔκεινοι μὲν οὐδὲν ἀνίσαν, οἱ δὲ δημοφίλεστοι ἀριστοτέλην καὶ Μελάνθιον καὶ Ἀρίσταρχον στρατηγοῦντες φανεροὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ χώματι ἔρυμα τειχίζοντες, εἰς δὲ ἔβούλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἑταίροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι, εἰ ταῦτ' αἰσθόμενος ἐγώ διεκώλυσα, τοῦτ' ἐστὶ προδότην εἶναι τῶν φίλων; ἀπο- 40 καλεῖ δὲ κόθορνόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἀρμόττειν. ὅστις δὲ μηδετέροις ἀρέσκει, τοῦτον δὲ πρὸς τῶν θεῶν τί ποτε καὶ καλέσαι χρή; σὺ γάρ δὴ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων μισοδημότατος ἐνομίζουν, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων μισοχρηστότατος γεγένησαι. ἐγὼ δ', 41 ὡς Κριτίᾳ, ἔκεινοις μὲν δεῖ ποτε πολεμῶ τοῖς οὐ πρόσθεν οἰομένοις καλὴν ἄν δημοκρατίαν εῖναι, πρὸν καὶ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ δι' ἀπογίαν δραχμῆς ἄν διποδόμενοι τὴν πόλιν αὐτῆς μετέχοιεν, καὶ τοσδέ γ' αὖ δεῖ ἐναιτίος εἰμὶ οὐκ οἰονται καλὴν ἄν ἐγγειέσθαι δημιαρχίαν, πρὸν εἰς τὸ διπέδην διαιάπτεν τὴν πολιτείαν πρόσθεν ἀριστον ἥγοντην εἶναι καὶ νῦν οὐ μεταβάλλομαι. εἰ δὲ ἔχεις εἰπεῖν, ὡς Κριτίᾳ, ὃπου 42 ἐγώ σὺν τοῖς δημοτικοῖς ἡ τυραννικοῦς τοὺς καλούς τε καγαθοὺς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε ἐὰν γὰρ ἐλεγχθῶ ἢ νῦν ταῦτα πράττων ἡ πρότερον πάποτε πεποιηώς, διμολογῶ τὰ πάντων ἔσχατα παθῶν ἀν δικαίως ἀποθνήσκειν.

‘Ως δὲ εἰπῶν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δήλη ἐγένετο εὔμε- 43 ῥῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς δὲ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαιρηφίζεοθαι περὶ αὐτοῦ, διαφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἥγη- σάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθείς τι τοῖς τριάκοντα ἔξηλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἰπεν. Ἐγώ, ὡς βουλή, νο- 44

μίζω προστάτου ἔργον εἶναι οὖν δεῖ, δις ἀν δρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπῃ. καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἴδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶν τὴν διληγαρχίαν λυματόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καιροῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισκυλίοις ὅντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἀνευ τῆς ὑμετέρας ψῆφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τοντονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἀπασιν ἡμῖν. καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς 45 θανατοῦμεν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ ἐπεν 'Ἐγὼ δ', ἔφη, ὃ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐνομάστατα, μὴ ἐπὶ Κροτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν δν ἀν βούληται, ἀλλ ὅντερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ κατα- 46 λόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. καὶ τοῦτο μέν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βιούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστα- τοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὃ ἄνδρες καλοὶ καὶ γαπάθοι, θανατάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδέν τὸ ἐμὸν 47 ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστον. ἐκ δὲ τούτου ἐκ- λευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἐνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἥγοντεν αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κρο- τίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένη τοντονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οὗ δεῖ τὰ ἐκ 48 τούτων πράττετε. ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ἐλλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, ἐλλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. ἦ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν είχεν, δρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις δμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἐμπροσθεν τοῦ βούλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἔγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. 49 οἱ δ' ἀπίγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἰα ἔπασχε. λέγεται δὲ ἐν δῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· "Αν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ", ἔφη, οἰμώξομαι; καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν

ἀναγκαζόμενος τὸ κώνυμον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβί-
σαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ, καὶ τοῦτο μὲν οὐκ
ἀγνῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ὀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω
τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρό-
νιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κατάλυσις τῆς ἀρχῆς τῶν τριάκοντα.

Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἔξδην
ἡδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλό-
γου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἥγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἵν' αὐτοὶ
καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πει-
ραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ
τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων.

¹Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος δρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν ἑβδο-
μήνοντα Φυλῆν χωρίον καταλαμβάνει ἴσχυρόν. οἱ δὲ τριάκοντα
ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σύν τε τοῖς τρισχιλίοις καὶ σὺν τοῖς ἵπ-
πεσσοῖς καὶ μάλιστα εὐθερείας οὖσσι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθὺς μὲν θρα-
συρόμενοί τινες τῶν νέων προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίη-
σαν μὲν οὐδέν, τραύματα δὲ λαβόντες ἀπῆλθον. βουλομένων δὲ
² τῶν τριάκοντα ἀποτεχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς ἀποκλεί-
σαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς χῶν
παμπληθῆς καὶ τῇ νοστεραίᾳ. οἱ δὲ ιψόμενοι ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ,
μάλιστα συχνὸς τῶν σκενοφόρων ὑπὸ τῶν ἐν φυλής ἀποβαλόντες.
³ γιγνώσκοντες δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν λεηλατήσουεν, εἰ μή τις φυ-
λακὴ ἔσοιτο, διαπέμπουσιν εἰς τὰς ἐσχατιὰς ὅσον περτεκαΐδεκα
στάδια ἀπὸ Φυλῆς τούς τε Λακωνικοὺς πλὴν διάγων φρουροὺς
καὶ τῶν ἐπιπέων δύο φυλάς. οὗτοι δὲ στρατοπεδευσάμενοι ἐν χω-
ρᾷ λασίφῃ ἐφύλαττον. δὲ Θρασύβουλος, ἥδη συνειλεγμένων εἰς
⁴ τὴν Φυλῆν περὶ ἐπτακοσίους, λαβὼν αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτός·
θέμενος δὲ τὰ ἔπλα ὅσον τρία ἡ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῶν φρουρῶν

6 ήσυχίαν είχεν. ἐπεὶ δὲ πρὸς ήμέραν ἐγένετο, καὶ ἥδη ἀνίσταντο ἔποι ἐδεῖτο ἔκαστος... ἀπὸ τῶν ὅπλων, καὶ οἱ ἵπποι χόρτους τοὺς ἵππους ψόφον ἐποίουν, ἐν τούτῳ ἀναλαβόντες οἱ περὶ Θρασύβουλον τὰ ὅπλα δρόμῳ προσέπιπτον καὶ ἔστι μὲν οὓς αὐτῶν κατέβαλον, πάντας δὲ τρεψάμενοι ἐδίωξαν ἐξ ἡ ἐπτὰ στάδια, καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν δολιτῶν πλέον ἢ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, τῶν δὲ ἵππων Νικόστρατόν τε τὸν καλὸν ἐπικαλούμενον, καὶ ἄλλους δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες ἐν ταῖς εὐναῖς. ἐπαναχωρήσαντες δὲ καὶ τροπαῖον στησάμενοι καὶ συσκευασάμενοι ὅπλα τε ὅσα ἐλαβοῦν καὶ σκεύη ἀπῆλθον ἐπὶ Φυλῆς, οἱ δὲ ἐξ ἀστεως ἵππεις βοηθήσαντες τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἔτι εἶδον, προσμείναντες δ' ἕως τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες ἀνεχώρησαν εἰς ἄστιν.

8 ἐκ δὲ τούτου οἱ τριάκοντα, οὐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα, ἐβούληθησαν Ἐλευσίνα ἐξιδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγήν, εἰ δεήσειε. καὶ παραγγείλαντες τοῖς ἵππεῦσιν ἥλθον εἰς Ἐλευσίνα Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα ἐξέτασόν τε ποιήσαντες ἐν τοῖς ἵππεῦσι, φάσκοντες εἰδέναι βούλεσθαι πόσοι εἰεν καὶ πόσης φυλακῆς προσδεήσουντο, ἐκέλευνον ἀπογράφεσθαι πάντας· τὸν δὲ ἀπογραφάμενον δεὶ διὰ τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐξιέναι. ἐπὶ δὲ τῷ αλγιαλῷ τοὺς μὲν ἵππεας ἐνθεν καὶ ἐνθεν κατέστησαν, τὸν δ' ἐξιόντα δεὶ οἱ ὑπηρέται συνέδουν. ἐπεὶ δὲ πάρτες συνειλημμένοι ἦσαν, Ανσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέλευνον ἀναγαγόντα

9 παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς ἔνδεκα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰς τὸ Ὡιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ δολίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἵππεας. ἀναστὰς δὲ Κριτίας ἔλεξεν. Ἡμεῖς, ἔφη, ὁ ἄνδρες, οὐδὲν ἡτοι ὑμῖν κατασκευάζομεν τὴν πολιτείαν ἢ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ οὖν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τιμῶν μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κυρδύνων μετέχειν. τῶν οὖν συνειλημμένων Ἐλευσίνων καταψηφιστέον ἐστίν, ἵνα ταῦτα ἡμῖν καὶ θαρρήστε καὶ φοβήσθε. δείξας δέ τι

10 χωρίον, εἰς τοῦτο ἐκέλευε φανερὰν φέρειν τὴν ψῆφον. οἱ δὲ Λακωνικοὶ φρουροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ Ὡιδείου ἐξωπλισμένοι ἦσαν ἦν δὲ ταῦτα δρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν οἵς τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἔμελεν.

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν δ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ

χιλίους ἥδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς πυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ. οἱ δὲ τριάκοντα ἐπεὶ ἤσθοντο ταῦτα, εὐθὺς ἐβοήθουν σύν τε τοῖς Αακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς ἵππεῦσι καὶ τοῖς δπλίταις ἔπειτα ἔχώρουν κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμάξιτὸν ἀναφέρουσαν. οἱ δὲ ἀπὸ 11 Φυλῆς ἔτι μὲν ἐπεχειρήσαν μὴ ἀνιέναι αὐτούς, ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ἀν πολλῆς φυλακῆς ἐδόκει δεῖσθαι οὕπω πολλοῖς οὖσι, συνεσπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μουνιχίαν. οἱ δ' ἐκ τοῦ ἀστεως εἰς τὴν Ἱπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες πρῶτον μὲν συντεάξαντο, ὥστε ἐμπλῆσαι τὴν ὅδον ἡ φέρει πρός τε τὸ ἱερὸν τῆς Μουνιχίας Ἀρτέμιδος καὶ Βενδύδειον καὶ ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων. οὗτοι δὲ συντεαγμένοι ἔχώρουν ἄνω. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἀντενέπλησαν μὲν τὴν ὅδον, βάθος δὲ οὐδὲ πλέον ἢ εἰς δέκα δπλίτας ἐγένοντο. ἐπάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς πελτοφόροι τε καὶ ψιλοὶ ἀκονισταί, ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ πετροβόλοι. οὗτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν καὶ γὰρ αὐτόθεν προσεγένοντο. ἐνῷ δὲ προσῆσαν οἱ ἐναντίοι, Θρασύβουλος τὸν μεθ' αὐτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας καὶ αὐτὸς θέμενος, τὰ δ' ἀλλὰ ὅπλα ἔχων, κατὰ μέσον στὰς ἐλεξεν· Ἀρδες πολῆται, τὸν μὲν διδάξαι, τὸν δὲ ἀναμηῆσαι ἡμῶν βούλομαι ὅτι εἰσὶ τῶν προσιόντων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου ἔσχατοι, οὗτοι δὴ οἱ τριάκοντα, οἱ ἡμᾶς καὶ πόλεως ἀπεστέρουν οὐδὲν ἀδικοῦντας καὶ οὐκῶν ἐξήλαυνον καὶ τὸν φιλτάτους τῶν ἡμετέρων ἀπεσημαίνοντο· ἀλλὰ τὴν τοι παραγεγένηται οὗ οὗτοι μὲν οὐποτε φόντο, ἡμεῖς δὲ δεῖ ηὐχόμεθα. ἔχοντες γὰρ ὅπλα μὲν ἐναντίοις αὐτοῖς καθέσταιμεν· 14 οἱ δὲ θεοί, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνοῦντες συνελαμβανόμεθα καὶ καθεύδοντες καὶ δρογάζοντες, οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδὲν ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδεύμεθα, τὴν φανερῶς ἡμῖν συμμαχοῦσι. καὶ γὰρ ἐν εὐδίᾳ χειμῶνα ποιοῦσιν, ὅταν ἡμῖν συμφέρῃ, καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, πολλῶν δητῶν ἐναντίων ὀλίγοις οὖσι τροπαῖα ἴστασθαι διδόσαι· καὶ τὴν δὲ κεκομίκασιν ἡμᾶς εἰς χωρίον ἐνῷ οὗτοι μὲν 15 οὔτε βάλλειν οὔτε ἀκονίζειν ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων διὰ τὸ πρός ὅρθιον ἴέναι δύναντ' ἀν, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφίέντες καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους ἐξιεύμεθά τε αὐτῶν καὶ πολλοὺς

- 16 κατατρώσομεν. καὶ ὅπετο μὲν ἄν τις δεήσειν τοῖς γε πρωτοστάταις ἐκ τοῦ ἵσου μάχεσθαι· νῦν δέ, ἀνὴρ εἰς, ὥσπερ προσήκει, προθύμως ἀφιῆτε τὰ βέλη, ἀμαρτήσεται μὲν οὐδεὶς ὃν γε μεστὴ ἡ ὁδὸς, φυλαττόμενοι δὲ δραπετεύσουσιν δεῖ ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν· ὅστε ἔξεσται ὕσπερ τυφλοὺς καὶ τύπτειν ὅπον ἀν βουλώμεθα καὶ ἐναλλομένους ἀνατρέπειν. ἀλλ᾽, ὡς ἀνδρες, οὕτω χρὴ ποιεῖν ὅπως ἔκαστος τις ἔαντῷ συνείσεται τῆς νίκης αἰτιώτατος ὅν. αὕτη γὰρ ἡμῖν, ἀνθεὸς θέλῃ, νῦν ἀποδώσει καὶ πατρίδα καὶ οἴκους καὶ ἐλευθερίαν καὶ τιμὰς καὶ παῖδας, οἷς εἰσί, καὶ γυναῖκας. ὡς μακάριοι δῆτα, οἱ ἀνὴρ ἡμῶν νικήσαντες ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδιστηρην ἡμέραν. εὐδαίμονιν δὲ καὶ ἄν τις ἀποθάνῃ μνημέιον γὰρ οὐδεὶς οὕτω πλούσιος ὅν καλοῦ τεύξεται. ἔξαρξω μὲν οὖν ἐγὼ ἡρίκιν ἀν καιρὸς ἡ παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐρυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάντες δμοθυμαδὸν ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν τιμωρώμεθα τοὺς ἀνδρας.
- 17 Ταῦτα δὲ εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἡσυχίαν εἶχε καὶ γὰρ ὁ μάγτις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, ποὺν τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὰν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δὲ ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ᾽ ἐπεὶ διέλαβον τὰ ὅπλα, αὐτὸς μὲν ὕσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δὲ ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ δμαλοῦ. ἀπέθανον δὲ ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κεριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιαῖ δέκα ἀρχόντων Χαρομίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δὲ ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὅπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιύόντες ἀλλήλους πολλοὶ διελέγοντο.
- 18 Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλιστας ἐνφωνος ὡν, κατασωπησάμενος ἔλεξεν· Ἀρδετοί πολῖται, τί ἡμᾶς ἔξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς πακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήμασμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἰερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχροεντιαι καὶ συμφοιτηται γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύ-

καμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. πρὸς θεῶν πατρών καὶ μητρώων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἔταιρείας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλους, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἐνεκα δλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν δυτὶ μησὶν ἢ πάντες Πελοποννήσοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. ἔξδον δὲ ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιωτάτον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουν. ἀλλ᾽ εὖ γε μέρτοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ἥντος ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν.

Οἱ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούνειν τοὺς μεθ' ἕαντῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. τῇ δὲ ἑστεραίᾳ 23 οἱ μὲν τριάκοντα πάντα δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔργημοι συνεκάθητο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχλίων ὅπου ἔκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὃς οὐ χρείη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιαῖς ὅσοι δὲ ἐπίστενον μηδὲν ἡδικηθέντα, αὐτοί τε δινελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐδὲν ἔφασαν χρῆγαι πείθεσθαι οὐδὲ ἐπιτρέπειν ἀπολλύνται τὴν πόλιν. καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπᾶσσαι, ἄλλους δὲ ἐλέσθαι. καὶ εἴλοτο δέκα, ἔνα δπὸ φυλῆς.

Καὶ οἱ μὲν τριάκοντα Ἐλευσίναδε ἀπῆκθον οἱ δὲ δέκα τῶν ἐν 24 ἀστεῖ μάλα τεταγμένων καὶ ἀπιστούντων ἀλλήλους σὸν τοῖς ἵππάρχοις ἐπεμέλοντο. ἔξεκαθένδον δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐν τῷ Ὡιδείῳ, τούς τε ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες, καὶ διὸ ἀπιστίαν ἐφώδενον τὸ μὲν ἀφ' ἐσπέρας σὸν ταῖς ἀσπίσι κατὰ τὰ τείχη, τὸ δὲ πρὸς δρόμον σὸν τοῖς ἵπποις, ἀεὶ φοβούμενοι μὴ ἐπεισπέσοιέν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς. οἱ δὲ πολλοὶ τε ἥδη ὄντες καὶ παντοδαποί, ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύνια, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο. πρὸν δὲ ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πιστὰ δόντες, οὔτινες συμπολεμήσειαν, καὶ εἰς ξένοι εἶεν, ἵστατειαν ἐσεσθαι, ἔξῆσαν πολλοὶ

μὲν δπλῖται, πολλοὶ δὲ γυμνῆτες ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ ἵππεῖς
 ὡσεὶ ἑβδομήκοντα· προνομὰς δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύ-
 26 λα καὶ δπώραν, ἐκάθευδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ· τῶν δὲ τοῦ ἄστεως
 ἄλλος μὲν οὐδεὶς σὸν ὅπλοις ἔξηγει, οἱ δὲ ἵππεῖς ἔστιν ὅτε καὶ λη-
 στὰς ἔχειριστο τῶν ἐν Πειραιᾶς, καὶ τὴν φάλαγγα αὐτῶν ἐκα-
 πούργουν· περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰξιωνέων τισὶν εἰς τοὺς αὐτῶν
 ἀγροὺς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορευομένοις· καὶ τούτους Αυσίμαχος δ
 ἐπιπαρχος ἀπέσφαξε, πολλὰ λιτανεύοντας καὶ πολλῶν χαλεπῶς φε-
 27 ρόντων ἵππεων. ἀνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ ἐν Πειραιεῖ τῶν ἵππεων
 ἐπ' ἀγροῦ λαβόντες Καλλίστρατον φυλῆς Λεοντίδος· καὶ γὰρ ἦδη
 μέγα ἐφρόντιν, ὅστε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ ἄστεως προσέβαλλον.
 εἰ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ εἰπεῖν τοῦ μηχανοποιοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄστει, δς
 ἐπεὶ ἔγνω ὅτι κατὰ τὸν ἐκ Αυκείου δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς
 προσάγειν, τὰ ζεύγη ἐκέλευσε πάντα ἀμαξιάίους λίθους ἄγειν καὶ
 καταβάλλειν ὅπου ἔκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου. ὃς δὲ τοῦτο
 28 ἐγένετο, πολλὰ εἰς ἔκαστος τῶν λίθων πράγματα παρεῖχε. πεμ-
 πόντων δὲ πρόσβεις εἰς Λακεδαιμονια τῶν μὲν τριάκοντα ἔξ Ἐλευ-
 σῖνος, τῶν δὲ ἐν τῷ καταλόγῳ ἔξ ἄστεως, καὶ βοηθεῖν κελευόντων,
 ώς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος
 λογισάμενος ὅτι οἶόν τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πει-
 ραιεῖ κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλει-
 σθείσαν, συνέπλαξεν ἔκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆναι, καὶ
 αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἀρμοστήρι, Αίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα
 29 ἐκπεμψθῆναι. καὶ ἔξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσῖνάδε συνέλεγεν δπλί-
 τας πολλοὺς Πελοποννήσους· δὲ δὲ ναυαρχος κατὰ θάλατταν ἐφύ-
 λατεν ὅπως μηδὲν εἰσπλέοι αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων ὅστε ταχὺ
 πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἤσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ, οἱ δὲ ἐν τῷ ἄστει πάλιν ἀ-
 μέγα ἐφρόντιν ἐπὶ τῷ Ανσάνδρῳ. οὗτοι δὲ προχωροῦντων Παυ-
 σανίας δ βασιλεὺς φθονήσας Αυσάνδρῳ, εἰ κατευργασμένος ταῦτα
 ἄμα μὲν εὐδοκιμήσοι, ἄμα δὲ ἴδιας ποιήσοιτο τὰς Ἀθήνας, πε-
 30 σας τῶν ἐφόρων τρεῖς ἔξαγει φρουράν. συνείποντο δὲ καὶ οἱ σύμ-
 μαχοι πάντες πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων· οὗτοι δὲ ἔλεγον μὲν
 ὅτι οὐ νομίζουσιν εὐορκεῖν ἀν στρατευόμενοι ἐπ' Ἀθηναίους μη-
 δὲν παράσπονδον ποιοῦντας. ἐπεραττον δὲ ταῦτα, ὅτι ἐγίγνωσκον

Αακεδαιμονίου βουλόμενος τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν οἰκίαν καὶ πιστὴν ποιήσασθαι. δὲ δὲ Πανσανίας ἐστρατοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ Ἀλιπέδῳ καλούμενῳ πρὸς τῷ Πειραιεῖ δεξιὸν ἔχων κέρας, Αύσανδρος δὲ σὺν τοῖς μισθοφόροις τὸ εὐάνυμον. πέμπων δὲ πρέσβεις δὲ Πανσανίας πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἐκέλευνται ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο, προσέβαλλεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἐνεκεν, ὥπως μὴ δῆλος εἴη εὑμενῆς αὐτοῖς ὅν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπὸ τῆς προσβοῆς πράξας ἀπῆλθε, τῇ δὲ ὑσιεραίᾳ λαβὼν τῶν μὲν Αακεδαιμονίων δύο μόρας, τῶν δὲ Ἀθηναίων ἵππεων τρεῖς φυλάς, παρῆλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμέρα, σκοπῶν πῃ εὐαποτειχιστότατος εἴη δὲ Πειραιεύς. ἐπεὶ δὲ ἀπίστος αὐτοῦ προσέθεντος τινες καὶ πράγματα αὐτῷ παρεῖχον, ἀχθεσθεὶς παρήγγειλε τοὺς μὲν ἵππεας ἐλαῖνες αὐτοὺς ἐνέντας, καὶ τὰ δέκα δρφ' ἥβης συνέπεσθαι σὺν δὲ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς ἐπηκολούθει. καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς τριάκοντα τῶν ψυλῶν, τὸν δὲ ἄλλους κατεδίωξαν πρὸς τὸ Πειραιοῦ θέατρον. ἐκεῖ δὲ ἔτυχον ἔξοπλοις μενοιοί τε πελτασταὶ πάντες καὶ οἱ ὀπλῖται τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ οἱ μὲν ψυλοὶ εὐθὺς ἐκδραμόντες ἡκόντιζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων οἱ δὲ Αακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα· οἱ δὲ ἐν τούτῳ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο. ἐνταῦθα καὶ ἀποθνήσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ Αακόρτης δὲ διλμπιονίκης καὶ ἄλλοι οἱ τεθαμμένοι Αακεδαιμονίων πρὸς τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ. δρῶν δὲ ταῦτα δ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλῖται, ἐβοήθουν, καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸς τῶν Ἀλῶν ἐπ' ὁκτώ. δὲ δὲ Πανσανίας μάλα πιεσθεὶς καὶ ἀναχωρήσας ὅσον στάδια τέτταρα ἢ πέντε πρὸς λόφον τινά, παρήγγειλε τοῖς Αακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις ἐπιχωρεῖν πρὸς ἑαυτόν. ἐκεῖ δὲ συνταξάμενος παντελῶς βαθεῖαν τὴν φάλαγγα ἤγειν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. οἱ δὲ εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἐπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλόν, οἱ δὲ ἐνέκλιναν καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα καὶ ἕκατόν. δὲ δὲ Πανσανίας τροπαῖον στησάμενος ἀνεχώρησε· καὶ οὐδὲ ὡς ὀργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρᾳ πέμπων ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ οία χεὶ λέγοντας πρέσβεις πέμπτειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. οἱ δὲ ἐπείθοντο. διέσιη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἀστεῖ

καὶ ἐκέλευε πρὸς σφᾶς προσιέναι φῶς πλείστους συλλεγομένους, λέγοντας ὅτι οὐδὲν δέονται τοῖς ἐν τῷ Πειραιᾶ πολεμεῖν, ἀλλὰ διαλιθέντες κοινῇ ἀμφότεροι Αακεδαιμονίοις φίλοι εἶναι. ἡδέως δὲ 36 ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἔφροδος ὥν συνήκουεν. ὥσπερ γὰρ νομίζεται σύν βασιλεῖ δύο τῶν ἐφόρων συστρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν οὗτός τε καὶ ἄλλος, ἀμφότεροι τῆς μετὰ Πανσανίον γνώμης ὅντες μάλλον ἡ τῆς μετὰ Αυσάνδρου. διὰ ταῦτα οὖν καὶ εἰς τὴν Αακεδαιμονία προθύμως ἐπεμπον τούς τ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἔχοντας τὰς πρὸς Αακεδαιμονίους σπονδὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἀστεὶ 37 Ἰδίωτας, Κηφισοφῶντά τε καὶ Μέλητον. ἐπεὶ μέρτοι οὗτοι φχοντο εἰς Αακεδαιμονία, ἐπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐν τοῦ ἀστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόσι καὶ τὰ τείχη ἀ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Αακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὅτι βούλονται ἀξιοῦν δὲ ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιῇ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Αακεδαιμονίοις, παραδιδόνται τόν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφροδοι καὶ οἱ ἐκκλητοί, ἐξέπεμψαν πεγκεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σύν Πανσανίᾳ διαλλάξαι ἐπη δύναντι κάλλιστα. οἱ δὲ διῆλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν φῶς ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἁντῶν ἔκαστον πλὴν τῶν τοιάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιῇ ἀρχάντων δέκα. εἰ δέ τινες φοβοῦντο 38 τῶν ἐξ ἀστεως, ἔδοξεν αὐτοῖς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. τούτων δὲ περανθέντων Πανσανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δὲ ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σύν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί. 39 ἔνθα δὴ δ Θρασύβουλος ἔλεξεν ‘Υμῖν, ἔφη, ὃ ἐκ τοῦ ἀστεως ἀνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς αὐτούς. μάλιστα δ' ἄν γνοῖητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστὶν, ὥστε ἡμῶν ἀρχειν ἐπιχειρεῖν. πότερον δικαιότεροί ἐστε; ἀλλ' δ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὥν οὐδὲν πάσποτε ἔνεκα χειραπίων ὑμᾶς ἡδίκησεν ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὅντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα περδέων πεποιήκατε. ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσή- 40 κει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρείᾳ ὑμῖν μέγα φρονητέον καὶ τίς ἄν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ φῶς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; ἀλλὰ γνώμῃ φαίνεται ἄν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ἐπλα-

καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἔχόντων περιεληφθεῖ; ἀλλ᾽ ἐπὶ Δακεδαιμονίους δὴ οὔεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; πᾶς, οὕτε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῷ δήσατες παραδιδόσιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἡδικημένῳ τούτῳ δίγμῳ οἴχονται δπιόντες; οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὡς ἄν- 42 δρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὡν δμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδεῖξαι, ἵτι καὶ εὑροκοι καὶ ὅσιοι ἔστε. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ἵτι οὐδὲν δέοι ταράττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, δινέστησε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐποιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ 43 χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσῖνι, στρατευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγὸνς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας διέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἐπεισαν συναλλαγῆναι. καὶ δμόσαντες ὅρκους ἦ μὴν μὴ μηνησιακῆσειν, ἵτι καὶ ῥῦν δμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμ- μένει δ δῆμος.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Κύρου γένος.—Περσικοὶ νόμοι περὶ ἀγωγῆς.

- 1 Πατρὸς μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως· ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσεῖδῶν γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλήζονται· μητρὸς δὲ δομολογεῖται Μαρδάνης γενέσθαι· ἡ δὲ Μαρδάνη αὕτη Ἀστυάγονος ἦν θυγάτηρ τοῦ Μήδων γενομένου βασιλέως. φύναι δὲ ὁ Κῦρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμότατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλῆναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἔνεκα. φύσιν μὲν δὴ τῆς μορφῆς καὶ τῆς ψυχῆς τοιαύτην ἔχων διαμηνυούνεται ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις· οὗτοι δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελόμενοι οὐκ ἐκθενπερ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται. αἱ μὲν γὰρ πλεῖσται πόλεις ἀφεῖσαι παιδεύεντις ὅπις τις ἐνέλει τοὺς ἑαυτῶν πατέδας, καὶ αὐτοὺς τοὺς πρεσβυτέρους ὅπις ἐθέλοντι διάγειν, ἐπειτα προστάττονται αὐτοῖς μὴ κλέπτειν μηδὲ ἀρπάζειν, μὴ βίᾳ εἰς οἰκίαν παριέναι, μὴ παίειν δὲ μὴ δίκαιον, μὴ μοιχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἄρχοντι, καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα ὠσαύτως· ἦν δέ τις τούτων τι παραβαίνη, ζημίαν αὐτοῖς ἐπέθεσαν. οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι προλαβόντες ἐπιμέλονται ὅπις τὴν δρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται οἵ πονηροῦ τινος· ἡ αἰσχροῦ ἔργου ἐφίεσθαι. ἐπιμέλονται δὲ ὅδε. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέροια διορὰ καλούμενη, ἕνθα τά τε βασίλεια καὶ τάλλα δοχεῖα πεποίηται. ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὅρια καὶ οἱ ἀγοραῖοι καὶ
- 2
- 3

αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπειροκαλίαι ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον,
ὅς μὴ μειγνύηται ἡ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐ-
κοσμίᾳ. διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ ἡ περὶ τὰ ἀρχεῖα τέτταρα
μέρη τούτων δοῦστιν ἐν μὲν παισὶν, ἐν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις
ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι. νόμῳ δοῦστιν
εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἔκαστοι τούτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες ἀ-
μα τῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ τέλειοι ἀνδρες, οἱ δὲ γεραίτεροι ἕρικ^ο ἀν-
έκαστῳ προσχωρῆται, πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, αἷς αὐτὸν
δεῖ παρεῖναι. οἱ δὲ ἐφῆβοι καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν
τοῖς γυμνητικοῖς ὅπλοις πλὴν τῶν γεγαμηκότων· οὗτοι δὲ οὔτε ἐ-
πιζητοῦνται, ἢν μὴ προρεθῆται παρεῖναι, οὔτε πολλάκις ἀπεῖναι
καλόν. ἀρχοντες δοῦστιν ἐκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσὶ δώδεκα.
δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διήρηται. καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παι-
σὶν ἐκ τῶν γεραιτέρων ἥρημένοι εἰσὶν οἱ ἀν δοκῶσι τοὺς παῖδας
βελτίστους ἀποδεικνύνται· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν τελείων ἀν-
δρῶν οἱ ἀν αὖ τοὺς ἐφῆβούς βελτίστους δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ
τοῖς τελείοις ἀνδράσιν οἱ ἀν δοκῶσι παρέχειν αὐτὸν μάλιστα τὰ
τεταγμένα ποιοῦντας καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μερίστης ἀρ-
χῆς· εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἥρημένοι, οἱ προστα-
τεύονται, ὅπως καὶ οὗτοι τὰ καθήκοντα διποτελῶσιν. ἀ δὲ ἐκάστη
ἥλικίᾳ προστέτακται ποιεῖν διηγησόμεθα, ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται
ἡ ἐπιμέλονται ὡς ἀν βέλτιστοι εἰεν οἱ πολῖται. οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς
τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγονοι μαθάνοντες δικαιοσύνην καὶ
λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται ὥσπερ παρ^ο ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα
μαθησόμενοι· οἱ δοῦστιν ἀρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον τῆς ἡ-
μέρας δικάζοντες αὐτοῖς. γίγνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους
ῶσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ
ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἴων δὴ εἰκόσ. οὓς δοῦστιν
τούτων τι δικοῦντας, τιμωροῦνται. κοιλάζονται δὲ καὶ δην ἀν διδί-
κως ἐγκαλοῦντα εἰδίσκωσι. δικάζονται δὲ καὶ ἐγκλήματος οὖ-
τενεκα ἀνθρώποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἡ-
κιστα, ἀχαριστίας, καὶ δην ἀν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόνται,
μὴ ἀποδιδόντα δέ, κοιλάζονται καὶ τοῦτον ἴσχυρον. οἶονται γὰρ τοὺς
ἀζαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἀν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γο-

νέας καὶ πατρίδα καὶ φύλους. ἔπεισθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀγα-
ριστίᾳ ἡ ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα
8 τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών. διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην.
μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ
τοὺς πρεσβυτέρους δρῶσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνις διάγον-
τας· διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχοντος μέγα δὲ
καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι δρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους πειθομέ-
νους τοῖς ἄρχοντος ἰσχυρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἔγκρατειν γαστρὸς
καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι δρῶσι τοὺς
πρεσβυτέρους οὐ πρόσθετον ἀπιόντας γαστρὸς ἔνεκα πρὸ ἀφῶ-
σιν οἱ ἄρχοντες, καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ
παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δὲ οἵ-
κοθεν σῖτον μὲν ἀρτον, δψον δὲ κάρδαμον, πιεῖν δέ, ἦν τις διψῆ,
κάθωντα, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μαν-
θάνονται καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. μέχριον μὲν δὴ ἔξι ἢ ἐπιτακά-
δεκα ἑτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν, ἐκ τούτου δὲ
9 εἰς τοὺς ἐφήβους ἔξερχονται. οὗτοι δ' αὖ οἱ ἐφῆβοι διάγονουσι ὅδε.
δέκα ἑτη ἀφ' οὐ ἀν ἐκ παίδων ἔξελθωσι κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ
ἀρχεῖα, ὥσπερ προειρήκαμεν, καὶ φυλακῆς ἔνεκα τῆς πόλεως καὶ
σωφροσύνης· δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖ-
σθαι· παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἔαντος τοῖς ἄρχοντος χρῆσθαι
ἥν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες
μένοντοι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἔξιή βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, ἔξά-
γει τὴν ἡμίσεαν τῆς φυλακῆς· ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ
μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς ἔξιόντας τόξα καὶ παρὰ τὴν φαρέτραν ἐν
κολεῷ κοπίδα ἡ σάγαριν, ἔτι δὲ γέρρον καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ
10 μὲν ἀφεῖναι, τῷ δ', ἐάν δέῃ, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. διὰ τοῦτο δὲ δη-
μοσίᾳ τοῦ θηρῶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς ὥσπερ καὶ ἐν πολέμῳ
ἡγεμών ἐστιν αὐτοῖς καὶ αὐτός τε τοῦ θηρᾶ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμέλεται
ὅπως ἀν θηρῶσιν, ὅτι ἀληθεστάτη αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι αὕτη ἡ μελέτη
τῶν πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ γὰρ πρῷ ἀνίστασθαι ἔθίζει καὶ ψύχη
καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι, γυμνάζει δὲ καὶ δοοιπορίας καὶ δρόμοις,
ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεῦσαι θηρίον καὶ ἀκοντίσαι ὅπου ἀν παραπίπη.
καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις ἀνάγκη θήγεσθαι ὅταν τι τῶν ἀλκίμων

θηρίων ἀνθιστῆται πάτειν μὲν γὰρ δήπου δεῖ τὸ διμόσε γιγνόμενον,
φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον ὥστε οὐ δάδιον εὑρεῖν τί ἐν τῇ
θήρᾳ ἀπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων. ἔξερχονται δὲ ἐπὶ τὴν θύ-
ραν ἄριστον ἔχοντες πλεῖον μέν, ὡς τὸ εἰκός, τῶν παίδων, τὰλλα
δὲ ἔμοιον. καὶ θηρῶντες μὲν οὖν ἀν ἀριστήσειν, ἦν δέ τι δεήσῃ
ἡ θηρίου ἐνεκα ἐπικαταμεῖναι ἢ ἄλλως ἐθελήσωσι διατρῆψαι περὶ
τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες τὴν ὑστεραίαν αὖθις
ρῶσι μέχρι δείπνου, καὶ μίαν ἀμφα τούτω τῷ ἡμέρᾳ λογίζονται, ὅτι
μᾶς ἡμέρας σῦτον δαπανῶσι. τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι ἐνε-
καί, ἵν' ἐάν τι καὶ ἐν πολέμῳ δεήσῃ, δύνωνται τοῦτο ποιεῖν. καὶ
ὅφον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅτι ἀν θηράσωσιν εἰ δὲ μή,
τὸ κάρδαμον. εἰ δέ τις αὐτοὺς οἴεται ἡ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδα-
μον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πάνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πί-
νωσιν, ἀναμηνθήτω πᾶς μὲν ἡδὺ μᾶζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν,
πᾶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ πιεῖν διψῶντι. αἱ δὲ αὖθις μέρουσαι φυλαὶ διατρί-
βοντοι μελετῶσαι τά τε ἄλλα ἢ παῖδες δύντες ἔμαιδον καὶ τοξεύειν
καὶ ἀκοντίζειν, καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατε-
λοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες καὶ ἄθλα προτίθεται
ἐν ἣ δ' ἀν τῶν φυλῶν πλεῖστοι ὡσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικώτα-
τοι καὶ εὐπιστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον
τὸν νῦν ἀρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὅντας ἐπαί-
δευσε. χρῶνται δὲ τοῖς μέρουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαί, ἦν τι ἡ φρου-
ρῆσαι δεήσῃ ἢ πακούργους ἐρευνῆσαι ἢ ληστὰς ὑποδραμεῖν ἢ καὶ
ἄλλο τι ὅσα ἰσχύος τε καὶ τάχους ἔργα ἔστι. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἐφῆ-
βοι πράττουσιν. ἐπειδὴν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσιν, ἔξερχονται
εἰς τοὺς τελείους ἀνδρας. ἀφ' οὗ δ' ἀν ἐξέλθωσι χρόνον οὗτοι αὖθις
πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάργουσιν ὕδε. πρῶτον μὲν ὕσπερ οἱ ἐφῆ-
βοι παρέχουσιν ἑαυτὸν ταῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι, ἦν τι δέῃ ὑπὲρ τοῦ
κοινοῦ, ὅσα φρονούντων τε ἥδη ἔργα ἔστι καὶ ἔτι δυναμένων. ἦν
δέ ποι δέῃ στρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ οὕτω πεπαιδευμένοι οὐκέτι
ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ' ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα,
θώρακά τε περὶ τοῖς στέργονται καὶ γέρροντον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, οὔποτε
γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ
αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται πλὴν οἱ τῶν παίδων δι-

δάσκαλοι. ἐπειδὴν δὲ τὰ πέρτε καὶ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν ἀν οὗτοι πλεῖόν τι γεγονότες ἢ τὰ πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς, ἐξέρχονται δὲ τηνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὅντας τε καὶ καὶ λογμένους. οἱ δ' αὖ γεραίτεροι οὗτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἐξωτῆς ἑαυτῶν, οἵκοι δὲ μένοντες δικάζονται τά τε κοινά καὶ ἴδια πάντα, καὶ θανάτου δὲ οὗτοι κρίνονται, καὶ τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἰροῦνται· καὶ ἦν τις ἢ ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπη τι τῶν νομίμων, φαίνονται μὲν οἱ φύλαρχοι ἑκαστοι καὶ τῶν ἀλλων διοικούμενος, οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκόνσαντες ἐκκρίνονται· δὲ ἐπικρίθεις ἄτυμος διατελεῖ τὸν λοιπὸν βίον.

15 ¹⁵ "Ινα δὲ σαφέστερον δηλωθῆ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνευμ: νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ ἀν δηλωθείη διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι· τούτων δ' οὐδεὶς ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἐξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα. ἀλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας πέμπονται, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι οὐ πέμπονται. οἱ δ' ἀν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἐξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι, τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθῆσιν οὕτως οὐκ ἐξεστιν. οἱ δ' ἀν αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμμα ποιοῦντες, ἐξεστι τούτοις εἰς τοὺς τελείους ἀνδρας συναλλέσθαι καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν, οἱ δ' ἀν μὴ διαγένωνται ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους. οἱ δ' ἀν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίγνονται. οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραιτέροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ἢ οὔνται χρώμενοι βέλτιστοι ἀν εἶναι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Θάνατος τοῦ Κύρου.

Οὗτω δὲ τοῦ αἰῶνος προκεχωρηκότος, μάλα δὴ πρεσβύτερς ὁν Ι
 ὁ Κύρος ἀφικεῖται εἰς Πέρσας τὸ ἔβδομον ἐπὶ τῆς αἵτοι ἀρχῆς.
 καὶ δὲ μὲν πατήρ καὶ ἡ μήτηρ πάλαι δὴ ὥσπερ εἰκὸς ἐτετελευτήκε-
 σαν αὐτῷ· δὲ δὲ Κύρος ἔθυσε τὰ νομίζομενα ἱερὰ καὶ τοῦ χοροῦ
 ἱγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν ὥσ-
 περ εἰώθει. κοιμηθεὶς δὲ ἐν τῷ βασιλείῳ ὅναρ εἶδε τοιόνδε. ἔδοξεν 2
 αὐτῷ προσελθῶν κρέπιτων τις ἡ κατὰ ἄνθρωπον εἰπεῖν, Συσκευ-
 άζου, ὁ Κύρες ἦδη γὰρ εἰς θεοὺς ἀπει. τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὅναρ
 ἐξηγέρθη καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναι ὅτι τοῦ βίου ἡ τελευτὴ παρείη.
 εὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα ἔθυσε Διί τε πατρῷ φρεστοῖς καὶ Ἡλίῳ καὶ τοῖς 3
 ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἀκρων, ὡς Πέρσαι θύνουσιν, ὡδε ἐπευχόμε-
 νος, Ζεῦ πατρῷ φρεστοῖς καὶ Ἡλίῳ πάντες θεοί, δέχεσθε τάδε καὶ
 τελεστήρια πολλῶν καὶ καλῶν πρόξεων καὶ χαριστήρια ὅτι
 ἐσημήρατε μοι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις καὶ ἐν οἰω-
 νοῖς καὶ ἐν φύμασι ἃ τ' ἐχρῆν ποιεῖν καὶ ἂ οὐκ ἐχρῆν. πολλὴ δὲ
 ὑμῶν χάρις ὅτι πάγῳ ἐγίγνωσκον τὴν ὑμετέραν ἐπιμέλειαν καὶ οὐ-
 δεπώποτε ἐπὶ ταῖς εὐνυχίαις ὑπὲρ ἀνθρωπον ἐφρόνησα. αἰτοῦμαι
 δὲ ὑμᾶς δοῦναι καὶ νῦν παισὶ μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ πα-
 τρίδι εὐδαιμονίαν, ἐμοὶ δὲ οἴόντερον αἰῶνα δεδώκατε, τοιαύτην καὶ
 τελευτὴν δοῦναι. δὲ μὲν δὴ τοιαῦτα ποιήσας καὶ οἰκαδε δὲ καὶ
 ἔδοξεν ἡδέως ἀναπάντεσθαι καὶ κατεκλίνῃ. ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ
 τεταγμένοι προσιόντες λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευνον. δὲ δὲ ἐλεγεν 4
 ἡδέως ἀναπαύοιτο. οἱ δὲ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖπνον πα-
 ρετίθεσαν τῷ δὲ ἡ ψυχὴ στον μὲν οὐ προσίετο, διψῆν δὲ ἐδόκει,
 καὶ ἐπιειν ἡδέως. ὡς δὲ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ συνέβαινεν αὐτῷ ταῦτα 5
 καὶ τῇ τρίτῃ, ἐκάλεσε τοὺς παῖδας· οἱ δὲ ἐτυχον συνηκολονθηκό-
 τες αὐτῷ καὶ δυντες ἐν Πέρσαις ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς φίλους καὶ

τὰς Περσῶν ἀρχάς· παρόντων δὲ πάντων ἥρχετο τοιοῦδε λόγον.

6 Παῖδες ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἥδη πάρεστιν ἐκ πολλῶν τοῦτο σαφῶς γιγνώσκω ὑμᾶς δὲ χρή, ὅταν τελευτήσω, ως περὶ εὐδαιμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα. ἐγὼ γὰρ παῖς τε ὅν τὰ ἐν παισὶ νομιζόμενα καλὰ δοκῶ κεκαρπῶσθαι, ἐπεὶ τε ἥβησα, τὰ ἐν γενέσιοις, τέλειός τε ἀνὴρ γενόμενος τὰ ἐν ἀνδράσι σὺν τῷ χρόνῳ τε προϊόντι δεὶ συνανξαρομένην ἐπιγιγνώσκειν ἐδόκουν καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν, ὃστε καὶ τούμὸν γῆρας οὐδεπώποτε ἥσθιμην τῆς ἐμῆς γεότητος ἀσθενέστερον γενόμενον, καὶ οὕτ’ ἐπιχειρήσας οὕτ’ ἐπιθυμήσας ὅδα 7 ὅτου ἡτύχησα. καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπεῖδον δι’ ἐμοῦ εὐδαιμονας γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους ὅπ’ ἐμοῦ δουλωθέντας· καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ἴδιωτενονσαν ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῦν προτετιμημένην καταλείπω· ὅν τ’ ἐκτησάμην οὐδὲν οἴδα ὅ, τι οὐ διεσφεσάμην. καὶ τὸν μὲν παρελθόντα χρόνον ἔποστον οὕτως ὕσπερ ηὐχόμην· φόβος δέ μοι συμπαρομαρτῶν μή τι ἐν τῷ ἐπιόντι χρόνῳ ἢ ἴδοιμι ἢ ἀκούσαιμι ἢ πάθοιμι χαλεπόν, οὐκ εἴς τελέως μέγα φρονεῖν οὐδ’ 8 εὐφράτενεσθαι ἐκπεπιαμένως. νῦν δ’ ἦν τελευτήσω, καταλείπω μὲν ὑμᾶς, ὃ παῖδες, ζῶντας οὔσπερ ἔδοσάν μοι οἱ θεοὶ γενέσθαι· καταλείπω δὲ παιρίδα καὶ φίλους εὐδαιμονοῦντας· ὃστε πῶς οὐκ ἀν ἐγὼ δικαίως μακαριζόμενος τὸν δεὶ χρόνον μνήμης τυγχάνοιμι; 9 δεὶ δὲ καὶ τὴν βασιλείαν σαφηνίσαντα καταλιπεῖν, ὡς ἀν μὴ ἀμφίλογος γενομένη πράγματα ὑμῶν παράσχῃ. ἐγὼ δὲ νῦν φιλῶ μὲν ἀμφοτέρους ὑμᾶς δμοίως, ὃ παῖδες· τὸ δὲ προβούλευειν καὶ τὸ ἥγεῖσθαι ἐφ’ ὅ, τι ἀν καιρὸς δοκῇ εἶναι, τοῦτο προστάττω τῷ προ- 10 τέρῳ γενομένῳ καὶ πλειόνων κατὰ τὸ εἰκός ἐμπείρῳ. ἐπαιδεύθην δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως ὑπὸ τῆσδε τῆς ἐμῆς τε καὶ ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις οὐ μόνον ἀδελφοῖς ὅλλα καὶ πολίταις καὶ δόδῶν καὶ θάκων καὶ λόγων ὑπείκειν, καὶ ὑμᾶς δέ, ὃ παῖδες, οὕτως ἐξ ἀρχῆς ἐπαίδενον, τοὺς μὲν γεραπέροντος προτιμᾶν, τῶν δὲ γεωτέ- 11 ρων προτετιμῆσθαι· ὡς οὖν παλαιὰ καὶ εἰθισμένα καὶ ἔννομα λέγοντος ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχεσθε. καὶ σὺ μέν, ὃ Καμβύση, τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν τε διδόντων καὶ ἐμοῦ ἔσον ἐν ἐμοί. σοὶ δ’, ὃ Ταραοξάρη, σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Ἀρμενίων καὶ

τρίτων Καδουσίων ταῦτα δέ σοι διδοὺς νομίζω ἀρχὴν μὲν μείζω καὶ τοῦτομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ καταλιπεῖν, εὐδαιμονίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέρῳ. ὅποιας μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης εὐφροσύνης ἐπι-
δεής ἔσει οὐχ ὁρῶ ἀλλὰ πάντα σοι τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐ-
φραίνειν παρέσται. τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων τε ἐρᾶν καὶ τὸ
πολλὰ μεριμνᾶν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν ἔχειν κεντριζόμενον
ὑπὸ τῆς πρὸς τάμα ἔργα φιλοτικίας καὶ τὸ ἐπιβούλευειν καὶ τὸ ἐπι-
βούλευεσθαι, ταῦτα τῷ βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμπαρο-
μαρτεῖν. ἢ σάφ' ἵσθι τοῦ εὐφραίνεσθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχει.
οἶσθα μὲν οὖν καὶ σύ, ὃ Καμβύση, ὃν οὐ τόδε τὸ χρυσοῦν σκῆπ-
τρον τὸ τὴν βασιλείαν διασφέζόν ἔστιν, ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπ-
τρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον. πιστοὺς δὲ μὴ νό-
μιζε φύεσθαι ἀνθρώπους· πᾶσι γὰρ οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνοιτο,
ώσπερ καὶ τὰλλα τὰ πεφυκότα πᾶσι τὰ αὐτὰ φαίνεται· ἀλλὰ τοὺς
πιστοὺς τίθεσθαι δεῖ ἔκαστον ἔαυτῷ· ή δὲ κτῆσις αὐτῶν ἔστιν οὐ-
δαμῶς σὸν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον σὸν τῇ εὐεργεσίᾳ. εἰ οὖν καὶ ἄλ-
λοις τινάς πειράσει συμφύλακας τῆς βασιλείας ποιεῖσθαι μηδαμό-
θεν πρότερον ἄρχον ἢ ἀπὸ τοῦ ὄμούθεν γενομένου. καὶ πολῖταί τοι
ἄνθρωποι ἀλλοδαπῶν οἰκειότεροι καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων. οἱ δὲ
ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τρα-
φέντες καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξηθέντες καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γο-
νέων ἀγαπώμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προ-
σαγορεύοντες, πῶς οὐ πάντων οὗτοι οἰκειότατοι; μὴ οὖν ἢ οἱ 15
θεοὶ ὑφίγηνται ἀγαθὰ εἰς οἰκειότητα ἀδελφῶς μάταιά ποτε ποιήσῃ-
τε, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φίλικὰ ἔργα· καὶ οὕτως
ἀεὶ ἀνυπέρβλητος ἄλλοις ἔσται ή ὑμετέρα φιλία. ἔαυτοῦ τοι κήδε-
ται δὲ προτοῦ ἀδελφῶν· τίνι γὰρ ἄλλῳ ἀδελφῷς μέγας δῶν οὕτω
καλὸν ὡς ἀδελφῷ; τίς δ' ἄλλος ιμήσεται δι' ἀνδρα μέγα δυνάμε-
νον οὕτως ὡς ἀδελφός; τίνα δὲ φοβήσεται τις ἀδικεῖν ἀδελφοῦ
μεγάλου ὄντος οὕτως ὡς τὸν ἀδελφόν; μήτε οὖν θάττον μηδεὶς σοῦ
τούτῳ ὑπακούετω μήτε προθυμότερον παρέστω· οὐδενὶ γὰρ οἰκειό-
τερα τὰ τούτον οὔτε ἀγαθὰ οὔτε δεινὰ ἢ σοί. ἐννοεῖ δὲ καὶ τάδε.
τίνι χαρισάμενος ἐλπίσαις ἀν μειζόνων τυχεῖν ἢ τούτῳ; τίνι δ' ἀν
βοηθήσας ἰσχυρότερον σύμμαχον ἀντιλάβοις; τίνα δ' αἴσχιον μὴ

φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν ; τίνα δὲ ἀπάντων κάλλιον προτιμᾶν ἢ τὸν ἀδελφόν ; μόνου τοι, ὁ Καμβύση, πρωτεύοντος ἀδελφοῦ παρ' 17 ἀδελφῷ οὐδὲ φθύνος παρὰ τῶν ἄλλων ἐφικνεῖται. ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρών, παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους, εἴ τι καὶ τοῦ ἐμοὶ ζαρίζεσθαι μέλει ὑμῖν οὐ γάρ δίπον τοῦτο γε σαφῶς δοκεῖτε εἰδέναι ὡς οὐδέν εἴμι ἔγω ἔτι, ἐπειδὸν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τελευτῆς οὐδὲ γάρ νῦν τοι τίν γέμιὴν ψυχὴν ἐωράτε, ἀλλ᾽ οἵς διεπράττετο, τούτοις αὐτὴν ὡς οὖσαν κατεφωρᾶτε. τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχὰς οὕπω κατενοήσατε οἵους μὲν φόβους τοῖς μιαιφόνοις ἐμβάλλουσιν, οἵους δὲ παλαμναίους τοῖς ἀνοσίοις ἐπιπέμπουσι; τοῖς δὲ φθιμένοις τὰς τιμὰς διαμένειν ἔτι ἀν δοκεῖτε, εἴ μηδενὸς αὐτῶν 19 αἱ ψυχαὶ κύριαι ἥσαν; οὔτοι ἔγωγε, ὁ παῖδες, οὐδὲ τοῦτο πώποτε ἐπείσθην ὡς ἡ ψυχὴ ἔως μὲν ἀν ἐν θνητῷ σώματι ἦ, ζῆ, ὅταν δὲ τούτου ἀπαλλαγῇ, τέθνηκεν δρῶ γὰρ ὅτι καὶ τὰ θνητὰ σώματα ἔσονται 20 ἀν ἐν αὐτοῖς χρόνον ἥ ἡ ψυχή, ζῶντα παρέχεται. οὐδέ τι γε ἔπως ἔσται ἡ ψυχή, ἐπειδὸν τοῦ ἄφρονος σώματος δίκα γένηται, οὐδὲ τοῦτο πέπεισμα: ἀλλ᾽ ὅταν ἄκρατος καὶ καθαρὸς ὁ νοῦς ἐκκριθῇ, τότε καὶ φρονιμώτατον εἰκὸς αὐτὸν εἶναι. διαλυομένου δὲ ἀνθρώπου δῆλά ἔστιν ἔκαστα ἀπίοντα πρὸς τὸ διμόφυλον πλὴν τῆς ψυχῆς· αὕτη δὲ μόνη οὕτε παροῦσα οὕτε ἀπιοῦσα δρᾶται. ἐννοήσατε δ', ἔφη, ὅτι ἔγγυτερον μὲν τῶν ἀνθρωπίνων θανάτῳ οὐδέν ἔστιν ὑπουργός· ἡ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ τότε δήπου θειοτάτη καταφαίνεται καὶ τότε τι τῶν μελλόντων προορῷ· τότε γάρ, ὡς ἔοικε, μάλιστα 21 ἐλευθεροῦται. εἴ μὲν οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα ὠσπερ ἔγω ὅιμαι καὶ ἡ ψυχὴ καταλείπει τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν καταιδούμενοι ποιεῖτε ἀ ἔγω δέομαι· εἰ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλὰ μένουσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι συναποθήσκει, ἀλλὰ θεούς γε τοὺς δεῖ θυταῖς καὶ πάντῃ ἐφορῶντας καὶ πάντα δυναμέρους, οἷς καὶ τίγρες τὴν τῶν ὕλων τάξιν συνέχουσιν διτριβῇ καὶ διγήρατον καὶ ἀναμάρτητον καὶ ὑπὸ κάλλους καὶ μεγέθους ἀδιήγητον, τούτους φοβούμενοι μήποτε ἀσεβὲς μηδὲν 22 μηδὲ ἀνόσιον μήτε ποιήσητε μήτε βουλεύσητε. μετὰ μέντοι θεοὺς καὶ ἀνθρώπων τὸ πᾶν γένος τὸ δεῖ ἐπιγιγνόμενον αἰδεῖσθε· οὐ γάρ ἐν σκότῳ ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἀποκρύπτονται, ἀλλ᾽ ἐμφανῆ πᾶσιν ἀνάγκη δεῖ ζῆν τὰ ὑμέτερα ἔργα· ἀ ἦν μὲν καθαρὰ καὶ ἔξι τῶν ἀδίκων

φαίνηται, δυνατοὺς ὑμᾶς ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναδεῖξει· εἰ δὲ εἰς
ἀλλήλους ἀδικόν τι φρονήσετε, ἐκ πάντων ἀνθρώπων τὸ ἀξιόπισ-
τοι εἶναι ἀποβαλεῖτε. οὐδεὶς γὰρ ἄν εἴτι πιστεῦσαι δύναιτο ὑμῖν,
οὐδὲ εἰ πάνυ προσθυμοῦτο, ἰδὼν ἀδικούμενον τὸν μάλιστα φιλίᾳ
προσήκοντα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἴκανῶς διδάσκω οὕτους χρὴ πρὸς 24
ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μή, καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μαρτάνε-
τε αὐτηγάρῳ ἀρίστῃ διδασκαλίᾳ. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγένηται
φίλοι μὲν γονεῖς παισί, φίλοι δὲ ἀδελφοῖς ἀδελφοῖς· ἥδη δέ τινες
τούτων καὶ ἐναρτίᾳ ἀλλήλους ἔπραξαν· δποτέροις ἄν οὖν αἰσθά-
νησθε τὰ πραχθέντα συνενεγκόντα, ταῦτα δὴ αἰρούμενοι δρθῶς
ἄν βουλεύοισθε. καὶ τούτων μὲν ἵσως ἥδη ἄλις. τὸ δὲ ἐμὸν σῶμα, 25
ὅ παῖδες, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε ἐν ἀργύρῳ
μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενί, ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα ἀπόδοτε. τί γὰρ τού-
τον μακαριότερον τοῦ γῆ μειχθῆναι, ή πάντα μὲν τὰ καλά, πάντα
δὲ ταγαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως φιλάνθρω-
πος ἐγενόμην καὶ νῦν ἡδέως ἄν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργε-
τοῦντος ἀνθρώπους. ἀλλὰ γὰρ ἥδη, ἔφη, ἐκλείπειν μοι φαίνεται η 26
ψυχὴ ὅθενπερ, ὡς ἔοικε, πᾶσιν ἄρχεται ἀπολείποντα. εἴ τις οὖν
δυμῶν ή δεξιᾶς βούλεται τῆς ἐμῆς ἄψασθαι ή ὅμιλα τοῦμὸν ζῶντος
ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω· ὅταν δὲ ἐγὼ ἐγκαλύψωμαι, αἰτοῦ-
μαι ὑμᾶς, ὃ παῖδες, μηδεὶς ἔτι ἀνθρώπων τοῦμὸν σῶμα ἰδέτω,
μηδὲ αὐτοὶ ὑμεῖς. Πέρσας μέρτοι πάντας καὶ τοὺς συμμάχους ἐπὶ 27
τὸ μνῆμα τοῦμὸν παρακαλεῖτε συνησθησομένους ἐμοὶ ὅτι ἐν τῷ
ἀσφαλεῖ ἥδη ἔσομαι, ὡς μηδὲν ἀγέντη κακὸν παθεῖν, μήτε ἦν μετὰ
τοῦ θείου γένωμαι μήτε ἦν μηδὲν ἔτι δέ δπόσοι δέ ἄν ἔλθωσι,
τούτους εὖ ποιήσαντες δπόσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαιμονι νομίζεται ἀπο-
πέμπετε. καὶ τοῦτο, ἔφη, μέμνησθε μου τελευταῖον, τοὺς φίλους 28
εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἐχθροὺς δυνήσεσθε κολάζειν. καὶ χαίρετε,
ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τῇ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ καὶ πάν-
τες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. ταῦτ' εἰπὼν καὶ
πάντας δεξιωσάμενος ἐγκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

§ 1. Μετά δὲ ταῦτα] δηλ. μετά τὴν παρὰ τὸ Κυνός σῆμα ναυμαχίαν, καθ' ἥν ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Δλαχεδαιμονίους. (τῷ 411 π. Χ.). Περὶ τούτων ἴδε Θουκδ. 8, 104—109. Ὁ Ξενοφῶν ἔρχεται οὖτις, διότι γράφει συνέχειαν τῆς ἴστορίας τοῦ Θουκυδίου. Παρατηρήστε δὲ ἡ δύλως ἀνάρμοστος αὐτῇ ἀρχὴ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπερ δηλοὶ ὅτι λείπει τὸ προσομίον. — Οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὑστερον] = μετ' ὄλιγας ἡμέρας. — Θυμοχάρης] = στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὅστις, σταλεῖς μετὰ πολιού πρὸς βοηθείαν τῆς Μέδονος καὶ νικηθεῖς ὑπὸ τοῦ Ἀγγησανδρίου εἰς Ἑρέτριαν, κατέψυγεν εἰς Χαλκίδα καὶ εἰτα εἰς Ἀθήνας, δότθεν ἥλθεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος (δηλ. εἰς Ἑρέτριαν), ἔνθα, γειομένης πάλιν ναυμαχίας, ἐνίκηθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀγγησανδρίου. — αὐθίς] = πάλιν. — ἡγουμένου] = ὄντος ἀρχηγοῦ. — Ἀγγησανδρίου] οὗτος ἦτο ναυαρχος τῶν Δλαχεδαιμονίων.

§ 2. Δωρεύεις] ἴδ. 1, 5, 19. — ἀρχομένου χειμῶνος] γενικὴ ἀπόδυτος δηλοῦσσα χρόνον = ἐν φθινοπώνῳ ὁ χειμών, κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 411 π. Χ. — τέτταρεις καὶ δέκα ναυσὶ] δοτικὴ τῆς συνοδείας = μὲν δεκατέσσαρα πλοῖα, — κατειδὼν] = εὔχρινῶς, καθαρὰ παρατηρήσας. — ἡμεροσκόπος] φύλαξ παρακολουθῶν ἀπό ὑψηλοῦ τόπου ἐν καιρῷ ἡμέρας τὰς κινήσεις τῶν ἔχθρων καὶ ἀναγγέλλων ταῦτας διά τινων σημείων. — ἐσῆληντος στρατηγοῖς] = ἔχαμε σημεῖον εἰς τοὺς στρατηγούς. ἢσαν δ' οὗτοι ὁ Θρασύδουλος καὶ ὁ Θράσυλλος (ἴδε. Θουκ. 8, 104. Διόδ. 13, 40) — οἱ δέ] = οὗτοι δέ, δηλ. οἱ στρατηγοί. — ἀνηγάγοντο] ἀνάγομαι = ἐξέρχομαι τοῦ λιμένος, ἐκπλέω. Τὸ ἀντίθετον εἶναι τὸ κατάγομαι = εἰσέρχομαι εἰς τὸν λιμένα, εἰσπλέω — ἐπ' αὐτοῖς] = ἐνάντιον αὐτοῦ, δηλ. τοῦ Δωρείων. — πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε] = ἐσφερεν ἐπ' τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρην. — ὡς ἡνυτε] = ὅσον ἡδύνατο νὰ ἀνασύρῃ αὐτάς. Ἰσοδυναμεῖ τῷ : ως τάχος. — Αὐτῶν καὶ σπανίων ἀνύω = τελειώνω. φέρω εἰς πέρας, — περὶ τὸ 'Ροΐτειον] συνάπτεται τῷ ἀνεβίβαζε. Τὸ 'Ροΐτειον εἶναι ἀκρωτήριον τῆς Τροπαίας, εἰς τὸ δεξιὸν μέρες ὡς πρὸς τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸν Ἑλλήσποντον.

§ 3 ἐγγὺς δὲ γενομένων] γενικὴ ἀπόδυτος χρονική = δὲ δὲ ἐπλησίασαν οἱ Ἀθηναῖοι. — ἐμάχοντο ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς] = ἐμάχοντο ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ἀπὸ τὴν ἔρην, τούτεστιν ἐναυμάχουν καὶ ἐπειζομάχουν. — ἀπέπλευσαν εἰς Μάδυτον] = ἐπλευσαν ὅπιστα εἰς Μάδυτον. Ἡτο δὲ ἡ Μάδυτος πόλις τῆς Θρακικῆς

χερσονήσου ἐν Ἑλλησπόντῳ πλησίον τῆς Σηστοῦ (νῦν Μάντο). — οὐδὲν πράξαντες] = χωρὶς νὰ φέρωσι τι εἰς πέρας, χωρὶς νὰ κατορθώσωσι τι.

§ 4. **Μίνδαρος**] ναύαρχος τῶν Δακεδαῖμονῶν (Θουκ. 8. 85). — ἐθοήθει] = ἔτρεχεν εἰς βοῆθειαν. 'Ο παρατακός τίθεται πολλάκις ἀντὶ ἀορίστου πρὸς ζωηρότεραν τοῦ πράγματος παρατασιν.—καθελκύσας] = ἔφ' εὗριψε τὰ πλοῖα ἐκ τῆς ξηρᾶς εἰς τὴν θάλασσαν.—σπως ἀναλάβοις] τελικὴ πρότασις ἐκ τοῦ εἰσέπλει—διὰ νὰ λάβῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τὰ μετὰ Δωριέως πλοῖα.

§ 5. **ἀνταναγαγμένος**] = πελαντες καὶ αὐτὸς ἀνοικτὰ εἰς τὸ πέλαγος.—περὶ 'Αβυδον'] πόλιν τῆς Τροίας ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς Σηστοῦ—κατὰ τὴν ἥδηνα] ἡδῶνος, λέξις παρὰ ποιητᾶς ἀπαντῶσα = παραλία — τὰ μέν νεκρῶν, τὰ δὲ νικωμένων] = ἐν ὅ δὲ μὲν ἐνίκαν, δὲ δὲ ἐνικῶντο, δηλ. οἱ Δακεδαῖμονοι καὶ οἱ 'Αθηναῖοι — Ἀλκεισθάδης] 'Αθηναῖος, ὃς τῷρα καὶ στρατηγός, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Κατηγορθεὶς ὡς 'Ἑρμοκοπίδης κατὰ τὴν εἰς Σικελίαν ἐκστρατείαν, καθὼς ἦγένετο στρατηγός, καὶ μὴ ἐπανελθών νὰ ἀπολογηθῇ, κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἔψυχεν εἰς Σπάρτην. 'Ἐπανελθών δὲ καὶ πάλιν ἔξορισθεὶς ὑπὸ τῶν ἔχθρῶν του, κατέφυγεν εἰς 'Ασταν, ἔνθα καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ σαράπου τῆς Φρυγίας Φαρναζάου, — ἐπεισπλει] ίστορ. ἐνεστ. — ἐπεισέπλευσεν. — δυοῖν δεούσαις εἴκοσι] = μὲ εἴκοσι πλοῖα παοὰ δύο ἥτοι μὲ 18. 'Επειδὴ οἱ ἀρχαῖοι 'Ἑλλήνες ηρέσκοντο εἰς τὴν χρῆσιν στρογγύλων ἀριθμῶν, θέλοντες νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτῶν μίαν ή καὶ περισσοτέρας μονάδας ή δεκάδας ή ἑκατοντάδας, δὲν ἡλάττουν τούτους, ἀλλὰ ἔθετον τὴν μετοχήν τοῦ δεῖν καθ' ὅμοιαν πτῶσιν μὲ τοὺς στρογγύλους ἀριθμοὺς ή κατὰ γενικήν ἀπόλυτον, τὸν δὲ ἀριθμὸν δὲν ἤθελον νὰ ἀφαιρέσωσι κατὰ γενικήν. (πρβλ. καὶ σήμερον ἐπὶ τῆς ὁρᾶς δύο παρὰ εἴκοσι ἀντὶ μία καὶ σαράντα κ.λ.π.).

§ 6. **ἐντεῦθεν**] = ἔνεκα τούτου.—φυγὴ τῶν Πελ. ἐγένετο] = ἔψυχον οἱ Πελοποννήσιοι, ἡ γενικὴ εἶναι ἀντικειμενικὴ εἰς τὸ φυγή.—Φαρνάζας] Ηέρσης σατράπης τῆς Φρυγίας καὶ Βιθυνίας.—παρεθοήθει] = διοῖθει παρὰ ταῖς ναυσὶ = ἔτρεχεν εἰς βοῆθειαν διὰ ξηρᾶς παραίληλως πρὸς τὰ πλοῖα τῶν Δακ. — ἐπεισδαίνων τῷ ἐππειρεῖ τὴν θάλασσαν] = ἐμβάνων ἔφιπτος εἰς τὴν θάλασσαν, διότι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰ θάτα ήσαν ἀναθῆ, ὡς καὶ σήμερον. — μέχρι δυνατὸν ἦν] δηλ. ἐπεισθίνειν. Τὸ μέχρι τοπικὸν ἔνταῦθα. "Ἡ δυνάμεθα νὰ ἐκλάδωμεν αὐτὸδ ὡς χρονικόν, δόποτε συνάπτεται τῷ ἐμάχετο. 'Εμβάνων εἰς τὴν θάλασσαν ἔνως ἐκεῖ δηοῦ ἡτο δυνατὸν νὰ ἐμβαίνῃ ἢ ἐμάχετο ἐφ' δοσὶ ἥδην ατο. — παρεκελεύστο] = προέτρεπε, ἐνν. τὸ μάχεσθαι.

§ 7. **συμφράξαντες**] χρ. μετ. = ἔφ' οὐ συνεπόνωνται τὰ πλοῖα καὶ ἔκαμον τρόπον τινὰ φραγμὸν.—πρὸς τὴν γῆν] = πλησίον τῆς ξηρᾶς. Συνάπτεται τῷ καὶ παραταξέμενοι καὶ τῷ ἐμάχοντο.—κενάς] ἐνν. ἀνδρῶν.—κομισάμενοι] χρ. μετ. = ἔφ' οὐ ἔλαδον πάλιν τὰς ἀπολεσθείσας ναῦς. — Εἰς Σηστόν] πόλις τῆς Θρακικῆς χερσονήσου ἀντικρὺ τῆς 'Αβυδον.

§ 8. **ἄλλαις ἄλλῃ ὥχοντο**] ἄλλαι εἰς ἄλλο μέρος εἰχον ἀποπλεύσει.—ἐπ' ἀργυρολογίσαν] ή ἐπὶ ἐνταῦθα συμβαίνει σκόπιμον διεύθυνσιν, = μὲ τὸν σκοπὸν νὰ συλλέξῃσι χρήματα.—ἔξω τοῦ Ἑλλησπόντου] διασαρφηνίζει τὸ ἄλλη. — Θράσυλλος] 'Αθηναῖος στρατηγός, ἔδεικτο. — Ταῦτα] δηλ. τὰ συμβάντα (52 8). — ἐξαγγελῶντεις] τελικαὶ μετοχα = μὲ τὸν σκοπὸν νὰ φέρῃ τὴν εἰδῆσιν καὶ ζητήσῃ.

§ 9. **Τισσαφέρνης**] Πέρσης σατράπης τῆς Λυδίας καὶ Ιωνίας. Οὗτος μετὰ τὴν παρὰ τὸ Κυνός σῆμα ναυμαχίαν εἰχε μεταδῆ εἰς 'Εφεσον, δόθεν ἥλθεν εἰς

‘Ελλήσποντον.—άφικόμενον] ἡ σειρὰ τῶν λέξεων ἔχει ὡς ἔξης : Τισσαφέρνης συλλαβῶν εἰρῆσν ἐν Σάρδεσιν Ἀλκιδέδην ἀριχόμενον παρ’ αὐτὸν μιᾷ τριήρει ἄγοντα ἔνια καὶ δῶρα.—**ξένια καὶ δῶρα**]=δῶρα φίλικά πρὸς τροφὴν καὶ πόσιν καὶ ἔλλα δωρήματα π. χ. ὅπλα κ.λ.π.—**φάσκων**] διειχυρίζομενος, διει δ βασιλεὺς τὸν διέτασσε νὰ πολεμῇ πρὸς τοὺς Ἀθηναῖος. Αἱ Σάρδεις ἦσαν πρωτεύουσα τῆς Λυδίας.

§ 10. Μαντιθέου] 16, 1, 3, 13 —τοῦ ἀλόγτος]=ἢ, ἔλλω, μετοχὴ τοῦ ἀ' ἀρρέστου τοῦ ἀλίσκομαι=συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι.—Ἀλκιδέδης μετά Μαντιθέου ἀπέδρασαν**]=Ἀλκ. καὶ Μαντ. ἀπέδρασαν. Τὸ ἀπέδρασαν εἶνε ἀρ. 6' τοῦ ἀποδιδράσκω=δραπετεύω.—**Κλαζομενάς**] πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὴν Σμύρνην.**

§ 11. μέλλοντα κατηγ. μετοχὴ εἰς τὸ αἰσθάνομαι=ἐννοήσαντες, διεi δ Μίλδαρος ἔσχόπευε νὰ ἐπ’ τεθῆ κατ’ αὐτῶν,—**ἐπακτρέδει**]=ἡ ἐπακτρίς ἡ τοῦ πλοίου μικρὸν καὶ ταχύ, παραπλέον τὰς ἀκτὰς καὶ σύνηθες τοῖς ἀλιεῦσιν ἢ πειραταῖς. —**πυθόδρενος**] 6' ἀρ. τοῦ πυνθάνομαι=ἴρω^{τη} ἐπληροφορήθη.—**ἀνηγγένεια εἰςεν**] εὐτειχή, διότι προηγεῖται (ιστορικὸς χρόνος =εἶχον ἀπολένσει).—**Κύζικον**] πόλις τῆς Ἀσίας ἐν τῇ Προποντίδι.—**περιπλεῖν**] νὰ ἔλθωσι πλέουσαι πέρις τῆς Χερσονήσου.—**εκεῖσε**] εἰς Σηστόν.

§ 12. ηλθον] δηλ. αἱ νῆσοι.—**αὐτοῦ μέλλοντος**]=ἐν φύμελλεν αὐτὸς (δ' Ἀλκιδέδης) νὰ πλεύσῃ ἀνοικτὰ εἰς τὸ πέλαγος.—**ώς ἐπὶ ναυμαχίαν**] τὸ ὡς δηλοῖ τὴν ἐξ ὑποκειμένου γνώμην, ἡ δὲ ἐπὶ τὸν σκοπὸν=μὲ τὴν ἰδέαν νὰ ναυμαχήσῃ.—**Ἐπεισπλεῖν**] ίστορ. ἐνεστώς,—**Θηραμένης**] στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, εἰς τῶν 30 τυράνων, ὑφ' ᾗς ὑπεροχήν κατεδίκασθη εἰς θάνατον.—**Θρασύθουλος**] στρατηγὸς τῶν Αθηναίων, ἐλευθερώσας τὰς Ἀθήνας διὰ τῆς καταλύσεως τῶν 30 τυράνων.—**Θάσου**] νῆσοι ἀπέναντι τῆς Θράκης.

§ 13. εἰπὼν] χρ. μετ =**ἄφ'** οὐ διέταξε,—**ἔξελομένοις**] ἀρ. 6' τοῦ ἔξαιροῦμαι =**ἄφαριψω**· ἀφού ἄφαριψει τὰ μεγάλα ίστια (καὶ καταλίπων αὐτὰ εἰς τὴν ἔηράν, διὰ νὰ γείνουν τὰ πλοία ἀλαρπότερα)—**Πάρεσον**] πόλις εἰς τὴν εἰσόδου τῆς Προποντίδος ἐν τῇ Ἀσίᾳ. **Ἡτο** δὲ ἀποκίλα τῶν Μιλησίων.—**Ἄθροις γενόμεναι αἱ νῆσοι**] =**ἄφ'** οὐ συνήθηροι σθησαν.—**περὶ ἀρέστου ὥρων**]=περὶ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, περὶ τὴν μεσημβρίαν. **Ἀκράτισμος**=πρωινὸν φαγητόν. **Ἀριστογ**=γεῦμα. **Δεῖπνον**=έπειρινδν φαγητόν.—**Προκόννησον**] νῆσον ἐν τῇ Προποντίδι (νῦν τοῦ Μαρμαρᾶ, καράγουσα ἀξιόλογα μάρμαρα.

§ 14. αὐτοῦ] εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, εἰς τὴν Προκόννησον.—**αὐτοῖς**]=τοῖς στρατιώταις.

§ 15. ὡρμέσαντο] προσωριμότησαν ἐν τῷ λιμένι. **Μέσος** ἀρ. τοῦ ὁρμίζομαι=ἴρχομαι εἰς λιμένα. **Ορμάω**, ὁρμέω καὶ ὁρμίζω διαφέρουσιν ὁρμάω (ἐκ τοῦ ὁρμῆ) =θέτω ἐμαυτὸν εἰς κίνησιν, ὁρμέω (ἐκ τοῦ ὁρμοῦ ὡς καὶ τὸ ὁρμίζω)=**ἀράζω**, ὁρμίζω μετ=φέρω τὸ πλοῖον εἰς ὁρμον.—**καὶ τὰ μικρά** δ καὶ ἐνταῦθα ἔχει ἐπιδοτικὴν σημασίαν=καὶ τὰ μικρά ἀσύμη, ὅχι μόνον τὰ μεγάλα ἀλλὰ καὶ τὰ μικρά.+**ὅπως μηδεὶς ἔξαγγειλαι**] καὶ εὐτειχή, διότι ἔξαρτάται ἐκ χρόνου ίστορικοῦ, ἐκ τοῦ συνήθοτος.—**ἐπεκχύρωξε**]=διά κήρυκος ἔκαμε γνωστόν.—**διὰ ἀλίσκητας**]=ἴαν τις συλλαμβάνηται.—**διεπλέων εἰς τὸ πέραν**]=διαπερῶν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος (δηλ. εἰς Κύζικον).—**θάνατον τὴν ζημίαν**] ἐνν. τὸ εἰναι=δητι ἡ τιμωρία είναι θάνατος.

§ 16. παρασκευασθέμενος]=**ἄφ'** οὐ ήτοι μακε τὰ ἔνυτοῦ.—**ώς ἐπὶ ναυμαχίαν**] προ. § 12.—**ἔνυτος πολλῷ**]= ἐν φύρεχς πολό. Τὸ ὑποκειμένον τρίτου

προσώπου ἐπὶ πράξεων γινομένων ὑπὸ ὑποκειμένου, τὸ δόποιον ἔχει ταύτας ἔδιον ἔργον, παραλείπεται, ἐσάλπιλξε (δῆλ. ὁ σαλπιγκτής), οὐτε, νίφει, ἀστράπτει, βροντὴ (δῆλ. ὁ Θεός, ὁ Ζεύς). πρόδ. καὶ παρ' ἡμῖν βρέχει, χιονίζει.—[ἐπειδὴ]—ὅτε.—αἰθρίας γενομένης καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος] γεν. ἀπόλυτος σημαντικός χρόνος.—ὅτε δὲ ὁ οὐρανὸς ἐκαθάρισε (ἔγεινε ἔστεριχ) καὶ ἀνέλαμψεν ὁ ἥλιος.—καθορᾶ] =εἶδεν εὐκρινῶς.—πρόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος] μακρὰν ἀπὸ τὸν λιμένα, ἐν φέτῳ 'Αληναλων αἱ τριήρεις ἡσαν πλησίον τοῦ λιμένος.—γυμναζόμεναι—ἀπειλημμέναι] κατηγ. μετοχῇ ἐκ τοῦ καθορᾶ.—ὅτι αἱ νῆσες ἐγυμνάζοντο . . . καὶ εἰχον ἀποχωρισθή ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ 'Αλκιδιάδου, δύσις, διαιρέσας εἰς τρεῖς μοίρας τὸν στόλον, τὰς μὲν δύο, ᾧ ἦρχον ὁ Θηραμένης καὶ ὁ Θρασύδουλος, διέταξε νὰ περικυλώσωσι τοὺς πολεμίους, αὐτὸς δὲ, ἄρχων τῆς τρίτης μοίρας, κατέλαβε τὸ μεταξὺ τῶν πολεμίων καὶ καὶ τῆς Ἑηρᾶς μέρος.

§ 17. οἱ δὲ Πελοποννήσοι] οἱ ἐν τῷ λιμένι.—[ἴδοντες] αἵτιοι. μετοχή.—οὔσας] κατηγορημ. μετοχῇ ἐκ τοῦ ίδόντες.—πλείους πολλῷ ἢ πρότερον] =οἱ ησαν πολὺ περισσότεροι παρὰ πρότερον, πρὶν ἡ δῆλον ὅτι ἔλθη ὁ 'Αλκιδιάδης, ὁ Θηραμένης καὶ ὁ Θρασύδουλος.—καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς] χρον. μετοχῇ=καὶ ἀφ' οὗ ἔφεραν τὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα, ὥστε νὰ είναι ὅλα μαζὶ, καὶ ἀφ' οὗ συνεπάνωσαν.—ἔμαχοντο ἐπεπλέουσι τοὺς ἐναντίους] =έμαχοντο κατὰ τῶν ἔθρων, εἰς ὅποιοι ἔπλεον ἐναντίον αὐτῶν.

§ 18. Πειραιεύσας] =πλεύσας πέρικ τῶν μαχομένων πλοίων.—[ἀπέθη] =ἐπειδόσθη.—[ἴδων] ὅτι δηλαδὴ ὁ 'Αλκιδιάδης ἀπειδίσθη εἰς τὴν Ἑηράν.—[ἀπέθανεν] =ἔφοντες θύτη.—φύγοντο ἀγοντες] τὴν κυρίαν ἔννοιαν ἔκφράζει ἡ κατηγορημ. μετοχῇ, τὸ δὲ οὐχομαὶ μετὰ κατηγορηματ. μετοχῆς σημαντεῖ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν=ταχέως ἦγον (ἔφερον).—πλήγη τῶν Συρακοσίων] οὕτοι ἐδόκησαν, κατὰ Θουκυδίδην 8, 26, τοὺς Δακεδαιμονίους.—[ἐκεῖθεν] ἐκ Ηροκονήσου.

§ 19. αὐτήν] τὴν Κύζικον.

§ 20 αὐτοῦ] ἐν Κυζίκῳ.—[έργασαζμενος] τροπ. μετοχῇ=χωρὶς νὰ πράξῃ.

§ 21. Πέρινθον καὶ Σηλουμβρέαν] πόλεις τῆς Θράκης ἐν τῇ Προποντίδι κατὰ τὰ βόρεια παρά] αἱ αὐτῆς.—εἰς τὸ ἄστυ] μέσαν εἰς τὴν πόλιν.

§ 22. Καλχηδονίας] τῆς χώρας τῆς ἀντικρύ τοῦ Βοζαντίου κειμένης. Ἐνταῦθα ἔτειστο ἡ πόλις Καλχηδών (νῦν Καδικαϊ) καὶ ἡ Χρυσόπολις (νῦν Σκούταρε).—δεκατευτήριον] ἐκ τοῦ δεκάτη, σημαντεῖ δὲ δεκατευτήριον οἰκοδόμημα, ἐν φέταμιευτο ἡ δεκάτη, τούτεστιν δ ἀπὸ τῶν πλοίων εἰσπραττόμενος φόρος (τελωνεῖον).—[ἔξελεγον] =εἰσέπραττον.—φυλακήν] =φρουράν.—[έδμαχον] στρατηγὸς ὑπὸ τὸν Θηραμένην —τοῦ χωρίου ἐπιμελεῖσθαι] ὅπως οἱ φροντίζωσι περὶ τῆς ὁχυρᾶς θέσεως (τῆς Χρυσοπόλεως).—καὶ εἴ τι ἀλλού δύναντο] ἐνν. τὸ βλάπτειν,—καὶ ὅπως βλάπτωσι τοὺς ἐχθρούς, ἐάν κῃθελον δυνηθῆ νὰ προκενῶσιν εἰς αὐτοὺς ἀλληγ τινὰ βλάσθην.—φύγοντο] ἐνν. ἀποπλέοντες.=ταχέως ἀπέπλεον (ἰδ. § 18).

§ 23. τοῦ ἐπιστολέως] ἐπιστολέως; ἡ ἐπιστολοφόρος ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δὲ λαμβάνων τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου καὶ διαβιβάζων αὐτάς (ὑποαναρχία).—γράμματα] =πιστολή.—πεμφθέντα] ἡ σειρὰ τῶν λέξεων είναι: ἔσλω δ' εἰς 'Αθήνας γράμματα πεμφθέντα εἰς Δακεδαιμονα παρὰ Ιπποκράτους τοῦ ἐπιστολέως τοῦ Μινδάρου λέγοντα τάδε.—[ἔσλω] ἀδρ. β' μὲ παθητ. σημασίαν τοῦ ἀλλοιομαὶ κείται βραχυλογικῶς ἀντὶ ἀλόντα ἐκομισθεῖσαν εἰς 'Αθήνας.—[ἔρρει]=

ἀπόλωλε, ἔχουσι χαθῆ. Τὸ ἔρρω εἰδηταὶ μετὰ σημ. παραχ. μόνον καθ' ὄριστικήν, ἀπαρέυφατον καὶ μετοχήν.—τὰ κάλα] = τὰ ξύλα (ιτά πλοια), λέξις λακωνική ἐν χρήσει καὶ σήμερον εἰς τὴν λεξίν καλαπόδι.—ἀπεσύνα] = ἴφονεύη, ἔχαθη, παθ. ἀρό. β'. τοῦ διαρικοῦ ἀποσσύμαι (ἀττ. ἀποσεύομαι) ὁ Μινδαρος πάει, ἔχαθη.—πεινῶντι] = πεινῶσι.—τῶνδρες] = τοι ἄ· δρες δωοικῶν = αἱ ἄνδρες (οἱ στρατιῶται).—ἀπορίοιμεν] δωρ = ἀποροῦμεν.—τε χρὴ δρᾶν] = τι πρέπει νὰ πράξωμεν.

§ 24. παρεκελευσάμενος] = ἐφ' ὃ ἔπι πιετέρεψεν αὐτούς.—μὴ θύμειν] τὰ μὴ λυπῶνται, νὰ μὴ φιδῶνται.—ἔνεκα ξύλων] = ἔνεκα πλοιῶν ξύλινων.—ώς δντων πολλῶν] = διότι εἰσὶ πολλά, δηλ. ξύλα, δενδρα πρὸς κατασκευὴν πλοιῶν.—ἐν τῇ βασικέως] δηλ. χώρᾳ.—ένως ἀν τὰ σώματα σῶμα [η] = ἐφ' ὅσον τὰ σώματα (τὰ πληρωματα τῶν πλοιῶν) εἰναι ἀκέραια.—ἔφεδροι] ἵστι τὴν ὅδον χρησιμεῖον εἴτε τροφὴ εἴτε χρήματα.—κατέστησε φύλακας] διώρισεν οὐσίους φρευρούς τῆς παραθαλασσαὶς χώρας του.

§ 25. συγκαλέσας] = ἐφ' ὃν συνεκάλεσε, συγκέριοιε.—τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων] = τοὺς σταέτας ἀπὸ τῶν πόλεων, διότι ἐκάστη σύμμαχος πόλις ἀκέστελλε στρατὸν μετὰ στρατηγοῦ.—τριηράρχοις] τριηραρχοὶ ἐκαλοῦντο οἱ ἐν κατερῷ πολέμου ἐκ τῶν πλουσιωτάτων πολιτῶν ἔκλειγομενοὶ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ, ἵνα καταρτίσωσι τοιήρη, ἦν ἡ πόλις παρέγε κενήν, καὶ νὰ διοικῶνται κατόπιν αὐτῆν.—ἐκέλευε ναυπηγεῖσθαι] = συνεδούλευε, προέτρεπε νὰ κατασκευάζωσι τριηρεῖς (ναυπηγοῦμεν μέσον διάμεσον, διὰ τοῦ ναυπηγοῦ).—ἐν Ἀντάνδρῳ] ἢ Ἀνταῦδρος ἢν πόλις τῆς Τροίας ἐν τῷ Ἀδραμυτείῳ κόλπῳ.—ἐκ τῆς "ιδης] ὅρους τῆς Τροίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

§ 1. Συντάττοντος Ἀλκιβιάδου] = πειραρέπου συντάττειν = ἦν ἡ Ἀλκιβιάδης προσπάθει νὰ συνενωσῃ ὅλον το στράτευμα.—ώς αὐτοὶ μὲν δντες ἀχττητος, ἐκεῖνοι δὲ ἡττημένοι ἥκοτεν] = διότι, ὡς ἐνδιμίζον, αὐτοὶ μὲν ἥσαν ἀντίτοι, ἐκεῖνοι δὲ εἰ, ον ἐλθεῖ νικημένοι (Ἐν ἡφάσου ἐνθα ἐνικήγησαν ἀπὸ ἔσαντες τριακούσους — ἐνταῦθα δὴ] = ἐδίνα δα — ἐχειμαζον] διήρχοντο τὸν γειμῶνα τοῦ 410 π. Χ.—ἀπαντες] οἱ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ πραπόλου στρατιῶται.

§ 2. ἐπποεις] ἀντὶ ἐπεισ. — ἐδιώκει] τὸν Φιργάνδ· ζον.—ἀφείλετο] μέχρις ὅτου τὸ σφόδρος ἀγήσσειν αὐτόν, ἐσαφεν ἐκ τῇ καταδιώξεις τοῦ Ἀλκιβιάδου

§ 3. Ἐκ δε τῆς μάχης ταύτης] = κατόπιν δὲ τῆς μάχης ταύτης — συνέθησαν] = συνέθησαν, συνέθησαν.—αὐτοὶ] = μόνοι των. —σατοῖς] = ἐλάχησις.—ἡσπάζοντο] οἱ μετὰ Ἀλκιβιάδου τοῦ μετα πρασύλλου.—ἐξῆλθον ἐξδουσι] σύστοιχον ἀντικείμενον, — ἔ· αμον καὶ ἄλλας στρατιωτικος ἐκδο ομάς.—εἰς τὴν Ἡπειρον] = εἰς τὴν μεσόγειον χώραν, εἰς τὴν γήραν τοῦ Φερναδάζου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

§ 1. Ἐπει δ' ὁ χειμῶν ἐλπιγεν] = δε δὲ ἐληγεν ὁ χειμῶν (τοῦ 409 π. Χ.) — παντὶ τῷ στρατοπέδῳ] = μεθ' ὅλοι τοῦ στρατεύματος.

§ 2. ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον] = ἵναντον τῆς Καλχηδόνος καὶ τοῦ Βυζαντίου. Η καληγή ὡν (νῦν Καδίκη ὦ) ἢ ο πόλις τῆς Βιθυνίας ἀπέναντι τοῦ Βυζαν-

τιου, κατὰ τὸ νότιον πέρας τοῦ Βοσπόρου, ἴδρυθεσα ὑπὸ τῶν Μεγαρέων τῷ 675 π. Χ. Τό Βοζάντιον (νῦν Κωνσταντινούπολις), ἴδρυθη τῷ 658 π. Χ. ὑπὸ Βοζαντοῦ, μετὰ Μιλησίων, εἰς τὴν δυτικὴν εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος. Ἀμφότεραι αἱ πόλεις κατείχοντο ὑπὸ τῶν Δακεδαιμονίων καὶ διφροῦντο δι’ ἀρμοστῶν.—**δρικήσαντες**] ὅρμων=παροτρύνω, βάλλω εἰς κίνησιν, πολλάκις ὅμως εἶναι ἀμετ.=θέτω ἐμαυτὸν εἰς ταχεῖαν κίνησιν, ἔκκινω. (ὅπου δυνατὸν νὰ ὑπονοῆται ὡς ἀντικ. ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία), ήν σημασίαν ἔχει ἐνταῦθα=ἔκκινησαντες.—πρὸς Καλχηδόνας=πλησίον τῆς Καλχηδόνος.—**αἰσθόμενος**] χρον. μετ.=ὅτε ἔμαθον.—τὴν λείαν] δηλαδὴ ἀπαντὰ τὰ πράγματα, τὰ ὄπιτα ἡδύναντο νὰ γείνωσι λεία, κατάληηλα πρὸς λεηλασταν.—**κατέθεντο**=παρέδοσαν ὡς παρακαταθήκην, ὡς ἐνέχυρον, πρὸς φύλαξιν.—εἰς τοὺς Βειθυνοὺς Θράκας] καλοῦνται οὗτων, διότι ήλθον ἐκ Θράκης καὶ κατώχησαν εἰς Βειθυνίαν.—**ἀστυγείτονας** [οὗτας] οἱ δοποὶς ἥσαν, διότι ἥσαν γείτονες ἔστισαν.

§ 3. τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσασ] ἀρ' οὖν ἔδωκε διαταγὴν νὰ πλέωσιν αγῆς παρὰ τὴν Ἑράν.—**ἀπῆτες**] ἐζήτεις ὄπιστα. [Ἡ ἀπὸ ἐνταῦθα δηλοῖ τὸ ὄπιστα, ὁπειλομένην δόσιν.—**χρήματα**] =λείαν—εἰ δὲ μὴ ἐνν. ἀποδοῖεν.

§ 4 ἐπει ἥσκεν] ἀρ' οὖν εἶχεν ἔλθει.—τὴν λείαν ἔχων]=μὲ τὰ λάφυρα, τὰ πράγματα τῶν Καλχηδόνων.—**πλεύτες πεποιημένος**] =ἔχων κάμει δρυκούς συνθήκης, ἔχων συνθηκολόγησει.—**ἀπετελεῖζε**] =ἰπέλεις διὰ τείχους.—παντὶ τῷ στρατοπέδῳ]=μετ' ὄλης τῆς στρατιᾶς.—ἀπὸ Οὐαλαστῆτος εἰς Οὐαλασταν] =ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς ἀλλησ, τούτεστιν ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῆς Προποντίδος.—καὶ τοῦ ποταμοῦ] γενικ. διαιρετικὴ ἀπὸ τοῦ ὅσου οὖν τ' ἦν, ἐνν. ἀποτελεῖζεν=καὶ τοῦ ποταμοῦ ἀπετελεῖζε διὰ ξυλίνου τείχους τόσον μέρος ὅσον ἥτο δυνατὸν νὰ ποτείχῃ.

§ 5 ἐνταῦθα] =νότε.—**Ιπποκράτης** [ἰδ. 1, 23. ἀρμοστὴς] οὗτως ἔκαλετο δὲ πότε τῶν Σπαρτιατῶν στελλόμενος διοικητῆς ὑποτελοῦς πόλεως.—ἐκ τῆς πόλεως] δηλ. τῆς Καλχηδόνος —**ώς μα/ούμενος**] τελικὴ μετοχὴ=μὲ τὸν σκοπὸν νὰ πολεμήσῃ.—**ἀντιπαρετάξαντο** [αὐτῷ]=παρέταξαν ξαυτούς, παρετάχθησαν ἀπέναντι αὐτοῦ εἰς μάχην—**προσεβοήθει**] =ἔτρεχεν εἰς βοήθειαν—**ἴπποις πολλοῖς**] =μετὰ πολλῶν ἵππων κεῖται ἀντὶ τοῦ: [ἴππεις].

§ 6 **Θράκουλος**] στρατηγὸς 'Αθηναῖος.—**ἐκάτερος**] =ἔκαστος ἐκ τῶν δύο χωριστά—**ἀπέθανεν**] =ἔφυνεθη, ἐνεγκρητ. ἀποκτείνων.

§ 7. ἄκια δὲ]=συγχρόνως δέ.—**Φαρνάζαζος**] [ἰδ. 1, 6.—**συμμιεῖξαι**] =γὰ ἐνωθῆ: ἀδρ. ἢ τοῦ συμμείγνυμι.—πρὸς τὸν **Ιπποκράτην**] =μετὰ τῶν περὶ τὸν Ιπποκράτην.—διὰ τὴν στενοπορίαν] =ἔκα τοῦ στενοῦ περάσματος. 'Ο Φαρνάζαζος δὲν ἤδυ: ατο νὰ συνενωθῇ μετα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ιπποκράτους, διότι δὲν ἥδυνηθε νὰ διέλθῃ τὸ στενὸν πέρασμα, τὸ δοποὶν κατέλιπον τὰ ἔκαστέρωθεν πολὺ πλησίον τοῦ ποταμοῦ ἔξικούμενα ἀποτελεῖσματα.—**Ηράκλειον**] ναός τοῦ 'Ηρακλέους.—**οὗ**] =δοποῦ —**ἥν αὐτῷ**] =εἶγεν αὐτός.—**Ἡ δοτικὴ αὐτῷ** εἶναι προσωπικὴ εἰς τὸ ἥν.

§ 8. ἐκ τούτου] =ατόπιν τούτου.—**ψχετο**] ἐνν. ἡ μετοχὴ ἀποπλέων, ἥτις εἶναι κατηγορηματική=ἐπεπλει ταχέως.—**πράξιν**] =μὲ τὸν σκοπὸν νὰ εἰσπράξῃ, εἶναι τελικὴ μετοχὴ κατὰ μέλλοντα ἔξαρτωμένη ἐπ τοῦ ψχετο ὡς κινήσεως σημαντικοῦ.—**συνεχώρησαν**] =υνεψώνησαν.—**ὑπέρ Καλχηδόνος**] =χάριν τῆς Καλχηδό-

νος, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Κ.—τάλαντα] τὸ Ἀττικὸν τάλαντον εἶχεν ἀξίαν 6,000 δραχμῶν σημερινῶν.

§ 9. ὡς βασιλέα]—πρὸς τὸν βασιλέα.—[ἀναγγαγεῖν]—νὰ δῦγγήσῃ (δὸς Φαρνάδαζος) πρὸς τὰ ἔνω, δῆλο. ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὰ μεσόγεια.—δρυκούς ἔδοσαν καὶ ἔλασον]—ἔδοσαν καὶ ἔλασον διαδεσπιώσεις πίστεως, ἐνόρκους ὑποσχέσεις.—ὑποτελεῖν]—νὰ πληρώνωσιν.—τὸν φόρον] τὸν γνωστὸν καὶ ὠρισμένον. 'Ορίζεται δὲ ἀκριβέστερον ὑπὸ τοῦ ἐποιέντος δυον περ ἐιώθεσαν, δύον συνειθίζον νὰ πληρώνωσι—τὰ ὄφειλδμενα χρήματα] δηλαδὴ τοὺς φόρους τῶν ἑτῶν, καθ' ἣ εἰχον ἀποστατήσει τῶν Ἀθηναίων. Οἱ Καλχηδόνιοι ἀπέστησαν τῶν Ἀθηναίων τῷ 411 π.Χ.—ἔως δὲ οἱ παρὰ βασιλέων πρ. ἔθωσιν] βραχυλογικῶς ἀντί: ἔως ἂν οἱ παρὰ βασιλέα πεμφθέντες πρ. ἔθωσι παρὰ βασιλέως.

§ 10. οὐκ ἐτύγχανε παρών] ἡ μετοχὴ παρών εἶναι κατηγορηματικὴ ἔκπρωτωμένη ἐκ τοῦ ἐτύγχανε καὶ ἔηγγαται διὰ ῥήματος, ἐν ᾧ τὸ τυγχάνω δι' ἐπιρρήματος—κατὰ τύχην δὲν ἔτοι παρών. Δυνατὸν δύμας νὰ ἔξηγηθῇ καὶ δύος ἔχει: δὲν ἐτύγχανε νὰ εἶναι παρών.—τοῖς δρυκοῖς] ἐνν. γιγνομένοι:—δύτε ἔγινοντο οἱ δρυκοί.—Σηλυμοβρίσιν] πόλιν τῆς Θράκης κατὰ τὴν Προποντίδα.—ἔλων] ἔνεργ. ἄδρ. β'. τοῦ αἰρέω—ῶ—κυριεύω, συλλαμβάνω, ὡς παθητικὸν λαμβάνεται τὸ ἀλλοκομαι—κυριεύομαι· τὸ μέσον αἴρουμαι—ἰκλέγω, παθ. αἰρούμαι ὑπὸ τίνος—ἐκλέγομαι ὑπὸ τίνος.—πανδημεῖ] πανστρατιζεῖ, μεθ' ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Χερρονήσου.

§ 11. ἀξίων δεῖν κακεδόνον δύμνύνας] ἀπαίτων δὲ πρέπει καὶ ἔκεινος (δὸς Αλκιδηῆς) νὰ ὀρκισθῇ.—οὐκ ἔφη δικεσθαῖς] ἡ ἀρνησις ἀνήκει τῷ ἀπαρεμφ=εἰπεν, δὲν δὲν θὰ ὀρκισθῇ.

§ 12. δ. μὲν] δὸς Αλκιδηᾶς.—δὲ] δὸς Φαρνάδαζος.—τοῖς παρ' Αλκιδηάδου] ἐνν. πεμφθεῖσα.—τὸν κοινὸν δρυκον]—τὸν δρυκον τὸν ἀποβλέποντα εἰς τὰ κοινὰ πράγματα τῆς πόλεως.—ἀλλήλοις πίνετεις ἐποιεῖσαντο]—ἀναμεταξύ των ἔκαμον ὄντορους διαδεσπιώσεις φιλασ.

§ 13. ἀπῆγει]—ἐπήρχετο—παρὰ βασιλέα]—πρὸς τὸν βασιλέα.—ἀπαντάν] ἐνν. αὐτῷ,—ἴντας εἰς Κύζικον ἀπαντᾶν αὐτῷ ἔκει—ἴρχομενοι εἰς Κύζικον νὰ τὸν συναντῶσιν ἔκει.—ἡδη φεύγων]—ἴν ᾧ τώρα πλέον ἤτοι φυγάς, ἔξοριστος.

§ 14. περιτειχίσαντες]—ἐποτειχίσαντες id. § 6.—ἀκροδολεισμούς]—ἀψιμαχίας, 'Ακροδολιζομαι—μάχομαι μακρθρέν, δι' ἀκοντίων καὶ βελῶν, ὅπερ ἐδήλου τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης (ἰντίθεται, τὸ ἀψιμαχῶ).—προσθολαῖς]—ἴπιθεσις.

§ 15. τῶν περιτειχων τινὲς] περίοικοι ἔκαλοῦντο οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Λακωνικῆς, οἱ Ἀχαιοί, οἵτινες ἔκουσιώς ὑπετάγησαν εἰς τοὺς καταλαβόντας τὴν χώραν των Δωριεῖς διετήρησαν τὴν προσωπεικὴν των ἐλευθέρων, κατέφουν δὲ τὰς πέρι τῆς Σπάρτης πόλεις καὶ ἐκαλλιέργουν ἐλευθέρως τὰ κτήματά των, πληρώνοντες μόνον φύρον εἰς τοὺς κατακτητάς. Προσέτι ἡ σχολοῦντο εἰς τὸ ἐμπόριον, τὰς τέχνας καὶ τὴν βομηχανίαν. Πολλαὶ δικαιώματα δὲν εἶχον, ἐλάμβανον δύμας μέρος εἰς τὸν πόλεμον χωρὶς νὰ δύναται νὰ σερπτηγόνται.—τῶν νεοδαμωδῶν] νεωδαμωδεῖς ἔκαλοῦντο δὲν ἐν τῶν Εἰλιώτων ἡλευθεροῦντο δι' ἀνδραγαθῶν: οὗτοι ἐλάμβανον καὶ μεριδιών γῆς ὡς ἴδιοκτησαν των (=νέοι πολίται).

§ 16. ὡς]—πειδῆ—διεπράξασθαῖς]—νὰ κατωρθώσωσι.—κατ' ίσχυν]—διὰ τῆς βίας, διὰ τῆς δυνάμεως των.

§ 17. οὐδένα δὲν τοῦτο ποιήσαν]—δὲν οὐδεὶς ἡμπορεῖ νὰ κάμη τοῦτο, δῆλο. νὰ

προσθέτη τὴν πόλιν. —καταστήσας] = ἵφ' οὗ ἐτακτοποίησεν. —ώς ἐδύνατοι κολάζει τὴν ἔννοιαν τοῦ κάλλιστα. —ἐπιτρέψας] = ἵφ' οὗ παρεχώρησε τὴν διοίκησιν τῆς πόλεως. —διέβη παρὰ τὸν Φαρνάζαζον] = διαβὰς τὸν Βόσπορον ἥλθε παρὰ τὸν Φαρνάζαζον. —εἰς τὸ πέραν] = ἐντικρύ, εἰς τὴν Ἀσιαν. —ληψόμενος καὶ συλλέξων] τελ. μετ. ἐξοτίσμεναι ἐκ τοῦ διενηγούμενου = μὲν τὸν σκοπὸν νὰ λάθῃ μισθὸν καὶ νὰ συλλέξῃ ναῦς. —φρουροί, ὅπως φρουρῶσιν. —ἐπισθάντις] = ὑποναυάρχος, ὑπερχρηγός. —ὅπως ναυπηγηθεῖσαν . . . ἀποσπάσειν] γίνεται μετάβασις ἐκ τῶν τελικῶν μετοχῶν ληψόμενος-συλλέξων εἰς τελικὸν λόγον, καὶ μὲν τὸν σκοπὸν νὰ ναυπηγηθῶσι . . . νὰ ἀπομακρύνωσι δὲ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου, ἄφ' οὗ συναθροισθῶσιν ὅλαι.

§ 18. οἱ προδιδόντες] = οἱ βουλόμενοι προδιδόνται. Παρατηρητέον ἐνταῦθα τὸ ἀνακάλυπθον σχῆμα. Διακοπεῖς ὁ λόγος διὰ τὴν παρεμβολὴν τῶν δις ὑπαγόμενος. Διακεδαμούσιοις, συνεχίζεται διὰ τῶν ἐν § 20 ἐπει δ' αὐτοῖς παρεσκεύαστο. Όμαλῶς δὲ λόγος θὰ εἴχειν : οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν—νυκτὸς ἀνοικάυτες τὰς πύλας εἰσῆγαγον τὸ στράτευμα.

§ 19. ὑπαγόμενος Οιανάτου] ἀγόμενος εἰς δίκην περὶ θανάτου, δικαζόμενος διὰ θανάτου. —ἀπέρρυγεν] = ἡθιωδῆ, ἀπελύθη. —εἰπών] αἰτιολ. μετ. —ὑρῶν-ἀπολλυμένους] = διότι ἔδειπεν, διότι οἱ παιδεῖς ἀπεθνησκούν. —τὸν ἐνόντα σύτον] = ὃν ὑπέρχοντα ἐντὸς τῆς πόλεως σύτον. —διέδηνας] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔννοουμένου ἔφη —τοὺς πολεμίους] τοὺς Ἀθηναίους. —εἰσέσθαι] = ὅτι εἰσῆγαγεν, μέσο. ἀδρ. β'. τοῦ εἰσέματος.

§ 20. αὐτοῖς] = ὅπ' αὐτῶν. —παρεσκεύαστο] ἀπροσ. —ἡ παρασκευὴ ἐγεγένητο, εἴχε γείνει. —Θράκειον] τότος ἐντὸς τῶν Βυζαντίου κείμενος, ἔρημος οἰκιῶν καὶ πεδίου νόσου.

§ 21. οὐδὲν τούτων εἰδότες] = χωρὶς νὰ γνωρίζουν κανέναν ἀπὸ αὐτά. —μετά πάντων] τῶν Δακεδαιμογίων. —κατέχον] = ἡσαν κύριος. —πάντη] = παντελῶς —οὐδὲν ἔχοντες δ, τι ποιήσασιεν] = ἐπειδὴ οὐδὲν ἥδυναντο νὰ πράξωσι. Τίθεται εὐκτική, διότι προηγείται ἰστορικὸς χρόνος (ἐπει οὐδὲν εἴχον).

§ 22. ἀποβατινόντων] ἐνν. αὐτῶν, ἐν ᾧ ἀπειδάζοντο. —ἔλαθεν ἀποδράς] = κρυφίως ἔδραπέτευσεν· ή μετοχῇ ἀποδράς εἶναι κατηγορηματικὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἔλαθεν. —ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν] ἔφισε σφῆς εἰς Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

§ 1. ἀποπλεῖν οἰκαδεῖ] = νὰ πλέῃ ὅπισα εἰς τὴν πατρίδα (εἰς Ἀθήνας). —ἀνήχθη] παθ. ἀδρ. ἀ. τοῦ ἀνάγομα = ἐπὸ τοῦ λιμένος ἀνέρχομαι εἰς τὸ πέλαγος, ἀναπλέω, τὸ δὲ ἀντίθ. κατάγομαι = ἐπὸ τοῦ πελάγους κατέρχομαι εἰς τὸ λιμένα, καταπλέω. —εὑθὺς ἐπὶ Σάμου] = διευθυνόμενος κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν Σάμον. —ἐκεδθεῖν] ἐν τῆς Σάμου. —τῆς Καρέας εἰς τὸν Κεραμικὸν κόλπον] γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου. Κεραμικὸς κόλπος εἶναι δὲ νῦν λεγόμενος τῆς Κ. —ἐκεδθεῖν] ἐν τῶν ἐν Καρέᾳ πόλεων.

§ 2. Θρασύθουλος] στρατηγός τῶν Ἀθηναίων, ὅστις ἐσώσει τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν τριάχοντα τυράννων. —ἐπὶ Θράκης] = πρὸς τὴν Θράκην. —ῷχετο] ἐνν. ή μετοχῇ ἀποπλέων, ήτις εἶναι κατηγορηματική, = ταχέως ἀπέπλεε. —χωρία] = ὁχυρὰς

θέσεις, πόλεις ὡχυρωμένας. μεθεστηκότα] ὅταν εἶχον ἀποτελή τῶν Ἀθηναίων καὶ εἶχον μεταβῆ πρὸς τοὺς Δακεδαιμονίους.—κατεστρέψατο] =οὐπέταξεν, δὲ ἐνεστώς καταταστρέφομαι.—ἔχουσαν κακῶς] =ῆτις εὐρίσκετο ἐν κακῇ καταστάσει, ἔφθιμετο, ἐδλαπτετο.— ὑπὸ τῶν πολέμων καὶ στάσεων] ἡ ύπὸ δηλοῖ τὸ ποιητ. αἴτιον.—στάσεων] ἐσωτερικῶν ταραχῶν.—λαμοῦ] =πεινης.

§ 3. Θράσυλλος] στρατηγός Ἀθηναίων, ὃς τις κατεθικάσθη εἰς θάνατον μετὰ τῶν συστρατήγων του, διότι δὲν ἐφρόντισε νὰ περισψή τους; ναυαγοὺς ἐν τῇ παρὰ τὰς Ἀργινόσας ναυμαχᾷ. — εἰλοντο] ἐξέλεξαν, μέσ. ἀρ. β'. τοῦ αἰρούματο.—φύγοντα] =οὗτα φυγάδα, ἔξοριστον. 'Ο Ἀλκιβάδης εἶχεν ἀναληθῆ πρὸ τεσάρων ἐτῶν (411), δὲν ήθελησεν ὅμως νὰ ἴστανελθεῖ εἰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ ἐσκόπει νὰ διαπρέκηται μέγα τι κατορθωμά. Λέγων δὲ ὁ Επενοφῶν, ὅτι ὁ Ἀλκιβάδης ἦτο τότε φυγάς, ἐνοσεῖ τὴν ἀπουσίαν του, ἥτις ἐθεωρεῖται ὡς ἔχακολούθησιν τῆς ἔξοριας.—ἐκ τῶν οἰκοθεν] βραχυλογία ἀντί: ἔκ τῶν οίκοι οὕτων οὔκοθεν εἰλοντο=ἐκ τῶν ἐν τῇ πατρίδι εὑρισκομένων ἐξέλεξην ἐκ τῆς πατρίδος των.

§ 4. τὰ χρήματα] δηλ. τὰ ἐκατὸν τάλαντα, τὰ ὄποια συνελέγησαν ἀπὸ τῶν Καριῶν πόλεων.—εὐθὺς Γυθείου] = κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Γύθειον, ὅπερ ἦτο ἐπίνειον τῆς Σπάρτης.—ἐπὶ κατασκοπήν τριήρων] =ὅπως κατασκοπεύῃ, ὅπως παρατηρήσῃ τὰ τριήρεις.—καὶ τοῦ οἰκαδού κατάπλου διποσις ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει] ἐννοεῖται πάλιν τὸ ἐπὶ κατασκοπήν. Τὸ ἀσπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει] εἶναι πλαγία ἐρώτησης ἔχαρτωμένη ἐπὶ τοῦ ἐπὶ κατασκοπήν, ἥ δὲ γενικὴ τοῦ οἰκαδού κατάπλου γενικὴ τῆς ἀναφορᾶς=καὶ ὅπως παρατηρήσῃ ποιεῖ γνώμην ἔχει πρὸς αὐτὸν ἡ πόλις ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τὴν πατρίδα καθοδον (ἐπιστροφήν) αὐτοῦ.

§ 5. οὔσαν] κατηγορηματικὴ μετοχῇ ἔχαρτωμένη ἐκ τοῦ ἑώρα. ἐνν. τὴν πόλιν=ἐπειδὴ δὲ ἔδειπνεν, ὅτι ἡ πόλις ἦτο εὐνέει ἡ πρὸς ἔστυν.—ἡρημένους] κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ ἑώρα ἔχαρτωμένη Εἶναι δὲ σχῆμα κατὰ σύνεσιν, διότι ἐκ τοῦ πόλεων ἐννοούνται οἱ πολίται.—καὶ ὅτι εἶχον ἐξέλεξει αὐτὸν στρατηγόν.—μεταπεμπομένους] ἐπίσης κατηγ. μετ. τοῦ ἑώρα,=καὶ διὰ τὸ ιδειτέρως ἔστελλον καὶ προσεκάλουν αὐτὸν οἱ φίλοι.—ἡμέρᾳ ἦ] δοτ. χρον.=καθ' ἦν ἡμέραν.—Πλυντήρια] ἐορτὴ τελουμένην ἐν 'Αθηναῖς τῷ 25 Ταργηλιώνος μηνὸς (τῇ 10 Ιουνίου) πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς ἐπονομαζομένης Ἀγραμού. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἔχειδυν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς τὰ ιμάτια καὶ τοὺς κόσμους, ἵνα πλύνωσι ταῦτα καὶ ἐν πούτῳ τῷ μεταξὺ περιεκάλυπτον αὐτό, ὅπως ἡ ἀδρατον τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ τὴν πρᾶξιν δὲ ταύτην ἔκτεινοῦντες ἐλέγοντο πραξιεργόδαι. Κατ' ἄλλους οἱ πραξιεργόδαι οὔτοι, παραλαμβάνοντες τὸ ἔδανον τῆς Ἀθηνᾶς, ἐπέλιψαν ἐνειλιγμένον, ἔφερον αὐτὸν μαστηριωδῶς εἰς τὸ Φάληρον καὶ τὸ ἀπέλιπον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡτο δὲ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ταύτης ἦν 'Αθηναῖς ἀποφοάς, διότι ἐθεωρεῖτο ἡ θεὰ ὡς ἀποῦσα καὶ μὴ παρέχουσα τὴν προστασίαν αὐτῆς, ἐπομένως ἐπαυεν ἐν τῇ πόλει πᾶσα ἐργασία, ἥ δὲ ἔκδασις παντός σπουδαίου ἔργου, ἀρχομένου κατ' αὐτήν, προσεδοκάτο ἀνεπιτυχῆς.—ἥγεν] =εἰτέλει.—τοῦ ἔδους] =τοῦ ἀγάλματος.—κατακεκαλυμμένου] =ἐντελῶς κεκαλυμμένου, διότε ἐντελῶς εἰγεις καλυφθῆ—δι τενες] δηλ. τὸ εἶναι τὸ ἔδος κεκαλυμμένον.—οἰωνίζοντο ἀνεπιτήσεον εἶναι] ἐθεώρουν, διτις ἦτο κακός, ἀπαλιτος οἰωνός.—πολυμέσειν ἐν ἀφασθαῖς] δύναται νὰ ἐγγίζῃ νὰ ἐπιχειρήσῃ.

§ 6. καταπλέοντος] =ὅτε ἐκ τοῦ πελάγους ἐπλεῖν εἰς τὸν λιμένα, διότε ἐπέστρεψαν.—αὐτοῦ] τοῦ Ἀλκιβάδου.—στάσεως] τῶν Ἀθηνῶν, διότι διστο ἐκαλοῦντο αἱ

'Αθηναὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Πειραιᾶ (πρῆλ. λατιν. *urbs=Roma*). "Αστυ καὶ πόλις δὲν ἡσαν συνώνυμα παρ' ἄρχατοις. "Αστυ ἐσήμαινε τὰ κτίσματα μόνον, τὰ ἀτείχιστα ἐνότε, τὸν τόπον, ἐν δὲ ἐγίνετο ἡ θρησκευτικὴ καὶ πολιτικὴ συνένωσις τῶν οἰκογενειῶν καὶ φυλῶν, πόλις δὲ τὰ κτίσματα τὰ τετειχισμένα, καὶ οἱ κατοικοῦντες, ὁ τόπος τῆς συνενώσεως, ἡ κατοικία.— θαυμάζοντες καὶ βουλόμενοι] μετοχ. αἰτιολογικαῖ. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν, διότι τὸ δόγλος, εἰς δ ὅνομα αὐτοὶ ἀναφέρονται, εἰναι περιληπτικόν.—οἱ μέρῃ ἡ ἀπόδοσις ἐν § 17 οἱ δέ.—ῶς κράτιστος εἴη . . . καὶ φύγοι] εὔκτικα διότι ἔξαρτῶνται ἐξ ἴστορικοῦ χρόνου.—ἐπιβούλευθελεῖς] ἐνν. φύγοι.—ἐκείνου] τοῦ 'Αλκιβιάδου.—ἔλαττον δυναμένων] = μικροτέραν δύναμιν ἔχόντων.—μοχθηρότερα λεγόντων] = βρήτορων ἔχόντων εὐγλωττίαν ἥττονα τῆς ἔκεινου. πολιτεύοντων] = ἀναμειγνυομένων εἰς τὰ πολιτικά, πολιτευομένων.—ἐκείνου τὸ ποιῶν αὐξοντος] = ἐν φέρεταις πάντοτε προσεπάθει νὰ αὐξάνῃ τὸ κοινὸν ταμεῖον.—ἀπὸ τῶν αὐτοῦ] = ἀπὸ τῶν ἰδικῶν του πόρων.—ἀπὸ τοῦ πόλεως δυνατοῦ] τὸ δυνατὸν κείται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ=ἀπὸ τῶν δυνάμεων, τῶν πόρων τῆς πόλεως.

§ 7. ἐθέλοντος] = ἐν φέρεταις πρόθυμος.—κρίνεσθαι] = νὰ δικάζηται.—τῆς αἰτίας ἄρτι γεγενημένης] γενικὴ τῆς αἰτίας εἰς τὸ κρίνεσθαι=ἐν φέρεταις πρόθυμος νὰ δικάζηται διὰ τὴν γενομένην πρὸ δλίγου καθ' αὐτοῦ κατηγορίαν, διὰ τάχα εἶχεν ὀτειθῆσει εἰς τὰ ἐλευσίνια μυστήρια.—ὑπερβαλόμενοι οἱ ἔχθροι τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι] = καταπατήσαντες οἱ ἔχθροι τὰ ὑπὸ πάντων παραδεδεγμένα δίκαια, δηλ. τὴν ταχείαν διεξαγωγὴν τῆς δίκης.

§ 8. ἐν φέροντι] δηλ. τῆς ἔξορίας του.—ὑπὸ ἀμηχανίας] ποιητ. αἴτ. τοῦ ἡναγκάσθη, = ἔνεκεν ἀμηχανίας, διότι δὲν ἔγινώριζε τί νὰ πράξῃ.—θεραπεύειν] = νὰ περιποιήται.—τοὺς ἔχθριστους] τοὺς Σπαρτιάτας καὶ Πέρσας.—παρ' ἔκάστην ἡμέραν] = καθ' ἔκαστην ἡμέραν.—δρῦν] = ἐν φέρετεπεν.—ἔξαμαρτάνονταν] κατηγορ. μετ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ δρῶν, = διὰ τὸ πόλις περιέπιπτεν εἰς σφάλματα.—οὐκ εἶχεν ὅπως ὀφελοῖη] = δὲν ἤδυνατο νὰ τὴν ὀφελῇ.—φυγῇ ἀπειργόμενος] = διότι ἡμποδίζετο ἔνεκα τῆς φυγῆς.

§ 9. οὐκ ἔφασαν δὲ—εἶναι—μεταστάσεις] ἡ σειρὰ τῶν λέξεων ἔχει ὡς ἔξης: τὸ δεῖσθαι καὶνῶν πραγμάτων καὶ μεταστάσεως ἔφασαν οὐκ εἶναι (ἴδιον) τῶν ὅντων τοιούτων, οἵτις περ αὐτός ἐστιν=ἔλεγον δέ, διὰ δὲν εἶναι ἔδιον τῶν ἀνδρῶν τῶν ὅντων τοιούτων, δποὶος αὐτὸς εἶναι τὸ νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην ὅτισπαστικῶν καὶνοτομιῶν καὶ μεταβολῆς πολιτεύματος.—ὑπάρχειν] ἀπὸ = εἶναι, διὰ ἔχει τὴν δύναμιν.—ἐκ τοῦ δήμου] = ἐκ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος.—ἀντφ] δοτ. κτητ. = ἔχει αὐτός, συμβαίνει εἰς αὐτόν.—πλέον ἔχειν] νὰ πλεονεκτῇ, νὰ ὑπερέχῃ — μη ἔλαττονθελαι] = νὰ μὴ μειονεκτῇ.—τοῖς δ' αὐτοῦ ἔχθροῖς] = τοῖς δ' αὐτοῦ ἔχθροῖς (ὑπάρχειν ἐκ τοῦ δήμου) δοκεῖν εἶναι τοιούτοις, ὥστε περιμένειν μὲν πρότερον.—οἰοισπερ] μετ' ἀπαρ. = ὥστε ἡ ἔξηγησις ἔχει ὡς ἔξης: "Ελεγον (οἱ φίλοι τοῦ 'Αλκιβιάδου),

ὅτι αὐτὸς (ὁ Ἀλκιβιάδης) εἶχε τὴν δύναμιν ὡς ἔκ του δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν συνηγορῶν του νὰ ὑπερτερῇ καὶ τῶν πρεσβυτέρων νὰ μὴ μειονεκτῇ, οἱ δὲ ἐχθροὶ του νὰ φαίνωνται ὅτι εἶναι τοιοῦτοι ὥστε νὰ περιμένουν πρὸν ἡ ἀποκτήσουν δύναμιν τινα, ὑστερον δέ, ἀφ' οὗ ἀποκτήσουν τὰ μέσα (δυνατεῖσι) νὰ ἔξοντάσουν (ἀπολύτων) τοὺς ἔκτιμα μέσους πολίτας, αὐτοὶ δὲ (δῆλοι. οἱ ἐχθροὶ του), διότι ἔμειναν μόνοι, δι' αὐτὸῦ ἵστα ἵστα νὰ εἶναι ἀνεκτοί, διότι δὲν εἶχε τὰ μεταχειρίζωνται: ἄλλους καλυτέρους.

§ 10. Οἱ δέ] δῆλοι. οἱ ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην, ἐνν. λέγοντες.—τῶν παροικομένων αὐτοῖς κακῶν] τῶν προτέρων δυστυχημάτων αὐτῶν, τῶν ἐπισυμβάντων εἰς αὐτοὺς πρότερον δυστυχημάτων (αὐτοῖς, δοτ. κτητική).—τῶν τε φοβερῶν ὅντων τῇ πόλει γενέσθαι—καταστῆναι] καὶ ὅτι τῶν δυστυχημάτων, τὰ δυοῖς ἡτο φόδος μήπως συμβοῦν εἰς τὴν πόλιν, αὐτὸς μόνος ἐφάνη (χινδυνεύσας) ὅτι ἔγεινεν αἴτιος.

§ 11. ὁρμασθεῖς] ἀφ' οὗ ἡρακλεῖ. — ἀπέβανε μὲν οὐκ εὐθέως] = δὲν ἀπεβίασθη μὲν ἀμέσως. ἀποβαίνω = ἔκ του πλοίου ἔξερχομαι εἰς τὴν Ἑγράν. ἐπιβαίνω = ἔκ τῆς Ἑγρᾶς ἐμβαίνω εἰς τὸ πλοῖον.—φοβούμενος] = ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο. — ἐπαναστᾶς] ἐγερθεὶς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.—ἐσκόπει τοὺς ἐπιτηδείους εἰς παρεῖσαν] σχῆμα προλήψεως ἀντὶ: ἐσκόπει, εἰς παρεῖσαν οἱ ἐπιτήδειοι=παρετήρει, ἀν οἱ φίλοι του ἤσαν παρόντες. Εἰς παρεῖσαν πλαγία ἐρωτησις κατ' εὐχτικήν, διότι ἔξαρτάται ἐξ ἰστορικοῦ χρόνου.

§ 12. κατιδὼν] = ἀφ' οὗ εἶδεν εὔχρινῶς.—ἀνεψιόν] = ἔξαδελφον πρῶτον. Ἀνεψιὸς παρ' ἀρχαῖοις "Ελλήσιν ἐλέγετο ὁ ἀδελφῶν υἱὸς, ὁ ἔξαδελφος, ὁ δὲ νῦν ἀνεψιὸς ὑπὸ ἔκεινων ἐλέγετο ἀδελφίδον".—ἀποβάς] = ἀπεβίασθεῖς εἰς τὴν Ἑγράν.—εἴτης ἀποτοπο] = ἔκ της Ἑγρᾶς προσβάλλει αὐτόν.—μὴ ἐπιτρέπειν] ἐκ τοῦ παρασκευασμένων=μετὰ τῶν ἡτοιμασμένων νὰ μὴ ἐπιτρέπωσι, δῆλοι. νὰ ἔγγίζωσιν αὐτόν.

§ 13. ἀπολογησάμενος] χρον. μετ. = ἀφ' οὗ ἀπελογήθη, διὰ λόγων ἀνέκρουστε τὴν καθ' αὐτοῦ κατηγορίαν.—ώς οὐκ ἡσεβήκει] = δέτι κατὰ τὴν γνώμην του δὲν εἶχεν ασεβήσει.—ώς ἡδίκηται] = δέτι κατὰ τὴν γνώμην του ἔχει ἀδικηθῆ. — διὰ τὸ μὴ ἀναστέσθαι ἀπὸ] = διότι οὐκ ἀν ἡνέσχετο ἡ ἐκκλησία, (εἴτης ἀντεπεῖ) = διότι δὲν θὰ ἡνέχετο ἡ ἐκκλησία τοῦ λαοῦ, ἀν κανεὶς ἀντέλεγε.—ἀναρρηθεῖς] = ἀναγορευθεῖς, μετοχ. παθητ. ἀρ. τοῦ ἀναγορεύομαι.—ἀπάντων] δῆλοι. καὶ τῶν κατὰ Ἑγρὰν καὶ τῶν κατὰ Θάλασσαν δυνάμεων.—ἀντοκράτωρ] = ἀπεριόριστον ἔξουσίαν ἔχων, αὐτεξουσίος.—ώς οἶδε τε ὡν σῆμαι] = διότι, ως νόμιζον, ἡτο τοιοῦτος ὥστε νὰ ἀποκαταστήσῃ.—τὰ μυστήρια] δῆλοι. τὰ Ἔλευσίνια τὰ πρὸς τιμὴν τῆς Δῆμητρος καὶ Κόρης ἐν Ἐλευσίνι τῇ 20 Βοηδοριμιῶνος (κατὰ τὰς ἀρχὰς 'Οκτωβρίου) τελούμενα.—τῶν Ἀθηναίων ἀγόρων] ἐν φι Αθηναῖοι ἐτέλουν.—ἐποίησε] = ἐνν. ἔγειν αὐτούς=ἔκαμε νὰ τελῶσι διὰ Ἑγρᾶς.

§ 14. κατελέξατο] = συνέλεξε, κατέγραψε στρατόν.—μετὰ τὸν κατάπλουν] =

μετὰ τὸν εἰς Πειραιά πλοῦν αὐτοῦ.—ἐπ' Ἀνδρον ἀφεστηκυῖαν] = ἀπέπλευσεν ἐναντίον τῆς Ἀνδρου, ἵτις εἶχεν ἀποστατήσει ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων.—Ἀριστο-
κράτης καὶ Ἀδελμαντος/οῖστοι ἡσαν ἐκ τῶν δέκα στρατηγῶν τῶν ἔκλεχθέντων
κατὰ τὸ 407.—ἡρημένοι] = ἔκλεισεντοι.

§ 15 ὀπεβίβασε] = ἔξηγαγεν ἀπὸ τῶν πλοίων εἰς τὴν ξηράν.—τῆς Ἀνδρίας] ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἰς Γαύριον καὶ εἶνε γενικὴ διαιρετική — ἐκβοηθήσαντας] ἐνν. ἐκ τῆς πόλεως = ἔξελθόντας ἐκ τῆς πόλεως εἰς βοήθειαν.—ἐπερέψαντο] ὑποκ. τὸ στράτευμα σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον διέτι ἀπὸ τοῦ στράτευμα ἐννοεῖται οἱ στρατιῶται.—αὐτόθι] ἐν "Ἀνδρῷ.—οὐ πολλοὺς] = δὲ λιγούς.

16. τροπαῖον] = σημεῖον νίκης· χυρίως εἶναι οὐδέτ. τοῦ τροπαῖος = δὲ ἀνή-
κων εἰς τὴν τροπήν.—κάκειθεν] = καὶ ἀπὸ ἔκει. δηλ. ἐκ Σάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

§ 1. Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει] = κατὰ δὲ τὸ ἀκόλουθον ἔτος (κατὰ τὸ 406 π.Χ.).—
τῷ Λυσάνδρῳ παρείηλυθότος ἥδη τοῦ χρόνου] = ἀφ' οὗ πλέον εἶχε παρέλθει
δ χρόνος τῆς ναυαρχίας τοῦ Λυσανδρού. Ὁ χρόνος τῆς ναυαρχίας παρὰ Λα-
κεδαιμονίοις διήρκει ἔν ἔτος.—ἐπὶ τὰς ναῦς] = ἵνα ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν
τῶν πλοίων ὡς ναύαρχος.

§ 2. θαλασσοκράτωρ] = θαλασσοκρατῶν, χύριος ὥν τῆς θαλάσσης.—καὶ ναυ-
μαχίᾳ νενικηκὼς] = καὶ ἔχων νικήσει (τοὺς Ἀθηναίους) ἐν ναυμαχῇ. Ἐννοεῖ
τὴν παρὰ τὸ Νότιον ναυμαχίαν, καθ' ἣν δὲ Λύσανδρος κατεναυμάχησε τὸν
Ἀντίοχον τὸν κυβερνήτην τοῦ Ἀλκιβιάδου.—δὲ] δὲ Καλλικρατίδας.—ἐν ἀ-
ριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα] = ἀφ' οὗ πλεύσηται πλησίον τῆς ζηρᾶς ἐξ Ἐφέ-
σου ἔχων πρὸς τὰριστερὰ τὴν Σάμον.—παραδοῦναι] γὰρ παραδώσῃ εἰς τὸν
Καλλικρατίδαν. ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐκέλευσε.—δμολογήσειν] ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ
ἐννοούμενου, εἴπε δηλ. δὲ Καλλικρατίδας εἶπεν διτὶ θὰ παραδεχθῇ, διτὶ εἶναι
χύριος τῆς θαλάσσης δὲ Λύσανδρος.

§ 3. Οὐ φαμένου-πολυπραγμονεῦν] = ἐπειδὴ δὲ Αύσανδρος ἥρνήθη, δὲν ἥθε-
λησε νὰ ἐπιδειχνύηται ὡς πολυάσχολος, νὰ μετέρχηται πολλὰς ἐργασίας.—
ἄλλου ἄρχοντος] = ἀφ' οὗ εἶναι ἄλλος ἄρχων (δὲ Καλλικρατίδας) καὶ σχῆμα
αὐτὸς—πρὸς αἷς ἔλαβε ναυσὶ] καθ' ἔλξιν ἀντὶ: [πρὸς ταῖς ναυσὶν, ἃς ἔλαβε =
ἐκτὸς τῶν νεῶν, ἃς ἔλαβε.—προσεπλήρωσε] = προσέτι ἐπλήρωσε.—καὶ ἄλλο-
θεν ἀπὸ τῶν συμμάχων] = καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων συμμάχων πόλεων.—ὦς ἀπα-
τησόμενος] τελικὴ μετοχὴ = μὲν τὸν σκοπὸν νὰ ἔξελθῃ εἰς ἀπάντησιν τῶν
ἐχθρῶν.

§ 4. καταμαθὼν] χρον. μετ.=ἀφ' οὗ δὲ ἐνόθησε καλῶς.—καταστασιῶμε-
νος] κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἐκ τοῦ καταμαθών χρεμαμένη, = διτὶ καταστα-
σιάζεται, διτὶ καταπολεμεῖται διὰ ταραχῶν ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ Λυσανδρού—
νηπηρετούντων διαθροούντων] αἵτιοι. μετ.=ἐπειδὴ ὑπηρέτουν

διεφήμιζον, διεδίδον φήμην.—οἵ μέγιστον παραπίπτοντες] = ὅτι ἔχαμνον μέγιστα παραπτώματα, σφάματα.—ἐν τῷ δὲ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους] διοτ. δργανικὴ = διὰ τῆς συγχῆς (κατ' ἔτος) ἀντικαταστάσεως τῶν ναυάρχων.—ἀνεπιτηδεῖων γιγνομένων καὶ οὐ γιγνωσκόντων] αἰτιολογικαὶ μετοχαὶ ὑποκ. ἐνν. τῶν γένων ναυάρχων = διότι πολλάκις οἱ νέοι ναύαρχοι ἐγίνοντο ἀκατάλληλοι καὶ διότι πρὸ διλίγου ἔμαθον τὴν ναυτικὴν τέχνην (καὶ δὲν εἶχον ἐπομένως τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις). . . . καὶ διότι δὲν ἔγνωρίζον πᾶς πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς ἀνθρώπους.—ἐκ τούτου δῆ] = ἔνεκα τούτου λοιπόν.—τοιάδε] = τὰ ἔξης περίπου.

§ 5. ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ] εἰς ἐμὲ μὲν εἶναι ἀρκετόν, ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι —οὐκοι μένειν] = νὰ μένω εἰς τὴν πατρίδα μου, εἰς τὴν Σπάρτην.—βούλεται εἶναι] = ἀξιοί, διατελέντει, διότι εἶναι ἐμπειρότερος εἰς τὰ ναυτικὰ ἀπὸ ἐμέ.—οὐ κωλύω τὸ κατ' ἐμέ] = δὲν τὸν ἐμποδίζω ὅσον ἔξαρτάται ἀπὸ ἐμέ.—ἐγὼ δὲ] = ἀλλ' ἐγώ.—ἐπὶ τὰς ναῦς] ἵδ. 51.—οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ] πλάγιος ἀρωτηματικὸς λόγος δηλῶν ἀπορίαν περὶ τοῦ πρακτέου καὶ ἔξαρτώμενος ἐκ τοῦ ἔχω = δὲν ἔχω νὰ κάμω ἄλλο τι.—ώς ἂν δύνωμαι] ἐπιτείνει τὸ κράτιστα—ὅσον εἰμπορῷ κάλλιστα.—πρὸς ὃ φιλοτιμοῦμα] = ὡς πρὸς ἔκεινα, τὰ δόποια μετὰ ζῆλου ἐπιδιώκω νὰ ἐπιτύχω. ὡς πόλις αἰτιάζεται] = κατηγορεῖται, δυστομίζεται (διά).—συμβουλεύεται τὰ ἀριστα.—ὑμεῖς δοκοῦντα εἶναι] = συμβουλεύετε τὰ δοκοῦντα ὑμεῖν εἶναι ἀριστα = συμβουλεύετε (προστ.) ἔκεινα τὰ δόποια φανούσται εἰς ὑμᾶς, διότι εἶναι ἀριστα, τὸ περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν] = ὅσον ἀφορᾷ τὸ νὰ μένω ἐγὼ ἐνταῦθα ἢ νὰ πλεύσω ὅπισσα εἰς τὴν πατρίδα μου μὲν τὸν σκοπὸν νὰ εἴπω τὴν ἐνταῦθα τῶν πραγμάτων κατάστασιν.—ἔροῦντα] τελ. μετ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ κανόνεως σημαντικοῦ ἀποπλεῖν.

§ 6. τοῖς οἴκοι] = εἰς τοὺς ἐν τῇ πατρίδι ἄρχοντας.—ἐφ' ὁ] = ταῦτα, ἐφ' αὐτοῖς.—ἢ τει] ἐνν. τὸ ἀντικείμενον αὐτό = ἔξητε ἀπὸ αὐτὸν μισθὸν διὰ τοὺς ναύτας.—οὐ δέ] δ Κύρος.—ἐπισχεῖν] = νὰ περιμείνῃ, νὰ ὀνασάλῃ.

§ 7. ἀχθεούσις] = δυσαρεστηθεὶς διὰ τὴν ἀναβολὴν, μὴ ἀνεγκεῖται νὰ περιμένῃ ὡς ἐπαίτης.—καὶ . . . δργισθεὶς] = καὶ ὀργισθεὶς διὰ τὰς εἰς τὰς θύρας (τοῦ Κύρου) συγχάς ἀφίξεις. Ἐναργῶς καταδείκνυται ἐνταῦθα ἡ γενναιοφροσύνη καὶ ἡ ἀκεραιότης τοῦ Καλλινερατίδον. Φεύγων δὲ Λύσανδρος, τὰ χρήματα, τὰ δόπια εἴχε πρὸς συντήρησιν τῶν νεῶν, ἀπέδωκεν εἰς τὸν Κύρον, συστήσας συγχρόνως εἰς αὐτὸν, ἀπὸ φιλοδοξίας καὶ ἐγωισμοῦ δρμώμερος, νὰ φέρῃ δυσκολίας εἰς τὸν διάδοχόν του Καλλινερατίδαν. Οὗτος δημιεὶς δργισθεὶς καὶ ἀγανακτήσας, διότι δ Κύρος ἀνέβαλλε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν μισθὸν διὰ νοὺς ναύτας, καὶ θεωρήσας προσοβλητικὸν νὰ κολακεύῃ βαρβάρος, ἀνεχώρησεν εἰπών διὰ τὸν θέλει προσπαθήσει παντὶ σθένει νὰ συμβιβάσῃ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους καὶ νὰ δεξῆ εἰς αὐτὸνς ἐπομένως, διό πρέπει ἐνοίμενοι νὰ καταστρέψουσι τὸν βαρβάρον καὶ δημιουργήσουσι αὐτὸνς ἔνεκα χρημάτων. Λαμπρὰ διὰ τοὺς Ἑλληνόπαιδας διδασκαλία!—διότι] = διότι.—ἄν σφρηῇ οἴκαδε] = ἐν σφρήῃ

ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του — κατὰ τὸ αὐτοῦ δυνατόν] = κατὰ τὴν δύναμίν του, ὃσον δύνεται — διαλλάξειν] = διει θά συμφιλιώσῃ.

§ 8. κάκοιδεν] = ἐκ Μιλήτου. — ἐπὶ χρήματα] = διὰ νὰ φέρωσι, διὰ νὰ ζητήσωσι χρήματα. 'Η ἐπὶ ἐνταῦθα δηλοῖ σκοπὸν. — διὰ τὸ πεπονθέναι] = διότι, ἐπειδὴ κατοικεῖτε μεταξὺ τῶν βαρβάρων, πλειστα κακὰ ἔχετε πάθει μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτῶν.

§ 9. ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις συμμάχοις] = νὰ προηγήσθε τῶν ἄλλων συμμάχων, νὰ διδητε πρῶτοι: τὸ καλὸν παράδειγμα. — δύως ὅν βιάπτωμεν] = διὰ νὰ βιάσπτωμεν τοὺς πολεμίους, ἢν δυνάμεθα. — ἀξοντα] τελ. μετοχ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἔπειμψα = διὰ νὰ φέρωσι χρήματα.

§ 10. ἀποδόν] = δῶσας ὀπίσω, ἐπιστρέψας. — οἴχεται] τὸ σῖχομαι ἔχει σημασίαν παρακειμένου = ἀπελήλυθα = ἔχω ἀναγωρήσει. — ἐπ' αὐτὸν] = πρὸς αὐτόν. — ἐλθόντος ἡμούντεντο μοι διαλεχθῆναι] ἀντὶ νὰ εἴπῃ: ἐλθόντι μοι ἀνεβάλλετο διαλεχθῆναι, ζθεσε γενικήν ἀπόλυτον πρὸς: ζωροτέραν παράστασιν. — δτε ἥλθον ἀνέβαλλε νὰ διαλεχθῇ μὲ ἐμὲ. — φοιτᾶν] ἐξαρτᾶται: ἐκ τοῦ πεῖσαι: = νὰ πηγαδεῖ συγχά.

§ 11. ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν] = ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν, δὲ ἢν συμβῇ ἡμῖν = ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν, τὰ δοῖα ἥθελον συμβῇ εἰς ἡμᾶς. — ᾧ] ἀντὶ ἐνῷ. προσδεχώμεθα] = καθ' ὅγονον ἥθελομεν περιμένει (τὰ ἀναμενόμενα ἐκ Σπάρτης χρήματα). — ἀποδώσειν] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὑπισχνοῦμα: = ὑπόσχομα:, δῆδω τὸν λόγον μου, δτι θὰ ἀποδώσω εἰς ὑμᾶς χάριν, ἀξίαν (τῶν εὐκολιῶν, δις ἡμῖν παρέσχετε). — σὸν τοῖς θεοῖς] = μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν. — ἀνευ τοῦ θαυμάσειν] = χωρίς νὰ κολακεύωμεν. — τιμωρεῖσθαι] = νὰ ἐκδικώμεθα.

§ 12. ἐπεὶ] = καὶ οὐ. — οἱ αἰτιαζόμενοι ἐναντιοῦσθαι] = διει κατηγραμμενοι δτι ἡναντιοῦντο, δτι ἡσαν ἐναντίοι, δτι ἀντεπολιτεύοντο (τὸν Καλλιερατίδαν). 'Εννοεῖ ἐνταῦθα τοὺς φίλους τοῦ Λυτσάνδρου. — δεδιότες] = ἐκ φόδου, διότι ἐφορεῦντο — εἰσηγοῦντο] = ἐπρότειναν. — καὶ αὐτοὶ ἐπαγγειλόμενοι ίδιᾳ] ἐνν. δώσειν χρήματα = καὶ μόνοι: των ὑποσχόμενοι νὰ δώσουν χρήματα ἐκ τῶν ἰδικῶν των — ἐφοδιασάμενος] = ἀφ' οὐ δέλαθεν ὡς ἐφόδιον. — τῆς Λέσβου] γεν. διαιρετικὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ Μήθυμνα. — Μήθυμναν] πόλις τῆς Λέσβου, εὐρὺν ἔχουσα λιμένα.

§ 13. οὐ βουλομένων] = γεν. ἀπόλ. χρον. = ἐπειδὴ δὲν ἥθελον. — προσχωρεῖν] = νὰ προσέρχωνται, νὰ συντάσσωνται μετ' αὐτοῦ. — ἦτ' ἐμφρούρων ὄντων 'Αθηναῖων. καὶ ἀττικιζόντων] αἱ αἰτιολογικαὶ μετοχαὶ προσλαμβάνουσι: τὰ ἄττε (δῆ), σπανιώτερον τὸ οἶον (δῆ), οἵα (δῆ), δταν ἡ αἰτιολογία εἶναι πραγματική, (ἐξ ἀντικειμένου), τὸ δὲ ὡς ὕσπερ δταν εἶναι γνώμη τινός, ὑποκειμενική (ἐξ ὑποκειμένου), = ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἐνυπῆρχον φρουροὶ 'Αθηναῖοι. — ἐχόντων] = διοικούντων. — Ἀττικιζόντων] = δταν τῶν ὑπὲρ τῶν 'Αθηναίων. — αἰρεῖ] = κυριεύει. — κατὰ χράτος] = διὰ τῆς βίας.

§ 14. χρήματα] = πράγματα. — ἀγδάποδα] = τοὺς δούλους. — καὶ κελευόντων

τῶν συμμάχων]—ἄν καὶ οἱ σύμμαχοι προέτρεπον.—ἀποδόσθαι]—νὰ πωλήσῃ.—καὶ τοὺς Μηθυμναίους] δικαῖοι ἐπιδοτικός—οὐ μόνον τοὺς φρουρούς τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰ ἀνδράποδα ἀλλὰ καὶ τοὺς Μ.—οὐκ ἔφη. . . . οὐδέν]
ἄν Ἐλλήνων ἀνδραποδισθῆται]—εἰπεν διτὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν Ἐλλήνων δύναται· νὰ πωληθῇ ὡς ἀνδράποδον, ὡς δοῦλος.

§ 15. τοὺς μὲν] τοὺς Μηθυμναίους.—τὰ ἀνδράποδα τὰ δοῦλα] τὰ δύτα δηλαδὴ δοῦλα καὶ πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μηθύμνου.—ἀπέδοτο]—ἐπώλησε.—μοιχῶντα] κατηγγ. μετοχ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ παύσεις καὶ κείται μεταφορικῶς =διτὶ θὰ παύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀτιμάζῃ τὴν θάλασσαν διὰ πόρνην, ἀπὸ τοῦ νὰ ἔξουσιάζῃ δολιώς αὐτὴν. Δέγει ταῦτα δικαλικρατίδας, διότι ἔθεωρε τὸν Κόνωνα ως ἀνάξιον νὰ διασχίζῃ τὴν θάλασσαν ἔνεκα τῶν πολλῶν λεηλασιῶν, τὰς δοπιὰς ἔκαμψεν ἀποικιαζόμενος εἰς τὰς τῶν πολεμιῶν χώρας.—ἀναγόμενον] κατηγγ. μετοχῇ ἐκ τοῦ κατιδών =ἀφ' οὖ εὐκρινῶς εἶδεν αὐτόν, διτὶ ἔξηρχετο ἐκ τοῦ λιμένος εἰς τὸ πέλαγος.—ἀποτεμόμενος]—προσπαθῶν νὰ τοῦχοψή τὸν δρόμον πλαγίως.

§ 16. εἰν πλεονάσαις]—αὶ δοποῖαι ἔπλεον καλῶς, ταχέως. ‘Η δοτικὴ ναυσὶ εἶναι τῆς συνοδείας.—μὲ τὰς ναῦς.—διὰ τὸ . . . ἐκλεκτῶν]—διότι εἰχον ἐκλεχθῆ ἐκ πληρωμάτων πολλῶν νεῶν οἱ ἄριστοι κωπηλάται καὶ εἶχον εἰσαγθῆ εἰς ὅλης ναῦς.—συνέπλευσην]—ἔπλευσεν εἰς τὸν λιμένα συγχρόνως.

§ 17. ὁς ἔφθη κατακωλυθεὶς]—ἐπειδὴ πρότερον ἡμποδίσθη, ἐπειδὴ ἐπρόφθασαν οἱ πολέμιοι καὶ τὸν ἐμπόδισαν (νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα).—πρὸς τῷ λιμένι]—πλησίον, ἐμπρὸς τοῦ λιμένος.—ἀπέφυγον]—διὰ τῆς φυγῆς ἐσφυγαν.—ὑπὸ τῷ τείχει]—κάτωθεν τοῦ τείχους.—ἀγείλκυσε]—ἀνέσυρεν εἰς τὴν ξηράν.

§ 18. ὁρμισάμενος]—ἀράξας, ἀγκυροβολήσας.—τὸν ἔκπλουν σχων]—κατέχων τὸ στόμιον τοῦ λιμένος.—διεβίβασε]—ἀπεβίβασε τὸ στράτευμα διὰ πλοίων εἰς τὴν ξηράν.

§ 19. καὶ σίτων οὐδαμόθεν ἦν εὐπορῆσαι]—καὶ εἴς οὐδενὸς μέρους ἥτο δυνατὸν νὰ προμηθευθῇ σίτον.—ἐν τῇ πόλει] τῇ Μυτιλήνῃ.—διὰ τὸ μὴ πυρθάνεσθαι ταῦτα]—διότι δὲν ἐπληροφοροῦντο ταῦτα.—καθελκύσας]—ἀφ' οὗ κατεβίβασσεν, ἔσυρε κάτω εἰς τὴν θάλασσαν.—πρὸς ἡμέρας]—πρὶν ἔξημερώσῃ.—εἰς κοιλην ναῦν]—εἰς τὸ κοῖλον (τὸ ἀμπάρι) τοῦ πλοίου, (ίνα τοὺς ἀποκρύψῃ).—τὰ παραρρύματα παραβαλὼν]—τοποθετήσας τὰ παραβλήματα, τὰ δερμάτινα παραπετάσματα εἰς τὰ πλευρὰ τῶν πλοιών (διὰ νὰ προσυψάσσωνται οἱ στρατιῶται ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ βέλη ἢ ἀπὸ τὰ κύματα).

§ 20. ἀνείχον]—ἔμενον ἥσυχοι.—ἐπειδὴ σκότος εἴη]—ὅτε ἐσκοτίνιαζε. ‘Η εὔχτικὴ δηλοὶ πρᾶξιν πολλάκις ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβανομένην.—ἐξεβίβασεν]—ἔβγαζε τοὺς ναύτας ἔξω εἰς τὴν ξηράν ἀπὸ τῶν πλοιῶν.—οὓς μὴ καταδήλους εἶναι]—ώστε νὰ μὴ γίνωνται πολὺ φανεροὶ εἰς τοὺς πολεμίους, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἐννοήσουν οἱ ἐγθεοὶ, διτὶ ἔκαμψεν ταῦτα.—εἰσθέμενοι]—ἀφ'

ούς ἔθεσαν χάριν ἔαυτῶν ἐντὸς τῶν νεῶν.—σῆτα μέτραια] = τροφὰς ὀλίγας.—ἐπειδὴ ἥδη μέσον ἡμέρας ἦν] = δέ τε πλέον ἦτο μεσημέρια.—οἱ ἐφορμοῦντες] = οἱ ἐντὸς τοῦ λιμένος φρουροῦντες ἐχθροί. 'Ἐφορμέω—= ἔχω τὸ πλοῖον ἡγγυροβολημένον ἐν τῷ λιμένι, φρουρῶ, παραμονεύω.—διηγάρως εἰκόν] = ὠλιγάρους, δὲν προσεῖχον.—ἔποι] = τινὲς.—ἡ μὲν] ἡ μία ἐκ τῶν δύο νεῶν.—ἐπὶ Ἐλλησπόντου] = εἰς τὸν Ἐλλήσποντον.—ῳδμησεν] = διηηδύνθη.—εἰς τὸ πέλαγος] = εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν.

§ 21. ὡς ἔκαστοι ἡμῖνον] = καθὼς ἔκαστοι ἔφθανον, μεθ' ὅλων τῶν δυνάμεών των.—ἐπειγόμενοι] = μετὰ σπουδῆς, ἐσπευσμένως.—τυχότες ἀριστοπούούμενοι] = διότι ἔτυχε νὰ γευματίζωσι.—εἰσβάντες] χρον. μετ' = ἀφ' οὐ ἐμβῆκαν εἰς τὰς ναῦς.—τὴν ὁροφυμήσασαν] = τὴν μεθ' ὅρμης εἰς τὸ πέλαγος ἀπομαχρυνθεῖσαν.—ἄμα τῷ ἥλιῳ δύοτε] = συγχρόνως εἰς τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου.—κατέβασον] = τὴν ἐπρόφθασαν.—ἀναδημάτεοι] = ἀφ' οὐ τὴν ἔδεσαν ὀπίσω τῶν ἰδικῶν των πλοίων.—ἀπῆγον] = τὴν ἔφερον ὀπίσω εἰς τὸν λιμένα.—ἀντοῖς ἀνδράσιν] δοτ. τῆς συνοδείας] = μετ' αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν, αὔτανδρον.

§ 22. διέφυγε] = ἔξέψυγεν, ἐγλύτωσε.—ἔξαγγέλλει] ἵστορ. ἐνεστῶς = ἔξήγγειλε.—Διομέδων] εἰς τῶν δέκα στρατηγῶν, δύστις πιθανῶς εὑρίσκετο ἀκόμη ἐν Σάμῳ.—ῳδμίσατο εἰς τὸν εὐδοπον] = προσωριμίσθη εἰς τὸν πορθμό, τὸ στενόν, (τὸ σχηματιζόμενον ἐκ τῆς Λέσβου καὶ τίνος παρ' αὐτὴν μικρᾶς νήσου, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ ἀρχαία Μυτιλήνη).

§ 23. ἐπιπλεύσας αὐτῷ] = πλεύσας ἐναγτίον αὐτοῦ.

§ 24. ἐπει] = ἀφ' οὐ.—ἐψηφίσαστο] = διὰ τῆς ψήφου των ἔξήγνεγκον γνώμην, ἀπεφάσισαν.—εἰσβιβάζοντες] δηλ. τοὺς ἔχοντας τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν (ἥτοι τὴν ἀπὸ τοῦ 18—20 ἔτους).—ἀπῆγον] = ἀπέπλευσαν.

§ 25. καὶ εἴ τινες αὐτοῖς ἔτυχον ἔξω οὖσαι] = καὶ ὅσαι αὐτῶν νῆες ἔτυχε νὰ εἴναι ἔξω εἰς τὸ πέλαγος.

§ 26. ἐγένοντο δὲ πᾶσαι] = ἀπετελέσθησαν δὲ ἐν ὅλῳ.—οὖσαι] κατηγ. μετ κρεμαμένη ἐκ τῆς μετοχῆς ἀκρύων = ἐπειδὴ ἐμάνθανεν, δτι ἡ βοήθεια (ἥ σταλεῖσα παρὰ τῶν Ἀθηναίων) ἦτο ἥδη ἐν Σάμῳ.—αὐτοῦ] δηλ. ἐν Μυτιλήνῃ.—Ἐτεύνημον] Δακεδαιμόνιον ὑποστράτηγον τοῦ Ἀστυόχου. ἐδειπνοποιεῖτο] = ἐδείπνει, ἐλάμβανε τὴν ἐσπερινὴν τροφὴν.—ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ] = πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέας τῆς Λέσβου (ταῦν cavo Maria) εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Λέσβου. Τὸ ὄνομα Μαλέα, Μαλέας ἵσως παράγεται ἐκ τῆς αὐτῆς ὥιζης ἐξ ἦς καὶ τὸ μέλας, (λατ. malus). Μαλέα ἄκρα = μαῦρον ἀκρωτήριον, πᾶν δῆλον δτι ἀκρωτήριον, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς τρικυμιώδους ἐκεῖ θαλάσσης, φαίνεται μέλαν. 'Ἐντεῦθεν καὶ τὸ Μαλεῖδο (δύο ὄροσειραί, ἡ μὲν μία τοῦ Ταῦγέτου, ἡ δὲ ἐπέρια αὐτὸς ὁ Πάρων) = δόρος μαῦρον, δηλ. καλυπτόμενον ἀπὸ νέφη καὶ φαινόμενον οὕτω μέλαν. Τὸ ὄνομα Μαλεῖδο, ὡς φαίνεται, προσε δόθη ὑπὸ τῶν Σλαύων κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λακεδαιμονίου Μαλέα.

§ 27. ἔτυχον δειπνοποιούμενοι] = ἔτυχε νὰ λαμβάνουν τὸ ἐσπερινὸν φαγητόν. — ἐν ταῖς Ἀργυρούσαις] αἱ Ἀργινοῦσαι εἶναι τρεῖς μικραὶ νῆσοι μεταξὺ τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Λέσβου. — ἀντειρ. τῆς Μυτιλήνης] = ἀπέναντι τῆς Μυτιλήνης.

§ 28. ἰδῶν] = ἐπειδὴ εἶδε δηλ. ὁ Καλλικρατίδας. — καὶ τινων αὐτῷ ἔξαγ- γειλάντων] = καὶ ἐπειδὴ τινες ἀνήγγειλαν εἰς αὐτόν. — εἰεν . . . προσπέσσοι] εὔκτικα λιόντια ὡς ἔξαρτωμεναι ἔξι ιστορικοῦ χρόνου. — ἀνήγετο περὶ μέσας γύντας] = ητοιμάζετο νὰ ἐκπλεύσῃ περὶ τὸ μεσονύκτιον. — ὡς ἔξαπιταλως προσπέσσοι] τελικὴ πρότασις = ἵνα ἐπιπέσῃ αἰφνιδίως. — ὅδωρος ἐπιγενόμενον] = ἐπειδὴ ἐπῆλθε βροχή. — διενώλωνται τὴν ἀναγωρήν] = ἡμπόδισαν τὸν εἰς τὸ πέλαγος πλοῦν. — ἐπειδὴ ἀνέσχε] δηλ. τὸ ὅδωρος = ἄφ' οὐ ἐπαυσεν, ἐστάθη ἡ βροχή. — ἀμα τῇ ἡμέρᾳ] = μὲ τὰ ἔξημερά ματα.

§ 29. ἀνταγήγοντο] = ἐπλεον καὶ αὐτοὶ ἐπίστης ἀνοικτὰ εἰς τὸ πέλαγος. — τῷ εὐνούμῳ] ἐνν. κέρατι = μὲ τὸ ἀριστερὸν κέρας. — δῆδε] = ὡς ἔξης. — ἥγετο πεν- τεκαΐδεκα ναυσὶ] = ὡδῆρει, οὗτος ἀρχηγὸς δεκατέντε νεῶν. — ἐπετέτακτο Ἀρι- στοκράτει] = εἰχε ταχθῇ δημισθεν τοῦ Ἀριστοκράτους, (διότι ἡ παράταξις εἰχε γεινει εἰς δύο σειράς). — ἐπὶ μιᾶς] = εἰς μίαν σειράν. — ἐκόμεναι] ἐνν. τούτων (τῶν νεῶν τῶν Σαμίων) = συνεχόμεναι ταῖς τῶν Σαμίων ναυσὶ, πλησίον τῶν νεῶν τῶν Σ. — ἐπὶ δὲ ταντας] = κατόπιν δὲ τούτων, δημισθεν τούτων. — εἴ τινες ἄλλαι ἡσαν συμμαχίδες] = δύσαι ἄλλαι ἦσαν συμμαχίδες.

§ 30. παρ' αὐτὸν] = πλησίον αὐτοῦ.

§ 31. ἵνα μὴ διέκπλουν διδοῖεν] = ἵνα μὴ ἀφίνωσι τοὺς ἐχθροὺς νὰ διέρ- χωνται βιάσις διὰ μέσου τῆς τάξεως αὐτῶν. — χειρον γὰρ ἐπλεον] = διότι ἐπλεον χειρότερον αἱ νῆσοι τῶν Ἀθηναίων (ώς παρασκευασθεῖσαι κατεσπευσμένως καὶ ἀθροισθεῖσαι ἀπὸ διαφόρων μερῶν), παρὰ αἱ τῶν πολεμίων. — ὡς πρὸς τὸν διέκπλουν καὶ περιπλουν παρασκευασμέναι] = διότι εἰχον παρασκευασθῇ νὰ ὑπερφαλαγγίσωσι τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα καὶ, πλέουσαι κατόπιν πέριξ αὐτῶν, νὰ τὰ περικυκλώσωσι. — διὰ τὸ βέλτιον πλεῖν] = διότι ἐπλεον καλύτερον τῶν ἐχθρ- ιῶν νεῶν.

§ 32. διὰ Καλλικρατίδα κυβερνῶν] = δύστις προσέφερεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Καλλικρατίδαν ως κυβερνήτης τοῦ πλοίου αὐτοῦ, διὰ κυβερνήτης τοῦ πλοίου τοῦ Κ. — οὐτὶ εἴη καλῶς ἔχον] περιφρασίς = δύτι καλῶς ἔχοι. — οὐ δέος] ἐνν. ἐστὶ = δὲν ὑπάρχει φόδος. — αὐτοῦ ἀποθανόντος] = ἂν αὐτὸς ἀποθάνῃ.

§ 33. ἐμβαλόσης τῆς νεώς] = διότι ἡ ναῦς διὰ τοῦ ἐμβόλου προσέβαλεν ἐχθρικὴν ναῦν. — ἀποπεσῶν] = ἀπὸ τῆς νεώς πεσῶν εἰς τὴν θάλασσαν. — ἡφα- σίσθη] = ἐγένετο ἀφαντος. — ἐντεῦθεν = μετὰ ταῦτα. — φυγὴ τῶν Πελοποννησῶν ἐγένετο] γενικ. ὑποχ. = ἐφυγον οἱ Πελ. — πάλιν] = ὅπιστω. — κατέπλευσαν] = προσωριμότησαν.

§ 34. αὐτοῖς ἀνδράσι] = μὲ αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας. — προσενεκθέντων] = οἱ δροῖοι ἐφέρθησαν εἰς τὴν ξηράν. τὸ ὅμημα προσφέρομαι. — τῶν πασῶν οὐσῶν δέκα] = ἐν φι ἐν ὅλω ἦσαν δέκα.

§ 35. ἔδοξε δέ σιρατηγοῖς πλεῖν] = ἐφάνη καλὸν εἰς τοὺς στρατηγούς τῶν Ἀθ . . . νὰ πλεύσωσι. Στρατηγοὶ ἐν Ἀθήναις ἦσαν οἱ 10 ἀρχηγοὶ πολεμικοῦ στρατοῦ, ἐκλεγόμενοι διὰ χειροτονίας εἰς ἐξάστης φυλῆς. — ναυσί = μὲ ναῦς. — τριηράρχους δητας] = οἱ δοποῖοι ἦσαν τριηράρχοι. Ἡσαν δὲ τριηράρχοι ἐκεῖνοι, οἱ δοποῖοι ἀνελάμβανον νὰ κατασκευάζωσι καὶ συντηρῶσι τριηρεῖς μὲ ἴδιά των ἔξοδα. — τῶν ταξιάρχων τινᾶς] ταξιάρχοι ἐν Ἀθήναις ἦσαν οἱ δέκα ἐκεῖνοι ἀρχηγοὶ, οἵτινες ἔξελέγοντο διὰ χειροτονίας κατ' ἔτος διὰ τὸν πόλεμον, εἰς ἐξάστης φυλῆς. — ἐπὶ τὰς καταδευκυνίας ναῦς] = εἰς τὰς διαρραγέσσας καὶ μελλούσσας νὰ βυθισθῶσι ναῦς, διὰ νὰ φροντίσωσι διὰ τὰς . . . ταῖς δὲ ἄλλαις] = μὲ τὰς ὑπολοίπους δὲ νὰ πλεύσωσιν. — ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκου] = ἐναντίον τῶν νεῶν τοῦ Ἐτεονίκου, αἵτινες ἦσαν ἡγυροθοιλημέναι ἐν τῷ λιμένι τῆς Μυτιλήνης (χαροφυλακτοῦσσαι τὸν Κόνωνα) — βουλομένους ποιεῖν] = ἐνῷ ἥθελον νὰ κάμωσι ταῦτα. — χειμῶν] = τρικυμία. — αὐτοῦ] = ἐν Ἀργινούσαις. — ηὐλίζοντο] = ἐστρατοπέδευσον.

§ 36. κέλης] = μικρὸν καὶ ταχὺ πλοῖον. — ἐξήγγειλε] = ἀνήγγειλε. — τοῖς ἐνοῦσι] = εἰς τοὺς ἐν τῷ κέλητι εὑρισκομένους. — παραχρῆμα δὲ αὐθίς πλεῖν] = ἀμέσως δὲ πάλιν νὰ πλέωσιν. — ἐστεφανωμένους] = φοροῦντας στεφάνους ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ νίκῃ.

§ 37. ἔθυε τὰ εὐαγγέλια] = ἔκαμψε θυσίαν διὰ τὴν καλὴν ἀγγελίαν, ἐώρταζε διὰ θυσιῶν τὴν χ. ἀ. — τοῖς ἐμπόροις] = εἰς τοὺς ἐμπόρους, οἵτινες παραχολουθοῦντες τὸν στρατὸν παρεῖχον αὐτῷ ἀντὶ χρημάτων ἢ λαφύρων τροφάς. — τὰ χρήματα] = τὰ πράγματά των. — ἐνθεμένους] ἀντὶ: ἐνθεμένοις δηλ. τοῖς ἐμπόροις = παρήγγειλεν εἰς τοὺς ἐμπόρους νὰ ἀποπλεύσωσιν ἀφ' οὗ θέσωσι. . . . τὸ πιεῦμα] = δ ἀνεμος. — τῇ ταχίστῃ] δηλ. δδὸν = τάχιστα.

§ 38. ἐμπρήσας] = ἀφ' οὗ ἔκαυσε τὸ δέρμα πίμπρημι. — ἀπεδεδράκεσαν] = εἶχον δραπετεύσει, εἶχον φύγει κρυφῶς. — εὐδιαιτερος] = ἡσυχώτερος. — ἔφρασε] = εἶπεν. — ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου] = ἐπλευσαν ὅπισα διευθυνόμενοι εἰς τὴν Σάμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

§ 1. Οἱ ἐν οἴκῳ] = οἱ ἐν τῇ πατρὶδι τῶν (δηλ. ἐν Ἀθήναις). — ἐπαυσαν] διότι δὲν διέσωσαν τοὺς ναυαγούς. — πλὴν Κόρωνος] διότι οὐτος ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τοῦ Καλλιχρατίδου ἐν Μυτιλήνῃ καὶ δὲν μετέσχεν ἐπομένως τῆς ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίας. — οὐκ ἀπῆλθον] δηλ. ἐκ Σάμου. — καταπλευσάντων] δηλ. οἰκαδες, εἰς Ἀθήνας. — ὅ τοῦ δήμου προεστηκάς] = δ τοῦ δήμου προεστάμενος, δ τὴν πολιτείην τῆς πόλεως ὡς δῆτωρ διευθύνων. — καὶ τῆς διωβελλας ἐπιμέλομενος] = καὶ δ φροντίζων διὰ τὴν διωβελλαν. Ἡτο δὲ ἡ διωβελλα δύο ὅδοιοι διανεμόμενοι ἐκ τῶν θεωρικῶν χρημάτων εἰς ἔκαστον πολιτην κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς, ἵνα πληρώσῃ τὸ διὰ τὸ θέατρον εἰσιτήριον. — ἐπιβολῆ] ἐπιβολὴ ἐλέγετο ἡ ζημία (πρόστιμον) ἐπιβαλλομένη εἰς τινὰ ὑπὸ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις, τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔνεκα κακῆς διαχειρίσεως δημοσίας

τινὸς ὑπηρεσίας. Οἱ διάφοροι εἰν 'Αθήναις ἔρχοντες εἶχον ποινικὴν τινὰ δικαιοδοσίαν, ἡδύναντο δῆλον δτὶ νὰ ἐπιθάλλωσι τοῖς διαπράττουσι πλημμελήματά τινα χρηματικὴν ζημιὰν μέχρις ὥρισμένου ποσοῦ. "Ἄν δ' ὁ πλημμελήσας ἐλογίζετο ἄξιος μείζονος τιμωρίας, εἰσῆγον τότε οὗτοι αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον.—ἐν δικαστηῷ] =ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.—ὅτα τοῦ δήμου] =ἀγήκοντα εἰς τὸν δῆμον.—δῆσαι] =νὰ τὸν διψωσιν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Τὸ ἥπατον δέω-ῶ=δένω, φυλακίζω.

§ 3. ἐν τῇ βουλῇ] =ἐνώπιον τῆς βουλῆς. Αὕτη εἶχε τὴν ἐποπτείαν τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἐλάμβανε παρὰ τῶν στρατηγῶν εὑδύνας τῆς στρατηγίας των.—εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι] =νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν δῆμον, ἵνα ἀποφασίσῃ, διότι οὐδεμίᾳ ἀπόφασις τῆς βουλῆς εἶχε κύρος ἄνευ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ δήμου.—ἡ βουλὴ ἔδησε] =ἡ βουλὴ διέταξε νὰ φυλακισθῶσιν.

§ 4. δικαῖους εἶναι λόγον ὑποχεῖν] τὸ ἀπαρέμφ. ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐννοουμένης μετοχῆς λέγων, εἶναι δὲ προσωπικὴ σύνταξις ἀντί: λέγων, ὅτι εἶναι δίκαιοιν αἴτοι νὰ δώσωσι λόγον, νὰ ἀπολογηθῶσιν.—διότι] =διὰ τοῦ ὀνόματο] =δὲν ἀνέσυραν ἐκ τῆς θαλάσσης τοὺς ναυαγούς (τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς τυχὸν ζῶντας ἐν τῇ θαλάσσῃ).—στὶ γὰρ οὐδενὸς ἄλλον καθήπτοντο ἐπιστολὴν ἐπεδειννυνει μαρτύριον] τὸ δτὶ ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ μαρτύριον=διότι, ὅτι μὲν κανένα ἄλλον δὲν κατηγόρουν, ἔδείκνυε φανερὰ ἐπιστολὴν ὡς ἀπόδειξιν.—αἰτίων] =νομιζούντες αἴτιον.

§ 5. βραχέως] =συνδέμως.—οὐ γὰρ προύτεθη σφίσι λόγος] =διότι δὲν ἐπετράπη εἰς αὐτοὺς νὰ λέγωσι.—κατὰ τὸν νόμον] =συμφώνως μὲ τὸν νόμον.—τὴν ἀναίρεσιν] =τὴν λῆψιν καὶ ταφὴν τῶν ναυαγῶν.—προστάξαιεν] =ὅτι ἀνέθεσαν εἰς ἄνδρας ικανούς.—ἐστρατηγηκόσιν ἦδη] =οἱ δποῖοι εἶχον χρηματίσει στρατηγοῖς.

§ 6. καὶ εἵτερον γέ τινας δέοι] ἐνν. αἰτιάσασθαι=καὶ ἂν βεβαίως παρεστατο ἀνάγκη νὰ κατηγορήσῃ τις τινας.—ἔχειν] ἐνν. ἔφασαν=ἔλεγον, δτὶ οὐδένα ἄλλον ἡδύναντο νὰ κατηγορήσωσι παρὰ ἔκεινους . . . —οἰς προσετάχθη] ἐνν. ἀνέλεσθαι τοὺς ναυαγούς=εἰς τοὺς δποῖους ἐδόθη διαταγὴ νὰ ἀνατάρωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τοὺς ναυαγούς.—καὶ οὐχ αἰτίους εἶναι] ἡ σειρὰ τῶν λέξεων ἔχει οὐτω : καὶ οὐ ψευδόμεθα φάσκοντες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, δτὶ γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν=καὶ δὲν θὰ εἰπωμεν ψεύματα, λέγοντες, ὅτι αὐτοὶ εἶναι αἴτιοι, διότι βεβαίως μᾶς κατηγοροῦσιν (δ Θηραμένης καὶ δ Θρασύβουλος).—ἄλλὰ τὸ μέγεθος . . . εἶναι] ἐνν. λέγομεν=ἄλλα λέγομεν, δτὶ ἡ μεγάλη τριχυμία ἦτο αἴτια, ἡ δποία ἡμπόδισε τὴν λῆψιν καὶ ταφὴν τῶν ναυαγῶν.

§ 7. Τούτων] δηλ. τῶν λεγομένων των.—παρείχοντο] =παρεῖχον χάριν ἐστῶν.—ἔπειθον] παρατ. τῆς ἀποπείρας=ἔπειθῶντο, προσεπάθουν νὰ πείσωσι.—ἔγγυασθαι ὀνιστάμενοι] =σηκωθέντες νὰ θέσωσιν ἔσυτον ἔγγυητάς.—ἀναβαλέσθαι εἰς ἐτέραν ἐκκλησίαν] =ἀπεφάσισεν (δ δῆμος) νὰ ἀναβάλῃ εἰς ἄλλην

έκκλησίαν τὴν συζήτησιν.—δψε] = ἀργά.—τὰς χεῖρας] τὰς ὑψουμένας χεῖρας, διότι αἱ ἀποφάσεις ἐγίνοντο δι' ἀνψύσεως τῶν χειρῶν ὡς διὰ ψῆφου, πρὸς ἔνδειξιν τῆς γνώμης ἐνδὲ ἐκάστου.—οὐκ ἀν καθεώρων] ὑπόθ. εἰ μὴ ἀνεβάλλοντο = ἂν δὲν ἀνεβάλλον τὴν συζήτησιν, δὲν θὰ ἡδύναντο νὰ διακρίνωσι καθαρά.—τὴν δὲ βουλὴν προβούλευσαν] = ἡ δὲ βουλὴ ἀφ' οὗ προαποφασίσῃ, ἐκδώσῃ προσθόλευμα. 'Η βουλὴ (τὸ συνέδριον τὸ ἀποτελούμενον ἐλ 500 βουλευτῶν κατ' ἔτος ἐκλεγομένων ἀνὰ 50 ἑκάστης φυλῆς) προσυνέζητει καὶ ἐψήφιζε πᾶσαν ὑπόθεσιν· ἵνα δύναται ἡ ὑπὸ τῆς βουλῆς προεψηφισμένη ὑπόθεσις (προβούλευμα) ἔχῃ κύρος, ἐπερπετε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν (συνάθροισιν τοῦ λαοῦ) καὶ ἐπιχυρωθῇ ὁ π' αὐτῆς.—εἰσεντγκεῖν] ἐκ τοῦ ἔδοξε = νὰ προτείνῃ. Τὸ δῆμα εἰσφέρω.—στροφή ποιεῖται οἱ ἄνδρες κρίνοντο] = κατὰ τίνα τρόπον, πῶς ἥθελον κρίνεσθαι οἱ ἄνδρες.

§ 8. *[Απατούρια]* πολιτικὴ ἑορτὴ τελούμένη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ πάντων τῶν Ἰώνων (ἐκτὸς τῶν Κολοφωνίων καὶ τῶν Ἐφεσίων) κατὰ μῆνα Πυανεφιῶναν ('Οκτώβριον). Κατὰ ταύτην οἱ πατέρες ἐνέγραφον τὰ νεοτέννητα τέκνα τῶν εἰς τὰς φατρίας (τάξεις καὶ ὑποιατέρεσις τῶν συνοικιῶν) καὶ οἱ συγγενεῖς συνδιεσκέπτοντο περὶ τῶν ὑποθέσεων τῶν. Διήρκει δὲ τρεῖς ἡμέρας, ὃν ἡ μὲν πρώτη ἐκαλεῖτο Δορπία, διότι κατὰ ταύτην παρεπίθετο ὁ π' ἐνδὲ τῶν πλουσιωτέρων δεῖπνον εἰς τοὺς φράτορας, ἡ δευτέρα ἀνάρρυστις (ἐκ τοῦ ἀναρρύστενος = θύειν), διότι προσέφερον θυσίας εἰς τὸν Φράτριον Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ δὲ τρίτη κομρεῖτις, διότι κατὰ ταύτην ἐκαστος πατὴρ ἐπαρουσίας τὸ μονοετὲς ἡ κατ' ἄλλους τριετὲς τέκνον του, φέρων ἱερεῖον μίαν αἶγα ἡ ἐν πρόδατον, μείον ὀνομαζόμενον, διέπερ κατατιθεῖς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἐζήτει τὴν ἐγγραφήν. Ἐὰν δέ τις ἐνόμιζεν, ὅτι εἴχε λόγους νάντιαζη κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ παιδίου εἰς τὴν φατρίαν, ἀπειμάρχεντε τὸ ἱερεῖον ἐκ τοῦ βωμοῦ καὶ οἱ φράτορες ἀπεράσιζον.—σύνεσι σφίσιν αὐτοῖς] = συνέρχονται πρὸς ἀλλήλους.—μελάνα ἱμάτια ἔχοντας] = πενθηφοροῦντας.—ἐν χρῷ πεκαριμένους] = κομρευμένους μέχρι δέρματος, σύρριζα, διέπερ ἥπτο σημείον πένθους, διότι οἱ ἀρχαῖοι ἔτρεφον κόμην. Τὸ δῆμα κείρομαται.—πολλοῖς] = οἱ ἥσαν πολλοί.—ῳδὴ συγγενεῖς ὅντες] = προσποιούμενοι, ὑποκρινόμενοι; ὅτι δῆῃεν ἥσαν συγγενεῖς, ὡς νὰ ἥσαν τάχα συγγενεῖς — τῶν ἀποιωλότων] = τῶν ναυαγῶν.

§ 9. ἐντεῦθεν] = μετὰ ταύτα, δηλ. μετὰ τὰ 'Απατούρια, — εἰσήγεκεν] = προέπτεινε.—εἰπόντος] = προτείναντος.—διαγηγρίσασθαι] ἀντὶ προσταχτ. = νὰ ἔξενέγκωσι τὴν γνώμην τῶν διὰ ψηφοφορίας.—κατὰ φυλὰς] = χωριστὰ ἐκάστη φυλῆ. Αἱ φυλαὶ ἥσαν δέκα. — ὑδρίας] = κάλπας.—ἐφ' ἐκάστη] = ἐν ἐκάστη.—στροφοῦσιν οἱ στρατηγοὶ ἀδικεῖν] = διέφερε τοὺς στρατηγοὺς ἀδικεῖν = εἰς ὅπιον φαίνεται εὐλογον, διότι οἱ στρατηγοὶ ἔχουσι πράξεις ἀδικα. — οὐκ ἀνελόμενοι] = διότι οὐκ ἀνείλοντο.—στροφὴ δὲ μῆ] ἐνν. δοκοῦσιν ἀδικεῖν.—εἰς τὴν προτέραν — τὴν ὑστέραν] ἐνν. ὑδρίαν.

§ 10. θανάτῳ ζημιῶσαι] ἐνν. αὐτοὺς = νὰ καταδικάσωσιν αὐτοὺς εἰς θά-

νατον.—τοις ἔνδεκα]—εἰς τοὺς ἔνδεκα· ἀρχὴ ἐν 'Αθήναις ἐπιμελουμένη καὶ διοικοῦσα τὸ δεσμωτήριον, ὅλως εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ὑπαγόμενον. Πᾶς εἰς θάνατον καταδικαζόμενος παρεδίδετο πρὸς φύλαξιν εἰς τοὺς ἔνδεκα, πρὸς ἔκτελεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς. Συνίστατο κυρίως ἐκ δέκα κληρουμένων ἔκαστου ἕξ ἔκαστης φυλῆς καὶ ἐνδές προστιθέμενου γραμματέως.—δημεῦσσι] ==νὰ κάμωσι δημόσια.—τὸ ἐπιδέκατον] =τὸ δέκατον.—τῇ θεού] τῆς Ἀθηνᾶς.

§ 11. Παρῆλθε δέ τις] ἐνν. ἐπὶ τὸ βῆμα=ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα, ἐπαρουσιάσθη εἰς.—ἐπὶ τεύχους] =ἐπὶ ξυλίνου δοχείου.—ἀλφίτων] =κριθίνων ἀλεύρων. Τεῦχος ἀλφίτων=ἀλευροθήκη.—ἐπιστέλλειν] ἐκ τοῦ φάσκων=ὅτι παρήγγελλον εἰς αὐτὸν οἱ ναυαγοί, ἢν σωθῆ, νάναγγελήῃ εἰς τὸν δῆμον, ὅτι οἱ στρατηγοὶ δὲν ἀνέσυραν ἐκ τῆς θαλάσσης (διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι) τοὺς ἀνδραγαθήσαντας καὶ ὑπὲρ πατρίδος φονευθέντας.

§ 12. προσεκάλεσαν] =προσεκάλεσαν εἰς δίκην, ἔκαμον κλῆσιν κατ' αὐτοῦ.—παράνομα γεγονέναι] =ὅτι εἶχε προτείνει ψήφισμα παράνομον.—ἔνιοι] =μερικοὶ ἐκ τοῦ δήμου.—ἐπήκουον] =ἐπεχρότουν, ἐπεδοκίμαζον.

§ 13. ἐπὶ τούτους] =μετὰ ταῦτα.—επιώτος] =προτείναντος.—καὶ τούτους] δῆλ. τὸν Εὔπεπτόλεμον καὶ ἄλλους τινάς.—τῇ αὐτῇ ψήφῳ] =διὰ τῆς αὐτῆς ψήφου, δῆλ. περὶ ζωῆς ἢ θανάτου.—ἔαν μὴ ἀφῶσι τὴν κλῆσιν] =ἔαν δὲν ἀποσύρωσι τὴν κατὰ τοῦ Καλλιξένου κλῆσιν (γραφὴν παρανόμων).—ἐπειδούσης] =θορυβήσας ἐπεχρότησεν, ἐπεδοκίμασε.

§ 14 Τῶν πρυτάνεων] γεν. διαιρετικὴ εἰς τοὺς τινῶν. 'Η βουλὴ τῶν 500 διηγεῖτο εἰς 10 μερίδας, ἐκ 50 τῆς αὐτῆς φυλῆς βουλευτῶν συγκειμένης ἔκάστης· πᾶσα δὲ μερὶς εἶχε τὴν προεδρίαν τῆς βουλῆς καὶ ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἐπὶ 35 ἡμέρας· ἡ περίοδος αὐτῆς ἐκαλεῖτο πρυτανεῖα, καὶ πρυτάνεις οἱ συγχροτούντες τὴν προεδρεύουσαν μερίδα βουλευταί. 'Ο πρόεδρος τῶν πρυτάνεων ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης, ἐκλεγόμενος διὰ κλήρου καθ' ἔκάστην ἡμέραν, ἡ δὲ φυλὴ πρυτανεύουσα.—οὐ φασκόντων προθήσειν] =ἐπειδὴ ἔλεγον, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ψηφοφορίαν, τὴν διὰ ψήφου ἐκφορὰν τῆς γνώμης.—τὰ αὐτὰ] δῆλ. τῆσαν τῇ ψήφῳ χρίνεσθαι, ἡπερ καὶ τοὺς στρατηγοὺς (§ 13).—οἱ δὲ ἐβρών] δῆλ. δοχγλοις.—καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας] =νὰ κάμωσι κλῆσιν, νὰ καλέσωσιν εἰς δίκην τοὺς λέγοντας, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ψηφοφορίαν.

§ 15. προθήσειν] δῆλ. τὴν διαιρήσιν. —οὐκέ ἔφη, ἀλλ' ἡ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν] ἡ σύνταξις ἔχει ὡς ἔξης· οὗτος δ' ἔφη οὐ ποιήσειν τοῦτο (τὸ προθήσειν τὴν διαιρήσιν), ἀλλ' ἡ ποιήσειν πάντα κατὰ νόμον=οὗτος δὲ εἴπεν ὅτι δὲν θέλει κάμει τοῦτο (τὸ ὅτι θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ψηφοφορίαν) παρὰ ὅτι θὰ πράξῃ πάντα συμφώνων μὲ τὸν νόμον.

§ 16. ἀναβάτας] δῆλ. ἐπὶ τὸ βῆμα.—τὰ μὲν . . . τὰ δὲ] =ἄφ' ἐνδές μέν, ἀφ' ἐτέρου δέ. —κατηγορήσων . . . ὑπεραπολογησόμενος] τελικ. μετοχαὶ κρεμάμεναι ἐκ τοῦ κινήσεως σημαντικοῦ ἀνέθην=ἀνηλθον εἰς τὸ βῆμα, ἀφ' ἐνδές μὲν ἵνα κατηγορήσω.. . ἀφ' ἐτέρου δὲ ἵνα ἀπολογηθῶ ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων, ἀφ'

έτέρου δὲ ὅνα συμβούλευσω.—ἐνθάδε] = ἐπὶ τὸ βῆμα — δόντος] = ἀν καὶ εἶνε συγγενῆς μου καὶ φίλος.

§ 17. μετέπεισαρ] = ἐπεισαν νὰ λλάξωσι γνώμην. — βουλομένους] = οἱ δηποῖοι ἥθελον. — γράμματα] = ἐπιστολήν. — δοι ἐπέταιξαν] εἰδικὴ πρότασις ἐκ τοῦ πέμπειν γράμματα, ἐν οἷς ὑπολαθάνει ἡ ἔννοια τοῦ λέγειν.

§ 18. εἴτα νῦν] = καὶ δώμας τώρα. — τὴν αἰτίαν ἔχουσι κοιτήν] = κατηγοροῦνται ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἑκείνους (τὸν Θηραμένην καὶ Θρασύβουλον). Τὸ αἰτίαν ἔχω ὑπὸ τινος, αἰτίαν λαμβάνω ὑπὸ τινος = κατηγοροῦμαι, εἶνε παθ. τοῦ αἰτιῶματος ἐν αἰτίᾳ ἔχω τινά, αἰτίαν παρέχω = κατηγορῶ. — ἑκείνων έδια ἁμαρτώντων] = ἀν καὶ ἑκεῖνοι ἴδαιτερώς ἔσφαλαν (δι Πειρικλῆς καὶ δι Ιομέδων). — ἀντὶ τῆς τότε φιλαρθρωπίας] διότι δὲν κατηγόρησαν αὐτούς (τὸν Θηραμένην καὶ Θρασύβουλον) δτι, ἐν διετάχθησαν, δὲν ἐσήκωσαν τοὺς ναυαγούς, ἀλλ’ ἀπέδοσαν τὴν μὴ διάσωσιν τούτων εἰς τὴν τρικυμίαν.

§ 19. οὕκ] ἐνν. ἀπολοῦνται. — τὰ δίκαια καὶ δσια] δίκαια = τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους νόμιμα, δσια = τὰ περὶ τοὺς θεοὺς δίκαια. — καὶ ὄθεν] = καὶ ταῦτα ποιοῦντες, ἐξ ὅν. — πεντεσθε] = θὰ πληροφορηθῆτε Τὸ βῆμα πυνθάνομαι. — καὶ οὐ] ἀναφέρεται εἰς τὸ εὑρήσετε. — σφας αὐτοὺς ήμαρτικότας τὰ μέγιστα] = καὶ δὲν θὰ εὑρητε, μετανοήσατες ὑστερον, ὅτι ὑμεῖς αὐτοὶ ἔχετε διαπράξει μέγιστον ἀμάρτημα. — εἰς θεοὺς καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς] = καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεούς καὶ ὡς πρὸς τὸν ἑαυτόν σας. — συμβουλεύω ὑμῖν] ἐνν. ὡς ἀντικ. ταῦτα. — ἐν οἰς] = δι’ ὅν. — εἴστιν ἐξαπατηθῆται] = εἶνε δυνατὸν νὰ εξαπατηθῆτε — ἢ ἂν βούλησθε δικῇ] = μὲ δοπιανδήποτε ἢν θέλητε τιμωρίαν. — καθ’ ἓν ἔκαστον] = χωριστὰ ἔνα ἔκαστον. — εἰ μὴ πλέον] ἐνν. δοῖτε = ἀν μὴ ἐπιτρέψητε περισσότερον. — ἀλλὰ καὶ μίαν ὑμέραν δόντες...] = ἀφ’ οὗ ἐπιτρέψητε, παραγωρήσητε εἰς αὐτοὺς νάπολογηθῶσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἢν δχι περισσότερον, ἀλλὰ τούλαχιστον μίαν ἡμέραν, μὴ πιστεύοντες εἰς ἄλλους μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν ἑαυτόν σας. (ἀλλὰ κἄν = ἀλλὰ καὶ (= τούλαχιστον, ἐπιδοτ. ἐπὶ τὰ ἔλασσω) ἦν ἐπιτρέψητε).

§ 20. τὸ Καννωνοῦ ψήφισμα] κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Ἀθηναίου Καννωνοῦ ἔκαστος τῶν κατηγορούμενων ὕψειλε νὰ δικάζηται χωριστὰ καὶ νάπολογηται. — ισχυρότατον] = τὰ μάλιστα ισχύει. — ἀποδιεῖν] = νάπολογηται. — ἐν τῷ δήμῳ] = ἐνώπιον τοῦ δήμου. — δαν καταγνωσθῆ ἀδικεῖν] = ἔαν καταδικασθῆ δτι ἔχει ἀδικήσει. — εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθέντα] = ἀφ’ οὗ διφθῆ εἰς τὸ βάραθρον. ἦν δὲ τὸ βάραθρον κρημνώδης βαθὺς λάκκος ἐν Ἀθήναις (πρὸς δυσμάς τοῦ Ἀστεροσκοπείου), ἔχων ἐν ταῖς πλευραῖς αὐτοῦ ἄγκιστρα· εἰς τοῦτο ἐριπτον τοὺς εἰς θάνατον καταδικασθέντας.

§ 21. κελεύω] = προτείνω. — προσήκοντα] = συγγενῆ. — περὶ πλείονος ποιεῖ οὐδαί] = νὰ προτιμῶ ἔκεινον περισσότερον παρὰ διή, τὴν πόλιν.

§ 22. τοῦτο] δηλ. τὸ κρίνειν κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Καννωνοῦ. — κατὰ τόνδε τὸν νόμον] = συμφώνως μὲ τούτον δά, τὸν ἔξῆς νόμον. — ἐπὶ τοῖς ιεροσύλοις] =

διὰ τούς, κατὰ τῶν ἱεροσύλων.—ταφῆται] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ: δός ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ προδόταις, διότι ἐν τῇ φράσει ταύτη ἐμπεριέχεται ἡ ἔννοια τοῦ «κελεύων».

§ 23. τούτων διποτέρῳ βούλεσθε τῷ νόμῳ]=μὲ δοποιονδήποτε ἐκ τῶν δύο τούτων νόμων θέλετε.—κρινέσθων]=ἄς κρίνωνται.—διηρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν]=ἀφ' οὗ διαιρεθῇ ἡ ἡμέρα εἰς τρία μέρη. Τὸ ἐν μέρος εἶνε πρὸς κατηγορίαν, τὸ ἄλλο πρὸς ἀπολογίαν καὶ τὸ τρίτον πρὸς διαψήφισιν.

§ 24. τούτων δὲ γιγνομένων]=ἄν δὲ ταῦτα γίνωνται.—τεύξονται τῆς μεγίστης τιμωρίας]=θὰ τύχωσι τῆς μεγίστης τιμωρίας, θὰ τιμωρηθῶσι μὲ τὴν μεγίστην τιμωρίαν. Τὸ τεύξονται εἶναι μέλλων τοῦ τυγχάνω.—οἱ ἀνάτοι]=οἱ ἀθῷοι.

§ 25. εὐσεβοῦντες καὶ εὐδοκοῦντες] τροπικαὶ μετοχαὶ=εὐσεβῶς καὶ εὐδόκως.—καὶ οὐ συμπολεμήσετε Λακεδαιμονίοις τοὺς.....νεκρηκότας]=καὶ δὲν θὰ πολεμήσετε βιβλοῦντες τοὺς Λακεδαιμονίους, καταστρέφοντες ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον τούτους (τοὺς στρατηγούς), οἱ διοῖοι ἀφήρεσαν ἀπὸ ἐκείνους (τοὺς Λακεδ.) ἔδομηρήκοντα ναῦς καὶ οἱ διοῖοι ἔγουσι νικῆσει.

§ 26. τι δὲ καὶ δεδιότες] δ καὶ ἐν ἐρωτήσεις τιθέμενος μετὰ τὴν ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν, ἔκφράζει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος=τέλος πάντων: ἀλλὰ διατί τέλος πάντων φθούμενοι;—σφόδρα οὐτῷ]=τόσον πολύ. Τὸ οὕτω ἐπιτείνει τὸ σφόδρα —ἐπείγουσθε]=σπεύδετε.—ἢ μὴ οὐχ.....ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε]=ἢ φοβεῖσθε μάρπις δὲν φονεύσητε καὶ ἐλευθερώσητε διποιον θέλετε; δ ἢ ἐν ἀρχῇ δευτέρας ἐρωτήσεως εἶναι ἐπανορθωτικός— ἀλλ' οὐκ ἐν παρὰ τὸν νόμον]=ἀλλ' οὐ δέδιτε ἄν παρὰ τὸν νόμον=ἀλλὰ δὲν φοβεῖσθε ἄν κρίνητε παρασταίνοντες τὸν νόμον. —ώσπερ] δηλ. παρὰ τὸν νόμον.—εἰσενεγκεῖν μιᾶς ψήφῳ] δηλ. κρίνειν=νὰ προτείνῃ ἡ βουλὴ εἰς τὸν δῆμον τὴν γνώμην τῆς νάποφασίσῃ διὰ μιᾶς ψήφου.

§ 27. ἀλλ' ἵσως ἂν τινα...ἀποκτείναιτε] ἐννοεῖται ἡ ὑπόθεσις: εἰ τοῦτο ποιήσαιτε=ἀλλ' ἔὰν ἥνελετε κάμει τοῦτο (τὸ μιᾷ ψήφῳ κρίνειν πάντας), ἵσως εἴμπορει νὰ καταδικάσῃτε κανένα εἰς θάνατον, ἄν καὶ δὲν εἶνε αἰτιος.—μεταμελήσαι (ἐνν. ὑπὸ τούτου) δὲ ὑστεροὶ ἀναμνήσοθητε.....δοτὶ]=τὸ νὰ μεταμεληθῆτε δὲ διὰ τοῦτο ὑστερον, συλλογίσθητε πόσον λυπηρὸν καὶ ἀνωφελὲς πλέον εἶνε.—πρὸς δ' ἔπι καὶ....ἡμαρτηκότας]=προστέτι δὲ μάλιστα ἄν ἔχητε κάμει ἀμάρτημα ὡς πρὸς θάνατον ἀνθρώπου.

§ 28. δεινὸν δ' ἄν ποιήσαιτε] μαλακώτερος ἴσχυρισμὸς ἀντὶ μέλλοντος=δυνατὸν δὲ νὰ πράξῃτε ἀποτα. —εἰ...ἔδοτε.. καὶ προύθετε... τοὺς δὲ στρατηγοὺς... ἀποστερήσετε] ζωηρὰ ἡ παράστασις ἀντί: εἰ, δόντες...καὶ προθέντες..., τοὺς στρατηγούς ἀποστερήσετε=ἄν, ἐν ᾧ εἰς τὸν Ἀρίσταρχον, ἄν καὶ κατέλιγε πρότερον τὴν δημοκρατίαν, ἔπειτα δὲ προέδιδε τὴν Οἰνόν τοὺς Θηβαίους, οἱ διοῖοι ἤσαν ἔχθροι, παρεχωρήσατε μιὰν ἡμέραν νάπολογθῇ ὡς ἥθελε καὶ τῷ ἐπετρέψατε τὰ ἄλλα συμφώνως μὲ τὸν νόμον, (ἄν) θὰ ἀποστερήσετε τοὺς στρατηγούς.. αὐτῶν τῶν ἰδίων.—Ἀριστάρχῳ] οὗτος ἦτο εἰς τῶν

ένθερμοτάτων Ἀθηναίων διλγαρχικῶν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ.—
Οἰνόην] φρούριον ὁχυρὸν ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Βοιωτίας.

§ 29. μὴ διεῖτε γε] ἔνν. ποιεῖτε ταῦτα. — ἀλλ' ἔστι τῶν διντες] = ἀλλ' διντες κύριοι ὑμῶν αὐτῶν, τοῦ ἔαυτου σας. — τοὺς νόμους φυλάττοντες] ἐπεξηγεῖτο τό : διντες ἔστι τῶν. — ἐπανέλθετε δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα] = ἐπανέλθετε δὲ εἰς τὴν ἔξτασιν καὶ αὐτῶν τῶν γεγονότων. — δοκοῦσαι] ἔνν. ὑμῖν, προσωπ. ἀντί: δοκεῖ ὑμῖν. — τοὺς στρατηγοὺς] ποιητ. αἰτιον= ὑπὸ τῶν στρατηγῶν. — γὰρ] = δῆλα δῆλοι. — κρατήσαντες] δῆλοι. τοὺς πολεμίους. — εἰς τὴν γῆν] εἰς τὰς Ἀργινούσας. — ἐπὶ κέρδων] = εἰς μίαν γραμμήν, τὸ ἐν πλοίον ὅπισθεν τοῦ ἄλλου. — Ἐρασινίδης] ἔνν. ἔχει λέπεστε. — τὴν ταχίστην] = τάχιστα — ἀμφοτερα ἔφη γενέσθαι] κατὰ παράλειψιν τοῦ ἄν = εἰπεν, δτι καὶ τὰ δύο εἰμποροῦν νὰ γείνουν. — αὐτοῦ] ἔνν. Ἀργινούσας.

§ 30. καὶ δοξάτων τούτων] = καὶ ἐπειδὴ ταῦτα ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς καλά. — καταλιπεῖν] ἐκ τοῦ ἔφη. — ἐκ τῆς αὐτοῦ συμμορίας] = ἐκ τῆς μολὼν του, δῆλοι. ἐκ τῶν πλοίων, τὰ δποῖα ἔχαστος στρατηγὸς εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του. — τέταρτος περὶ ἔκάσην τῶν ἀπολωλιῶν δώδεκαν οὖσαν] = τέσσαρες νῆσοι δι' ἔχαστην ἔξι ἔκεινων, αἴτινες εἶχον καταστραφῆ. Ἐκ τῶν 25 παθουσῶν νεῶν 12 ησαν αἱ μή καταποντισθεῖσαι ἐντελῶς καὶ δυνάμεναι νὰ σωθῶσι, 13 δὲ αἱ ἐντελῶς καταποντισθεῖσαι κατὰ τὴν ναυμαχίαν.

§ 31. ἐπλεον] παραβ. τῆς ἀποπέρας = ἐπειρῶντο, προσεπάθουν νὰ πλέωσι. — ἴκανος] = ἀρκούντως, προσηκόντως, ὅσον ἐπέτρεπον αἱ δυνάμεις. — ἐπράξαν] οἱ κατηγορούμενοι στρατηγοί. — δίκαιον] ἔνν. ἐστί. — τὰ μέν] αἵτια. τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ διπέχειν λόγον, = ως πρὸς ἔκεινα τὰ δποῖα. — ὑπέχειν λόγον] ἐκ τοῦ δίκαιον ἐστι, = νὰ δίδωσι λόγον. — τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναγεσιν.... κριθεούσαι] ἡ σύνταξις ἔχει ὥδε : δίκαιον (ἐστι) κρίνεσθαι τοὺς πρὸς τὴν ἀναρρεσιν ταχθέντας, διότι οὐκ ἀνελλοντο = εἶναι δίκαιοι νὰ κρίνωνται ἔκεινοι, οἵτινες ἐτάχθησαν διὰ τὴν διάσωσιν τῶν ναυαγῶν, διότι δὲν τοὺς ἔσφασαν. — μὴ ποιήσαντας] = διότι δὲν ἐπράξαν.

§ 32. Τοσοῦτον] = τόσον μόνον. — ἔχω εἰπεῖν] = δύναμαι νὰ εἰπω. — ἀμφοτέρων] τοῦ Θρασυβούλου καὶ Θηραμένους. — ὡν παρεκελεύσαντο] ἔλξις ἀντί: ἐκείνων, ἢ παρεκελεύσαντο. — ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου] = αὐτομάτως, μόνοι των. — ὡν εἰς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν] = ἐκ τῶν δποίων (τῶν σωθέντων) εἰς οὗτο ἐκ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν, διότι ἐσώθη. Οὗτος οὗτος ο Λυστίας, ως ἔξαγεται ἄλλοθεν — ἐπὶ καταδόνης νεῶς] = ἐπὶ βεβλαμμένης καὶ μελλούσης νὰ καταποντισθῇ — κελεύσουσι] δπ. οἱ κατήγοροι — η περ] = η περ ψήφῳ κελεύσουσι κρίνεσθαι τοὺς οὐ πράξαντας τὰ προσταχθέντα.

§ 33. ἀντὶ τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας] = ἐν διένικήσατε καὶ ηύτυχήσατε. — ἀντὶ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαῖων] = ἀντὶ τῶν γιγνομένων κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τοῦ θεοῦ (ἀντὶ τῆς ἀνωτέρας, θείας θελήσεως). — προδοσίαν καταγγόντες] ἔνν. αὐτῶν = καταδικάσαντες αὐτοὺς διὰ προδοσίαν. — ἀντὶ τῆς ἀδυναμίας] = ἔνεκεν

ἀδυναμίας —γεράλειν] = νὰ τιμᾶτε. — τοὺς οὐκῶντας] = τοὺς ὄντας νικητάς. — ἢ θανάτῳ ζημιοῦν] = παρὰ νὰ τιμωρήτε αὐτοὺς διὰ θανάτου, δίδοντες πίστιν εἰς πονηρούς ἀνθρώπους.

§ 34. ἔγχαμψε γράμμην] = προέτεινε γραπτὴν γνώμην, πρότασιν. — δίχα ἔκαστον] = χωριστὰ ἔκαστος. — ἢ δὲ τῆς βουλῆς] δηλ. γνώμη. — τούτων διαχειροτονούμενων] = ἐνῷ δὲ ταῦτα (ἢ τοῦ Εὐρυπιολέμου πρότασις καὶ ἡ τῆς βουλῆς γνώμη) ἐπίθεντο εἰς Ψηφοφορίαν, ἐνῷ δὲ ἐπέθησαν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ διὰ γειροτονίας. — τὴν Εὐρυπιολέμου] δηλ. γνώμην. — ὑπομοσαμένου] = ἐνῷ δὲ Μ. ἐζήτησεν ἀναβολὴν τῆς διαδικασίας, ἐκαμεν ὑπωμοσίαν. 'Ο πολίτης ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὥρισμένην ἡμέραν τῆς δίκης, ἥδυνατο νὰ ἐπιθεναιάσῃ μεθ' ὅρκου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διτι ἔνεκα σπουδαίου κωλύματος δὲν ἔνεφανίσθη. 'Ἐὰν δὲ ἐγίνετο παραδεκτὴ ἡ τοιαύτη αὐτοῦ διμολογία, ἀνεβάλλετο ἡ περαιτέρω διαδικασία· τοῦτο δ' ἐλέγετο ὑπωμοσία. — κατεψηφίσαντο] = κατεδίκασαν διὰ τῆς φύφου των.

§ 35. μετέμελε τοῖς Ἀθηναῖοις] = μετεμελήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι. — προβολὰς αὐτῶν εἶναι] = νὰ γείνωσι προβολαὶ ἐναντίον αὐτῶν. Προβολὴ δὲ ἡτο κατηγορία κατὰ τῶν συκοφαντούντων, κλῆσις εἰς δίκην τῶν συκοφαντούντων (τῶν ἔξαπατώντων τὸν λαόν). — εἶναι δὲ καὶ Καλλίξεινον τούτων] = νὰ εἴνε δὲ καὶ δὲ Κ. εἰς ἔκ τούτων τῶν ἔξαπατησάντων τὸν δῆμον. — προνοβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέσσαρες] = ἔγιναν δὲ προβολαὶ καὶ κατ' ἄλλων τεσσάρων. — κατειλθὼν] = ἐπανελθὼν (ἐκ τῆς ἔξορίας) εἰς τὴν πατρίδα. — οἱ ἐκ Πειραιῶς] ἐνν. κατηλθοῦν οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον δημοκρατικοὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς τῶν τριάκοντα. Τὸ ἀντίθετον εἴνε οἱ ἐκ τοῦ ἀστεως=οἱ ὀλιγαρχικοί.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

§ 1. Κῦρος] δι νεώτερος, ἐκστρατεύσας θυτερού μετὰ τῶν μυρίων κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. — μετάπεμπτος] = προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός. — διαδόντες] = ἀφ' οὐ διενειμε. — ἀνήκοιη] = ἐπλευσεν. — Κεδονεῖς] πολιγνη τῆς Καρίας ἐπὶ τοῦ Κεραμεικοῦ κόλπου. — τῇ θυτεραίᾳ] = τὴν ἐπομένην ἡμέραν. — κατὰ κράτος] = διὰ τῆς βίας. — αἰρεῖ] ιστορ. ἐνεστῶς=εῖλεν, ἐκυρίευσεν. — ἐξηγοραπόδισε] = ἐπώλησε τοὺς κατοίκους ὡς ἀνδράποδα, ὡς δούλους. — μειοβάρβαροι=ἀνάμεικτοι Ἑλληνες καὶ βάρβαροι. — ἐκεῖθεν] ἐκ Κεδρειῶν.

§ 2. ἐκ τῆς Σάμου δρμώμενοι] = ἐκ τῆς Σάμου ἐκκινοῦντες, ἔχοντες δρμητήριον τὴν Σάμον. — τὴν βασιλέως] δηλ. χώραν. — κακῶς ἐποίουν] = ἐκακοποίουν, ἔβλαπτον. Τὸ παθ. κακῶς πάσχω ὑπὸ τινος=βλάπτομαι, ἀντίθ. εὑ ποιῶ

=εὐεργεστῶ, παθ. εῦ πάσχω = εὐεργεστοῦμαι. — ἐπλεον] = ἐπλεον ἐναντίον τῆς Χίου καὶ τῆς Ἱφέσου. — πρὸς ναυμαχίαν] ἡ πρὸς σημαίνει σκοπὸν = μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ναυμαχήσουν, διὰ ναυμαχίαν. — πρὸς τοῖς ὑπάρχοντις προσελοτο] = ἔκτὸς τῶν ὑπαρχότων (τοῦ Κόνωνος, τοῦ Ἀδειμάντου καὶ τοῦ Φιλοκλέους) ἔξελεξαν προσέτι.

§ 3. παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἔπει] = ἔξεπλευσε παραλλήλως τῆς Ἰωνίας. — πρὸς τῶν πλοίων τὸν ἔπλον] = διὰ νὰ ἐμποδίσῃ νὰ ἐκπλέωσιν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ πλοῖα τὰ ἐκ τοῦ πόντου μετὰ σίτου ἐρχόμενα. — καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεσιηκαὶς πόλεις] = καὶ ἐναντίον τῶν πόλεων, αἱ διοῖαι εἶχον ἀποστατήσει. — αὐτῶν] τῶν Δασκεδαιμονίων.

§ 4. ἀνήγοντο] = ἐπλεον ἀνοικτά. — πελάγου] = διευθυνόμενοι εἰς τὸ πέλαγος. — πολεμία αὐτοῖς ἦν] διότι ἀνήκειν εἰς τὸν Φαρανάβαζον, φίλον τῶν Δασκεδαιμονίων. — ἐξ Ἀβύδου] πόλεως ἐν Τραψίδῃ ἐπὶ τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἀντικρὺ τῆς Σηστοῦ. — παρῆσαν] = ἐπορεύοντο παραλλήλως τῆς θαλάσσης, ἀκρογιαλὶς ἀκρογιαλὶς. πιεζῆ] = διὰ ξηρᾶς, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Δασκεδαιμονίους, οἱ διοῖαι ἐπλεον παραλλήλως τῆς ξηρᾶς, παρακτίως.

§ 5. προσβαλόντες] διά θαλάσσης διὰ θαλάσσης καὶ διά θύρας διὰ ξηρᾶς. — τὰ ἐλεύθερα σώματα] = τοὺς ἐλευθέρους ἀνθρώπους.

§ 6. κατὰ πόδας] = διπισθεν, κατόπιν αὐτῶν. — ὁρμίσαντο] = προσωριμίσθησαν. — ἐν Ἐλαιοῖν] πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Ἑλλησπόντου. — ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται] = ἀνηγγέλθησαν εἰς αὐτούς, ἐν διέγευμάτιζον, τὰ εἰς τὴν Λάζικον ἀφορῶντα, δηλ. ἡ ὑπὸ τῶν Δασκεδαιμονίων ἄλωσις αὐτῆς.

§ 7. ἐπιστισάμενοι] = ἀφ' οὖ παρέλαθον, ἐπρομηθεύθησαν τροφάς. — εἰς Αἴγας ποταμὸν] κάμην καὶ μικρὸν ποταμὸν ἐπὶ τῆς Θρακικῆς παραλίας τοῦ Ἑλλησπόντου (νῦν Γαλατάρια). — ἀντίον τῆς Λαμπάκου] = ἀπέναντι τῆς Λ. — διειχε] = εἰχε πλάτος — ταύτη] = εἰς τοῦτο τὸ μέρος. — σταδίους ὡς πεντεκαὶ δεκα] = δεκαπέντε περὶ που στάδια. — ἐδειπνοποιοῦντο] = ἐλάμβανον τὸ ἐσπερινὸν φαγῆτόν.

§ 8. ἐπει δοθρος ἦν] = δότε ἐγλυκοχάραζεν. — ἀριστοποιησαμένους] δηλ. τοὺς στρατιώτας. — ὡς εἰς ναυμαχίαν] = μὲ τὸν σκοπὸν δῆθεν νὰ ναυμαχήσῃ, διὰ ναυμαχίαν δῆθεν. — παραβλήματα] = παραρρύματα, περὶ οὓς Ἄ. 6, 19. — ὡς μηδεὶς κινήσοιτο μηδὲ ἀνάξοιτο] = ίνα μὴ κινηθῇ κανεὶς καὶ μὴ πλεύσῃ ἀνοικτά.

§ 9. ἄμα τῷ ἥλιῳ ἀνίσχοντι] = συγχρόνως μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου Τὸ βῆμα ἀνίσχω καὶ ἀνέχω. — ἐν μετώπῳ] = κατὰ μέτωπον, εἰς εὐθεῖαν γραμμήν. — οὐκ ἀντανήγαγε] = δὲν ἔξεπλευσεν ἐναντίον αὐτῶν.

§ 10. ἐπειδὸν ἐκβῶσι] δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι. — κατιδόντας] χρον. μετοχὴ = ἀφ' οὖ παρατηρήσωσι καλῶς τί κάμηνουσι οἱ Ἀθηναῖοι (ὑποκ. τῆς μετοχῆς

εἶνε: τοὺς ἐν ταῖς ταχίσταις τῶν νεῶν ναύτας. Εἶνε δὲ σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἀντί: κατιδούσας].—*ἔξεβιβασεν* δηλ. τοὺς στρατιώτας.

§ 11. *Αἰκιβιάδης*] μετὰ τὴν ἡτταν τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, ἐπαύθη τῆς στρατηγίας καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὰ τείχη του ἐν τῇ Θρᾳκικῇ Χερσονήσῳ. —ἐν οἰγαλφῷ]=εἰς ἀνοικτὸν πέλαγος, εἰς παραλίαν ἥνευ λιμένος.—*δρομοῦντας* κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ κατιδών.—πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει]=πλησίον οὐδεμιᾶς πόλεως.—*μετιόντας* κατ. μετ. ἐκ τοῦ κατιδών=ὅτι ἤρχοντο καὶ ἐλάμβανον —ἐν καλφῷ]=εἰς κατάλληλον μέρος, τόπον.—*μεθορμίσαι*]=νὰ ύπάγωσι νὰ προσορμισθῶσιν εἰς *Σηστόν*.—οὗ] ὅπου.

§ 12. *στρατηγεῖται*] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἔλεγον.

§ 13. ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθ.] =πέμπτη ἡμέρα, ἀφ' ἣς οἱ Ἀθ. ἐπλεον ἐναντίον τοῦ Λυσάνδρου.—τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις]=εἰς ἔκεινους, οὓς αὐτὸς διέταξε νάχολουθῶσι τοὺς Ἀθηναίους. —*ἔκβεβηκότας* καὶ ἐσκεδασμένους] κατηγ. μετοχαὶ ἐκ τοῦ κατιδώσιν=ὅταν εὐχρινῶς ἔδωσιν, διτι οἱ Ἀθ. εἰχον ἔξέλθει ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ εἰχον διασκορπισθῇ εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Χερσονήσου.—*δπερ*] δηλ. τὸ ἔκβαλνειν καὶ σκεδάννυσθαι. —*ῳνομενοι καὶ καταφρονοῦντες*] αἰτιολ. μετοχ.—δὴ]=ἡδη = πλέον.—*ἀτοπλέοντας τοῦμπαλιν*]=ἀφ' οὗ πλέωσι πάλιν εἰς τὰ ὄπιστω.—*ἄραιςπιδα*]=νὰ ύψωσασιν ἀσπίδα.—κατὰ μέσον τὸν πλοῦν]=κατὰ τὸ μέσον τοῦ πλοῦ.

§ 14. *τὴν ταχίστην*] κατὰ παράλειψιν τοῦ ὄδον=τάχιστα.—*συμπαραγῆσαι*]=*συνεπορεύετο παραλλήλως*.—τὸν ἐπίλοουν]=τὸν ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων πλοῦν τῶν Λακεδαιμονίων.—*κατὰ κράτος*]=μὲ δλας τὰς δυνάμεις—*διεσκεδασμένων*] αἰτιολ. μετ.—*δίκροτοι*] μὲ δύο σειράς κωπηλατῶν, διότι ἔλειπον οἱ τῆς τρίτης σειρᾶς.—*μονόκροτοι*] μὲ μίαν σειρὰν κωπηλατῶν.—ἡ δὲ Κίρωνος] δηλ. τριήρης.—*κεναὶ...πλήρεις*] δηλ. ναυτῶν.—*άνθραδαι*]=δλαι μαζί. —*Πάραλος*] ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμίνια ἦσαν ἱεραὶ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων, ὁρισμέναι ὅπως μεταφέρωσιν εἰς ἔνας πανηγύρεις τοὺς πεμπομένους θεωρούς, τοὺς πρέσβεις καὶ τὰς διαταγὰς τῆς πόλεως.—*ἔλαβε*]=*συνέλαβε*.—οἱ δὲ]=μερικοὶ δέ.—εἰς τὰ τειχίδραια]=εἰς τὰ μικρὰ τείχη τῆς Σηστοῦ.

§ 15. *ἐπεὶ ἔγω*]=ἀφ' οὗ ἐνόησε.—*κατασκῶν*] ἀμτβ.=*προσορμισθεῖς*, ἀράξας. Τὸ ρῆμα κατέχω.—*ἄκρων*]=*ἄκρωτηριον*.—τὰ μεγάλα ἴστια]=τὰ πανιὰ τοῦ μεγάλου ἴστου.—*παρ' Εὐαγόρων*] πρὸς τὸν Εὐαγόραν τὸν βασιλέα τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμίνος.—*ἀπαγγελοῦσα*] τελικ μετοχὴ ἐκ τοῦ ἀπέπλευσε = μὲ τὸν σκοπὸν νάναγγελγή.

§ 16. *ἀπήγαγε*]=*ἔφερε μαζί του ἀπὸ ἔκει εἰς τὴν Λ.*—*ἢ δ' ἡμέραν*]=καθ' ἣν δὲ ἡμέραν ἔφραξε ταῦτα.—*ληστὴν*]=*πειρατὴν*.—*τριταῖος*]=*τὴν τρίτην ἡμέραν*.

§ 17. *βούλεύεσθαι*]=νὰ συσκέπτωνται.—*ἐνταῦθα δὴ*]=*τότε δά*.—*κατηγορίαι ἐγίγνοντο τῶν Ἀθηναίων*]=*κατηγοροῦντο οἱ Ἀθηναῖοι διὰ πολλά*.—*ἄ τε ἡδη παρενενομήκεσαν καὶ ἀ... αἰτιατ.* τῆς αἰτίας=καὶ δι' ὅσας παρα-

νομίας είχον κάμει καὶ δι' ὅσα είχον ψηφίσει. — εἰ κρατήσειεν] = ἂν θεως ἥθελον νικήσει. — ἀποκόπτειν] ἐκ τοῦ ἐψηφισμένοι: ήσαν. — τῶν ἵωγρηθέντων] = τῶν συλληφθέντων ζώντων. — καὶ δι' λαβόντες... κατακρημνίσειαν] = καὶ διότι, ἀφ' εὑ συνέλαβον.... κατεκρήμνισαν. — ἐξ αὐτῶν] δῆλον τῶν τριήρων.

§ 18. ὅτι μόνος ἐπειάδετο] = διότι μόνος ἀντέκρουσε τὸ ψῆφισμα — ἥτιάθη] = κατηγορήθη. Αἵτιωματι = κατηγορῶ: παθ. ἐν αἵτιᾳ εἰμί, αἵτιᾳ ἔχω, αἵτιᾳ λαμβάνω ὑπὸ τινος. — ἀρξάμενος παρανοεῖν] = ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν ἀρχὴν γὰ παρανομῇ. Ἀρχω = κάμνω πρῶτος ἐγὼ τὴν ἀρχὴν ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλους, οἵτινες ἔπονται, γίνομαι πρωταίτιος. ἀρχοματι = κάμνω ἀρχὴν ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ πανόματι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

§ 1. ἐπεὶ κατεστήσαστο] = ἀφ' οὗ ἐταχτοποίησε, τούτεστι μετέβαλε τὸ πολίτευμα εἰς διληγαρχικόν. — οἱ δὲ δῆλοι. οἱ Βυζάντιοι καὶ οἱ Καλχηδόνιοι. Τὸ Βυζάντιον ίδρυθη τῷ 658 π. Χ. ὑπὸ Βύζαντος μετὰ Μιλησίων· νῦν Κωνσταντινούπολις ἀπὸ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου. Ἡ Καλχηδόνων κείται ἀπέναντι τοῦ Βυζαντίου ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Μ' Ασίας (νῦν Χαλκηδών, Καδίκιοι). — ὑποσπόνδους ἀφέντες] = ἀφ' οὗ τοὺς ἀφῆκαν κατόπιν συνθηκῶν — ἐγένοντο. Ἀθηναῖοι] δῆλοι. πολῖται: Ἀθηναῖοι.

§ 2. καὶ εἴ τινά πον ἄλλον ἴδοι] = καὶ ὅσάκις ἔβλεπε πουθενά κανένα ἄλλον. — ἔκεισε] δῆλο. εἰς Ἀθήνας. — πλέονσιν] ἐνν. αὐτοῖς = ἐὰν ἐπλεον. — ἄλλοι δὲ οἵ] = εἰς ἄλλο δὲ μέρος ζῇ, δῆλο. ἐὰν ἐπλεον. — εἰδὼς] αἵτιοι. μετ = ἀπειδῆ ἐγνώριζε. — σῶφ ἀν πλεονσιν συλλεγώσιν] = σῶφ περισσότεροι ἂν συναθροισθῶσι. — θαττον... σσεσθαι] ἐνν. τὸ τοσούτῳ = δῆτι τόσῳ γρηγορώτερα θὰ συμβῇ ἔλλειψις. 'Ἐν φ προηγεῖται τὸ δῆτι, ἔπειται ὅπαρέμφατον ἀντὶ ἔσται: σχῆμα ἀνακόλουθον.

§ 3. 'Ἐν δὲ ταῖς Ἀθηναῖς] ἀποδίδοται εἰς τὸ ἐλέγετο. — ἀφικομένης] χρον. μετοχή. — νυκτὸς] γεν. χρονικὴ = ἐν καιρῷ νυκτός. — ἔλέγετο ή συμφορὰ] = διεφημίζετο ή συμφορά, δῆλο. ή ἐν Λίγδος ποταμοῖς ἡττα τῶν Ἀθηναίων. — οἱ μιωγὴ] = θεῆνος. — διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν] = διὰ μέσου τῶν μακρῶν τειχῶν (τῶν ἐνούντων τὸν Πειραιᾶ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν). — διηκεν] = ἔφθανεν. — δὲ τερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων] τροπικ. μετοχ. εἶνε δὲ σχῆμα ἀνακόλουθον ἀντὶ: τοῦ ἐτέρου τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλοντος. — τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες] = διότι ἐθρήνουν τοὺς χαθέντας. ἀπόλωλα = ἔχω χαθῆ, ἀπολώλεκα = ἔχω χάσει. — πεισεούσαι νομίζοντες] = διότι ἐνόμιζον δῆτι θὰ πάθουν. μέσος μέλλων τοῦ πάσχω. — Ἰστιαῖς καὶ Σκιωναῖοι καὶ Τορωναῖοι] τοὺς κατοίκους τῆς Ἰστιαίας, τῆς Σκιώνης καὶ τῆς Τορώνης. 'Ἡ Ἰστιαία ἦτο πόλις τῆς Βύσσοιας, ἡ δὲ Σκιώνη καὶ ἡ Τορώνη ἦσαν τῆς Χαλκιδείκης Χερσονήσου.

§ 4. Τῇ δ' ὑστερούσῃ] δῆλο. ἡμέρᾳ = τὴν δ' ἐπομένην ἡμέραν — εἰδοῖς] ἐνν.

τῷ δῆμῳ. — τοὺς λιμένας] τὸν τοῦ Πειραιῶς, τὸν τῆς Ζέας καὶ τὸν τῆς Μουνιχίας. — ἀποχώσαι] = νὰ φράξωσι μὲ χῶμα· — τὰ τείχη εὐτερεπίζευν] = νὰ ἐπιδιορθώνωσι τὰ τείχη. — φυλακὰς ἐφιστάναι] = νὰ τοποθετῶσι φρουρὰς ἐπὶ τῶν τειχῶν. — ὡς εἰς πολιορκίαν] = ἔχοντες τὴν ἰδέαν τῆς πολιορκίας, διτὶ θὰ ἐπολιορκεῖτο. — περὶ ταῦτα ἥσαν] = ἐνηγγολοῦντο εἰς ταῦτα.

§ 5. κατεσκευάσατο] μέσον ὡφελείας—έταπτοποίησε πρὸς δῆμος δῆμοις τῶν Σπαρτιατῶν, δηλ. μετέβαλε τὸ πολίτευμα εἰς ὅλιγαρχίαν.—τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία = τὰ ἐν Θράκη.—δέκα . . . 'Ετεύνικον] = ἔπειμψεν 'Ετεύνικον ἔχοντα δέκα τοιήρεις.—μετέστησεν] = μετέφερε πρὸς τὸ μέρος τῶν Λαζ., ὑπέταξεν εἰς τοὺς Λ.

§ 6. μετὰ τὴν ναυμαχίαν τὴν ἐν Αἰγάδος ποταμοῖς.—σφαγὰς τὰν γνωρίμων ποιήσαντες] χρον. μετοχὴ=ἀρ' οὐ ἔγειναν αἵτιοι νὰ σφαγῶσιν οἱ ἀριστοκρατικοί. Σφαγὰς ποιῶ=γίνομαι αἵτιος σφαγῆν· σφαγὰς ποιοῦμαι=σφάζω.

§ 7. ἔπειτα μὲν δὴ λόγοις. — οὗτοι προσπλεῖται = διτές πλέις ἐναντίον τῶν πολεμίων. — ἐξῆσθαν παρτ. τοῦ ἑζήρχομαι = ἑζήρχοντο πανστρατιᾷ. — πλὴν Ἀργείων διότι συνηῆφαν ἐκατονταετεῖς σπονδὰς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τῷ 420 π.Χ. — παραγγέλλωντος] = κατὰ παραγγελίαν. — τοῦ ἐνέρχου βασιλέως] διότι οἱ Λακεδαιμονίοι εἶχον δύο βασιλεῖς.

§ 8. ἀναλαβών] = ἀφ' οὐ τοὺς ἔλασθε μαζὶ του καὶ ὑπὸ τὴν στρατηγίαν του. — πρὸς τὴν πόλιν] = ἀπέναντι τῆς πόλεως. — ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ] ἡ Ἀκαδήμεια ἦτο γυμνάσιον, ἐξ στάδια ἀπέρχον τῶν Ἀθηνῶν, δυτικῶς παρὰ τὸν Κηφισσόν καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ Κολωνοῦ ὡνομάσθη δ' οὕτω ἐκ τοῦ ἥρωος Ἀκαδήμου συγχρόνου τοῦ Θησέως· ἐκεῖ ἐδίδασκε κατόπιν καὶ ὁ Πλάτων, ἐξ οὗ καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀκαδήμειοι ἐλέγοντο.

§ 9. ἀπέδωκε τὴν πόλιν] = ἔδωκεν ὅπ' σω τὴν πόλιν. — ὡς δ' αὐτῶς] = ὥσαύ-
τως δέ. — ὅσοι τῆς αὐτῶν ἐστέροντο] = ὅσοι ἐστεροῦντο τῆς ἴδιας τῶν χώρας.
— δηγώσας] χρον. μετοχή = ἀφ' οὐ ἐλεημάτησεν. — ὡρμίσαστο] = προσωριμίσθη.
— τὰ πλοῖα εἰργε τοῦ εἴσοπλου] = ἡμπόδιζε τὰ ἐμποικιά πλοῖα ἀπὸ τοῦ νὰ εἰ-
σέρχωνται. Εἰργνω = ἡμπόδιζω τὴν εἴσοδον. Εἰργνυώ = ἡμπόδιζω τὴν ἔξοδον.

§ 10. οὗτε νεῶν οὕτε συμμάχων αὐτοῖς δηταν] = διότι αὐτοὶ δὲν εἶχον οὕτε πλοία οὕτε συμμάχους.—οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν μὴ παθεῖν ἀν τιμωρούμενον ἐποίησαν] = ἐνόμιζον δέ, ὅτι οὐδεμία σωτηρία ὑπελείπετο εἰς αὐτούς, ὥστε νὰ μὴ πάθωσιν ὅσα ἔπραξαν δχι ἐκδικούμενοι (δι' ἐκδίκησιν), ἀλλὰ δι' ὅσα ἀδικήματα εἶχον πράξει ἐξ ἀλαζονείας εἰς πολιτας μικρῶν πόλεων· τὸ δὲ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐποίησαν.—οὐδ' ἐπὶ μιᾷ αἰτίᾳ ἐτέρᾳ] = ἐπὶ οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ = διὰ καμψίαν ἄλλην αἰτίαν.—ἢ δι] = παρὰ διότι συνεμάχουν μὲ ἐκείνους, τοὺς Δασκεδαιμονίους.

§ 11. τοὺς ἀτίμους] = τοὺς ἐστερημένους τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων δι’ οἰανδήποτε αἰτίαν· τὸ ἀντίθ. ἐπίτιμος = δὲ ἔχων τὰ πολιτικά του δικαιώματα. — καὶ ἀπομνησκόντων πολλῷ] = ἂν καὶ ἀπέμνησκον πολλοὶ ἀπὸ τὴν πείναν. — ἐπεὶ δὲ σῖτος ἐπελειπεῖ] = ὅτε δὲ δὲ σῖτος εἰγε σωθῆ. — ταῦτα] = πρὸς τὸν

^τ Αγιν.—καὶ ἐπὶ τούτοις] = καὶ μὲ τοὺς ὅρους δῆλ. νὰ ἔχωσι τὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ.

§ 12. ὁ δὲ δῆλ. ὁ ^τ Αγις.—εἰνε] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἕφη=διότι ἔλεγεν, δτι δὲν εἶνε κύριος, πληρεξούσιος αὐτός.

§ 13. ἐν Σελλασίᾳ] Σελλασία, πόλις τῆς Δακωνικῆς.—ἐπόθιοντο] μέσος ἀρχ. β. τοῦ πυνθάνομα=πληροφορῶμαι.—αὐτῶν] = παρ' αὐτῶν, τῶν πρέσβεων.—οἱ ἔφοροι] ἡ ἀρχὴ αὐτῆς κατεστάθη ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου πρὸς περιορισμὸν τῆς ἔξουσίας τῶν βασιλέων. ^τ Ήσαν δ' οἱ ἔφοροι ἐν Σπάρτῃ ἡ καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν καθίσταντο ὑπὸ τῶν βασιλέων, ὑστερὸν δὲ ὑπὸ τοῦ δῆμου.—δῆτα οἵα περ καὶ πρὸς ^τ Αγιν]=δτι ἦσαν τοιαῦτα, δποῖα καὶ πρὸς ^τ Αγιν εἶπον. ^τ Η μετοχὴ δῆτα εἶνε κατηγορημένη ἐκ τοῦ ἐπόθιοντο.—αὐτόθιεν]==ἀμέσως.—καὶ εἴ τι δέοντα εἰρήνης] = καὶ ἀν κακῶς ἔχωσιν ἀνάγκην εἰρήνης — κάλλιον ἥκειν βουλευσαμένους=ἥκειν καλλίον βουλευσαμένους=νὰ ἔλθωσιν ἀφ' οὐ σκεψθῶσι καλύτεον.

§ 14. ἀθυμα ἐνέπεσε πᾶσι] = λύπη ἐνέπεσεν εἰς ὅλους, ὅλους τοὺς κατέλαβε λύπη — φῶντο ἀνδραποδισμήσεοθαί] = ἐνόμιζο, δτι θὰ πωληθῶσιν ὃς δοῦλοι.—ἀποκενθαί] ἐκ τοῦ φῶντο=δτι θὰ χαθῶσι. Μέλλων τοῦ ἀπόλλυματος.

§ 15. περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαριότερων] ἡ σειρὰ τῶν λέξεων ἔχει ὅδε: περὶ δὲ τῆς καθατιρέσεως τῶν τειχῶν = περὶ δὲ τῆς κατακρημνίσεως τῶν τειχῶν.—^τ Αρχέστρατος] εἰς τῶν βουλευτῶν.—εἰπών...εἰρήνην ποιεῖσθαι] = ἐπειδὴ προστέτινε γνώμην, δτι ἡτο συμφορώτατον νὰ κάμνωσιν εἰρήνην μὲ τοὺς ὅρους, οὓς προστέτινον οἱ Δακεδαιμόνιοι, ἔρριφθε εἰς τὰς φυλασσάς.—τῶν μακρῶν τειχῶν] γενικὴ διαιρετικὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐκατέρου — ἐπὶ δέκα σταδίοις] ἀντικείμενον τοῦ καθελεῖν. σημαίνει δὲ ἐνταῦθα ἡ ἐπὶ ἔκτασιν = ἔκτασιν δέκα σταδίων ἡ ἔκτασέρου τῶν μακρῶν τειχῶν.—καθελεῖν] = νὰ κρημνίσωσιν ἀρχ. β' τοῦ καθατιρῶ.—μὴ ἔξειναι] = νὰ μὴ ἐπιτρέπηται. Τὸ ἀπαρφ. ἔξαρτάται ἐκ τοῦ: ἐγένετο ψήφισμα.

§ 16. Τοιούτων δὲ ὄντων] δῆλ. τῶν πραγμάτων = ἐν ᾧ δὲ τὰ πράγματα ἦσαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν.—εἰδὼςη̄ πίστεως ἔπεινα] = θὰ ἐπανέλθῃ ἀφ' οῦ μάζη ποίον ἐκ τῶν δύο οἱ Δακεδαιμόνιοι, διότι θέλουσι νὰ ἔξανδραποδίσωσι τὴν πόλιν ἡ ἔνεκα ἀσφαλείας ἐπιμένουσι περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν τειχῶν.—διέτριψε] = ἐγρονοτρίβει.—επιτηρῶ] = κατιροφυλακτῶ — διὰ τὸ ἐπικελουπέναι τὸν σῖτον] = διὰ τὸ δτι εἴγον σιθῇ αἱ τροφαί.—διμολογήσειν] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἔμελλον = νὰ παραδεγμάτωσιν οἰονδήποτε ὅρον ἥθελε τις προτείνει εἰς αὐτούς.

§ 17. ἐπει δὲ ἥκε] = δτι δὲ ἐπέστρεψε.—δτι..τέως μὲν κατέροι] = δτι μέχρι μὲν τινος ἔκρατει αὐτόν. — οὐ γὰρ εἶναι] τὸ εἶναι ἐκ τοῦ ἐνν. ἔφη.—διν ἔρωτεφτο] = ἔχειναν, δ ἔρωτῶ=ἔχειναν, δι' ἡ ἔρωτάτο — ὑπὸ αὐτοῦ] δῆλ. τοῦ Θηραμένους.—αὐτοκράτωρ] = ἔχων ἀπεριόριστον ἔξουσίαν.—δέκατος αὐτὸς] = αὐτὸς μὲ ἐννέα ἄλλους. ^τ Η αὐτὸς κατόπιν ταχτικῶν ἀριθμητι-

χῶν τιθεμένη, ἔξαίρει τὸ εἰς δὲ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ σπουδαιότερον: (μετοξὺ τῶν δέκα ἡτο καὶ αὐτός, δστις ὡς σημαντικώτερος ὀνομάζεται).

§ 18. ἄγγελούντα] τελικ. μετοχ. χρεματένη ἐκ τοῦ ἐπεμψε—μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀναγγελῃ.

§ 19. ἐπὶ τὸν λόγῳ ἥκοιεν] = διὰ τίνα λόγον εἶχον ἐλθεῖ—καλεῖν] δηλ. αὐτοὺς εἰς Σπάρτην.—μή σπένδεσθαι] = νὰ μή κάμωσι συνθήκας μὲ τοὺς Ἀθηναίους.—ἄλλ' ἔξαρσεν] = ἀλλὰ νὰ καταστρέψωσιν ἐκ θεμελίων τὰς Ἀθήνας.

§ 20. οὐκ ἔφασαν ἀνδραποδιεῖν] = ἔφασαν οὐκ ἀνδραποδιεῖν = εἴπον δτι δὲν θὰ ἔξανδραποδίσωσιν.—ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις] δηλ. τοῖς Περσικοῖς πολέμοις.—καθελόντας] χρον. μετ. = ἀφ' οὐ κατακρημνίσωσι. Τὸ ἑῆμα καθαϊρῶ.—παραδόντας] χρον. μετ. = ἀφ' οὐ παραδώσωσι.—καθέντας] χρον. μετ. = ἀφ' οὐ ἐπιτρέψωσιν εἰς τοὺς φυγάδας νὰ ἐπανέλθωσι. Τὸ ἑῆμα καθίημι.—ἔφ' φ...επεσθαῖ] = μὲ τὸν ὄρον νὰ ἀκολουθῶσι.

§ 21. ἐπανέφερον] = ἀνήγγελον.—ταῦτα] δηλ. τοὺς ὄρους τῆς εἰρήνης.—περιεχεῖτο] = περιεκύλωνε.—φοβούμενοι] σχῆμα κατὰ σύνεσιν, διέτι τὸ ὄχλος, εἰς δὲ ἀναφέρεται ἡ μετοχὴ αὐτῆς, εἰνε περιληπτικόν.—οὐ γάρ εἴ τι ἐνεχώρει μέλλειν] = διέτι δὲν ἡτο πλέον δυνατὸν νὰ βραδύνωσι.

§ 22. ἀφ' οἰς οἱ Δακ. ποιοῦτο τὴν εἰρήνην] = τοὺς ὄρους, μὲ τοὺς δποίους οἱ Δ. θὰ ἔκαμψον τὴν εἰρήνην.—προηγόρει] = ἥγρευεν, ώμλει ὑπὲρ αὐτῶν.—περιαριεῖν] = καθατιρεῖν, κατεδαφίζειν.—ἀντεπόντων δέ τινων αὐτῷ] γεν. ἀπόλυτος δηλοῦσα χρόνον = ἀφ' οὐ δὲ μερικοὶ ἀντεῖπον εἰς αὐτόν.—συνεπανεσάντων] = συγκατανευσάντων, ἐπιδοκιμασάντων.—ἔδοξε] δηλ. τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δῆμου.

§ 23. κατέλει εἰς Πειραιᾶ] ἐκ τῆς Σάμου κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 404 π.Χ.—κατῆσαν] = ἐπανήρχοντο ἐκ τῆς ἔξοριας εἰς τὴν πατρίδα. παρτ. τοῦ κατέρχομαι.—ὑπὸ αἰλητρίδων] = συνοδεύουσενοι ὑπὸ αἰλητρίδων, ὑπὸ ἄσματος αἰλητρίδων, ἡτοι γυναικῶν παιζουσῶν αὐλόν.—νομίζοντες ἐκείνην τὴν ήμέραν ἀρκεν τῆς ἐλευθερίας] = διέτι ἐνόμιζον δτι ἐκείνην ἡ ἡμέρα ἡτο διὰ τὴν Ἐλλάδα ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

§ 1. Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει] τῷ 404 π.Χ.—οἱ νόμους συγγράψονται] ἀναφορικὴ πρότασις δηλοῦσα σκοπὸν = μὲ τὸν σκοπὸν νὰ συγγράψωσι νόμους.—καθ' οἵς πολιτεύουσσι] = συμφώνως μὲ τοὺς δποίους θὰ κυβερνῶσι τὰ τῆς πόλεως.—οἵδε] = οἱ ἔχοι.

§ 3. ἀπαγαγὼν] χρον. μετ. = ἀφ' οὐ ἀπεμάκρυνε.—κατὰ πόλεις ἐκάστους] = ἔκάστους τῶν συμμάχων εἰς τὰς ἴδιας των πατρίδας.

§ 4. ἐπεὶ τάχιστα . . . καθηρόθη] = εὐθὺς ὡς . . . κατεκρημνίσθησαν.—

ἔφ' ὁ τε συγγράψαι νόμους] = ἐπὶ τῷ δρῳ νὰ συγγράψωσι νόμους. — καθ' οὓς τινας πολιτεύσοιντο] = συμφώνως μὲ τοὺς δόποις ἔμελον νὰ πολιτεύωνται, νὰ κυβερνῶσι τὰ τῆς πόλεως. — τούτους] τοὺς νόμους. — ἔμελον] = ἔδραδυνοι. — δποδεικύναι] = νὰ δημοσιεύσωσι. — κατέστησαν] = διώρισαν. — ὡς ἐδόκει αὐτοῖς] = καθὼς ἐφάνη εἰς αὐτοὺς καλόν.

§ 5. ἐν τῇ δημοκρατίᾳ] = ἐν καιρῷ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. — ἀπὸ συκοφαντίας] = ἔχοντες ὡς βιοποριστικὸν μέσον τὴν συκοφαντίαν. — ἔστιντας καὶ . . . ὄντας] κατηγορ. μετοχαὶ ἐκ τοῦ ἥδεσαν κρεμάμεναι = ἐγνώριζον ὅτι ἔξων καὶ . . . ἡσαν. — βαρεῖς] = ἐνοχλητικοί, ἀνυπόφοροι. — καλοὶς κάγαδοις] = τοῖς ἀριστοκρατικοῖς. — ὑπῆργον θανάτου] = εἰσῆγον εἰς δίκην ἐπὶ θανάτῳ, κακευπέβαλλον εἰς δίκην θανάτου. — αὐτῶν κατεψηφίζετο] = κατεδίκαζεν αὐτούς. Τοῦ καταψηφίζομαι = καταδικάζω ἀντίθετον εἶνε τὸ ἀποψηφίζομαι = ἀδιψώνω. — ὅσοι συνήδεσαν ἕαντος μὴ ὄντες τοιοῦτοι] = ὅσοι εἶχον καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν ἡσαν τοιοῦτοι. — οὐδὲν] = οὐδόλως. — ἦχθοντο] = ἐλυποῦντο δυσηρεστοῦντο.

§ 6. ὅπως ἀν ἔξειναί αὐτοῖς] = πῶς θὰ ἡδύναντο νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς πολίτας ὅπως ἡθελον. — ἐκ τούτου] = μετὰ τοῦτο. — φρουρῶν σφίσι ουμπρᾶξαι ἔλθειν] = ἔπεισαν τὸν Δ. νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε νὰ ἔλθωσι φρουροὶ χάριν αὐτῶν. — ἐκποδῶν ποιόμενοι] = ἔφ' οὐ ἀπομακρύνωσι, ἔφ' οὐ βγάλουν ἀπὸ τὴν μέση. — ἔως δή . . . καταστήσαιντο] = ἔως οὖς τάχα νὰ ταχτοποιήσωσι τὴν πολείαν, νὰ διορθώσωσι τὸ καθεστώς.

§ 7. ὁ δὲ] δ Λύσανδρος. — ἐθεράπευον] = περιεποιοῦντο — ὡς πάντα ἐπαινοΐη] = ἵνα ἐπιδοκιμάζῃ δόλα, ὅσα ἡθελον πράττει. — τῶν δὲ φρουρῶν] γεν. διατρεπτικὴ τοῦ οὓς ἔβούλοντο. — τούτου συμπέμποντος αὐτοῖς] γενικὴ ἀπόλυτος δηλούσα αἰτίαν, = ἔπειδη δύτος συμφωνῶν μὲ αὐτοὺς ἔστελλεν ἐκ τῶν φρουρῶν ἐκείνους, τοὺς δόποις αὐτοὶ ἡθελον δηλ. τοὺς καταλλήλους. — οἰκέτι] = ὅχι πλέον — ἀλλ' ἡδη οὖς ἐνόμιζον . . . λαμβάνειν] = ἀλλὰ συνελάμβανον πλέον δύσους ἐνόμιζον, ὅτι, ἐὰν μὲν παρηγκωνίζοντο, πολὺ δὲλιγον θὰ ἡγείχοντο τοῦτο, ἐὰν δὲ ἐπεχείρουν νὰ ἀντιπράττωσι κατά τι, θὰ εὑρισκον πλείστους τοὺς προθυμοποιουμένους νὰ τοὺς ὑποστηρίξωσιν. Αἱ μετοχαὶ παρωθουμένους — ἐπιχειροῦντος εἶνε ὑποθετικαί.

§ 8. δμαγγάρωμα] = τῆς αὐτῆς γνώμης, σύμφωνος. — προοπειής] = ἐπιρρεπής, πρόθυμος. — ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν] = εἰς τὸ νὰ φονεύῃ πολλούς. — αἵτε καὶ φυγῶν] = διότι καὶ εἰχεν ἔξορισθη πράγματι. 'Η αἰτιολογικὴ μετοχή, ὅταν ἡ αἰτιολογία εἴνε πραγματική, ἀντικειμενική, λαμβάνει τὰ μόρια ἄτε (δή), οἷον (δή), οἷα (δή), ὅταν δὲ εἴνε ὑποκειμενική, γνώμη τινός, τὸ ὡς καὶ ὥσπερ. — ἀντέκοπτε] = ἀντέχρους. — οὕτοις εἰκός εἴη] = ὅτι δὲν ἡτο πρέπον. — εἴ τις ἐτιμάτο] = ὅστις ἐτιμάτο, τὸν τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν δημοφιλῆ. — πολλὰ δή] = πολλὰ ὡς γνωστόν.

§ 9. οἰκείως ἔχοντο τῷ Θηραμένει] = εἶχε φιλικὰς σχέσεις πρὸς τὸν Θ. —

ὅτι οὐκ ἐγχωροίη] = δτι δὲν εἶνε περίστατις. — μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιεῖσθαι] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐγχωροίη = νὰ μὴ ἀπομακρύνωσι. — εἰ δὲ....εὐήθης εἰ] = ἐὰν δύμως, διότι εἴμεθα τριάκοντα καὶ δύο εἰς, νομίζης δτι πρέπει νὰ φροντίζωμεν περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς δλεγώτερον κατά τι παρὰ ώς περὶ τυραννίδος, παρὰ ώς νὰ ἥτο τυραννίς, εἰσαι μωρός.

§ 10. ἐπει] = δτε, συναπτέον τῷ δῆλοι ἡσαν. — ἀποθησούντων πολλῶν] = διότι ἐφονεύοντο πολλοί. — καὶ ἀδίκως] = καὶ μάλιστα ἀδίκως. — συνιστάμενοι καὶ θαυμάζοντες] κατηγορ. μετ. ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ δῆλοι ἡσαν, = δτι συνηνύντο καὶ ἡπόρουν. — τι ἔσοιο ἡ πολιτεία] = τι θὰ γείνη ἡ πολιτεία. Ήλαγ[α ἐρώτησις. — μετόχους τῶν πραγμάτων] = κοινωνούς, συμμετόχους τῶν πραγμάτων τῆς πόλεως. — διαμέρειν] = νὰ διατηρηται.

§ 11. ἐκ τούτου μέντοι] = μετὰ ταύτα δύμως. — ἥδη φοβούμενοι] = ἐπειδὴ πλέον ἐφοδεύντο. — οὐδὲ ἡκιστα] = μάλιστα. — μὴ συρρευέησαν] = μήπως συνέθωσι. Παθ. ἀόρ. β' τοῦ συρρέω, συνερρύνη. — καταλέγουσι] = κατέγραψαν. 'Ιστορικὸς ἐνετώς. — τοὺς μεθέξοντας] = ἐκείνους, οἱ δποῖοι θὰ λάθωσι μέρος. — δὴ] = δηθεν.

§ 12. τὸ βιολομένους τοὺς βελτίστους κ. λ. π.] = τὸ νὰ κάμωσι κοινωνούς τῆς πολιτείας τρισχιλίους, ἐν ᾧ ἐπεθύμουν νὰ κάμωσι συμμετόχους τοὺς χρηστοτάτους ἐκ τῶν πολιτῶν, ώς ἐὰν δ ἀριθμὸς οὗτος εἶχεν ἀνάγκην τινὰ νὰ εἶνε χρηστοὶ καὶ οὕτε ἐκύρως τούτων (τῶν τρισχιλίων) ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι χρηστοὶ οὕτε ἐντὸς τούτων πονηροί, φαῦλοι. — τὰ ἐναντιώτατα] = τὰ δλως ἐναντία. — πράττοντας] κατηγορ. μετοχὴ ἐκ τοῦ δρῶ = δτι πράττομεν. — βιαίαν τε..., κατασκεναζομένους] ἐπειδήγησις τοῦ δύο τὰ ἐναντιώτατα = δτι προσπαθοῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν ἀρχὴν καὶ τυραννικὴν καὶ ἀσθενεστέραν τῶν διοικουμένων.

§ 13. οἱ δὲ] = οἱ τριάκοντα. — ἐξέτασιν ποιήσαντες] = ἀφ' οὐ διέταξαν νὰ γείνη ἐπιθεώρησις. — ἄλλων ἀλλαχοῦ] = ἄλλων ἐνταῦθα καὶ ἄλλων εἰς ἄλλο μέρος. — κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὅπλα] βραχυλογ[α = κελεύσαντες ίέναι ἐπὶ τὰ ὅπλα = ἀφ' οὐ διέταξαν τοὺς τρισχιλίους νὰ ὑπάγωσι νὰ λάθωσι τὰ ὅπλα. — τοὺς φρουροὺς καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς δμογγάμονας] δηλ. τοὺς τρισχιλίους. — παρελοντο] = ἀφήρεσαν. Μέσος ἀόρ. β'. τοῦ παρατρούματι. — ἀνακούσαντες] = ἀφ' οὐ ἐκόμισαν, ἔφεραν αὐτὰ ἐπάνω εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. — συνέθηκαν ἐν τῷ ναῷ] = ἐπεστρέψαν εἰς τὸν ναὸν (τῆς Ἀθηνᾶς).

§ 14. ὡς ἔξδον ἥδη ποιεῖν αὐτοῖς] αἰτιατ. ἀπόλυτος. = ἐπειδή, ώς ἐνδύμιζον, ἵτο πλέον εἰς τὴν ἔκουσίαν των, ἥδυναντο νὰ κάμνωσιν δ, τι ἥθελον. — καὶ τῶν μετοίκων ἔνα ἔκαστον λαβεῖν] = καὶ ἐκ τῶν μετοίκων νὰ συλλαβῇ ἔκαστος (τῶν τριάκοντα) ἔνα. Μέτοικοι ὀνομάζοντο ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ἄλλαις 'Ελληνικαῖς πόλεσιν οἱ ἐν αὐταῖς ἐνδημοῦντες ἀλλοδαποί. Οὗτοι ἐπλήρωνον κατ' ἔτος φόρον, μετοίκιον καλούμενον, 12 δραχμὰς ἔκαστος (αἱ δὲ χῆραι γυναῖκες 6). — ἀποσημήνασθαι] = νὰ δημεύσωσι.

§ 15. ἀλλ' οὐ δοκεῖ μοι...ποιεῖν] = ἀλλὰ δὲ φάσεται εἰς ἐμὲ διτὶ εἶνε καλόν, ἐν φέλεγμει, διτὶ εἰμέθα χρηστοί, νὰ πράττωμεν ἔργα ἀδικώτερα τῶν συκοφαντῶν. — παρ' ὡρ χρήματα λαμβάνοντες [ἢ τὸ εἶναι] = ἐκείνους, ἀπὸ τού; ὅποιους ἐλάχιστον χρήματα, τοὺς ἀφίνον νὰ ζῶσι. — μηδὲν ἀδικοῦντας] = ἀν καὶ δὲν ἔχωσι πράξεις καρματῶν ἀδικῶν. — τῷ πατέρι] = κατὰ πάντα, καθόλου.

§ 16. οἱ δὲ] = οἱ 30. — ἐμποδὼν τομῆσσι τε εἰνε] = ἐπειδὴ ἐνόμιζον, διτὶ αὐτοὶς εἶνε ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ πράττωσιν διτὶ ηθελον. — ως λυμανόμενον] = διτὶ τάχια βλάπτει. — θρασύτατοι] = ἐναιδέστατοι. — παραγγελλατες παραγγέλθοται] = ἀφ' οὐ παραγγειλαν νὰ ἔλυσσωσιν εἰς τὴν βουλήν — ἐπὸ μάλης] = ὑπὸ τὴν μασχλῆν.

§ 17. ἀραστᾶς] = ἐγερθεὶς. — ώδε] = ὡς ἔτης. — πλείους τοῦ καιροῦ ἀποθήσκει] = διτὶ φυνέοντας περισσότεροι του πρέποντος. — ἐρροησάτω] = ἂς σκεψθῇ. — μεθισταριαῖ] = μεταβάλλονται. — πλείους δὲ ἀράγχη πολεμίους εἰραι τοὺς εἰς διληγαρχιας μεθιστάσοι] = ἀ· ἄρχη δὲ ἐπιτυχα (ἐν 'Αθηναῖς) νὰ ὑπάρχωσι πλείους πολεμοὶ ἐναντίον τῶν εἰς διληγαρχικὸν πολίτευμα μεθιστάντων, τῶν τὸ πολίτευμα εἰς ὀλιγαρχικὸν μεταβαλλόντων. — διά τε τό . . . εἰπε καὶ διὰ τὸ τεθράψθαι] = καὶ διότι εἶνε καὶ διότι ἔχει ἀνατραφή, ἔχει συνεθεῖσει.

§ 18. γνήτες] αἵτια μετοχὴ = ἐπειδὴ ἐγνωρίσαμεν. — τοὺς οὖσις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπήρ πολίτευαν εἰραι δημοκρατίαν] λαβὸν ἔλξιν ἀντί: τοὺς τοιούτοις, εἴτε ὑμεῖς τε καὶ ἡμεῖς, ἐσμεν = διτὶ ἡ δημοκρατίας ἡτο δύσκολον πολίτευμα εἰς τοὺς τοιούτους, διότι εἰμέθα καὶ ἡμεῖς καὶ σεῖς. — οἱ δὲ βέλτιστοι] = οἱ ἀριστοκρατικοί. — διατελοῦσεν] ἐν διμεροῦσι, τὸ διληγαρχικὸν πολίτευμα.

§ 19 καὶ ἀν τινα αἰσθανώμεθα] ἐνν. διτα = ἀν καταλαμβάνωμέν τινα διτὶ εἶνε. — μάλιστα δίκαιοι] = διπλισταῖς. — λυμαντεῖται ταῦτη τῇ καταστάσει] = βλάπτει τοῦτο τὸ πολίτευμα. — δίκηρη διδόται] = ἔκαρτάται ἐκ τοῦ: δίκαιον εἶναι. Δικην διδομεῖ = ειμωροῦμαι, τὸ ἐνεργητικὸν δίκαιον λαμβάνω πάρα τινος = ἴμωρῶ τινα.

§ 20. οἱ δύναται] = μὲν δισ μέσα εἰμπορεῖ, — ἀπολλύνται] = ἔκαρτάται ἐκ τοῦ αἰσθανόμεθα = ἐννοοῦμεν διτὶ προσκαθεῖ νὰ καταστρέψῃ ἡμᾶς. — ως δὲ ταῦτα ἀληθῆ] ἐνν. ἔτι. — οὐτε φέροντα οὐτε ἐρατιούμενον] κατηγορημ, μετοχαὶ τοῦ εδρήτετε = θα εἴησε διτὶ οὐδέτες οὐτε κατηγορεῖ οὐτε ἐναντιοῦται περισσότερον ἀπὸ τοῦτον ἐδῶ τὸν Θηραμένην. — τὰ παρόντα] = ἐτὴν παρούσαν κατάστασιν (τὴν διληγαρχίαν δηλ.). — ἐτιγρωσκε] = ἐφρόνε: (δι Θηραμένης). — οὐ μέτοι πονηρὸς γ' ἀν δικαιώς ἐτομέτεο] = δύμως δὲν θὰ ἐνομίζετο δικαιώς πονηρός.

§ 21. ἄρτας τῆς πιστεώς καὶ φιλατεῖς] σχῆμα ἀνακόλουθον ἀντί: αὐτῷ μὲν ἔχειν τοὺς ἄλλους = ἀφ' οὐδὲ κακεῖ πρώτες τὴν ἀρχὴν τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς Λ. καὶ τῆς φιλατεῖς, — ἐξορμήσαις . . . ἐπιτιθέται] = ἀφ' οὐ παρώρμησεν ὑμᾶς νὰ ἐπιβάλλητε τιμωρία, εἰς ἔκεινας, οἱ διότοι πρώτοι κατηγγέλλοντο εἰς ὑμᾶς. — τῷ πεπραγμένω] τεινικῇ τῆς αἰτίας = α τιμωρήθημεν δι' οὐσα ἔχομεν πράξει.

§ 22. θοτε οὐ μόνον . . . διδόται δίκην] = θοτε ἀρμόζει εἰς αὐτὸν ὅχι μόνον ως ἔχθρὸς ἀλλὰ καὶ ως προδότες καὶ ὑμῶν καὶ ἡμῶν νὰ τιμωρήσται. — κατοῖ] = καὶ θυμαῖς — τοσούτῳ . . . διωρ χαλεπώτερον φυλάκισθαι τὸ ἀφατές τοῦ φαρεροῦ] = διωρ φιλερωτέρον πολλάχις εἶνε η προδοσία ἀπὸ τὸν πολεμον, διωρ δυστοκαλώτερον νὰ προφυλαχθῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ ἀφατές (δηλ., τὴν προδοσίαν) παρὰ ἀπὸ τὸ φα-

νερόν (δηλ. τὸν πόλεμον). — τοσούτῳ δ' ἔχθιοι] = τόσῳ δὲ μισητότερον. — ἀνθρωποι κράτεις = οἱ ἄνθρωποι. — ὅτι ἦρ προδιδότα λαμβάνωσι] = δῖστοις συλλαμβάνωσιν ὅτι προδίδει. — ἐσπεισαστο . . . ἐπίστενσε] γνωμικοὶ ἀδριστοὶ = συνήθως κάμνει σπουδάς . . . πιστεύει.

§ 23. ὅτι οὐ καιρὰ ταῦτα οὗτος ποιεῖ] = δῖστα ταῦτα, τὰ διποῖς αὗτος κάμνει, δὲν εἶναι νέα, πρωτοφράνη. — τούτῳ] ποιητικὸν αἰτιον = ὑπὸ τούτου. — γάρ] = δηλαδή. — κατὰ τὸν πατέρα "Ἄγνωτα" = συμφώνως πρὸς τὸν πατέρα του "Ἄγνωτα, δόμοις ὡς ὁ πατήρ του "Ἄγνωτος. — προπετέστατος] = προθυμότατος. — μετασῆσαι εἰς τὸν τετρακοσίους] = νὰ μεταβάλῃ τὴν δημοκρατίαν εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν τῶν 400. — ἐπεὶ ἥσθετο ἀρτίκαλόν τι εἴ τι ὀλιγαρχίᾳ συνιστάμενον] = ἀρτίκαλόν τι ἥσθετο εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν ἐσχηματίζετο. — ἐπ' ἐκείνους] = κατὰ τῶν 400. — δθει δήπον] = διὰ τοῦτο βέβαιως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι. — κάθθορος] ζύγιον καὶ ὑψηλὸν ὑπόδημα τῆς θῆρας, δόμοιν πρὸς τὸ τῶν ὑποκριτῶν τῆς τραχυδίας. Ἐπειδὴ δὲ ἐφίρμωκεν ἀμφοτέροις τοῖς ποιεῖν, ἐγένετο χρῆσις τῆς λέξεως ἐπὶ ἀνθρώπων εὔκολως μεταβαλλόντων φρονήματα, ἀλλοπροσάλλων, ἀστάτων.

§ 24. δεῖ δὲ . . . ἔως ἦρ εἰς οὐροφοραστοὺς] = ἀνάγκη δέ, Θηραμένη, ὁ ἀνήρ δέξιος νὰ ζήν νὰ μὴ εἶναι ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ δηγγῇ μὲν τοὺς φίλους του εἰς κινδύνους, ἢν δέκας ἔμφανισθῇ πρόστοκμά τι, ἀμέσως νὰ μεταβάλληται, ἀλλὰ τούναντίον εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγνοίζηται μέχρι τέλους, καθὼς ἀγνοίζονται οἱ ἐν πλοιῷ δύντες, ἔως δέ του καταντήσωσιν εἰς οὔριον ἄνεμον, εὑρώσιν οὔριον ἄνεμον. — εἰ δὲ μῆτραν διεπονοῖτο. — πᾶς] συνάπτεται τῷ ποτὲ = πᾶς τέλος πάντων εἰμπροσύνη νὰ φάσσουν ἐκεῖ δόπου εἰνεὶ ἀνάγκη, ἔναν, ὅσακις παρουσιασθῇ πρόστοκμά τι, ἀμέσως θήειν πλέον εἰς τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν;

§ 25. θαρατηφόροις] = πρόξενοι θανάτων. — διὰ τὸ εὐμετάβολος εἰναι] = διότι εἰσαι εὐμετάβλητος. — μετατίσοις] = συνένοχος. — ἐξ ὀλιγαρχίας] = ποδίδεται εἰς τὸ πλειστοῖς = εἰς πλειστους ἐτῶν ὀλιγαρχικῶν εἰσαι συνένοχος τοῦ διτοῦ ἔχουσι φονευθῆ ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν, εἰς πλειστους δὲ ἐξ τῶν δημοκρατικῶν εἰσαι συνένοχος τοῦ διτοῦ ἔχουσι φονευθῆ ὑπὸ τῶν ἀριστοκρατικῶν. — ἀρελόθοι] = νὰ σηκώσωσι καὶ ἐνταφίάσωσι. — τοὺς καταδύντας] = τοὺς ναυαγούς. — οὐδὲ ἀρελόμερος] = οὐδὲ οὐδὲ ἀνελλετο. — ἀπέκτεινε] = ἔγεινεν αἵτιος νὰ φονεύθησιν.

§ 26. δοτις γε μῆτρ] = δοτις ὅμως. — ἐπιμελόμενος . . . ἐντρεπόμενος] = κατηγορ. μετοχαὶ ἐκ τοῦ φωνερὸς εἰστι κρεμάμεναι = δῖστα φροντίζει πάντοτε νὰ πλεονεκτῇ, διὰ δὲ τὸ καλὸν καὶ τὸν φίλους του δὲν φροντίζει. — πᾶς τούτου χρὴ φεισαθαι] = πᾶς τέλος πάντων πρέπει νὰ λυπηθῶμεν τοῦτον; — φυλάκασθαι] = ἔκπατται ἐκ τοῦ χρὴ = πᾶς δὲ δὲν πρέπει νὰ προφυλαχθῶμεν, ἀρτὶν γνωρίζομεν τὴν ἀστάθειαν του, ἵνα μὴ δυνηθῇ νὰ πράξῃ τὸ ὑδιον καὶ πρὸς ήμας; — ὑπάγομεν] = καταγγέλλομεν.

§ 27. γάρ] = δηλαδή. — ἔκεινη] δηλ. τῇ Δασκεδαῖμονιν πολιτείᾳ. — ἀρτὶ τοῦ τοῦ πλειστοῦ πελθεσθαι] = ἔντι νὰ πελθεται εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν ἔφρων. — ψέγειν] . . . ἐναρτιούσθαι] = ἔαρτενται: ἐκ τοῦ ἐπιχειρήσεις. — οὐδὲ ἦρ οἴεσθε . . . ἀξιωθῆται] δὲν ἀνήκει εἰς τὸ ἀξιωθῆναι = δὲν νομίζετε. δῖστι αὐτὸς θήειε κριθῆ ἔξιος τῆς μεγίστης τιμωρίας; — ὡς . . . ἦρ ποιήσεις] = διότι πολλοὺς θήειε κάμει νὰ μεγαλωφρονῶσιν ἄνθηειε σωθῆ. — τῷρ ἐραττα γιγρωσκήτεων] = τῶν ἔχόντων ἐναντίαν γνώμην πρὸς ὑπᾶς. — ἀπολόμενος δὲ . . . ὑποτέμοι ἦρ τὰς ἐλπίδας] = ἵνα δὲ θήειε

χαθή, ὅλων καὶ τῶν εὐρισκομένων μέσα εἰς τὴν πόλιν καὶ τῶν εὐρισκομένων ἔξω αὐτῆς ἥθελεν ἀποκόφει, ματαιώσει τὰς ἐπιλίδας.

§ 28. ἐκαθίζεσθο] περας. τοῦ καθίζομενος μὲν τημ. ἀρπάσου. Καθίζω = βιβλω τινὰ νὰ καθίσῃ, καθίζομαι = κάθημαι ἡγώ.—μυησθήσομαι] = δέλω κάμει μνεῖαν, θέλω ἀναφέρει.—γάρ] = δηλαδή.—ἀποκείται κατηγοροῦντα] = δέλη ἐφύεσσα διὰ τῶν κατηγορῶν μου.—οὐκ ἥρχον καὶ ἐκείνων λόγου] = δέν ἔκαμον ἀρχὴν κατηγορίας ἐνετίλων ἔκεντων.—προσταχθέν μοι] = εἰ καὶ προσετέληθε μοι = ἂν καὶ ἐδόθη διαταγὴ εἰς ἐμὲ νὰ ἀναστρώ. Αἰσιατ. ἀπόλυτος.—τοὺς δυστυχοῦντας] = οὐδὲ ναυαγούς. — διὰ τὸ χειμῶνα] = εἴτα τῆς τριχυμίχης.—οὐδὲ πλεῖροι] εἴτα ταῖς εἰς τοὺς δυνατὸν ἦν..—μή δέ] = πολὺ ὀλγιώτερον.—εἰκότα] = πιστευτά.—φάσκοτες γὰρ οἵτοι τε εἰραι σφοδροί] = διότι, ἂν καὶ ἔλεγον δέ τοι δυνατὸν νὰ σφίσωτε...—προέμενοι αὐτοὺς ἀπολεσθαί] = ἵψεις τοὺς ἄρηκεν νὰ χθωτοῦ. πιστεύεντο μετοχ. ἀρ. 6'. τοῦ προτείμαι.—ἀποπλέοντες ὄχοτο] = ἔμεσως ἀπέπλευσαν.

§ 29. θαυμάζω] = ἴκορω. — τὸ Κριτικὸν παρατεροντέατα.] = δέι δι Κριτικὸς δὲν ἔλει ὄρθως ἐνοήσει τὰ πράγματα. (Ἐδέχθημεν τὴν διδράσωσιν τοῦ Wolf ὡς συνάδεσσαν καθ' ἡμᾶς πρὸς τὴν ἔνοιαν. Σημειωτέον δ', δέι δι μὲν Dindorf καὶ Keller γράφουσι παρανομήκεναν, δι Sauppe καὶ Breitenbach παρανεομήκεναν, δι Wyttbachen παρακρένει).—δέτε γὰρ ταῦτα ἦν] = διότι δέτε ἐγίνοντο ταῦτα.—οὐ πάρω ἐπύγχαρεν] = ἔτυχε νὰ μὴ εἶναι περάων.—δημοκρατῶν πατεσκεύαζε] = προστάθει νὰ διοργανώσῃ δημοκρατίαν.—περέστας] οὗτος; ἐκλούντο ἐν Θίσσα-λίᾳ οἱ δοῦλοι καὶ ἡταν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐν ἥν οἱ Εἴλωτες ἐν τῇ Σπάρτῃ.

§ 30. Τῷρ. . . μηδὲν ἐτίθαδε γέροντο] = ἐν τούτων, τὰ δοῖα ἐπραττεν ἔκει (ἐν Θισσαλίᾳ), εἴδε κανέν νὰ μὴ γεννη ἐῶ (ἐν Ἀθήναις).—τάδε γε μέρτοι] = κατὰ τὰ ἔκτης ὅμως συμφωνῶ μὲ τὸν Καρτλαν.—δίκαιοι εἰται] = ἐπαρτάται εἰς τοῦ ὄμηλογων.—δοτοις μέρτοι . . . χρήματα] = τις ὅμως εἶναι ἐκεῖνος, δοτις κάμει ταῦτα, φαντάζομαι οἵτι εἰπορεῖται σεῖς κάλλιστα νὰ κρίνητε.—ἡμῶν] = ὧν τριάκοντα.

§ 31. μέχρι τοῦ ὑμᾶς καταστῆται εἰς τὴν βουλεῖαν] = μέχρι τοῦ νὰ καταλάβητε τὸ ἀξέλωμα τοῦ βουλευτοῦ.—ἀρχάς ἀποδειχθῆται] = ἀ διορισθῶσιν ἀρχοντες.—τοὺς ὄμολογον μέρως συνιράστας ὑπάρχεσθαι] = ἐκεῖνοι, τοὺς δποτοὺς δολο παρεδέχοντο δι εἰναι συκοφάνται, νὰ ὑπάρχωνται εἰς δικαιον θανάτου.—ταῦτα ἐργητῶσκομεν] = ἔλει, ομεν μίαν γνώμην περὶ τούτων.—έχ τούτου] = ἐκτοτε.—τάρατα τούτοις γε-γνώσκειν] = οἱ ἔλων ἐναντίαν γνωμῆν πρὸς αὐτούς.

§ 32. ηθεῖν] = γνώριζον.—ἀποθήτωντος] ενική ἀπόλυτος δηλοῦσα χρόνον = δε τὸ φρονεύετο — καὶ ὅτος καὶ δοκοῦτος ξεκαῦ εἰται] = διτις καὶ δέ τοι εἴθεωρετο κανός. 'Ο Δέων δέ τοι πλούσιος; Σιλαντίνος, δι οἱ 30 ἐφόνευσαν.—ἀδικοῦντος δ' οὐδὲ γε] = δέν ἐπραττε δὲ οὐδὲ μίαν ἀδικίαν.—ὅτε .. φοβήσουτο ... ζεούτο] = δι εἰ ηθελον φοβηθῇ . . . ηθελον γενεται.—Νικίου] οὐ ἐν Σικελίᾳ φονευθέντος στρατηγοῦ τῶν Αθηναίων.—δημοτικόν] = ἔρεσθων τῷ δῆμῳ, δὲ τούδημον.—δυσμερεῖς γεγονούτο]

—δέ εἰ ηθελον γενεται ἐχθροὶ πρὸς ἡμᾶς.

§ 33. ἀλλὰ μήν] = κλικε βεβαίως.—καὶ 'Αρτιφῆτος ὑψ' ἡμῶν ἀπολλυμένου] = καὶ δέ δι 'Α. ἐφονευετο δρ' ἡμῶν.—ἴτ τῷ πολέμῳ] = εἰ καὶ τῷ πολέμῳ.—παρε-χετο] = μὲν δικα του ἔκδικα παρεῖχε.—ηπιστάμην δέ τοι . . . υπόπτως ἡμῖν ἔξειται] = γνώριζον δέ τοι . . . θά μᾶς υποπτεύωται.—ἀπειπορ δέ τοι . . . χρῆμα] = ἔντελεξε α δέ καὶ δέ τοι πρέπει νὰ λάβῃ έκαστο; Εἰ τοι τῶν μετοίκων.—εἰδῆλον] = δολ-

φάνερον.—τούτων ἀπολομέρων]—ἴαν οὖτοι Κήθελον φονευθῆ.—ἀπαντες πολέμους τῇ πολιτείᾳ ἔσσοντο]—οἵοι ἐν γένει οἱ μέτοικοι Κήθελον γέλειε: ἔχθροι πρὸς τὸ δόλιγαρχικὸν πολίτευμα.

§ 34. παρηροῦντο]—ἐφήσουν.—βουλομέρους] κατηγορ. μετοχ. Ιξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἑώρων. — ἐκῆν γάρ αὐτοῖς]—διότι τοῦ εἰς αὐτοὺς δυνατόν. — καὶ μηδένα λιπεῖν δίλιγον ἔτι χρόνος τῷ λιμῷ πιέσαντας]—καὶ κανένα νὰ μὴ ἀφήσωσιν, ἔαν Κήθελον πιέσει ήμᾶς δίλγον ἀκόμη χρόνον διὰ τῆς πελνῆς.

§ 35. οὐδέτε γε τὸ φρουρούς μισθοῦσθαι . . .]—καὶ τὸ νὰ ἔχωμεν βεβαίως φρουρούς μισθωτοὺς δὲν ήτο ἀεστὸν εἰς ἐμὲ μετ' αὐτῶν.—ἐξὸν] αἰτ. ἀπόλ—ἴν φ τοῦ δυνατοῦ.—οἱ ἄρχοντες]—ημεῖς οἱ ἄρχοντες.—ἐπει γε μὴν]—ἐπειδὴ δμως.—τῇ ἀρχῇ τῇδε]—ἢ ὅλη γαρχαὶ, — δυσμετεῖς] ἐνν. ἡ κατηγορ. μετοχὴ δύτας.—δυργάδας τυγχομέρους]—οἵτι φυγαδεύονται.—"Αρυτον] τὸν κατήγορον τοῦ Σωκράτους.—φυγαδεύειν]—νὰ ξεροίζωμεν.—τὸ ἀρτίπαλον]—τὸ ἀντίπαλον κόμμα, η δημοκρατία.—εἰ... προστρεγήσουντο]—ἔάν εἰ μὲν τὸ πλῆθος (τοὺς δημοκρατικοὺς) Κήθελον προστεθῇ πολλοὶ ἀρχηγοὶ—τοῖς δὲ ... γεγήσουντο]—εἰς δὲ ταὺς θέλοντας νὰ είνε ἀρχηγοὶ (ἴαν) Κήθελον φανῇ πολλοὶ σύμμαχοι.

§ 36. ἐτ τῷ φαρερῷ]—φανερῶς.—πότερα]—ποτον ἐκ τῶν δύο,—ἀδραιρούμενοι]—ἀφαιροῦντες δι᾽ έαυτούς.—τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντας]—τοὺς οὐδεμίαν ἀδίκιαν κάμνοντας.

§ 37. εἰ δὲ μὴ ἀλλὰς γνωστὸν] ἐνν. ἐτί—ἴαν δὲ δὲν σᾶς εἶνε κατ' ἄλλον τρόπον γνωστόν.—ῶδε ἐπισκέψαθε]—ώς ἐξῆς σκεφθῆτε.—ἄρ φούλεοθαι γίγνεσθαι]—διτι δ Θρασύδουλος καὶ δ 'Αντος Κήθελον ἐπιθυμήσει νὰ γίνωνται. Τὸ φούλεοθαι Ιξαρτᾶται ἐπὶ τοῦ οἰσθε.—ἐρθάδε]—ἐνταῦθα, ἐν τῇ πόλει.—συμμάχων πάρτα μεστὰ εἶναι]—οἵτι διλα τὰ μέρη εἴνε γεμάτα ἀπὸ συμμάχους.—τὸ χράτιστον]—οἱ κράτιστοι, —χαλεπὸν ἄρ γένεθαι] Ιξαρτᾶται ἐκ τοῦ οἷμα—νομίζω διτι θὰ ἐνδιμίζον διτι δυσκολον ἦτο.—καὶ τὸ ἐπιβατεῖν ποι τῆς χώρας]—καὶ τὸ νὰ πατήσωσι τὸν πόδα των εἰς τι μέρος τῆς χώρας.

§ 38. ἀ δ' αὐτ εἰπεν]—ώς πρὸς ἔκεινα δὲ πάλιν, τὰ ὄποια εἶπεν.—ώς ἔγω εἰμι οἶος ἀείποτε μεταβαλλεοθαι]—οἵτι ἔγω εἰμι πρόθυμος πάντοτε νὰ μεταβάλωμαι. καὶ ταῦτα]—καὶ τὰ ἐξῆς, —γάρ]—δηλαδή.—ἐψηφίσατο]—ἐνέχρινε.—διδασκόμενος]—διτι ἐπειθετο.

§ 39. ἔκειτοι] δηλ. οἱ Δακεδαιμόνιοι—οὐδὲτε ἀρίστας]—οὐδόλως ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ πολεμῶσι,—οἱ δὲ ἀμφὶ 'Αριστοτέλην καὶ Μελάνθιον καὶ 'Αρισταρχο]—δὲ δὲ 'Αριστοτέλης καὶ Μελάνθιος καὶ 'Αρισταρχος καὶ οἱ ὄπαδοι των.—ἐπει τῷ χώματι]—ἐπὶ τοῦ προχώματος, δηλ. ἐπὶ τῆς Ηετιωνελας ἄκρας παρὰ τὴν εἰσόδον τοῦ λιμένος Πειραιῶ,—ἔρυμα]—φούροιν, ὀχύρωμα.—τειχίσοντες] Ιξαρτᾶται ἐκ τοῦ φανεροὶ ἐγένοντο.—νῷ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἑταίροις]—διπό τὴν ἔξουσιαν διατῶν καὶ τῶν φίλων των.—εὐτ]—τούτο (τὸ διακωλύσαι) σημαίνει.

§ 40. ὃς πειρώμενοι]—διότι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ προσπαθῶ.—πρὸς θεῶν]—δινομα τῶν θεῶν.—εἰ ποτε καὶ καλέσαι χρόν]—εἰ ἄρα γε τέλος πάντων δινομα πρέπει νὰ δώσῃ κανεὶς εἰς αὐτὸν;—σὸν γάρ δὴ]—διότι οὐ β θνια.—μισοδημότας]—δ τὰ μάλιστα μισῶν τοὺς χρηστούς.

§ 41. ἔκεινοι μὲν ἀείποτε πολεμῶ τοῖς οὐ πρόσθετο κ. λ. π.]—πρὸς ἔκεινους μὲν εἰμι πάντοτε ἔχθρος, οἱ ὄποιοι νομίζουσιν, διτι πρότερον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ

καλή δημοκρατία, πρὸν ἡ λάθωσι μέρος εἰς αὐτὴν καὶ οἱ δοῦλοι καὶ ὅσοι διὰ πενίαν ἥθελον πωλήσει τὴν πόλιν ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.—καλὴν ἢν ἐγγενέσθαι] = ὅτι καλὴ εἰμπορεῖ νὰ γείνῃ.—τὸ μέντοι....οὐ μεταβάλλομαί = τὸ νὰ διοργανώσῃ κανεὶς δύμας τὴν πολιτείαν μετ’ ἑκείνων, οἱ δοποῖοι δύνανται νὰ ώφελῶσιν αὐτὴν καὶ ὡς ἵππεῖς καὶ ὡς πολίται, καὶ πρότερον ἐνόμιζον, ὅτι ἦτο ἄριστον, καὶ τίρα δὲν μεταβάλλω γνώμην.

§ 42. εἰ δὲ ἔχεις εἰπεῖν, δύον Ἕγω...] = ἐὰν δὲ δύνασαι νὰ εἴπης που ἔγω.—δημοτικοῖς] = δημοκρατικοῖς.—πράττων....πεποιηκὼς] = ὅτι πράττων....ὅτι ἔχω ποιήσει. Κατηγορηματικαὶ μετοχαὶ ἑξαρτώμεναι ἐκ τοῦ ἐλεγχθῶ.—τὰ πάνταν ἔσχατα πανθόν] = ἀφ' οὗ πάντα τὰ κείριστα παθήματα ἔξ θλων.—ἢν ἀποδημοῖς] ἐκ τοῦ δυμολογῶ παραδέχομαι, ὅτι δικαίως ἥθελον φονευθῆ.

§ 43. εἰπόν] = ἀφ' οὗ εἰπε.—ἡ βουλὴ δῆλη ἐγένετο ἐπιθυρυβήσασα] = ἡ βουλὴ ἔγεινε φανερά, ὅτι δι' εὔμενοῦς θορύβου ἐπεδοκίμασε.—διαψηφίζεσθαι] = διὰ Φηφοφορίας νὰ ἀποφασίζῃ.—ἀναρεῖντο] = ὅτι δ Θηραμένης ἥθελεν ἀθωαθῆ.—καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἥγησάμενος] = καὶ τοῦτο (δῆλ. τὸ νὰ ἀθωαθῆ δ Θηραμένης) ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἀνυπόφορον.—προσελθών] = ἀφ' οὗ ἐπλησίασε.—ἕξηλθε] δηλ. τῆς βουλῆς.—φανερῶς τῇ βουλῇ] = φανερὰ εἰς τὴν βουλήν, ὑπὸ τὰ δύματα τῶν βουλευτῶν.—ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις] = πλησίον τῶν δρυφάκτων. Τὰ δρυφάκτα (ἄντι δρυφάκτα) ἥσαν ξύλιναι κιγκλίδες, αἵτινες διεχώριζον τοὺς βουλευτὰς ἀπὸ τῶν ἀκροστῶν.

§ 44. οἶου δεῖ] = τοιούτου, οἷον δεῖ εἶναι τὸν προστάτην.—δις ἢν ὁρῶν....μὴ ἐπιτρέψῃ] = ὅταν βλέπῃ, ὅτι ἑξαπατῶνται οἱ φίλοι του, τὸ νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τοῦτο.—οἱ ἐφεστήκοτες] = οἱ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ἐστῶτες.—οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν] = λέγουσιν, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἐπιτρέψουσιν.—εἰ ἀνήσουμεν] = ἐὰν ἀθωάσωμεν.—ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις] τοῖς ὑπὸ τῶν 30 γεγραμμένοις.—τῶν δὲ ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν] = τῶν δὲ ἔξω τοῦ καταλόγου νὰ εἶναι κύριοι οἱ τριάκοντα, ὡστε νὰ τοὺς θανατώσωσι τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ἑξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔστι.—ἐκ τοῦ καταλόγου] δηλ. τῶν τρισχιλίων.—συνδοκοῦν ἄπαιον ἥματ] αἵτιατικὴ ἀπόλυτος = ἐπειδὴ δῆλοι ἐν γένει ἡμεῖς παραδεχόμεθα τοῦτο δηλ. τὸ ἑξαλείφειν τὸν Θηραμένην ἐκ τοῦ καταλόγου.

§ 45. ἐπὶ τὴν ἔστιαν] = εἰς τὸν ἐν τῇ βουλῇ βωμὸν τῆς ἑστίας. 'Ο βωμὸς τῆς ἑστίας ἐν τῇ βουλῇ ἔχρησίμευεν ὅπως δρχίζωνται οἱ βουλευταὶ καὶ ἦτο ἀπαραθίαστος, διότι οἱ ζητοῦντες ἔλεος ἡ εὔνοιάν τινα κατέφευγον εἰς αὐτὸν ὡς εἰς ἄσυλον.—τὰς ἐννομωτάτας] = τὰς ἐννομωτάτας ἑκεστίας.—μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἰναι] = νὰ μὴ ἑξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Κριτίαν, ἐπομένως νὰ μὴ εἶναι εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Κριτίου.—κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἰναι] = σύμφωνα μὲ τοῦτον νὰ δικαζώμεθα καὶ σεῖς καὶ ἔγω. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι ἑξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἑκετεύων.

§ 46. τοῦτο] ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα = τόδε.—ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει δῆδε δι βωμός] = ὅτι οὐδόλως θὰ εἶναι εἰς ἐμὲ ἀρχετὸς (οὐδόλως θὰ μὲ βοηθήσῃ)

οὗτος δὰ διβωμός.—καὶ τοῦτ' ἐπιδεῖξαι]—καὶ τὸ ἔξης σαφῶς νὰ δείξω — νῦν
... θαυμάζω]—παραξενεύομαι μὲ σᾶς. Μετ' αἰτιατικῆς=τιμῶ τινα. — καὶ
ταῦτα]—καὶ μάλιστα.—ότι οὐδὲν τὸ ἐμὸν δύνομα εὐεξαλειπτότερον] ἐννοητ. ἐστιν
=δι τούδολως τὸ ἴδικόν μου δύνομα εἰμπορεῖ νὰ ἔχαλειφθῇ εὔχολώτερον παρὰ
τὸ δύνομα ἑκάστου ἔξι διπλῶν.

§ 47. ἐκ τούτου]—μετὰ ταῦτα.—ἐπὶ τὸν Θηραμένην] ἐννοητ. ἵέναι=διέταξε
νὰ ὑπάγωσι νὰ συλλάβωσι τὸν Θ.—τοὺς ἔνδεκα] βλ. 1, 7, 10.—ἐκεῖνοι εἰ-
σειθότες] ἀντὶ: ἔχεινοις εἰσελθοῦσιν εἶπεν δικριτας.—κατακεκριμένον] =
καταδεικασμένον.—οὐ δεῖ] =ἔχει διπού πρέπει.—τὰ ἐκ τούτων] =τὰ μετὰ
ταῦτα.

§ 48. ὥσπερ εἰκός] ἐνν. ἦν=καθὼς ἦτο ἐπόμενον.—δρῶσα . . . καὶ οὐκ
ἀγνοοῦντες] ἀντὶ δρῶσα . . . καὶ οὐκ ἀγνοοῦσα. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν.

§ 49. μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἰα ἐπασχε]—μὲ πολὺ μεγάλην φω-
νὴν φανερώνοντα δηποταὶ ἐπασχε (δηλ. ἀδικα).—λέγεται δὲ ἐν ἔχημα καὶ τοῦτο
αὐτοῦ] =ἀναφέρεται δὲ καὶ εἰς λόγος αὐτοῦ δι ἔξης.—ως εἰπεν δι Σάτυρος δι τοῦ
οἰμώζοιτο] =ὅτε εἶπεν δι Σ., δι τοῦ θέλει θρηνήσει, ἢν δὲν ἤθελε σιωπήσει.—
επήρετο] ἀδρ. β'. τοῦ ἐπερωτῶ.—ἐπει . . . ἐπιε] =ἄφ' οὐ ἐπιε.—τὸ κάνειον]
=δηλητήριον.—ἀποκοτταφίσαντα] =ἄφ' ἔχυτε κάτω δύπας χύνουσιν οἱ τὸν κότ-
ταθον παίζοντες. 'Ο κότταθος ἦν παιδιά τις, καθ' ἦν τῶν συνδαιτυμόνων τις
ἔρριπτε τὸν ἐν τῷ ποτηρίῳ δύπολειπόμενον οἶνον εἰς μετάλλινον λεκάνιον, κοτ-
τάθιον καλούμενον, προσπαθῶν νὰ κατορθώσῃ οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ἔχυθῇ
ἐκτὸς τοῦ λεκανίου παντάπασιν ἐκ τοῦ ἀναρριπτομένου οἴνου. 'Εν φὶ δὲ ἐποίει
τοῦτο, διενοεῖτο ἡ πρόσφερε τὸ δύνομα προσφιλοῦς τινος προσώπου καὶ ἐκ τοῦ
μεγαλυτέρου ἡ μικροτέρου χρότου, ὃν ἔχαμνεν δι ἀναρριπτόμενος εἰς τὸ λεκά-
νιον οἶνος, συνεπέραινε τὸν βαθμὸν τῆς ἀγάπης, ἦν εἰχε πρὸς αὐτὸν τὸ ποσ-
φιλὲς πρόσωπον. Οὐεν ἐνταῦθα ἀποκοτταθίζει δι Θηραμένης σημαίνει παίζει:
δι Θ. τὸν κότταθον, ἔχων εἰς τὸν νοῦν του τὸν Κριτίαν.—ἀποφθέγματα]
=σύντομα καὶ περιληπτικὰ λόγια περιέχοντα γνώμας σοφάς.—ἀγαστὸν] =ξειον
θαυμασμοῦ.—τὸ τοῦ θαυμάτου . . . ἐκ τῆς ψυχῆς] =τὸ διτι, ἢν καὶ δι θάνατος
ἡτο παρών, μήτε ἡ φρόνησις μήτε ἡ ἀστειότης ἔξελιπον ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ
Θηραμένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

§ 1. ως ἔξδν ἥδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς] = ἐπειδὴ πλέον, ως ἐνόμιζον,
ἥτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτοὺς νὰ τυραννῶσιν ἀφθως.—προεῖπον] = προεκή-
ρυξαν.—ἥγον] δηλ. εἰς τὸ δεσμωτήριον.—ἐκ τῶν χωρίων] = ἐκ τῶν ἔξω τῶν
Ἀθηνῶν.—φευγόντων] = ἐπειδὴ ἔφευγον (οἱ ἔξω τοῦ καταλόγου).—καὶ ἐντεῦ-
θεν] = ἐπειδὴ.—ἐνέπλησαν] = ἐγέμισαν (οἱ τριάκοντα).—τῶν ὑποχωρούν-
των] = ἀπὸ τοὺς ὑποχωροῦντας.

§ 2. ἐκ τούτου]—μετὰ ταῦτα.—ώς σὺν ὑβδομήκοντα]—περίπου μὲν ἔβδομηκοντα.—Φυλὴν]εἶνε φρούριον ἐπὶ τῆς Πάρνηθος μεταξὺ Αττικῆς καὶ Βοιωτίας.—χωρὸν λοχνεύδον]—τόπον ἵσχυρον.—καὶ μάλ’ εὐημερίας οὔσης]—ἐνῷ ἦτο καὶ πολὺ καλὴ ἡμέρα.—ἀφίκοντο] δῆλον. εἰς τὴν Φυλὴν οἱ τριάκοντα.—προσέβαλον πρὸς τὸ χωρόν]—ἐφώρμων κατὰ τοῦ φρουρίου.

§ 3. ἀποτεχίζειν]—διὰ τείχους νὰ ἀποκλεῖεται.—ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς]—ἴνα γείνωσι κύριοι αὐτῶν διὰ πολιορκίας.—ἀποκλειστεῖς τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων]—ἄφ’ οὖν ἀποκλείσωσι τὰς δόσους, δι’ ὧν ἐφέροντο τὰ τρόφιμα.—ἐπιγίνεται]—ἐπιπλετει.—παμπληθῆ]—ἄρθρονος.—οἱ δὲ]—οἱ 30.—νιφόδενοι]—χιονιζόμενοι.—μάλιστα συχρόνις . . . ἀποβαλόντες]—ἄφ’ οὖν ἔχασαν παρὰ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς σχευοφόρους, φονευθέντας ἀπὸ τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὴν Φυλὴν καὶ ἔκδραμόντας ἐξ αὐτῆς. ‘Τὸ τῶν ἐκ Φυλῆς εἶνε τὸ ποιητικὸν αἴτιον, διότι τὸ ἀποβαλόντες λαμβάνεται παθητικῶς· εἶνε δὲ ἐνταῦθα βραχυλόγια—ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Φυλῇ ὅντων καὶ ἐκ Φυλῆς ἔκδραμόντων.

§ 4. γιγνώσκοντες]—έπειδὴ ἐγνώριζον δῆλον. οἱ τριάκοντα.—ἐκ τῶν ἀγρῶν λεηλατήσοντες]—ἐκ τῶν ἀγρῶν ἥθελον κάμψι λεηλασίας οἱ ἐκ Φυλῆς.—διαπέραπονσιν]—στρέλλουσιν εἰς διάφορα μέρη. ‘Η διὰ ἐνταῦθα δηλοῖ διανομήν.—εἰς τὰς ἐσχατὰς]—εἰς τοὺς ἄγροὺς τοὺς κειμένους μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν.—ὕσον πέντε καὶ δέκα στάδια]—περίπου δεκάπεντε στάδια.—ἐν χωρίῳ λασίῳ]—εἰς τόπον δασώδη, κατάφυτον.

§ 5. ἥδη συνειλεγμένων περὶ ἐπτακοσίους]—ἐνῷ τώρα πλέον εἶχον συναθροισθῆ περίπου ἐπτακόσιοι. Τὸ περὶ ἐπτακοσίους εἶνε ὑποκείμ. τοῦ συνειλεγμένων.—θέμενος τὰ δύλα]—ἄφ’ οὖν ἐστρατεύεσθε—ἀπὸ τῶν φρουρῶν.

§ 6. πρὸς ἡμέραν ἐγκίνετο] τὸ πρὸς ἡμέραν εἶνε ὑποκείμενον τοῦ ἐγκίνετο—ἐπλησταζεῖς νὰ ἡμερώσῃ.—ἀνίσταντο διου ἔδειτο ἔκαστος] βραχυλογία—ἀνίσταμενοι ἐπορεύοντο διου ἔκαστος εἶχεν ἀνάγκην νὰ πορεύηται.—ψήκοντες]—ξυστρέζοντες.—ψόφον ἐποιούν]—ἔκαμπνον κρότον.—ἐν τούτῳ]—ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, τότε—δρόμῳ]—δρόμων καὶ τοῖς . . . οὓς]—τινάς.—κατέβαλον]—ἐφόνευσαν.—τροφάμενοι]—ἄφ’ οὖν ἐτρεψαν εἰς φυγήν.—τοι καταλαβόντες ἐν ταῖς εὐναῖς]—διότι ἐπρόθιασαν αὐτοὺς ἀκόμη εἰς τὰς κλίνας των.

§ 7. ἐπαναχωρήσαντες]—ἄφ’ οὖν ἐπανῆλθον.—συσκευασάμενοι]—ἄφ’ οὖν ἦτοι μασταν.—ἐπὶ Φυλῆς]—πρὸς τὴν Φυλὴν—ἐτι]—πλέον.—οἱ προσήκοντες]—οἱ συγγενεῖς.

§ 8. οὐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα]—έπειδὴ ἐνόμιζον δέτι τὰ πράγματα (δῆλον. ἡ διοίκησις) δὲν ἦσαν εἰς ἔαυτοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ.—ἐξιδιώσασθαι]—νὰ κάμψωσιν ἐντελῶς ἰδικήν των.—καταφυγή]—καταφύγιον.—παραγγελλαντες]—ἐλθεῖν.—ἐξέτασιν ποιήσαντες]—ἄφ’ οὖν ἔκαμπνον ἐπιθεώρησιν.—ἐν τοῖς ἴππεσιν]—ἐνώπιον τῶν Θηραίων.—φάσκοντες εἰδέγαι βούλεσθαι]—λέγοντες δέτι θέλουσι νὰ γνωρίζωσι πόσοι ἦσαν καὶ πόσης φρουρῆς ἥθελον λέ-

τεις ἀκόμη ἀνάγκην (δηλ. οἱ Ἐλευσίνοι). — ἀπογράφεσθαι] = νὰ γράφωσι τὰ δύναματα των εἰς τὸν κατάλογον. — ἀεὶ] = ἔχαστοτε. Συνάπτεται τῇ μετοχῇ ἀπογραψάμενον. — διὰ τῆς πυλίδος] = διὰ τῆς μαχρᾶς πύλης. — τὸν ἐξιόντα ἀεὶ] = τὸν ἔχαστοτε ἔξερχόμενον. — συνέδουν] = ἔδενον δμοῦ. — ἀναγαγόντα] = ἀφ' οὐ τοὺς ὁδηγήσῃ ἐπάνω (εἰς τὰς Ἀθήνας).

§ 9. εἰς τὸ φέδον] τὰ ὄφεις ἡσαν εἰδὴ δημοσίων οἰκοδομῶν, εἰς ἀγῶνας ἰδίους μουσικοὺς ὠρισμένα καὶ δμοιάζοντα κατὰ τὴν κατασκευὴν καθόλου τοῖς θεάτροις. Τοιοῦτο ἡτο καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ N. A. μέρος τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τοῦ Πειρικλέους τῷ 444. π. Χ. κτισθέν, περὶ οὗ πρόχειται ἐνταῦθα παρεκάλεσαν] = προσεκάλεσαν. — καὶ τοὺς ἄλλους ἵππεας] = καὶ τοὺς ἵππεις τῶν ἄλλων φυλῶν (τῶν ὄχτώ). — οὐδὲν ἦτον ὑμῖν κατασκευάζομεν τὴν πολιτείαν ἢ ἥμιν αὐτοῖς] = περισσότερον χάριν ὑμῶν διοργανοῦμεν τὸ πολιτευμα παρὰ χάριν ἥμιν αὐτῶν, γιὰ σᾶς παρὰ γιὰ τὸν ἑαυτόν μας. — καταγηφιστέον ἐστιν] = πρέπει νὰ καταδικάσῃτε εἰς θάνατον τοὺς Ἐλευσινούς, οἱ δόποις ἔχουσι συλληφθῆ. — ἵνα ταῦτα ἥμιν καὶ θαρρήστε καὶ φοβήσθε] = ἵνα ἔχητε τὸ αὐτὸ δάρρος καὶ τὸν αὐτὸν φόβον μὲν ἥμαξ. — κωρίον] = θέσιν. — φανερῶν φέρειν τὴν ψῆφον] = νὰ κάμωσι φανερὰν ψηφοφορίαν, νὰ τοὺς ἔξαναγκάσῃ δηλ. νὰ δώσωσιν ἐκ φόβου ψῆφον καταδικαστικήν.

§ 10. τῶν πολιτῶν] γεν. διαιρ. τοῦ οἵς. — οἱς τὸ πλεονεκτεῖν ἔμελεν] = δοῖ οἱ ἐφρόντιζον νὰ πλεονεκτῶσι. — περὶ χιλίους] = περὶ που χιλίους. — ἐπεὶ ἥσθοντο ταῦτα] = ἐπεὶ ἔμαθον ταῦτα. — ἔχώρουν καὶ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμάξιτὸν ἀναφέρουσαν] = ἐβάδιζον εἰς τὴν δόδον τὴν ἀμάξιτὸν τὴν ἄγουσταν ἀνηφορικῶς εἰς τὸν Π.

§ 11. ἀπὸ Φυλῆς] δηλ. δρμηθέντες. — ἐπὶ μὲν] = ἐπὶ τινα μὲν χρόνον. — μὴ ἀπίεναι αὐτούς] = νὰ μὴ ἐπιτρέψωσιν εἰς αὐτούς νὰ ἀπέλθωσιν. — ἐδόκει... οἷσι] = ἐφαίνετο δι περίβολος τοῦ Πειραιῶς, διτε εἶχεν ἀνάγκην πολλῶν φυλάκων, ἐν φ αὐτοὶ δὲν ἡσαν ἀκόμη πολλοὶ. Οὕπω = δχι ἀκόμη, οὐκέτι = δχι πλέον. — συνεπειράθησαν] = συνηθροίσθησαν, συνεκεντρώθησαν. — ἐπὶ τὴν Μουνιχαν] λόφος πρὸς Ἀν. τοῦ Πειραιῶς (σήμερον Καστέλλα). — εἰς τὴν Ἰπποδάμειον ἀγορὰν] οὕτως ὡνομάσθη ἡ ἀγορὰ ἐκ τοῦ κοσμήσαντος αὐτὴν καὶ ἐνεργήσαντος ἐπὶ Πειρικλέους τὴν ρυμοτομίαν τοῦ Πειραιῶς ἀρχιτέκτονος Ἰπποδάμου, ἐκ Μιλήτου καταγομένου. — συνετάξαντο] = παρετάχθησαν εἰς μάχην. — ὥστε ἐμπλῆσαι] = ὥστε ἐγέμισαν — φέρει] = δδηγεῖ. — Μουνιχίας Ἀρτέμιδος] ναδὲς ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Μουνιχίας. — Βενδύδειον] ιερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἥτις ἐκαλεῖτο ἐν Θράκη Βένδις. — καὶ ἐγένοντο βάθος] = καὶ ἀπετέλεσαν βάθος. — οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων] = δχι διλιγώτερον ἀπὸ τὸ βάθος πεντήκοντα ἀσπιδοφόρων.

§ 12. ἀντεπέλησαν] = ἐγέμισαν καὶ αὐτοὶ. — βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ εἰς δέκα διπλίτας ἐγένοντο] = ἀπετέλεσαν δὲ βάθος δχι περισσότερον ἀπὸ βάθος δέκα διπλίτων. — ἐπ' αὐτοῖς] = κατόπιν αὐτῶν — πελτασταί. Οὕτως

έκαλοῦντο οἱ ἔχοντες μικρὰν καὶ ἐλαφρὰν κυκλοτερῆ ἀσπίδα, πέλτην καλουμένην.—πειροβόλοι] = σφενδονῆται.—συγνοὶ] = πολλοί.—αὐτόθεν] = ἐξ τοῦ Πειραιῶς.—Θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας] = ἀφ' οὗ διέταξε νὰ βάλωσι κάτω τὰς ἀσπίδας.—θέμενος] δηλ. τὴν ἀσπίδα.

§ 13. πολῖται] = συμπολίται.—στι εἰσι τῶν προσιώπων...., ἐδιάδειτε] = ὅτι ἐξ τῶν ἐπερχομένων οἱ μὲν ἔχοντες τὸ δεξιὸν κέρας εἶνε ἑκεῖνοι, τοὺς δποίους ὑμεῖς πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τρέψαντες εἰς φυγὴν κατεδιώξατε.—οὗτοι δὴ οἱ τριάκοντα] ἐνν. εἰσιν.—ἀπεσημανόντο] = κατεδίκαζον εἰς θάνατον.—παραγεγόνηται οὖ] = ἔχουσιν ἐλθεῖ ἐκεῖ οὗποι.—φόντο] ἐνν. παραγενέσθαι ὃν = ἐκεῖ οὗποι οὐδέποτε ἐφαντάζοντο δὴ ἡδύναντο νὰ ἔλθωσιν.—ἄσι ηγχόμεθα] ἐνν. παραγενέσθαι (ὑποχ. αὐτοὺς) = πάντοτε ηγχόμεθα νὰ ἔλθωσιν.

§ 14. καθέσταμεν] = ἔχομεν γείνει.—οὗ] = διότι.—ποτὲ] συνάπτεται τῷ συνελαμβανόμεθα.—καὶ διπινούντες... καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες] χρονικοχαὶ] = συνελαμβανόμεθά ποτε καὶ ἐνῷ ἐδειπνοῦμεν καὶ ἐνῷ ἐκοιμόμεθα καὶ ἐνῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ διετρίβομεν.—οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδὲ ἐπιδημούντες δρυγαδενόμεθα] = καὶ ὅχι μόνον ἐνῷ δὲ ἐπράττομεν καμμίαν ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ πόδες τούτοις ἐνῷ δὲν διετρίβομεν εἰς τὴν πατρίδα ἐξωριζόμεθα.—καὶ γὰρ ἐν εὐδίᾳ] = διότι καὶ ἐν καιρῷ καλοκαιρίας.—ὅταν ἐγχειρίδωμεν] = διὰ τῶν προσβάλλωμεν αὐτούς.—πολλῶν ὄντων ἐντιών] = εἰ καὶ πολλοὶ εἶνε οἱ ἔχθροι.—δλίγοις οὖσι τροπαῖα ἵστασθαι διδόσαι] = εἰς ήμᾶς, οἱ δποίοι εἴμεθα ὀλίγοι, ἐπιτρέπουσι (δηλ. οἱ θεοί) νὰ στήνωμεν τρόπαια.

§ 15. ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων] = ὑπεράνω τῶν τεταγμένων ἔμπροσθεν.—διὰ τὸ πρὸς ὅρθιον λέγαι] = διότι πορεύονται εἰς ἀνήφορον.—δύναντ' ἦν] = δυνάσθονται.—εἰς τὸ κάταπτες] = εἰς τὸν κατήφορον.—ἔξιζόμεθα αὐτῶν] = θὰ τοὺς φένσωμεν.

§ 16. καὶ φέτο μὲν ἄν τις] = καὶ εἰμποροῦσε μὲν κανεὶς νὰ νομίσῃ.—δειγήσειν] ἐνν. ήμῖν = ὅτι θὰ ἀνάγκη εἰς ήμᾶς νὰ μαχώμεθα ἐξ Ἱσης θέσεως ἐναντίον τῶν ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ παρατεταγμένων (δηλ. τῶν 30).—άμαρτήσεται οὐδεὶς ὅν γε μεστὴ ἡ ὁδός] = κανεὶς δὲν θὰ ἀποτύχῃ εἰς τὸ νὰ κτυπήσῃ τούτους, ἀπὸ τοὺς δποίους βεβαίως εἶνε γεμάτη ἡ ὁδός.—δραπετεύσουσιν] = θὰ κρύπτωνται.—ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν] = ὑποκάτω τῶν ἀσπίδων.—ἐναλλομένους] ἐνν. ήμᾶς = καὶ ἐφορμῶντες νὰ τοὺς ἀνατρέπωμεν. Τὸ ἀνατρέπειν ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἔξεσται.

§ 17. δπως ἔκαστος τις ἔσται συνείσεται] = τίνι τρόπῳ πᾶς τις θὰ ἔχῃ τὴν συναίσθησιν.—ἄν] κατηγορημ. μετοχ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ συνείσεται = ὅτι εἶνε ὁ κατ' ἔξοχὴν πρωταίτιος τῆς νίκης.—οἰς εἰσι] = εἰς ὅσους ὑπάρχουσι δηλ. παῖδες.—δητα] = ἀληθῶς.—οἱ ἄν ήμῶν τικήσαντες ἐπίδωσι] = δοσοὶ ἀπὸ ήμᾶς, ἀφ' οὗ νικήσωσι, ζήσωσι νὰ ἴδωσι.—τὴν πασῶν ἥδιστην ήμέραν] = τὴν γλυκυτάτην ἀπὸ ὅλας ήμέραν.—μνημείουν γὰρ... τεύξεται] = διότι κανεὶς, καὶ πλουσίοις ἄν εἶνε, δὲν θὰ τύχῃ τόσον λαμπτοῦ μνημείου — ἔξαρξω παιᾶν]

θὰ ἀρχ[σω]νὰ ψάλλω τὸ πολεμικὸν ἄσμα.—[Ἐνυάλιον]=τὸν θεὸν τοῦ πολέμου.—δμοθυμαδὸν]=μὲ μίαν ψυχήν.—ἀνθ' ὅν ὑβρίσθημεν]=δι' ὅτας ὑβρεῖς ὑπέστημεν.—τιμωρώμαθα]=ἄς ἔκδικώμεθα.

§ 18. μεταστραφεὶς]=στραφεὶς ὀπίσω.—ποὶν τῶν σφετέρων ἡ πέσοι τις ἡ τρωθεῖη]=προτοῦ ἡ φονευθῆ ἡ πληγωθῆ τις ἐκ τῶν ἴδικῶν των.—τοῦτο γένηται] δηλ. ὅταν φονευθῆ ἡ πληγωθῆ τις. — ἡγησόμεθα ἡμεῖς] ἀντὶ ἐγὼ (ὅ μάντις)=θὰ προπορευθῶμεν ἡμεῖς.—νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις] ἐνν. ἔμοι =θὰ νικήσητε δὲ σεῖς, ἂν ἀκολουθήτε ἐμὲ (τὸν μάντιν).

§ 19. καὶ οὐκ ἐγρεύσατο]=καὶ δὲν εἶπε φεύματα (δηλ. ὁ μάντις).—ῶσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος]=ῶσπαν νὰ ὀδηγεῖτο ὑπὸ μοίρας τινός.—ἐν τῇ διαβάσει]=ἐν τῇ γεφύρᾳ.—μέχρι τοῦ δμαλοῦ]=μέχρι τῆς πεδιάδος.—ἐσκύλευσαν]=ἀφήρεσαν τὰ δπλα τῶν φονευθέντων.—ὑποσπόνδους]=κατόπιν σπονδῶν.—προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο]=προσερχόμενοι, πλησιάζοντες πολλοὶ (τῶν συγκρουσθέντων) δ εἰς τὸν ἄλλον συνδιελέγοντο συναμεταξύ των. Ἡ δοτ. ἀλλήλοις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ προσιόντες καὶ εἰς τὸ διελέγοντο.

§ 20. δ τῶν μυστῶν κῆρυξ]=δ ἱεροχήρυξ. Μύσται: ἔκαλοῦντο οἱ μυσόμενοι τὰ μικρὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, τὰ δποῖα ἥγοντο ἐν Ἀθήναις καὶ Ἐλευσῖνι, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος, κατ' ἐνιαυτὸν πρὸς τιμὴν τῆς Περσεφόνης. Ἐπόπται δὲ καὶ ἔφοροι ἔκαλοῦντο οἱ μυσόμενοι τὰ μεγάλα Ἐλευσίνια μυστήρια, ἀτινα ἔτελοῦντο ἐν Ἐλευσῖνι πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς κόρης αὐτῆς Περσεφόνης. Οἱ τελοῦντες τὰ μυστήρια ἱερεῖς ἤσαν τέσσαρες, δ ἱεροφάντης, δ ἱεροχήρυξ, δ δαδοῦχος καὶ δ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, πάντες ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Εὔμολπιδῶν καὶ Κηρύκων.—εὐφωνος]=καλλίφωνος.—κατασιωπησάμενος]=ἄφ' οὗ ἐπέβαλε σιωπήν.—ἔξειλαντε] ἐνν. ἐκ τῆς πόλεως.—ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων] δηλ. τῶν Ἐλευσινῶν μυστηρίων.

§ 21. οὐδεστίας]=τῆς ἐκ γάμου συγγενείας.—έταιρειας]=φιλίας.—ἄμαρτάροντες] κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ παύσασθαι. — δλγον δεῖγμ]=σχεδόν.—ἐν δκω μηοἴ]=εἰς διάστημα ὀκτὼ μηνῶν (ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 404 π. Χ. μέχρι τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 403).—δέκα ἔτη] ἐννοεῖ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον (414—404).

§ 22. ἔξδν]=ἐν ᾧ ἦτο δυνατόν.—ἔχθιστον]=μισητότατον.—πόλεμον] δηλ. τὸν ἐμφύλιον.—τῶν. . . . ἀποθανόντων] γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ ἔστιν οὕς=τινάς.—πολλὰ κατεδακρύσαμεν]=διὰ μερικοὺς ἔχομεν χύσει δάκρυα πολλά. — διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν]=διότι πρὸς τούτοις ἤκουον τοιαῦτα (ἐκτὸς δηλ. τῆς ἥττης).

§ 23. δῆ]=δῶς ἔπόμενον, φυσικά. — ἐν τῷ συνεδρίῳ]=εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸν ὅποιον συνήδρευον.—διεφέροντο]=έφιλονείκουν. — ἐπεποιήκεοάν τι βιαιότερον]=εἰχον πράξει βιαλαν τινὰ πρᾶξιν.—καὶ ἔφοβοῦντο]=καὶ διὰ τοῦτο ἔφοβοῦντο (διότι εἰχον πράξει x. λ. π.). — ἐντόρως]=μὲ δλας των τὰς δυνάμεις.—καθυγίεσθαι]=νὰ ὑποχωρῶσιν.—ἀνελογίζοντο]=έσκεπτοντο. —

ως οὐδὲν δέοντο τούτων τῶν κακῶν] = ὅτι οὐδόλως εἶχον ἀνάγκην τούτων τῶν κακῶν. — οὐδὲν ἔφασαν καρῆναι] = ἔφασαν οὐ καρῆναι = ἐλεγον ὅτι δὲν πρέπει. — τὸ τελευταῖον] = ἐπὶ τέλους. — ἐκείνους] δηλ. τοὺς 30.

§ 24. Ἐλευσινάδε] = εἰς Ἐλευσινα. — τῶν ἐν ἄστει] δηλ. τῶν τρισχιλίων. Εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐπεμέλοντο = οἱ δέκα (τούτεστιν οἱ νέοι ἀρχοντες) ἐφρόντιζον περὶ τῶν ἐν ἄστει. — ἐξειλένθευσθον] = ἐκοιμώντο ἔξω. — ἐφάδεινον] = περιεπόλουν. — τὸ ἀφ' ἐσπέρας] = τὸν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας μέχρι τοῦ ὅρθρου χρόνον — τὸ πρὸς ὅρθρον] = τὸν ἀπὸ τοῦ ὅρθρου καὶ ἔξης χρόνον. — μὴ ἐπεισπέσσοιεν] = μήπως ἡθελον ἐπιτεθῇ αἰφνιδίως κατ' αὐτῶν.

§ 25. οἱ δὲ δῆλοι. οἱ ἐν Πειραιῶς μετὰ τοῦ Θρασυβούλου. — παντοδαποί] = ἀπὸ διάφορα μέρη. — οἰσώνα] = ἔξ οἰσών (λυγαριάς). — ἐλευκοῦντο] = τὰ ἔχωμάτιζον μὲν χρῶμα λευκόν. — πρὶν δέκα ἡμέρας γενέσθαι] = πρὶν ἡ παρέλθωσι δέκα ἡμέραι. — πιστὰ δόντες.... λοιστέλειαν ἐσεοθαι] = ἀφ' οὗ ἐδοσαν ἐνόρκους διαβεβαιώσεις, ὅτι ἡν ὑπῆρχε λοιστόλεια εἰς ἐκείνους, οὔτινες ἡθελον συμπολεμήσει μαζὶ μὲν αὐτοὺς (δηλ. τοὺς ἐν Πειραιῶς), καὶ ἂν ἡθελον εἶναι ξένοι. 'Ισοτελεῖς ἐλέγοντο οἱ ἐν Ἀθήναις ξένοι (μέτοικοι), ὅταν ἀπῆλαυν τῶν αὐτῶν τοῖς πολίταις προνομιῶν. — ἐξησον] = ἐξηρχοντο (οἱ ἐν Πειραιῶς δηλαδή). — γυμνήτες] = ψιλοί. — ωσει] = περίου προνομάς] = ἐπιδρομάς. ~ δπωραν] = δπωρικά.

§ 26. ἔστιν ὅτε] = ἐνίστε. — ἐχειροῦντο] = συνελάμβανον. — ἐκακούγοντι] = ἔβλαπτον. — περιέτυχον τῶν Αἰξωνέων τοιού] = συνήγνησαν μερικούς ἐκ τῶν Αἰξωνέων. Αἰξωνεῖς ήσαν οἱ ἐκ τοῦ δῆμου Αἰξώνης. — δὲν τὰ ἐπιτήδεια] = διὰ νὰ προμηθευθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. — πολλὰ λιτανεύοντας] = ἂν καὶ ἔκαμπνον πολλὰς λιτανείας (παραχλήσεις). — καὶ πολλῶν γαλεπᾶς φερόντων ἵπτεσθαι] = καὶ ἂν καὶ πολλοὶ ἵπτεις ἥγανάκτουν.

§ 27. ἐπ' ἄγρον] = εἰς τὸν ἄγρον. — καὶ γάρ ἡδη μέγα ἐφρόνουν] = καὶ διότε τώρα πλέον ἐμεγαλωφόρον δηλ. οἱ ἐν Πειραιεῖ — εἰ δὲ δεῖ εἴπειν] = ἐννοεῖται ἡ ἀπόδοσις ἐρ. — ἐπει ἔγρω] = ἀφ' οὗ ἔμαθεν. — ἐκ Λυκείου] τὸ Λύκειον ἦτο ἐν ἐκ τῶν τριῶν γυμνασίων τῶν Ἀθηνῶν, κείμενον παρὰ τὸν Ιλισόν καὶ ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λύκειον Ἀπόλλωνα. 'Ἐν αὐτῷ δὲ ἐδίδασκεν δὲ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ περιπατητικοὶ φιλόσοφοι. 'Ἐκ τούτου σήμερον ὄνομάζονται πολλὰ ἔκποιδευτήρια λύκεια. Τὸ σὸνομα τοῦτο σχηματίζεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς βίζης ἐξ ἡς τά: λυκ-αυγές, λύχν-ος, ἀμφιλύκη, Λυκαθητός, λευκός· ἐκ τῆς βίζης δηλαδή λυκ-, Λατιν. luctus = φῶς. 'Οθεν Λύκειον = τόπος διόθεν ἐκπέμπεται φῶς. — ζεύγη] = ἀμάξιας συρομένας ὑπὸ δύο ζύφων. — ἀμαξιάνος λίθους] = λίθους οἱ δύοιοι δύνανται νὰ μεταχομίζωνται ὑπὸ ἀμάξης. — πράγματα] = ἐμπόδια, ἐνοχλήσεις.

§ 28. πεμπόντων... κελευστῶν] γρον. μετοχ] = ἐν ᾧ δὲ ἔστελλον... διέτασσον. — τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ] δηλαδή τῶν τρισχιλίων. — ως ἀφεσηκότος τοῦ δῆμου] = διότι δὲ δῆμος (οἱ δημοκρατικοὶ) εἴχεν ἀποστατήσει. — λογισάμενος]

=σκεψθείς.—αὐτοῖς] = τοῖς πρέσβεσι.—τάλαντα] τὸ Ἀττικὸν τάλαντον εἶχεν ὀξίαν ἔξι χιλιάδων δραχμῶν.—ναυαρχοῦντα] = ναύαρχον.

§ 29. αὐτὸς] δι Λύσανδρος.—μέγα ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ] = ἐμεγαλοφρόνουν διὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Λ.—οὕτω προχωρούντων] δηλ. τῶν πραγμάτων = ἐνῷ δὲ τὰ πράγματα τοιουτοτρόπως ἐπήγανταν καλά.—εἰ..εὐδοκιμῆσοι, ἅμα δὲ ποιήσοιτο] = ἄν, κατορθώσας ταῦτα, ὃφ' ἐνὸς μὲν ἥθελεν εὐδοκιμῆσει, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἥθελε καταστῆσει τὰς Ἀθήνας ιδικάς του (διότι θὰ κατελάμβανεν αὐτὰς ὡς ἀρμοστής).—ἔξαγεν φρονράν] = ἔξηγαγε στρατὸν διὰ φρουρὰν τοῦ Πειραιῶς.

§ 30. δι τὸν νομίζοιεν εὐορκεῖν ἂν στρατευόμενοι] = διτὶ ἐνόμιζον, διτὶ δὲν ἥθελον φυλάττει τοὺς δρόκους, ἐὰν ἥθελον ἔκστρατεύει.—παράσπονδον] = ἐναγτίον τῶν σπονδῶν.—δτι] = διότι.—οἰκεῖαν] = ιδικήν των.—ἐν τῷ Ἀλιπέδῳ] ἐν τῇ παραθαλασσιᾳ πεδιάδι τῇ μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς κειμένῃ, τῷ σημερινῷ Νέῳ Φαλήρῳ ως καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν τόποις.

§ 31. ἀπέντω ἐπὶ τὰ ἁπατῶν] = νὰ πορευθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας των.—ὅσον ἀπὸ βοῆς ἐνεκαὶ] = ἀπλῶς διὰ βοῆγ, κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον, γιὰ τὸν τύπο, γιὰ τὰ μάτια.—οὐδὲν πράξας] = διότι οὐδὲν κατώρθωσε.—μόρας] = μοίρας. Ἡ μόρα ἥτο τημῆμα στρατοῦ ἀποτελούμενον ἐκ 400—500 ἀνδρῶν.—ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμένα] = εἰς τὸν ἀτάραχον λιμένα. Οὗτος εἶνε μέρος τοῦ μεγάλου λιμένος τοῦ Πειραιῶς (δι νῦν καλούμενος Αἴμινη παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου).—πῆ] = πού.—εὐπατειχιστότατος] = εὐχολώτατα δυνάμενος νὰ ἀποτειχισθῇ, νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τείχους.

§ 32. πράγματα παρεῖχον] = ἡνῶχλουν.—ἀχθεοθεῖς] = ἀγανακτήσας.—ἔλαιν] ἐνεστὼς = ἐλαύνειν = νὰ δρμήσωσιν.—ἐνέντας] = ἀφ' οὐδὲν ἀφῆσουν ἐλευθέρους τοὺς χαλινὸὺς τῶν ἵππων.—τὰ δέκα ἀφ' ἥβης] = οἱ διανύοντες τὰ δέκα στρατεύσιμα ἐτῇ ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας των, ἤτοι οἱ ἀπὸ εἰκοσὶ μέχρι τριάκοντα ἐτῶν.—ἔγγυς] = περίπου.—Πειραιοῦ] = ἐν Πειραιεῖ. Εἶνε δὲ ἐπίρρημα τοπικόν, λειψανὸν τῆς τοπικῆς πτώσεως (πρβλ. Μεγαροί, οἴκοι, Ἰσθμοί).—θέατρον] ἔκειτο ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Μουνιχίας.

§ 33. ἐκεῖ] εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ θέατρον.—ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι] = κατὰ τύχην ἐξωπλίζοντο.—τῶν ἐκ Πειραιᾶς] ἔνν. ἐλθόντων ἢ συλλεγέντων.—ἥκοντις, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων] σχῆμα ἀσύνδετον πάθος καὶ ζωηρότητα δηλοῦν.—ἀνεχώρουν] = ὑπεχώρουν.—ἐπὶ πόδα] = μὲ μέτωπον πρὸς αὐτούς, χωρὶς νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα.—ἐν τούτῳ] = ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ — ἐπέκειντο] = ἐπειτίθεντο.—ἐνταῦθα] = τότε.—ἀποθήσοι] = ἐφονεύθη.—ἄμφω πολεμάρχω] = καὶ οἱ δύο πολέμαρχοι. Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ διοικηταὶ τῶν μορῶν.—ἐν Καραμεικῷ] δι Κεραμεικὸς ἥτο δῆμος εἰς τὸ ΒΔ μέρος τῶν Ἀθηνῶν (ἐπὶ τῆς δδοὺ τῆς φερούσης εἰς Ἀχαράνειαν καὶ διου νῦν ἡ Ἄγια Τριάς), διηρέθη δὲ ἔνεκα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τείχους εἰς ἔσω καὶ ἔξω Κεραμεικόν.
Ἐνταῦθα ἐννοεῖται δ ἔξω Κεραμεικὸς ἔνθα ἐθάπτοντο δημοσιά πόδη τῆς πό-

λεως οι ἐν πολέμῳ πίπτοντες. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο εὑρέθησαν σήμερον οὐκ ὀλίγοι τάφοι.

§ 34. ταχὺ] = ταχέως.—πρὸς τὸν Ἀλῶν] αἱ Ἀλαὶ ἡσαν δύο δῆμοι τῆς Ἀττικῆς, δὲ μὲν πλησίον τοῦ Μαραθῶνος ('Ἀλαὶ Ἀραφηνίδες), δὲ παράλιος πρὸς νότον τοῦ Φαλήρου ἐν Πειραιεῖ ('Ἀλαὶ Αἰξωνίδες).—ἐπ' ὄκτῳ] = εἰς βάθος ὄκτῳ ἀνδρῶν.—ἀναχωρήσας] = ὑποχωρήσας.—δύον] = περίπου.—ἐπιχωρεῖν πρὸς διαυτὸν] = νὰ ἔλθωσι πλησίον του.—συνταξάμενος παντελῶς βαθεῖαν τὴν φάλαγγα] = ἀφ' οὗ ἐταχτοποίησε τὴν φάλαγγα, ὥστε νὰ γενηῇ ἐντελῶς βαθεῖα, ὥστε νὰ ἔχῃ πολὺ βάθος καὶ ὀλίγον πλάτος.—εἰς χεῖρας ἀδεξαντο] = συνεπλάκησαν.—ἐνέκλιναν] = ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

§ 35. ὁς] = οὐτως.—ἐδίδασκε...ἔφρόους] = ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ νὰ στέλλωσι πρὸς τὸν ἑαυτὸν του καὶ πρὸς τοὺς παρόντας ἐφόρους πρέσβεις, οἱ δοποῖοι νὰ λέγωσι τοιαῦτα, δοποῖα πρέπει.—διλοτη] = προσεπάθει νὰ διαιρέσῃ.—πρὸς σφᾶς] = πρὸς ἑαυτοὺς δηλ., πρὸς ἑαυτὸν τὸν Παυσανίαν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους.—κοινῇ] = ἀπὸ κοινοῦ.

§ 36. συνήκουεν] = ἤκουε μὲ τὸν Παυσανίαν.—ῶσπερ νομίζεται] = καθὼς εἶνε νόμος.—τῆς μετὰ Παυσανίου γνώμης ὅντες] = ἔχοντες τὴν αὐτὴν γνώμην μὲ τὸν Παυσανίαν παρὰ μὲ τὸν Δύσανδρον.—ἔχοντας τὰς σπονδάς] = μὲ τοὺς δρους τῶν συνθηκῶν.—τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἄστει ιδιώτας] = τοὺς ἀπλοῦς πολίτας τοὺς ἐλθόντας ἐκ τῶν ἐν ἄστει εὑρισκομένων.—Μέλητοι] τὸν γνωστὸν κατήγορον τοῦ Σωκράτους.

§ 37. ὥχοντο] = ἐνν. ἀπιόντες] = εἶχον ἀναγωρήσει.—ἔπειπον] δηλ., πρέσβεις.—δὴ] = τότε πλέον.—οἱ ἀπὸ κοινοῦ] οἱ δέκα δηλ., οἱ διευθύνοντες ἐν Ἀθήναις τὰ κοινά.—χρῆσθαι] = ἐνν. αὐτοῖς] = νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται δύως θέλουν.—δι, τι βούλονται] εἶνε σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ χρῆσθαι: = ἦν τινα χρῆσιν βούλονται:—ἀξιοῦ ἔφασαν] = ἐλεγον ὅτι ἀπαιτοῦσιν, ὅτι ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν.—παραδιδόναι] = ἔχεται τοῦ ἀξιοῦ.

§ 38. οἱ ἔκκλητοι] οὕτως ὀνομάζετο ἐν Σπάρτῃ ἡ ἔκκλησία καὶ φανεταῖ, ὅτι ἡτο ἡ αὐτὴ τῇ λεγομένῃ ἄλλως μικρῷ ἔκκλησίᾳ, ἥτις ἀπετελεῖτο ἐξ ἀρχαίων πολιτῶν ἀρχόντων τε καὶ ιδιωτῶν. Συνήρχετο δὲ ἐκτάχτως καὶ διετήρει ἀγρύπνως τὸ ἀρχαῖον πολίτευμα κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ.—ἐπέταξαν] = διέταξαν.—διαλλάξαι] = νὰ συμφιλιώσωσι τὰ διαμαχόμενα μέρη.—δηγὸν δύναντο] = δύως δύνανται:—ἐφ' φτε] = μὲ τὸν δρόν.—τῶν ἐξ ἄστεως] γεν. διαιρετικὴ ἐκ τοῦ τινες] = ἐκ τῶν ἐξ ἄστεως δηλ., ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις τοισχιλιῶν.—αὐτοῖς] δηλ., τοῖς πεντεκαθέκα καὶ τῷ Παυσανίᾳ.

§ 39. διῆκε] = διέλυσε. 'Αόρ. τοῦ διῆκμι.

§ 40. ἔνθα] = τότε.—γνῶναι ὑμᾶς αὐτὸν] = νὰ γνωρίσητε τὸν ἑαυτὸν σας.—μάλιστα δ' ἀν γνόητε] ἐνν. ὑμᾶς αὐτὸν] = πρὸ πάντων δὲ δύνασθε νὰ γνωρίσητε τὸν ἑαυτὸν σας.—ἐπὶ τίνι διαν μέγα φρονητέον] = διὰ τί πρέπει σεῖς νὰ μεγαλοφρονήτε.—δικαιότεροι] ἐνν. ἡμῶν.—ἄν] = ἀν καὶ εἶνε.—πολλὰ καὶ

εἰσχρά] = πολλὰ αἰσχρά.—δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει] = οὐδόλως μετέχετε δικαιοσύνης.

§ 41. καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις . . . πρὸς ἄλλήλους] = καὶ τίς καλυτέρα κρίσις τούτου (ποιὸς δηλ. εἶνε ἀνδρειότερος) εἴμπορεῖ νὰ γείνη παρὰ ἡ κρίσις πῶς ἐπολεμήσαμεν συγαμεταξύ μας, καὶ πῶς εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνῃ καλύτερον τοῦτο παρὰ ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐπολεμήσαμεν κλπ.—*γνώμη] = κατὰ τὸ φρόνημα.—ἔχοντες] = ἂν καὶ ἔχητε.—περιεληφθεῖ] = ἔχετε ἐλθεῖ εἰς ἀμηχανίαν.—δῆ] = βεβαίως.—πᾶς] ἐνν. οἵεσθε μέγα φρονητέον ἐπὶ τούτοις. — οἱ γε] οἱ δποῖοι, δηλ. οἱ Λαχεδαιμόνιοι.—κλοιός] κλοιός, ίνε σιδηροῦς δεσμός περὶ τὴν λαιμὸν τοῦ χυνδὸς (χαλκᾶς).—παραδιδόσαιν] ὑποκ. οἱ ἄνθρωποι.—οἴχονται ἀπιόντες] = ἔφυγον ἀμέσως, φύγανε καὶ πᾶνε.*

§ 42. *ὅμας] δηλ. τοὺς ἐν Πειραιεῖ.—ῶν] γεν. διαιρ. ἐκ τοῦ οὐδενὸς = τούτων, ἦ.—ἀνέστησε] = διέλυσε.*

§ 43. *ἀρχὰς καταστησάμενοι] = ἀφ' οὗ ἔξελεξαν ἀρχοντας — ἐπολιτεύοντο] = ἔζων ἐν ἐλευθέρᾳ πολιτεύει.—ξένους μισθοῦσθαι] = ὅτι ἐλάμβανον ἐπὶ μισθῷ μισθοφόρους.—Ἐλευσῖν] = ἐν Ἐλευσῖνι.—ἀναγκαῖους] = συγγενεῖς.—ἡ μὴν] = ὅντως, βεβαίως.—ἔτι καὶ νῦν] = ἀκόμη μέχρι σήμερον. — ἐμμένει τοῖς ὅρκοις] = μένει πιστὸς εἰς τοὺς ὅρκους.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

§ 1. *Πατρός*]=έκ πατρός, ἀπὸ πατέρα. ‘Η γενικὴ εἶνε κατηγορηματικὴ καὶ δηλοῖ τὴν καταγωγήν, δύως καὶ αἱ γενικαὶ γένους. . . . μητρὸς (παρβλ. καὶ Ἀνάθ. 1,1,1. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παιδεῖς).—*Κῦρος λέγεται γενέσθαι*]=λέγεται διτὶ ἐγεννήθη. Εἶνε δὲ ἡ σύνταξις προσωπικὴ ἀντὶ ἀπροσώπου Κύρου λέγεται γενέσθαι.—*Καρβύνον*] οὗτος ἦτο διποτελῆς ἡγεμῶν τοῦ βασιλέως τῆς Μηδίας Ἀσταράγους, τοῦ ὄποιου ἐνυμφεύθη καὶ τὴν θυγατέρα Μανδάνην, ἐξ οἵς ἐγένενης Κύρον τὸν μέγαν.—*Περσέων*] δι Περσεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Διδές καὶ τῆς Δανάης, ἔγγονος τοῦ Ἀχρισοῦ. ‘Γὰρ τούτου ἐρρίφθη μετὰ τῆς μητρός του ἐντὸς κιτρης εἰς τὴν θάλασσαν, ἵς τὰ κύματα ἔφεραν αὐτὸν εἰς τὴν νῆσον Σέριφον. Ἐκεὶ ἐβασίλευεν διὰδελφός του Πολυδεύχης, δοτις, ἵνα ἀπομακρύνῃ αὐτὸν τῆς Δανάης, τὴν ὄποιαν ἤθελε νὰ κατέχῃ μόνος, τὸν διέταξεν, διτὲ ἥλικιούθη, νὰ τῷ φέρῃ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος. Τότε δι Περσεύς, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἐρμοῦ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, μετέθη εἰς τὸν ὥκεανδρον καὶ ἔκοψε διὰ δρεπάνου τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος Μεδούσης, ἐκ τοῦ ῥέοντος αἷματος τῆς δοπιας ἀνεπήδησεν δι πτερωτὸς ἵππος Πήγασος. ‘Η κεφαλὴ αὕτη εἶχε τὴν ἴδιατητα νὰ ἀποδιδώνη πάντα, δοτις ἤθελεν ἀτενίσει αὐτήν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀφ’ οὗ ἤλθεν δι Περσεὺς εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Αἰθιοπίας, ἔσπεσεν ἐκεὶ ἀπὸ θαλασσίου κήπους τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Κηφέως Ἀνδρομέδαν, ητις εἶχε διφθῆρά ὡς βορὰ αὐτοῦ, δειξας τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Νυμφεύθεις δὲ τὴν Ἀνδρομέδαν, ἐγέννησε τὸν Πέρσην, ἐξ οὗ λέγεται, διτὶ κατάγονται οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν.—*αλήγονται*]=δονομάζονται.—*διολογεῖται*]=εἶνε βέβαιον.—*φύγαι*]=διτὶ ἐκ φύσεως ἐγένετο.—λέγεται καὶ ἀδεται]=ἀναφέρεται εἰς διηγήματα (πεζὸν λόγον) καὶ εἰς ὁδάς, εἰς ἄσματα. —*εἰδος*]=αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς=ώς πρὸς τὴν μορφήν, κατὰ τὴν μορφήν.—*κάλλιστος*]=δραιάτατος.—*ώστε πάντα πόνον ἀνατλῆναι*]=ώστε νὰ ὑποφέρῃ πόντα πόνον.—*τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἔνεκα*]=διὰ νὰ ἐπαινῆται.

§ 2. *φύσιν*]=φυσικὰ προτερήματα.—*ἔχων διαμημονεύειαι*]=ἀναφέρεται διτὶ εἶχεν.—*γε μὴν*]=δέ.—*ἐν Περσῶν νόμοις*]=διὰ τῶν νόμων τῶν Περσῶν. —*δοκοῦσι*]=θεωροῦνται. —*οὗτοι δὲ ἀρχονται*]=οὗτοι δὲ οἱ νόμοι θεωροῦνται διτὶ κάμνουσιν ἀρχὴν νὰ φροντίζωσι περὶ τοῦ κοινοῦ καλοῦ οὐχὶ ἀπὸ ἐκεὶ βέβαια διόδεν, οὐχὶ βέβαιως καθὼς εἰς τὰς πλείστας πόλεις κάμνουσιν

ἀρχὴν νὰ φροντίζωσι.—γάρ] = δηλαδή.—ἀφεῖσαι] χρον. μετοχὴ = ἀφ' οὐ ἀφῆ-
καν. Τὸ δῆμα ἀφίημι.—διάγειν] = νὰ περνῶσι τὴν ζωὴν των.—ἐπειτα] μετὰ
τὴν ἐπιδειχθεῖσαν δῆλον διτὶ ἀμέλειαν, ητοι ἀφ' οὐ τοὺς ἀφῆκαν νὰ ζῶσιν
ὅπως θέλουσιν, ἐπειτα.—βίᾳ] = διὰ τῆς βίας, βιαλως. — διν μὴ δίκαιον] ἐνν.
ἔστι παίειν = νὰ μὴ κτυπῶσιν ἔκεινον, τὸν δόποιον δὲν εἶνε δίκαιον νὰ κτυπῶ-
σι. — ζημιὰν ἐπέθεσαν] γνωμικὸς ἀδρίστος = συνήθως ἐπιβάλλουσι τιμωρίαν.

§ 3. προλαβόντες] τροπ. μετ. = ἐκ τῶν προτέρων. Οἱ Περσικοὶ δηλ. νόμοι προλαμβάνουσι: τὰ ἐγχλήματα, δπως οἱ Σπαρτιατικοὶ καὶ οἱ Κρητικοὶ.—τὴν ἀρχὴν] = εὖθις ἔξ ἀρχῆς, πρὶν δηλ. ἡλικιωθῆ καὶ ἐγχληματήσῃ δ πολίτες. Δυ-
νάμεια ὅμως τὴν αἰτιατικὴν ταύτην ἀρχὴν, τὴν ἐπιρηματικῶς λαμβανομέ-
νην, νὰ ἔξηγήσωμεν διὰ τοῦ μηδαμῶς, μηδόλως, ὡς κειμένην μετ' ἀρνήσεως.
—ὅπως. . . . ἐσονται] πλαγία ἐρώτησης ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐπιμελόμενοι =
τίνι τρόπῳ δλως διόλου νὰ μὴ εἶνε τοιοῦτοι.—οἱο ἐφίεσθαι] = ὥστε νὰ εἶνε
ἐπιρρεπεῖς, ὥστε νὰ ἐπιθυμῶσιν. — ἔστιν ἀντοῖς] = ἔχουσιν αὐτοῖς. Τὸ αὐτοῖς
εἶνε δοτικὴ προσωπικὴ εἰς τὸ ἔστιν.—ἐλευθέρα] κατηγορούμενον, ἀγορὰ ἐλευ-
θέρα, τόπος πρωρισμένος πρὸς συνάθροισιν τῶν ἐλευθέρων.—βασιλεία] = ἀνά-
κτορα.—ἀρχεῖα] = κτίρια τῶν ἀρχῶν, δημόσια, ἐν οἷς ἡσαν οἱ λοιποὶ ἄρχον-
τες.—ἐγενέθεν] = ἐκ τῆς ἀγορᾶς.—ῶνα] = ὁψώνια.—οἱ ἀγοραῖοι] δηλ. οἱ πω-
λοῦντες καὶ οἱ ἀγοράζοντες.—ἀπειροκαλλι] = βαναυσότητες, ἀγροικίαι.—ἀπε-
λήλαγται] = ἔχουσιν ἀπομακρυνθῆ. Τὸ δῆμα ἀπελαύνομαι.—τύρη] = ὄχλοσοή,
ταραχή, θύρωσος, τέτταρα μέρη] = εἰς τέσσαραμέρη.—παισὶν.. . . ἐφήβοις... τελείους ἀν-
δράσιν... τοῖς γεγονόσι] δοτικαὶ χαριστικαὶ = διὰ τοὺς παιδας... διὰ τοὺς ἐφή-
βους... διὰ τοὺς τελείους ἄνδρας... διὰ τοὺς ὑπερβάντας τὴν στρατεύσιμον ἡλι-
κιαν. Παΐδας καλεῖ τοὺς μέχρι 16 ή 17 ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως των. Ἐφή-
βους τοὺς ἀπὸ 17—28. Τελείους δὲ ἄνδρας τοὺς ἀπὸ 28—53 ἔτους. Παρὰ τοῖς
Πέρσαις στρατεύσιμα ἔτη ἡσαν τὰ ἀπὸ τοῦ 28—53 ἔτους. § 4. νόμοι] = ἔνεκα
νόμου.—εἰς τὰς ἐαυτῶν χώρας] = εἰς τὰς θέσεις των.—ἔκαστοι] = οἱ ἀποτελούν-
τες ἔκαστην τῶν τεσσάρων ἡλικιῶν. 'Ἐπεξήγησις τούτου εἶνε τά: οἱ μὲν
παιδες... τέλειοι ἄνδρες... γεραίτεροι. — ἡτοὶ δὲ ἔκαστην προχωρῆ] ἐνν. παρεῖ-
ναι = δταν εἰς ἔκαστον εἶνε κατάλληλον, εὔχολον νὰ παρευρίσκηται.—ἐν ταῖς
τεταγμέναις ἡμέραις] ἐνν. ή δοτικὴ νόμωψ = εἰς τὰς ἡμέρας τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου
ώρισμένας.— καὶ οἰμῶνται] δ καὶ ἐπιδοτικός, δηλ. δχ μόνον διημερεύουσιν,
ἄλλα καὶ κοιμῶνται.—σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὄπλοις] ταῦτα ἡσαν τόξον, κοπίς
ἢ σάγαρος, γέρρον καὶ παλτά δύο.— πλὴν τῶν γεγαμηκότων] = ἐκτὸς τῶν ἐγ-
γάμων.— ἐπιζητοῦνται] = ζητοῦνται ἐπιμόνως, ὥστε νὰ εἶνε παρόντες.—ἢν
μὴ προροηθῇ] = ἢν δὲν προλεχθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ εἶνε παρόντες.— καλὸν] ἐνν.
ἔστιν = οὔτε εἶνε καλὸν νὰ εἶνε ἀπόντες.

§ 5. ἐφ' ἔκάστῳ] = ἐπι ἐνδὸς ἔκαστου.— δώδεκα φυλὰς διῆρηνται] = δώδεκα
φυλαὶ ἐγένοντο διὰ τῆς διαιρέσεως, δώδεκα εἶνε.— ἐπὶ τοῖς παισὶν] ἡ ἐπὶ

μετὰ δοτικῆς δηλοῖ ἐπιστασίαν = ἐπιστάται, ἀρχοντες τῶν παλῶν. — οἵημένοι εἰσὶ = ἔχουσιν ἔχλεγῆ. Τὸ δῆμα αἱροῦμαι: ὡς μέσον = ἔχλέγω, ὡς παθ. ἔχλέγομαι. — οἱ ἄνδροι δοκῶσι = δοσοι ἥθελον φανῆ. — ἀποδεικνύναι] ἐνν. ἀν = διτι δύνανται: νὰ καταστήσωσι. — μάλιστα] = πρὸ πάντων. — τεταγμένα] = ὀρισμένα ὑπὸ τοῦ νόμου. — ποιοῦντας] κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ παρέχειν = ἀποδεικνύναι. — τῆς μεγίστης] = τῆς ἀνωτάτης. — προστάται] = ἐπιτηρηταῖ. — ὅπως... ἀποτελῶσιν] = διὰ νὰ... ἔκτελῶσιν ἐντελῶς. — ἢ δὲ... προστέκταται] = δοσα δὲ... ἔχουσι προσταχθῆ ὑπὸ τοῦ νόμου. — ἦ] ἐνν. διδῷ = τίνι τρόπῳ. — ὡς ἀν βέτιστοι εἰεν] πλαγία ἐρώτησις = πῶς δύνανται νὰ εἶνε ἔριστοι.

§ 6. διδασκαλεῖα] = σχολεῖα. — διάγονοι μανθάνοντες] = διαρκῶς μανθάνουσι. — ἐπὶ τοῦτο] = διὰ τοῦτο, τὸ νὰ μανθάνωσι δηλ. τὴν δικαιοσύνην. — παρ' ἡμῖν] δηλ. τοῖς Ἑλλήσιν. — μαθηθόμενοι] τελικὴ μετοχὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἔρχονται = λέγουσιν διτι ἔρχονται μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μάθωσι γράμματα. — αὐτοῖς] δοτικὴ χαριστικὴ = χάριν αὐτῶν. — γίγνεται γάρ δῆ] = διότι βεβαίως συμβαίνουσι. — καὶ παισὶ] = καὶ εἰς τοὺς παιδεῖς. — ἐγκλήματα] = καταγγελίαι, κατηγορίαι. — κλοπῆς... ἀρπαγῆς... βλασ... ἀπάτης... κακολογίας καὶ ἄλλων] γενικαὶ τῆς αἰτίας, διὰ κλοπὴν χλπ. — οἴων δῆ εἰκός] = δηοίων κακουργημάτων βεβαίως εἶνε ἐπόμενον νὰ γίγνωνται καταγγελίαι. — τούτων τι ἀδικοῦντας] = διτι πράττουσιν ἀδίκιαν τινὰ ἐκ τούτων. — τιμωροῦνται... κολάζουσι] τιμωροῦμαι = ἐπιβάλλω τιμωρίαν εἰς τινὰ δι' ἐκδίκησιν. κολάζω = ἐπιβάλλω τιμωρίαν πρὸς σωφρονισμόν. Ἡ διαφορὰ δημως αὕτη τῶν δύο τούτων δημάτων σπανίως διαφύλαττεται.

§ 7. ἀδίκως ἐγκαλοῦντα] = διτι ἀδίκως καταμηνύει, καταγγέλλει. — ἐγκλήματος] γενικὴ τῆς αἰτίας = διὰ τὴν καταγγελίαν. — δικάζονται ἥκιστα] = σπανιώτατα, οὐδόλως δικάζονται. — ἀχαριστίας] γενικὴ τῆς αἰτίας ἐπεξηγοῦσα τὴν γενικὴν ἐγκλήματος. — δη ἄν γνῶσι] = ὅποιον ἥθελον ἐννοήσει. — χάριν] = εὐεργεσίαν. — ἰσχυρῶς] = αὐστηρῶς. — περὶ θεούς ἄν ἀμελῶς ἔχειν καὶ...] = διτι δύνανται κατ' ἔξοχὴν νὰ ἀμελῶσι καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ... — καὶ γάρ] = καὶ πράγματι. — αὕτῃ] δηλ. ἡ ἀχαριστία. — ἥγεμὼν] = δδηγός.

§ 8. σωφροσύνη] = ἐγχράτειαν τῶν ἐπιθυμιῶν. — μέγα συμβάλλεται] = μεγάλως συντελεῖ. — εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς δτι... δρῶσι... διάγοντας] τὸ σωφρονεῖν εἶνε ἀντικείμενον τοῦ μανθάνειν, ἡ δὲ πρότασις « δτι... δρῶσι » εἶνε ὑποκείμενον τοῦ συμβάλλεται = μεγάλως συντελεῖ εἰς τὸ νὰ μανθάνωσι νὰ εἶνε ἐγχράτεις τὸ διτι βλέπουσιν, διτι οἱ πρεσβύτεροι καθ' ἔκαστην ἡμέραν διέρχονται τὸν καιρὸν μὲ ἐγχράτειαν. — ἰσχυρῶς] = παρὰ πολὺ. — γαστρὸς] = φαγητοῦ, τροφῆς. — οὐ πρόσθεν ἀπίστωται] = πρόσθεν οὐκ ἀπίστωται = διτι δὲν ἀπέρχονται πρότερον. — ἀφδῶιν] δηλ. αὐτούς — σιτοῦνται] = τρώγουσι. — σημιήσωσι] = δῶσωσι σημεῖον, διατάξωσι. — φέρονται οἰκοδεν σιτού μὲν ἀρτον, δψον δὲ κάρδαμον] τὰ σῖτον — δψον εἶναι κατηγορούμενα = φέρουσι μεθ' ἔαυτῶν ἐκ τῆς οἰκίας των ὡς τροφὴν μὲν ἀρτον, ὡς προσφάγιου

δὲ κάρδαμον. Σίτος εἶνε οὐ μόνον ὁ κυρίως σῖτος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄρτος καὶ ἐν γένει πᾶσα τροφή.—πιεῖν δὲ] =διὰ νὰ πίωσι δέ.—κάθωσα] =ποτηρίον.—ώς...ἀρύσσασθαι] =διὰ νὰ ἀντλήσωσιν βδωρ.—ἀπὸ γενεᾶς] =ἀπὸ γεννήσεως.—ἐκ τούτου] =μετὰ ταῦτα.—εἰς τὸν ἀργῆβοντας ἔξερχοντα] βραχυλογία=έξερχόμενοι ἐκ πατῶν εἰσέρχονται εἰς τοὺς ἐφήβους.

§ 9. Ἀφ' οὐ δὲ ἐκ πατῶν ἔξελθωσι] =ἀφ' ὅτου ἐκ τῆς παιδεικῆς ἡλικίας ἔξελθωσι.—καὶ φυλακῆς ἔνεκα τῆς πάλεως καὶ σωφροσύνης] =καὶ διὰ νὰ φυλάττωσι τὴν πόλιν καὶ διὰ νὰ ζῶσι μὲν ἐγκράτειαν.—μάλιστα ἐπιμελεῖας δεῖσθαι] =ὅτι εἰπέρ τις καὶ ἄλλη, περισσότερον ἀπὸ τὰς ἄλλας ἡλικίας ἔχει ἀνάγκην φροντίδος. Εἰς τὸ μάλιστα ἐνν. ἄλλων δηλ. ἡλικιῶν.—καὶ τὴν ἡμέραν] δ καὶ ἐπιδοτικὸς=οὕτι μόνον τὴν νύχτα, ἄλλα καὶ τὴν ἡμέραν.—κεῆσθαι] ἐνν. ἀντικείμενον τὸ αὐτοῖς—ἥν τι δέωνται] ἐνν. γρῆσθαι αὐτὸις=διπόταν ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ μεταχειρίζωνται αὐτούς.—τὴν ἡμέσειαν τῆς φυλακῆς] =τὸ ἥμισυ τῆς φυλακῆς.—τὸν ἔξιότας] δηλ. ἐπὶ θήραν=τοὺς ἔξερχομένους εἰς κυνήγιον.—φαρέτραν] =βελοθήκην.—ἐν κολεῷ] =μέσα εἰς θήκην.—κοπίδα] =μικρὰν μάχαιραν.—σάγαριν] =σκυθικὸν πέλεκυν.—γέρρον] =ἔλαφρὰ ἀσπὶς πλεκτὴ καὶ τετράγωνος.—παλτά] =ἄκοντια.—ἀρεῖναι] =νὰ ῥίπτωσι.—ἐκ χειρὸς χρῆσθαι] =χρατοῦντες νὰ μεταχειρίζωνται.

§ 10. δημοσίᾳ] δηλ. δαπάνη.—ἡγεμών ἐστιν αὐτοῖς] =εἶνε δδηγὸς εἰς αὐτούς.—καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμέλεται δπως ἀν θηρῶσιν] πρόληψις ἀντί: καὶ ἐπιμέλεται ὅπως ἂν καὶ οἱ ἄλλοι: θηρῶσι=καὶ φροντίζει τίνι τρόπῳ καὶ οἱ ἄλλοι νὰ κυνηγῶσι.—ὅτι ἀληθεστάτη αὐτοῖς δοκεῖ] ἐπεξήγησις τοῦ διὰ τοῦτο διότι φαίνεται εἰς αὐτούς, ὅτι αὐτῇ ἡ ἀσκησις (τοῦ θηρῶν) εἶνε ἀληθεστάτη ἀσκησις εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα.—πρῷ] =πρωΐ.—ἐθίζει] =συνειθίζει. 'Αντικ. εἶνε τὸν θηρῶντα, διπερ πάλιν εἶνε ὑποκείμ. τῶν ἀπαρεμφάτων ἀνίστασθαι.—ἀνέρχεσθαι=συνειθίζει τὸν κυνηγῶντα νὰ σηκώνηται πρωὶ καὶ νὰ ὑπομένῃ καὶ ψύχος καὶ ζέστην.—ὅπου δν παραπίτη] =ὅπου ἦθελε τύχει ἐμπρός των.—θήγεσθαι] =νὰ ἀκοντάται, νὰ ἀποκτᾷ θάρρος.—παίειν] =νὰ κτυπῇ.—δήπου] =βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι.—τὸ δύσσος γιγνόμενον] =τὸ συμπλεκόμενον.—φυλάξασθαι] =νὰ προφυλαχθῶσι.—τὸ ἐπιφερόμενον] =τὸ ἐναντίον αὐτοῦ ἐρχόμενον.—τί..ἀπεστι] =τ! δὲν ὑπάρχει.—τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων] γενικὴ διαιρετικὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ τί=ἐκ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ συμβαίνοντων.

§ 11. ἄριστον ἔχοντες] =μὲ τὸ γεῦμα.—πλεῖον] =περισσότερον.—ώς τὸ εἰκός] ἐνν. ἐστιν αὐτοὺς ἔχειν=καθὼς εἶνε ἐπόμενον νὰ ἔχωσιν αὐτοὶ περισσότερον.—τάλλα] =κατὰ τὰ ἄλλα.—θηρῶντες] =ἀφ' ὅσον κυνηγοῦσιν.—οὐκ ἀν ἀριστήσιαν] =δὲν δύνανται νὰ γευματίσωσι.—ἥν δέ τι δεῖση] =ἄν δὲ καπῶς παραστῇ ἀνάγκη—ἐπικαταμεῖναι] =νὰ παραμείνωσι περισσότερον χρόνον.—ἄλλως] οὐχὶ δηλ. χάριν θηρίου ἄλλ' ἀπλῶς.—τὸ ἄριστον δειπνήσατες] =ἀφ' οὗ φάγωσι τὸ ἄριστον ως δεῖπνον (κατὰ τὸ δεῖπνον δηλαδή).—

καὶ μίαν ἄμφω τοθι τῷ ἡμέρᾳ] = καὶ ὡς μίαν τὰς δύο ταύτας ἡμέρας λογαριάζουσι. — διεῖ] = διέστι. — οἱ τηλικοῦτοι] = οἱ ἀγοντες τὴν ἡλικίαν ταύτην. — διτὶ ἀν θηράσωσιν] = διτὶ δήποτε κυνῆγι ἥθελον πιάσει. — ἐπὶ τῷ σίτῳ] = ὡς προσφάγιον μὲ τὸ ζῷωμι μαζῇ. — πᾶς μὲν ἦδεν] ἐνν. ἐστι: = πόσον εὐχάριστον, νόστιμον εἶναι — μᾶζα] = ἄρτος χρήσινος. — πεινῶντι] εἰς πεινῶντα — φαγεῖν ... πεινεῖν] ἀποδίδοντα: εἰς τὸ «ἡδὺ» καὶ εἶναι ἀντὶ οὐσιαστικῶν = φαγητὸν... ποτόν.

§ 12. διατερβουσι μελετῶσαι] = ἀδιαλείπτως ἔξασκοῦνται. — ὅντες] χρον. μετ. = διτεῖς ησαν παῖδες — διαγωνιζόμενοι] ὑποκ. αἱ φυλαὶ. Σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον, διότι συμφωνεῖ μὲ τὸ ἔφηβοι. — ἀδλα προτίθεται] = βραβεῖσα προκρύσσονται. Τὸ ἀθλοὶ = ἀγῶνες, κατορθώματα (π. χ. τοῦ Ἡρακλέους). — ἐν ἦ δὲ τῶν φυλῶν πλεῖστοι ὅσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι καὶ εὐπιστότατοι] = εἰς δροιανδήποτε δὲ ἐκ τῶν φυλῶν εἶναι πλεῖστοι ἐμπειρότατοι καὶ γενναιότατοι καὶ εὐπειθέστατοι. — αἱ ἀρχαὶ] = οἱ ἀρχοντες. — ὑποδραμεῖν] = νὰ τρέξωσι νὰ τοὺς συλλάβωσι. Τὸ δῆμα ὑποτρέχω. — ἢ καὶ ἄλλο τι] ἐνν. ποιήσαι. — διατελέσωσι] = συμπληρώσωσι.

§ 13. ἀφ' οὗ] συνάπτεται τῷ: χρόνου. — σσα φρονούντων τε ἡδη ἔθρα δστὶ καὶ ἔτι δυναμέσιν] = ὅσα ἔργα εἶναι ἀνδρῶν, οἵτινες ἔχουσι πλέον καὶ φρόνησιν καὶ δύναμιν ἀκόμη. — ἦν δέ ποι δέῃ στρατεύσθα] = ἀν δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχστρατεύσωσιν εἰς τι μέρος. — οὐκέτι ἔχοντες] τροπ. μετ. = χωρὶς νὰ ἔχωσι πλέον τόξα. — τὰ ἀγχέμαχα ὄπλα] = ὄπλα, δι' ὃν μάχονται ἐκ τοῦ πλησίου, ἐκ τοῦ συστάδην — οἴδιν περ γράφονται] = καθὼς ζωγραφίζονται. — ἐκ τούτων] δηλ. τῶν τελείων ἀνδρῶν. — καθίστανται] = διορίζονται. — εἶησαν μὲν ἀν οὗτοι πλεῖστοι τι γεγονότες ἦ...] = εἰμπορεῖ νὰ εἶναι κατά τι περισσότερον ἀπὸ πεντήκοντα ἔτη. — τημικαῦτα] = τότε (ὅταν δηλ. εἶναι πεντήκοντα ἔτῶν).

§ 14. στρατεύονται μὲν οὐκέτι] = δὲν ἔχστρατεύουσι μὲν πλέον. — τῆς δαυτῶν] δηλ. χώρας. — τά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια πάντα] = καὶ τὰς δημοσίας καὶ τὰς ἴδιωτικὰς ὑποθέσεις ὅλας. — θαγάτον κεκνουσι] = δικάζουσιν ἐγχλήματα εἰς ἀ ἐπιβάλλεται ποινὴ θαγάτου. — αἰροῦνται] = ἐκλέγουσιν. — ἦν τις... ἐλλιπη] = ἀν τις.. παραλείψῃ, δὲν ἔχπληρωσῃ. — φαίνουσι] = καταμηνύουσι, καταγγέλλουσι. — οἱ φύλαρχοι ἔκαστοι] = οἱ ἀρχοντες ἔκαστης τῶν δώδεκα φυλῶν. — ἐκηρίγνουσιν] = ἀποβάλλουσιν — ἀτιμος] = ἐστερημένος τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. — διατελεῖ τὸν λοιπὸν βλον] ἐνν. ἡ μετοχὴ ὡν = διαρκῶς εἶναι ἐστερημένος τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καθ' ὅλον τὸν βλον.

§ 15. πολιτεῖα] = τὸ πολιτευμα. — ρικόδιν ἐπάνεμι] = ἐπ' ὀλίγον θὰ ἐπανέλθω. — ἐν βραχυτάτῳ] = συντομώτατα. — γάρ] = δηλαδή. — ἀπελήλαται...] = ἔχει ἐμποδισθῆ ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ καταλάβῃ ἀξιωμά τι καὶ ἀρχήν. — εἶθετι πᾶσι] = εἶνε ἐπιτετραμμένον εἰς ὅλους — ἀργοῦντας] = χωρὶς νὰ ἔργαζωνται. — νεανικεύεσθαι] = νὰ διέρχωνται τὴν νεανικήν ἡλικίαν. — τοῖς δὲ μηδιαταΐσθεσσιν] = μὲν ἔκεινους δέ, οἱ δροιοὶ δὲν ἀντετράφησαν. — οὔτως] παρά

ΕΒΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ. Δ. ΜΑΝΟΛΑΚΟΤ

τοῖς δημοσίοις δηλ. διδασκάλοις. — οὐκ ἔξεστι] ἐνν. νεανισκεύεσθαι. — συνα-
λίξεσθαι] νὰ συναθροίζωνται. — διαρέωνται] ἐνν. ἡ μετοχὴ δύνεις, ἥτις εἶνε
χατηγορηματικὴ = διαρκῶς δὲν ζήθελον εἶναι. — ἀνεπίληπτοι] = ἀμεμπτοι. —
τῶν γεραιτέρων] γενικὴ χατηγορηματικὴ δηλοῦσα τὸ διηρημένον δλον — καὶ
ἡ πόλιτεια αὕτη] ἐνν. ἐστι. — ἦ] συνάπτεται τῷ χρώμενοι.

ναστική ιστορία — ιστορικός λογοτελεία
στην έποκη ωρίχριτον

BIBALION ΟΓΔΟΟΝ

Ιερούποιον θεατρού ημέρας

επονέλλησθαι — ιστορικός λογοτελεία

επονέλλησθαι] σοτ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

§ 1. τοῦ αἰλονοῦ] τῆς ἡλικίας. — προκεχωρηκότος] γενινικὴ ἀπόλυτος δη-
λοῦσα χρόνον = ἀφ' οὗ εἶχε προκωρήσει. — μάλα δὴ πρεσβύτης] = πολὺ πλέον
γέρων. — τὸ ἔβδομον] = ἑβδόμην φοράν. — ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς] = ἐπὶ τῆς βα-
σιλείας του. — πάλαι δὴ] = ἐπὶ πολλοῦ ἡδη χρόνου. — ὕσπερ εἰκός] = χαθὼς
ἡτο ἐπόμενον, φυσικόν. — τὰ νομιζόμενα [ερδα] = τὰς συνειθίζομενας θυσίας. —
τοῦ χοροῦ ἡγήσατο] = ὁδήγησε, ἔσυρε τὸν χορόν. — Πέρσαι] = χάριν τῶν Περ-
σῶν. — ἐν τῷ βασιλείῳ] δηλ. εἰκὼ = εἰς τὸ ἀνάκτορον.

§ 2. κρεεττον τις ἢ καὶ ἄνθρωπον] = δη τι ὑπέρτερον ἀνθρώπου. — εἰπεῖν]
ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἔδοξε. — συσκευάζουν] = ἐτοιμάζου. — ἥδη] = τώρα πλέον,
ἐντὸς ὅλης. — απει] = θά ἀπέλθης. — σχεδόν] κολάζει τὸ εἰδέναι, εἰς δὲ
ἀποδίδοται.

§ 3. ἐπὶ τῶν ἄκρων] = ἐπάνω εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρέων. Οἱ Πέρσαι,
ἐπειδὴ οὔτε ἀγάλματα οὔτε ναοὺς οὔτε βωμοὺς εἶχον, συνειθίζον νὰ προσφέ-
ρωστι θυσίαν εἰς τὸν Δία, ἀναβαίνοντες εἰς τὰς κορυφὰς [τῶν ὄρέων] ἐκά-
λοιν δὲ τὸν κύκλον τοῦ οὐρανοῦ Δία. — τάδε καὶ τελεστήρια... καὶ χρι-
στήρια διν] = ταύτας δὲ τὰς θυσίας τὰς προσφερομένας διατήνευτυχῇ ἔκβα-
σιν πολλῶν καλῶν πράξεων καὶ διὰ τὴν εὐχαριστησιν, διστι. — ἐν [ερδοῖς] =
διὰ θυσιῶν. — ἐν οἰωνοῖς] = διὰ τῶν πτηνῶν, ἥτοι διὰ τῆς πτήσεως ἡ τῶν
φωνῶν αὐτῶν. — ἐν φήμαις] = διὰ μαντικῶν φωνῶν. — πολλὴ χάρις] ἐνν. ἐστι
= πολὺ εὐχαριστῶ θύμας. — ὑπὲρ ἄνθρωπον [ζερδόνησα] = περισσότερον παρ'
δὲ τι ἀρμάδει εἰς ἀνθρώπον ἐπήρθην. — αἰτοῦμα] = παρακαλῶ. — αἰτρα] = βίον.

§ 4. ἔδοξεν] = ἔκρινε καλόν, ἥβελησε. — οἱ τεταγμένοι] = οἱ ἐπὶ τοῦ λου-
τροῦ δρισμένοι διηρέται. — οἱ δὲ τεταγμένοι] δηλ. ἥμέρᾳ. — τοὺς παῖδας] δηλ. τὸν
Καμβόσην καὶ Ταναχέαρη. — συνηκολονθητεῖς... δύνεις] χατηγορ. μετοχαὶ
ἴξαρτώμενα ἐκ τοῦ ἔτυχον. — ἐν Πέρσαι] = ἐν Περσί.

§ 6. Ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ τοῦ ἀπόδημοντος Κύρου, ἐν φιλέγεται περὶ

ΤΟΝΔΟΥΝΑ ΔΙ ΑΚΙΝΗΛΑΞ ΖΟΤΙΟΝΦΟΙ

ἀθανασίας τῆς ψυχῆς μετὰ φιλοσοφικῆς δύντως μεταρριθμέως προσεγγίζούσης τῇ τοῦ Φαιδωνος τοῦ Πλάτωνος, δύναται τις νὰ διεῖδῃ τὸν μαθητὴν τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους. Μὲν ἀληθές, θτὶ ὁ Ξενοφῶν δὲν εἶχε χλ̄σιν εἰς θεωρητικὰ ίδεας, ἐκ τῶν πολλῶν δμως τούτων ίδεων, τὰς ὁποίας ὁ μέγας τῆς ὀρχαιότητος φιλόσοφος ἀνέπτυσσεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ἡδυνήθη γὰ παραλάβη τὰς μᾶλλον προσιτὰς εἰς τὸν πρακτικὸν ἔσυτον νοῦν, Θαυμάζει δέ τις πραγματικῶν τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν ἀπλότητα, μὲ τὰς ὁποίας ὁ Ξενοφῶν ἔκθετει ἐνταῦθα τὰς ίδεας ταύτας τοῦ διδασκάλου που, — οἱ παρότες φίλοι] = ὑμεῖς οἱ παρόντες φίλοι, — ἥδη] = πλέον. — ως περὶ εὐδαιμονίας ἐμοῦ] = περὶ ἐμοῦ ως περὶ εὐδαιμονίας. — τὰ ἐν παισὶ] = τὰ ἐν ταῖς τάξεις τῶν παιδῶν. — δοκῶ κεκαρπωσθαι] = νομίζω, θτὶ ἔχω ἀπολαύσει. — σὺν τῷ χρόνῳ προΐόντι] = μὲ τὴν πρόδοσον τοῦ χρόνου. — ἀεὶ συναυξανομένην ἐπιγρυθσαντί εὖδόκουν] = ἐνδιμίζον, θτὶ ἐγνώριζον θτὶ σὺν τῷ χρόνῳ πάντοτε ηὔξανετο καὶ ἡ ίδια καὶ μου δύναμις. — ὑγινόμενον] = κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ησθόμην. — καὶ οὐτὲ ἐπικερδήσας οὐτὲ εἰσιν μάκας οὐδα δέντος ἡτύχησα] = καὶ δὲν ἡτένυρω τίνος πράγματος δὲν ἔτυχον ἐπειχειρήσας ἢ ἐπιμυήσας αὐτό. — τινάν νοοετόν προέλεγμά νέν
§ 7. ἐπειδόν] = ἐπείχησα νὰ ἴδω — γενομένον. — δούλωθέντας] = κατηγ. μετ. ἐξαρτωμενατο ἐκ τοῦ ἐπειδόν. — πρόσθεντον ιδιωτεύονταν] = τὰς πρότερον ἤτο ἀσημος. — προτετιμημένην] = ἔρχουσαν. — οὐδὲν οὐδὲ διεσφράγη] = εξ δσων ἀπέκτησα δὲν ὑπάρχει τι, διπερ δὲν διετήρησα διά τὸν ἔσωτόν μου. — ηγόμην] ἐνν. πράττειν. — συμπαραμορτῶν] = συμπαραχολουθῶν. — ἐκπεπταμένως] = ὑπερβαλλόντως, ἀκρατήτως. — εὖδοσα] = ηγδόχησαν.

§ 8. πᾶς οὐκ ἀν ἔγω — τυγχάνοιμι] = πῶς δὲν εἶνε δυνατὸν ἔγω δικαίως, ἐπειδή πάγκτοτε θεωροῦμαι εὖτυχής, γὰ μηγμονεύωμαι; — νιαζέντοντον νιαζέντοντον
§ 9. σαφηνίσαντα] = ἀφ' οὐ σαφῶς δράσω. — ως ἀν μή... παράσχη] = ἵνα, εἰ δνατόν, μή παρουσιάσῃ δυσκολίας, ἀφ' οὐ γενήν ἀμφιβολητήσιμος. — προθύμενον] = προνοεῖν. — ἡγείσθαι] = ἡγεμόνα εἶναι. — τοῦτο] δηλ. τὸ προθύμενον καὶ τὸ ἡγείσθαι. — τῷ προτέρῳ γενομένῳ] = εἰς τὸν πρεσβύτερον, δηλ. τὸν Καμβύσην.

§ 10. ἀδειφοῖς] δ. Κύρος δὲν εἶχε κανένα ἀδειφόν, λέγει δὲ ταῦτα γενικῶς. — ἀλλὰ καὶ πολίταις καὶ ὅδων καὶ δάκων καὶ λόγων ὑπόκειν] αἱ μὲν γενικαὶ δηλοῦσσι τὸ ἔει δοτική τὸ πρόσωπον, οὖν χέριν ἢ ἀπομάκρυνται — ἐπατειδεύθη. — γὰ υπόχωρων καὶ εἰς τὰς δδούς καὶ εἰς τὰ καθίσματα καὶ εἰς τοὺς λόγιας χάριν τῶν πρεσβύτερων, δηλ. μόνον ἀδελφοὶ ἀλλὰ, καὶ πολίταις ἀν εἶνε οὗτος. — Ή ἀρετὴ αὕτη ἡ το Ελληνικὴ καὶ ίδιως Σπαρτιατική. — ως... — Λέγοντος ἐμοῦ] = ἐπειδή, ως νομίζετε, ἔγω λέγω.

§ 11. δσον ἐμοῦ] = δοσον ἐξαρτάται ἀπὸ ἐμό. — δδωμ] = ἐπιτρέπω. — καὶ τρίτων Καδουσίων] = καὶ τρίτον τῶν Καδουσίων. — ἀλυποτέραν] = μὲ δλιγωτέρας λύπας.

§ 12. ἐπειδής] = ἐστερημένος. — παρέστας] = θὰ εἶνε παρόντα, θὰ τάχης

δλα.—δυσκαταπρακτοτέρων] = δυσκαταπρθώτων. — πολλὰ μεριμνᾶν] σύστοιχον ἀντικείμενον = πολλὰς μερίμνας μεριμνᾶν. — κεντριζόμενον] = κεντούμενον. — τῆς πρὸς τὰ ἐμὰ ἔργα φιλονικίας] = τῆς ὀμιλλῆς πρὸς ὑπερτέρησιν τῶν ἴδιων μου ἔργων. — βασιλέοντι] ἀποδίδοται τῷ συμπαρομετεῖν. — ὀνάγκη] ἐνν. ἐστι. — σοῦ μᾶλλον] = μᾶλλον ἡ σοῦ = νὰ παραχολουθῶσι τὸν βασιλέοντα περισσότερον παρὰ ἐσέ. — τοῦ εὐφρανεοθα πολλὰ ὁσχολας παρέχει] = πολλὰ κυλόματα, ἐμπόδια παρουσιάζει εἰς τὸ νὰ εὐφρανηται κανεὶς.

§ 13. ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον] = ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι εἰνε ἀληθέστατον σκῆπτρον εἰς τοὺς βασιλεύοντας (πρβλ. καὶ Ιουγούθαν Σαλλούστου 10). — φύσεσθαι] = δτι γεννῶνται. — πᾶσι γὰρ ἀλλοῖ πιστοὶ φάνεοιτο] ἐνν. ἡ ὑπόθεσις: εἰ φύσιον πιστοί. — τὰ πεφυκότα] = τὰ φυσικὰ πράγματα. — τίθεσθαι] = νὰ παρασκευάζῃ. — ἡ δὲ κτήσις αὐτῶν ἐστιν οἰδαμῶς σὺν τῇ βίᾳ] = ἀποκτᾶ δὲ κανεὶς αὐτοὺς δχι διὰ τὴς βίας, ἀλλά....

§ 14. εἰ... πειράσει] = ἐὰν.... δοξιμάσης. — συμφύλακας] = σὺν σοι φύλακας — μηδαμόθεν πρότερον ἄρχουν ἡ ἀπὸ τοῦ διμόθεν γενομένου] = ἀπὸ κανέν μέρος πρότερον νὰ μὴ κάμνης τὴν ἀρχὴν παρὰ ἀπὸ τὸν καταγόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους μὲ ἐσὲ (ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων). — καὶ πολλαῖ τοι] = καὶ συμπολίται βεβαίως. — σύνσιτοι] = οἱ κατοικοῦντες καὶ συστιοῦντες ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνὴν. 'Ἐνν. οἰκειότεροι εἰσιν. — ἀποσκήψων] = τῶν κατοικούντων ὑπὸ ἀλληγ σκηνὴν καὶ μὴ συστιούντων. — οἱ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες] = οἱ γεννηθέντες ἀπὸ τῶν αὐτῶν πατέρων.

§ 15. μὴ οὖν ἀ... ποιήσῃτε] = μὴ καταστήσητε λοιπὸν ἀνωφελῆ τὰ ἀγαθά, διὰ τῶν διοιων οἱ θεοὶ ἔχουσι καθοδηγήσει τοὺς ἀδελφὸντας νὰ ἔχωσιν ἀμαβαίλαν σύνδεσιν. — ἐπ' αὐτὰ] = ἐπάνω εἰς αὐτά. — ἀνυπέρβλητος] = ἀκαταμάχητος, ἀνίκητος. — ἄλλοις] = ὑπὸ ἄλλων. — τοι] = βεβαίως. — κήδεται] = φροντίζει. — μέγας διὼ] = δταν εἰνε μέγας κατὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν δύναμιν. — οὕτω... διώ] = τόσον.... δσον. — τιμήσεται] παθ. = τιμηθήσεται. — μέγα δυνάμεινοι] = ἔχοντα μεγάλην δύναμιν, ἐπιρροήν.

§ 16. θάττον... σοῦ] = ταχύτερον ἀπὸ ἐσέ, Ταναοξάρη. — παρέστω] = ἐὰν εἰνε παρών, ἢς βοηθή. — οὐδεὶν γὰρ.... ἡ σοῦ] = διότι εἰς κανένα ἄλλον θὰ εἰνε ὀφελιμώτερα τὰ ἀγαθὰ τούτου καὶ εἰς κανένα ἄλλον αἱ συμφοραὶ τούτου θὰ εἰνε ἐπιθλαβέστεραι παρὰ εἰς ἐσέ. — χαρισάμενος.... βοηθήσας] ὑποθετικαὶ μετοχαὶ = εἰς χαρίσαιο... εἰς βοηθήσαις. Βίς τινα, ἐὰν ἥθελεις παράσχει εὐεργεσίαν, δύνασαι νὰ ἐλπίζῃς δτι θὰ λάθης μεγαλύτερα, παρὰ εἰς τοῦτον; ποιῶν δὲ ἐὰν ἥθελεις βοηθήσει, δύνασαι νὰ εὑρητῇσχυρότερον σύμμαχον πρὸς ἀνταπόδοσιν τῆς βοηθείας; — μόνου τοι... ἐφικνεῖται] = δταν βεβαίως, ὅ. Κ., ὁ ἀδελφὸς κατέχῃ τὴν πρώτην θέσιν πληστὸν τοῦ ἀδελφοῦ, οὐδὲ φθόνος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους φθάνει εἰς αὐτόν.

§ 17. εἰ τι... μέλει ὑμῖν] = ἐὰν κατά τι φροντίζῃς νὰ εὐχαριστήσῃς ταὶ ἐμέ. — οὐ γὰρ δήπον] = διότι βεβαίως, ἢν δὲν ἀπατῶμαι, δέν, — τοι] = πλέον.

—τοθ ἀνθρωπίνου βίου] ἀντὶ αἰτιατικῆς.—οὐδὲ γάρ νῦν... κατεφωρᾶτε] = διότι βεβαίως καὶ τώρα δὲν ἐβλέπετε τὴν ψυχήν μου, ἀλλ' ἐξ δσων ἐπραττε κατενοεῖτε, δτι αὐτὴν ὑπῆρχε.

§ 18. τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχὰς... ἐμβάλλουσιν] σχῆμα προλήψεως ἀντὶ: οὕπω δὲ κατενοήσατε οἶους μὲν φόδους τοῖς μιαιφόνοις αἱ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχαὶ ἐμβάλλουσιν=δὲν ἐμάθετε δὲ ἀχόμη καλῶς δποῖον μὲν φόδον προξενοῦσιν εἰς τοὺς διὰ φόνου μολυσμένους αἱ τῶν δολοφονηθέντων ψυχαὶ.—παλαμναίους] =θεοὺς ἔχαρτητας τοῦ φόνου. Τοιοῦτοι θεοὶ καταδιώκοντες τοὺς διαπράττοντας ἄδικον φόνον ἡσαν παρ' ἀρχαῖοις δ Ζεὺς καὶ αἱ Ἐρινύες.—τοῖς δὲ φθιμένοις....δοκεῖτε] =νομίζετε δέ, δτι θὰ ἔμενον πλέον διαρκῶς εἰς τοὺς ἀποθανόντας αἱ τιμαὶ, ἐὰν κανενὸς ἐξ αὐτῶν αἱ ψυχαὶ δὲν ἀπήλαυν;

§ 19. οὗτοι] συνάπτεται τῷ ἐπεισθην. — δρῶ γάρ... παρέχεται] =διότι βλέπω, δτι καὶ τὰ θνητὰ σώματα ἡ ψυχή, ἐφ' ὅστον διαμένει ἐν αὐτοῖς, καθιστᾶ ἀντὰ ζῶντα (πρθλ. καὶ Κικέρωνος περὶ γήρατος διάλογον 22,80).

§ 20. δπως] =δτι. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πέπεισμα. — διχα γένηται] =ἀποχωρισθῇ.—τοῦτο] δηλ. δπως... ἔσται. — ἀλλ' ὅταν... ἐκκριθῇ] =ἀλλ' ὅταν δ νοῦς ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ σώματος, ὥστε νὰ είνει ἀμιγής καὶ καθαρός.—ἔκαστα] δηλ. ἐν ἔκαστον τῶν συστατικῶν τοῦ σώματος.—πρὸς τὸ δμόρφυλον] = πρὸς τὸ συγγενές, ἡτοι τὰ διδατώδη πρὸς τὸ ὕδωρ, τὰ γαιωδη πρὸς τὴν γῆν.

§ 21. ἐννοήσατε δέ. .. ὕπνον] =ἔχετε δὲ εἰς τὸν νοῦν σας, δτι κανεὶν ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα δὲν είνει δμοιότερον πρὸς τὸν θάνατον παρὰ δ ὕπνος.—τότε] δηλ. ἐν τῷ ὕπνῳ.—ἐλευθεροῦται] ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως δηλον δτι τοῦ σώματος.

§ 22. καταιδούμενοι] =σεβόμενοι.—εἰ δὲ μὴ οὔτως] ἐνν. ἔχει ταῦτα. — γε] =τούλαχιστον.—τοὺς ἀεὶ οἵτας] =τοὺς ἀθανάτους.—συνέχουσιν] =συγχρατοῦσιν.—ἀτριβῆ] =ἀλλαβῆ.—ἀναμάρτητον] =ἀλάνθαστον.—ἀδιήγητον] =ἀνέκφραστον.—τούτους] δηλ. τοὺς θεούς.

§ 23. τὸ ἐπιγιγνόμενον] =τὸ μεταγενέστερον.— ἀλλ' ἐμφανῆ... ἔργα] =ἀλλ' εἴνει ἀνάγκη νὰ ζῶσι τὰ ἔργα σας, ὥστε νὰ είνει πάντοτε δρατὰ εἰς ὅλους. — τῶν ἀδίκων] δηλ. πράξεων.—ἀναδεῖξει] =θὰ καταστήσωσι.—εἰς ἀλλήλους] =ἐναντίον ἀλλήλων.—τὸ ἀξιόπιστοι εἰπαί] =τὸ νὰ είσθε ἀξιόπιστοι, τὴν ἀξιοπιστίαν. — ἴδων] ὑποθετικὴ μετοχ. =εἰ ἴδοις=ἐὰν ἡθελεν ἴδει.— ἀδικούμενον] κατηγορ. μετοχὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἴδων.— τὸν μάλιστα φιλικὴ προσήκοτα] = τὸν κατ' ἔξοχὴν ἀρμόδεοντα εἰς τὴν φιλίαν σας, τὸν ἀδελφόν.

§ 24. εἰ μὲν οὖν... διδάσκω] ἐνν. ἡ ἀπόδοσις εῦ ἔχει. Εἶνε τὸ καλούμενον σχῆμα ἀνανταπόδοτον.—εἰ δὲ μὴ δηλ. ἵκανῶς διδάσκω.— αὐτὴ γάρ ἀρίστη διδασκαλία] ἔλλιξ ἀντὶ: τοῦτο γάρ κ. λ. π.— διαγεγένηται] ἐνν. ἡ μετοχὴ ὅντες, ἡτις είνει κατηγορηματικὴ = διὰ παντὸς ἔχουσιν ὑπάρξει.— ἥδη] = μέχρι τοῦδε.— δποτέροις.... συνεγγύοντα] ἀντὶ: δπότερ' ἂν οὖν αἰσθάνησθε

τοῖς πράξασι συνενεγχόντα = δποῖα λοιπὸν ἐκ τῶν δύο θέλετε ἐννοήσεις ὅτι ὡφέλησαν τοὺς πράξαντας, ταῦτα κλπ.—αιρούμενοι] ὑπόθ. μετ. εἰ αἱροῖσθε = ἔαν ἡθέλετε ἔχειν.

§ 25. ἀλις τούτων] ἐνν. ἐστὶ = ἀρχετὰ εἰνε ταῦτα.—τοῦ γῇ μειχθῆναι] ἐπεξηγεῖ τὸ τούτου.—ἡδέως ἄν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι] = νομίζω, δτι εὐχαρίστως εἰμπορῶ νὰ συγχοινωνήσω μετὰ τῆς εὐεργετούσης τοὺς ἀνθρώπους γῆς.

§ 26. ἀλλὰ γάρ] = ἀλλὰ τῷ δηντι.—δθεν περ] = ἐκεῖθεν δθεν, δηλ. ἐκ τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τῶν ὄφαλων κλπ.—ὅμμα τούμοτ [ζῶντος] = τὸ ὅμμα ἐμοῦ ζῶντος.—ὅταν ὁγκαλῆψιμα] = δταν σκεπασθῶ.—μηδ' αὐτοὶ ὑμεῖς] ἐνν. ίδητε.

§ 27. παρακαλεῖτε] = προσκαλεῖτε.—συνηθοδομένους ἐμοὶ] = ἵνα χαρῶς μὲ ἐμέ.—ώς μηδὲν ἄν ἔτι κακὸν παθεῖν] = ὥστε νὰ μὴ εἰνε δυνατὸν πλέον νὰ πάθω κακόν τι.—εὖ ποιήσαντες] = εὐεργετήσαντες.—δρόσα ... νομίζεται] τὸ δπόσα εἰνε σύστοιχον ἀντικ. τοῦ εὖ ποιήσαντες = ἀφ' οὗ κάμητε εἰς τούτους τόσας εὐεργεσίες, δσαι συνειθίζονται νὰ γίνωνται κατὰ νόμον πρὸς τιμὴν ἀνδρὸς εὐδαίμονος.

§ 28. εὐεργετοῦντες] ὑπόθ. μετοχ. = ἔαν εὐεργετῆτε.—ἀπαγγέλλετε] δηλ. χαίρειν.—δεξιωσάμενος] = ἀφ' οὗ ἐπιασεν δλους ἀπὸ τὸ δεξὶ κέρι καὶ τοὺς ἀπεχαιρέτησεν.

νὲ . λρδ

ρ . εἰνεγγυε δτ

το εποίησια . 19 §

αφ' ενίς νέδ κονιπώρθυν δτ

εργοεργετέλλε— φινπύ φτ νὲ : λρδ

. 20

·ο· 13—. ποταμόδετο = μοταμήσοδητο . 22 §
Τ Ε Δ Ο Σ ποτοϊ ιαδ νοι—. νοτιν χέλυστ =
. νοτιακηνάλ = μοτιρόδημηδ—, γρδαλδ = μελιραδ—. νιδύστ
. νοεσθ ρωτ . λρδ [μετοία—. νοτιαρφ

. μργε... μηνημάρ ἄλλο—. νορετάνγκαταμ δτ = μοιεινότερεδ δτ . 22 §
. μεσοδί εἰς μτροδ δετονάπ ενίς ἐν ετῶ, εανο χρεδ δετ ετῶδ δν ρρχάνε ενίς μετοκηλέδ ελε—. μεταδητηματοχ δθ = μετειερημ—. νωεζέρηπ . λρδ [μεταδηδ κατι
. οιζέδ νήτ, μετειοδήρεδ εθιδεδ δν δτ = μετειειοτειδεδ δτ—. νωλράλδ νοιτνωνε—
. μετοκηδ —. εαδέζερη ενδεδ = οιδέ δε—. χοτεμ μέτατεθοπ δνέδι—. νωιτειη
. επορε φιλιφ μετοιαδηδ κατ—. νωλόδ δετ κά μετεμμωθοδεδ μέχοτεμ . φορτωχ μετι
. νόφαδεδ δετ, εανο νοιλιδεδ νήτ εινε μτνοδημεδ νήχοτεδ δετ κάτ = μετιοκ
. μονεμμηδηδ δετ ενίδει . ειχε δε εινε μετοδηδ δτ . ννέ μετοκηδ δετ . 22 §
. μετοιηδ οιδέ μετειηδ δετοναδ? . λρδ [μετειερημ δετ—. νοτοδηπετνωνδ μεμπχρ
. μχοτεμ δτ . ννέ μετειειετημ—. π. λ. κ άργ οτεσοτ δετεδ ειελδεδ μελικηδηδ
. = μετειειετημ δετοναδ διδ = μετειειεμηρογητεμ ενίδ ειτρ, εετνο
. εμετρεναθεδ ενδο ψηδ 'εστόπ δετν δετ [μετακηματημ—. μεμπατηδ—. εδησοτ μεχεμ

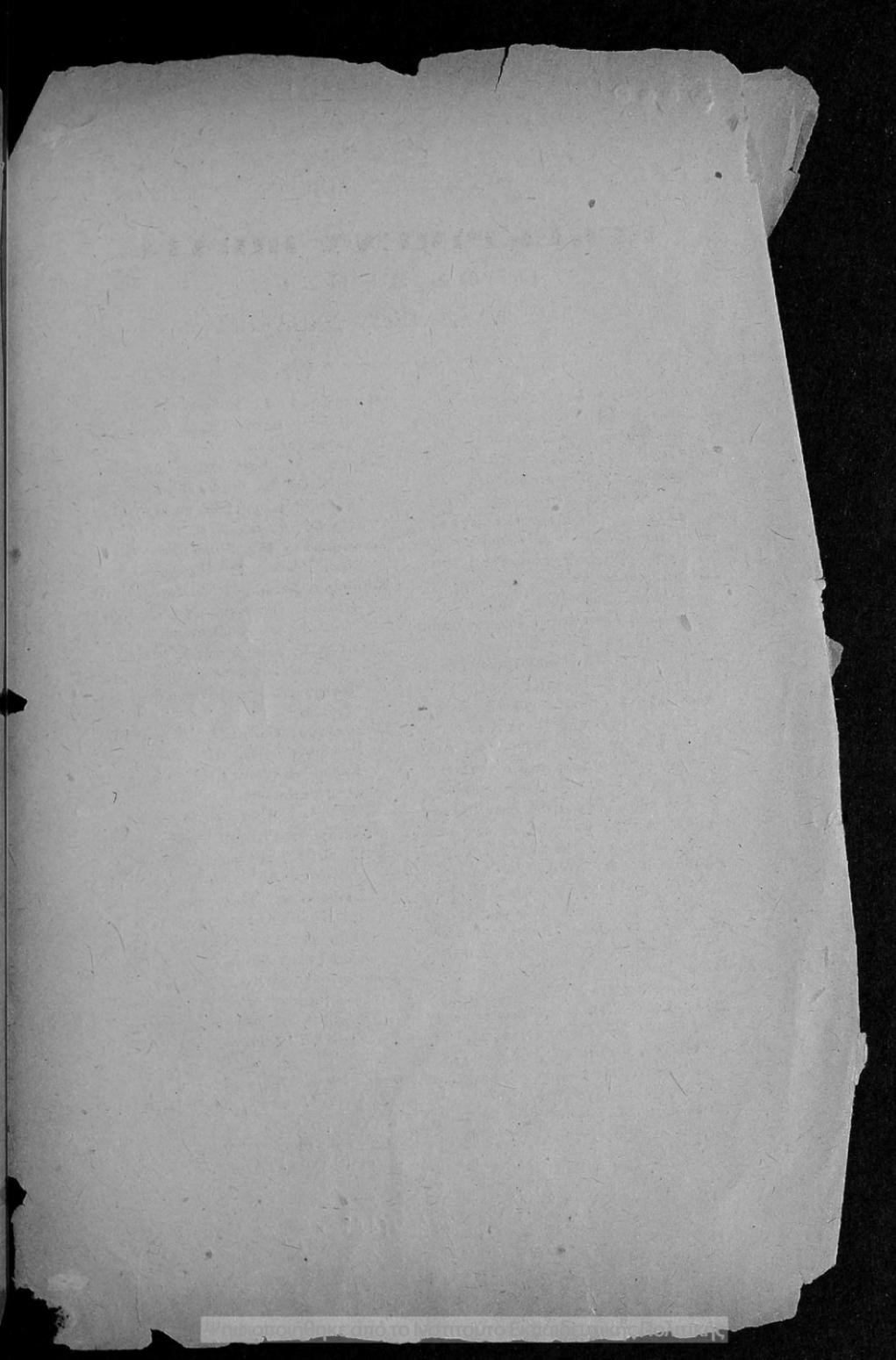
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΙΩΝ
ΟΙΚΟΠΕΔΑΙΑ ΚΥΤΤΑΡΙΑ ΚΟΙΖΜΑΙΩΝ ΤΟΥ ΖΑ
ΧΑΣΙΑΝΙΑΣ ΛΑΙΑΚΟΥ ΣΥΡΙΑΚΟΥ
ΣΟΦΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

1903

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Άνδρουτσέλη Σπ. Γεωγραφία Φυσική και Πολιτική πρὸς γρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

— Γεωγραφία (ἄτλας) μετὰ γεωγραφικῶν γρατῶν γραπτόδετος.

— καὶ Μπρεσές Ἑλληνικὴ Ἰστορία μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης

— Ἰστορία Ἑλληνική, Ρωμαϊκή, Βυζαντινὴ πρὸς γρῆσιν τῆς Β' τάξης.

— Ἰστορία Βυζαντινὴ και τῆς Νέας Ἑλλάδος διὰ τὴν Γ' τάξιν.

— Γαλλικὴ Γραμματικὴ ἐγκριθεῖσα διὰ τὴν Β' και Γ' τάξιν.

— Γαλλικὸν Ἀραγγωματάριον ἐγχριθὲ διὰ τὴν Β και Γ' τάξιν.

Άμβραζη Ν. Εκκλησιαστικὴ Ἰστορία πρὸς γρῆσιν τῆς Γ' τάξεως

Τέγλες Γεωργ. Ἰερὰ Ἰστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης διὰ τὴν Γ' τάξιν.

— Ἰστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως ὅπε τῶν Φράγχων μέχρι τῆς καθ' ήμᾶς ἐποχῆς διὰ τὴν Γ' τάξιν.

Ζουζακίδου Δ. Νέον βιβλίον Συνθέσεων πρὸς γρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολ. και Διδασκαλείων

Κονδύλη Π. Σ. Στοιχεῖα Φυσικῆς Ἰστορίας πρὸς γρ. Α' και Β' τάξην.

Κονσταντίνου Α. Ἑλληνικὴ Χορητομάθεια διὰ τὴν Α' τάξιν.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικὰ ὑπὸ Σοφ. Γαβριὴλ ἔχδοσις στερεότυπος.

— **Κύρου Ανάβασις** βιβλίον Α', Β', Γ' και Δ', κατὰ τὴν στερεότυπην ἔχδοσιν τοῦ Κοβῆτου.

— **Κύρου Ανάβασις** βιβλ. Α'—Ζ' στερεότυπος ἐπιμελείᾳ Γ. Θοιβιδοπούλου.

Παπαδήμου Γ. Ἀράμακα και Ἑλλειπῆ δινόματα μετὰ Γραμματικῶν παρατηρήσεων.

Σάρρου Δ. Κατήλογος Ἀγωμάτων ἐργατῶν και δνομάτων πόδες γρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων και Μιθρεῖσι αγωγείων

Σκουρπούτη Β. Μαθήματα ουρθέσεως Ἰδεῶν μετ' εἰκόνων.

Σούγκρα Σπυρ. Ιερὰ Ἰστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετ' εἰκόνων.

— Ορθόδοξος Χρονικαὶ Κατήγοροις πρὸς γρῆσιν τῆς Γ' τάξεως.

— Τὰ Ἀπολυτίκια τῆς Ὁχτωήχου τῶν Δεσποτικῶν και Θεομητορικῶν ἔօρτῶν.

Σοφοκλέους Γαβριὴλ Ἑλλην. Χορητομάθεια τόμ. Β' Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις βιβλ. Α' και Β' μετὰ σημειώσεων.

— Ἑλληνικὴ Χορητομάθεια τόμ. Β' Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις βιβλ. Β' και Γ' μετὰ σημειώσεων.

— Ἑλληνικὴ Χορητομάθεια τόμ. Γ. Ξενοφῶντος Ἑλληνικὰ βιβλ. Α' και Β' και Κύρου Παιδείας Α' βιβλίον κατ' ἐκλογήν, μετὰ σημειώσεων ἐμρηνευτικῶν

Σκάσση Ερρέκου Λατινικὸν Ἀραγγωματάριον πρὸς γρῆσιν τῆς Γ' τάξεως τῶν Ἑλλην. σχολείων.

— Λατινικαι 'Ασκήσεις πρὸς γρῆσιν τῆς Γ' τάξης τῶν Ἑλλην. σχολ.

Φαραντάτου Ν. Γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης πρὸς γρῆσιν τῶν Ἑλλην. σχολείων

— Γραμματικai 'Ασκήσεις τεῦχος Α'.

— Γραμματικai 'Ασκήσεις τεῦχος Β'.

Τεμάχται δρ. 2.